

STORTINGET

Dokument 15:15

(2023–2024)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

**Spørsmål nr. 2101–2250
23.05.–07.06.2024**

Innhold

2101. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. statens avtaler med private helsebedrifter og stiftelser, besvart av helse- og omsorgsminister	11
2102. Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. studentsamskipnadene, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	17
2103. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. EU-direktiver/rettsakter har regjeringen jobbet for å få politiske tilpasninger og gjennomslag siden regjeringen tiltrådte i 2021, besvart av utenriksminister.....	19
2104. Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. voldsalarm, besvart av justis- og beredskapsminister	19
2105. Fra stortingsrepresentant Torgrim Hogstad Hallem, vedr. inntektsystemutvalgets, besvart av kommunal- og distriktsminister	20
2106. Fra stortingsrepresentant Kirsti Bergstø, vedr. lønshopp for konsernsjefene i Telenor og Equinor, besvart av næringsminister.....	21
2107. Fra stortingsrepresentant Svein Harberg, vedr. arbeidet med Hjertespråket, besvart av kommunal- og distriktsminister	22
2108. Fra stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik, vedr. lavere bompengesatser, besvart av samferdselsminister.....	23
2109. Fra stortingsrepresentant Ingunn Foss, vedr. domstolstruktur, besvart av justis- og beredskapsminister	23
2110. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. vei og jernbane, besvart av samferdselsminister	24
2111. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. Mattilsynets bekymring om økt bruk av vold mot griser, besvart av landbruks- og matminister	25
2112. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. nærnatur, besvart av næringsminister.....	26
2113. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. straffesaker ved enhet sentrum i Oslo politidistrikt som i 2023 ble henlagt grunnet manglende kapasitet, besvart av justis- og beredskapsminister	27
2114. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. innføring av ERTMS, besvart av samferdselsminister	27
2115. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. NAV-ombud, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	29
2116. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. dei lokalt tilsette ved ambassaden i Sudan, besvart av utenriksminister	30
2117. Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. verifiseringsarbeidet i ID-sakene, besvart av utenriksminister	31
2118. Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. utredning av forbrenningsutslipp fra norsk olje og gass, besvart av energiminister	31
2119. Fra stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad, vedr. samiske elevers mulighet til likeverdig eksamen, besvart av kunnskapsminister	32
2120. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. Stiftelsen Norsk Rikstotos styre, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	33
2121. Fra stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik, vedr. kvinner med kroniske underlivssmerter, menstruasjonsproblemer eller blødningsforstyrrelser, besvart av helse- og omsorgsminister.....	34
2122. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. kjøp av tjenester fra kommunikasjonsbransjen, besvart av finansminister.....	36
2123. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. OSSE-formannskapet, besvart av utenriksminister.....	37
2124. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. hurtigbåtar med klimakrav, besvart av samferdselsminister.....	38
2125. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. nyansettelser i staten, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	38
2126. Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. Ring 3, besvart av samferdselsminister	39
2127. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. kompensasjonsordning for overgang til nullutslipps-løysingar på hurtigbåtar og ferjer, besvart av samferdselsminister	40
2128. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. storskala CCS satsningen, besvart av energiminister	41
2129. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. situasjonen i Israel og på Gazastripen, besvart av utenriksminister	41
2130. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. ukrainsk bruk av norsk-donerte våpen og materiell mot legitime mål inne i Russland, besvart av utenriksminister.....	42
2131. Fra stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland, vedr. fengslet kurdisk leder, besvart av utenriksminister.....	43

2132. Fra stortingsrepresentant Ove Trellevik, vedr. veien videre for U-864, besvart av forsvarsminister	44
2133. Fra stortingsrepresentant Ove Trellevik, vedr. samlokaliseringen på Dokken i Bergen for Havforskningsinstituttet og Fiskeridirektoratet, besvart av fiskeri- og havminister	44
2134. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. rehabilitering i spesialisthelsetenesta, besvart av helse- og omsorgsminister	45
2135. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. vernevedtak for Sognefjorden, besvart av klima- og miljøminister	46
2136. Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. norske lånekundar av EFTA-domstolen, besvart av justis- og beredskapsminister	47
2137. Fra stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad, vedr. kapteiner fra land på norskflaggede skip i handelsflåten, besvart av fiskeri- og havminister	48
2138. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. å innføre toll på russisk fisk på linje med EU, besvart av fiskeri- og havminister	49
2139. Fra stortingsrepresentant Heidi Greni, vedr. innbyggertilskuddet til Rogaland fylkeskommune, besvart av kommunal- og distriktsminister	50
2140. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. ekspertråd for Statens Pensjonsfond Utland, besvart av finansminister	50
2141. Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. strakstiltak for å sikre de studentene som trenger det psykisk og psykososial hjelp, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	52
2142. Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. nullutsleppsløysingar på ferjer og hurtigbåtar, besvart av samferdselsminister	52
2143. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. drift av gasskraftverk, besvart av energiminister	53
2144. Fra stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland, vedr. forholdene i Halden fengsel, besvart av justis- og beredskapsminister	54
2145. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. dispensasjon fra norsk kaptein på handelsflåten, besvart av fiskeri- og havminister	54
2146. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. russiske og kinesiske kapteiner som styrer flere skip tilknyttet den norske handelsflåten, besvart av fiskeri- og havminister	55
2147. Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. dagens skatteregler for sparebankers anvendelse av overskudd, besvart av finansminister	56
2148. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. flaskehalsen Drangsdalen på Sørlandsbanen, besvart av samferdselsminister	57
2149. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. grep for å styrke A-krimsentrene og få politiet mer på banen i det operative samarbeidet, besvart av justis- og beredskapsminister	58
2150. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. Marie S. Østbøs forsvinning i Sør-Afrika, besvart av justis- og beredskapsminister	59
2151. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. oversikt over søknadane om nedsatt fartsgrense på strekninga Mjøsbrua til Oslo for 2024, besvart av samferdselsminister	60
2152. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. pengebruk på Møreaksen, besvart av samferdselsminister	61
2153. Fra stortingsrepresentant Irene Ojala, vedr. tilbud om ultralydundersøkelser i svangerskapet ved Klinikkk Alta, besvart av helse- og omsorgsminister	61
2154. Fra stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle, vedr. dyrevelferd i kyllingproduksjon, besvart av landbruks- og matminister	62
2155. Fra stortingsrepresentant Trond Helleland, vedr. ERTMS-prosjektet, besvart av samferdselsminister	63
2156. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. gods fra E6 (og Rv3) til Nordlandsbanen de neste årene, besvart av samferdselsminister	64
2157. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. raskere togtilbud mellom Oslo og Stockholm, besvart av samferdselsminister	65
2158. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. pakkeforløp, besvart av helse- og omsorgsminister	66
2159. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. oversikt over andelen ekteskap som ender med skilsmisse fordelt på opprinnelsesland, besvart av barne- og familieminister	67

2160. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. å endre lov og regelverk slik at kostnadene med RV19 blir belastet fergetrafikken og ikke lokaltrafikken i Moss, besvart av samferdselsminister	67
2161. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. Kirkens SOS, besvart av helse- og omsorgsminister	68
2162. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. Husbankens tilskuddsordning til energiltak i utleieboliger, omsorgsboliger og sykehjem for kommunene, besvart av energiminister	69
2163. Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. Vestlandet, besvart av næringsminister	69
2164. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. regelverk på byggearbeid, besvart av kommunal- og distriktsminister	70
2165. Fra stortingsrepresentant Morten Stordalen, vedr. oppnevnte medlemmer av forliksrådene, besvart av justis- og beredskapsminister	71
2166. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. lindrende behandling og omsorg, besvart av helse- og omsorgsminister.....	72
2167. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. tverrfaglig spesialisert rehabilitering for pasienter med kompleks epilepsi, besvart av helse- og omsorgsminister.....	73
2168. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. føringer i fireårsavtalen som ble inngått i 2020 som gjør at kun husholdninger med veldig god økonomi kan benytte seg av noen av Enova sine støtteordninger, besvart av klima- og miljøminister.....	74
2169. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. areal for å bygge ut 6,6 TWh vindkraft på land eller for å bygge ut 6,6 TWh bakkemontert solkraft, besvart av energiminister.....	75
2170. Fra stortingsrepresentant Erlend Larsen, vedr. regelverk tilpasset autonom drift av mindre, elektriske passasjerfartøyer, besvart av fiskeri- og havminister	76
2171. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. løsninger for de andre bruene som ble stengt etter ulykken med Tretten bru, besvart av samferdselsminister	77
2172. Fra stortingsrepresentant Geir Jørgensen, vedr. årlige utslipp fra alle oljefeltene på norsk sokkel, besvart av energiminister	78
2173. Fra stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik, vedr. autorisering av de lokale PST-lederne, besvart av justis- og beredskapsminister	80
2174. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. Vestfoldbanen, besvart av samferdselsminister	80
2175. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. Bufdir, besvart av barne- og familieminister	81
2176. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. ferjeprisane, besvart av samferdselsminister.....	83
2177. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. flom og skred, besvart av energiminister	83
2178. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. forvaltningsloven, besvart av justis- og beredskapsminister	84
2179. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. avgifter til staten, besvart av finansminister	85
2180. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. forebyggende arbeid særlig rettet mot barn og unge, besvart av justis- og beredskapsminister	86
2181. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. Nye veier på RV 13, besvart av samferdselsminister	87
2182. Fra stortingsrepresentant Mimir Kristjánsson, vedr. sosialtjenesteloven, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	87
2183. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. 330 skvadron, besvart av justis- og beredskapsminister ...	88
2184. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. Ål formannskap, besvart av justis- og beredskapsminister.....	89
2185. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. EU politikk, besvart av utenriksminister.....	90
2186. Fra stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen, vedr. øysamfunnene i Nordland, besvart av samferdselsminister.....	91
2187. Fra stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen, vedr. Lødingen, besvart av barne- og familieminister	92
2188. Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. skilting av fartsgrense, besvart av samferdselsminister	93
2189. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. Meta og bildebruk, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	94
2190. Fra stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland, vedr. rapporten Førstelinjetjeneste for rettshjelp, besvart av justis- og beredskapsminister	95
2191. Fra stortingsrepresentant Kirsti Bergstø, vedr. hvorfor staten stemte ja til lønnsrapporten på Kongsberg Gruppens generalforsamling, besvart av næringsminister	95

2192. Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. egne systemer for innlevering av skattemelding, besvart av finansminister.....	96
2193. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. bruk av massive mengder med personopplysninger, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister.....	97
2194. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. behandlingen barnet mottar og utviklingen gjennom behandlingen (ved for eksempel DPS eller BUP), besvart av helse- og omsorgsminister	98
2195. Fra stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad, vedr. fremdriften i arbeidet med å sikre at samiske elever får likeverdig tilgang på de hjelpemidlene de trenger for å kunne gjennomføre eksamen på nord-, sør- eller lulesamisk, besvart av kunnskapsminister.....	99
2196. Fra stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad, vedr. utdanningskapasiteten, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	99
2197. Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. TONOs prisøkning for det frivillige musikklivet, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	100
2198. Fra stortingsrepresentant Ingunn Foss, vedr. tilrettelagte avhør på og årsrapportene for barnehusene, besvart av justis- og beredskapsminister	101
2199. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. hvor mange km med vei og jernbane staten har bygget årlig de siste 15 årene fordelt pr fylke, besvart av samferdselsminister.....	102
2200. Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. strengere regulering av bruktbilbransjen, besvart av justis- og beredskapsminister.....	106
2201. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. rassikring, besvart av samferdselsminister	107
2202. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. familievernkontorene, besvart av barne- og familieminister	107
2203. Fra stortingsrepresentant Carl I. Hagen, vedr. brev av 29.01.24 til Helsetilsynet, besvart av helse- og omsorgsminister.....	108
2204. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. batterier for å lagre strøm hjemme, besvart av klima- og miljøminister	109
2205. Fra stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad, vedr. tillitsreformen, besvart av justis- og beredskapsminister.....	109
2206. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. NATO luftoperasjonscenter, besvart av forsvarsminister	110
2207. Fra stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg, vedr. obduksjoner, besvart av helse- og omsorgsminister ...	111
2208. Fra stortingsrepresentant Hadle Rasmus Bjuland, vedr. nydyrkingsfond, besvart av kommunal- og distriktsminister	112
2209. Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. Norges forvaltningspraksis med å nekte å godkjenne erverv og økninger av eierandeler på over 20-25 % i forsikringsforetak og kredittinstitusjoner, besvart av finansminister.....	113
2210. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. provenyet (hel- og halvårseffekt) av å redusere time-tallet i grunnskolen til samme timetall som grunnskolen i Finland, besvart av kunnskapsminister.....	114
2211. Fra stortingsrepresentant Hårek Elvenes, vedr. leie av Haslemoen som alternativ til full utbygging av Terningmoen, besvart av forsvarsminister.....	116
2212. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. varig tilrettelagt arbeid i ordinært arbeidsliv, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	116
2213. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. Go-Ahead, besvart av samferdselsminister.....	117
2214. Fra stortingsrepresentant Morten Wold, vedr. Naturskadeordningen, besvart av landbruks- og matminister ...	118
2215. Fra stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen, vedr. Nordland, besvart av helse- og omsorgsminister.....	119
2216. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. dobbel bomtakst for nye fossilbiler fra 2026, besvart av samferdselsminister	120
2217. Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. Rogfast, besvart av samferdselsminister.....	121
2218. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. status på etterforskningen av Birgitte Tengs-saken, besvart av justis- og beredskapsminister	121
2219. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. atomsikkerhet, besvart av utenriksminister.....	122
2220. Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. statsforvalterembetene, besvart av klima- og miljøminister	123
2221. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. Finansdepartementets behandling av CBAM, besvart av finansminister.....	124

2222. Fra stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen, vedr. barn med behandlingsresistent epilepsi, besvart av helse- og omsorgsminister	124
2223. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. tal på nye gründerar, tal på nye tidlegfasebedrifter med vekstpotensial, tal på investeringar frå venturemiljø i norske selskap og tal på søknader til Innovasjon Norge sine tidlegfasevirkemiddel frå 2015 fram til i dag, besvart av næringsminister	125
2224. Fra stortingsrepresentant Hårek Elvenes, vedr. mulighetene for å tilby ukrainske myndigheter å gjennomføre tungt vedlikehold av ukrainske helikoptre av typen EC225 hos Heli-One på Sola, besvart av forsvarsminister	128
2225. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. når og hvordan departementet vil orientere Stortinget om arbeide med å stadfeste et mål om at strømbruk i hele bygningsmassen i 2030 ikke skal overstige 55,6 TWh, besvart av energiminister	129
2226. Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. skatteplikt, besvart av finansminister	130
2227. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. jordmortjenester i Tinn kommune, besvart av helse- og omsorgsminister.....	130
2228. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. Fensfeltet som strategisk prosjekt innenfor det amerikansk-ledete Mineral Security Partnership, besvart av næringsminister	132
2229. Fra stortingsrepresentant Erlend Larsen, vedr. selvmord i trafikken, besvart av samferdselsminister.....	133
2230. Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. anledning til å be en part fratre under en annen parts forklaring av hensyn til sakens opplysning i barnevernemndas saker, besvart av barne- og familieminister....	134
2231. Fra stortingsrepresentant Henrik Asheim, vedr. stortingsmeldingen om arbeidsmarkedspolitik, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	135
2232. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. vindkraft, besvart av energiminister	135
2233. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. behandlingsteder som har blitt lagt ned etter at fritt behandlingsvalg ble fjernet 1. januar 2023, besvart av helse- og omsorgsminister	137
2234. Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. økonomisk nødhjelp gjennom rekvisisjoner fra Nav, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	138
2235. Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. midler til den pågående renoveringen av Stavanger domkirke, besvart av barne- og familieminister	139
2236. Fra stortingsrepresentant Kathy Lie, vedr. unge personer med funksjonsnedsettelse på sykehjem, besvart av helse- og omsorgsminister	140
2237. Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. familiejenforening, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	141
2238. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. cyberangrep, besvart av justis- og beredskapsminister	141
2239. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. økende behandlingstid for akvakultursøknader, besvart av klima- og miljøminister.....	142
2240. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. spørsmålene som ble stilt i Dokument nr. 15:2199 (2023-2024) og Dokument nr. 15:2160 (2023-2024), besvart av samferdselsminister.....	143
2241. Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. fylkesvegferjene, besvart av samferdselsminister	145
2242. Fra stortingsrepresentant Helge Orten, vedr. Skatteetaten, besvart av finansminister	146
2243. Fra stortingsrepresentant Kathy Lie, vedr. lootbokser, besvart av barne- og familieminister	147
2244. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. filmer spilt inn på Svalbard, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	148
2245. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. private cruisehavner, besvart av fiskeri- og havminister	149
2246. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. bistandsforvaltningen, besvart av utviklingsminister	150
2247. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. saka mot Israel i FN-domstolen, besvart av utenriksminister	150
2248. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. norske våpen og våpenkomponentar som vert reeksportert til Israel via tredjeland, besvart av utenriksminister	151
2249. Fra stortingsrepresentant Geir Jørgensen, vedr. forbud mot standard variabel pris-avtaler på strøm, besvart av energiminister	152
2250. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. forvaltningsloven, besvart av barne- og familieminister	153

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (2101 - 2250) for sesjonen 2023-2024**

Partibetegnelse:

A Arbeiderpartiet

H Høyre

MDG Miljøpartiet De Grønne

Sp Senterpartiet

V Venstre

FrP Fremskrittspartiet

KrF Kristelig Folkeparti

R Rødt

SV Sosialistisk Venstreparti

PF Pasientfokus

Almeland, Grunde (V)	2197, 2235
Amundsen, Per-Willy (FrP)	2164, 2206
Asheim, Henrik (H)	2231
Bastholm, Une (MDG)	2111, 2157, 2174
Berg, Lan Marie Nguyen (MDG)	2207
Bergstø, Kirsti (SV)	2106, 2191
Bjuland, Hadle Rasmus (KrF)	2208
Bjørlo, Alfred Jens (V)	2127, 2134, 2138, 2189, 2223
Bjørnstad, Sivert (FrP)	2137, 2205
Bollestad, Olaug Vervik (KrF)	2158, 2161, 2194
Elvenes, Hårek (H)	2211, 2224
Eskeland, Liv Kari (H)	2142, 2163, 2241
Fagerås, Mona (SV)	2156, 2171
Fiskaa, Ingrid (SV)	2116, 2247, 2248
Foss, Ingunn (H)	2109, 2198
Gjelsvik, Sigbjørn (Sp)	2114
Greni, Heidi (Sp)	2139
Gulati, Himanshu (FrP)	2129, 2178, 2179
Hagen, Carl I. (FrP)	2203
Halleland, Terje (FrP)	2128, 2143, 2181, 2218
Hallem, Torgrim Hogstad (V)	2105
Haltbrekken, Lars (SV)	2204, 2221
Hansson, Rasmus (MDG)	2112, 2130, 2193
Harberg, Svein (H)	2107
Helleland, Trond (H)	2155
Hjemdal, Silje (FrP)	2120, 2175, 2180
Hoksrud, Bård (FrP)	2101, 2166, 2167, 2227, 2233
Jørgensen, Geir (R)	2172, 2249
Kaski, Kari Elisabeth (SV)	2140, 2216
Kristjánsson, Mímir (R)	2182, 2234, 2237
Larsen, Erlend (H)	2170, 2229
Lie, Kathy (SV)	2236, 2243
Limi, Hans Andreas (FrP)	2126, 2147, 2209, 2226
Linnestad, Anne Kristine (H)	2119, 2195, 2196
Lund, Tobias Drevland (R)	2122, 2168, 2169
Lønseth, Mari Holm (H)	2117, 2220, 2230
Marhaug, Sofie (R)	2135, 2162, 2225, 2245
Melby, Guri (V)	2145, 2146, 2246
Molberg, Anna (H)	2192, 2200
Moxnes, Bjørnar (R)	2219
Nilsen, Marius Arion (FrP)	2103, 2177, 2185, 2232
Njåstad, Helge André (FrP)	2113, 2124, 2183, 2184, 2250

Nyholt, Hege Bae (R)	2104, 2141
Ojala, Irene (PF)	2153
Olsen, Dagfinn Henrik (FrP)	2186, 2187, 2215
Orten, Helge (H)	2242
Pettersen, Tage (H)	2202, 2244
Raja, Abid (V)	2102
Ropstad, Kjell Ingolf (KrF)	2115, 2210
Rotevatn, Sveinung (V)	2136, 2188
Steffensen, Roy (FrP)	2217
Stensland, Sveinung (H)	2150, 2238
Stokkebø, Aleksander (H)	2123, 2125, 2148, 2149, 2212, 2213
Stordalen, Morten (FrP)	2165
Sve, Frank Edvard (FrP)	2151, 2152, 2176, 2201
Thorheim, Bård Ludvig (H)	2228, 2239
Thorsvik, Ingvild Wetrhus (V)	2108, 2121, 2173
Trellevik, Ove (H)	2132, 2133
Trøen, Tone Wilhelmsen (H)	2222
Unneland, Andreas Sjalg (SV)	2131, 2144, 2190
Westgaard-Halle, Lene (H)	2154
Wiborg, Erlend (FrP)	2110, 2159, 2160, 2199, 2240
Wold, Morten (FrP)	2214
Øvstegård, Freddy André (SV)	2118

STORTINGET

Dokument 15:15

(2023–2024)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 2101

Innlevert 23. mai 2024 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 10. juni 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

For å få en slutt på regjeringens bortforklaring, kan jeg be om at vi en gang for alle får en oversikt over de avtalene staten har inngått med private helsebedrifter og stiftelser, og at statsråden fremlegger en oversikt over hvordan disse 16-17 mrd. kronene brukes, og hvem de regionale helseforetakene og/eller de lokale helseforetakene har avtale med, spesifisert på hver enkel stiftelse eller private aktør?

samlede kjøp av spesialisthelsetjenester fra private virksomheter utgjorde om lag 16,9 mrd. kroner i 2023 (inkl. avtalespesialister). Beløpet fordelte seg med om lag 11 mrd. kroner i Helse Sør-Øst, 3,4 mrd. kroner i Helse Vest, 1,3 mrd. kroner i Helse Midt-Norge og 1,2 mrd. kroner i Helse Nord. Oversikt over private avtaleparter per regionale helseforetak framgår av tabellene nedenfor.

BEGRUNNELSE:

Dagens regjering og representanter fra regjeringspartiene har gjentatte ganger gått til angrep på private og ideelle som leverer tjenester til det offentlige helsevesenet, blant annet gjennom fjerning av fritt behandlingsvalg og reduksjon i kjøp fra private og ideelle aktører. Jeg registrerer at statsråden gang på gang gjentar halvsannheten om at det kjøpes helsetjenester fra private for 16-17 mrd. kroner i året. Senest i ordinær spørretime 22. mai sa helse- og omsorgsministeren dette, uten å nevne at store deler av dette beløpet faktisk ikke går til private, kommersielle aktører. Derfor er det viktig å få en oversikt over bruken i 2023, samt hva det er inngått av avtaler i 2024.

Svar:

For å besvare representantens spørsmål, har jeg innhentet oversikt fra de regionale helseforetakene over deres gjeldende avtaler med private aktører om leveranse av spesialisthelsetjenester. Jeg har valgt å holde avtalespesialistene utenfor oversikten. De regionale helseforetakenes

Helse Sør-Øst

Tidsbestemte avtaler med ideelle virksomheter	Organisasjonsnummer
Stiftelsen Betanien Hospital Skien	981 275 721
Diakonhjemmet Sykehus AS	982 791 952
Lovisenberg Diakonale Sykehus AS	965 985 166
Martina Hansens Hospital AS	985 962 170
Revmatismesykehuset AS	985 773 238
Øvrige avtaler med private	
Somatikk	
Aleris Helse AS	943 545 634
A-Medi AS	916 269 331
Colosseumklinikken Medisinske Senter AS	914 491 908
Dr.Dropin AS	919 149 795
EEG Laboratoriet AS	924 291 370
Kristina Klinikken AS	919 028 513
Medi 3 Oslo AS	980 693 732
Sykehuset Oslo Øst AS	915 378 404
Volvat Medisinske Senter AS	953 164 701
Rehabilitering	
Beitostølen Helsesportsenter	971 436 875
Evjeklinikken AS	921 008 104
Godthaab Helse og Rehabilitering	871 426 902
HLF Rehabilitering as	998 725 186
Høyenhall Helse og Rehabilitering AS	912 041 379
Idrettens Helsesenter AS	994 675 273
Lovisenberg Rehabilitering AS	924 212 446
MS-Senteret Hakadal AS	986 358 668
N.K.S. Helsehus Akershus as	988 192 996
Norsk Diabetessenter	974 917 459
Falck Norge AS	991 441 654
PTØ Gardermoen	976 867 017
Rehabiliteringssenteret AiR AS	934 452 011
Ringens Rehabiliteringssenter AS	951 496 502
Røysumtunet	973 254 928
Signo Conrad Svendsen senter	974 116 774
Skogli Helse- og Rehabiliteringssenter AS	980 973 549
Stiftelsen CatoSenteret	979 757 751
Stiftelsen Hernes Institutt	983 213 421
Sørlandet rehabiliteringssenter Eiken AS	999 087 345
Unicare Bakke AS	987 658 584
Unicare Fram AS	976 547 993
Unicare Friskvernklinikken AS	976 003 799

Unicare Hokksund AS	959 678 839
Unicare Jeløy AS	983 478 778
Unicare Landaasen AS	966 867 450
Unicare Steffensrud AS	932 191 482
Viker Helse AS (tidl Avonova Ringerike Rehabilitering)	929 293 406
Vikersund Bad Rehabiliteringssenter AS	964 249 075
Tverrfaglig spesialisert rusbehandling	
Blå Kors klinikk Innlandet	973 255 622
Blå Kors klinikk Loland AS	920 827 438
Blå Kors klinikk Oslo sentrum	916 158 122
Blå Kors klinikk Oslo vest	914 176 883
Blå Kors klinikk Skien AS	971 450 231
Frelsesarmeens Rusomsorg, Behandlingstunet Fetsund	999 066 941
Incognito Klinikk	971 427 051
Lukas Stiftelsen, Skjelfoss psykiatriske senter	922 892 180
Manifestsenteret	971 517 093
Samtun AS	986 395 865
Stiftelsen Fossumkollektivet	971 474 483
Stiftelsen Fredheim	970 572 066
Stiftelsen Kirkens Bymisjon, A-senteret	944 384 448
Stiftelsen Kirkens Bymisjon, Origosenteret	973 107 593
Stiftelsen Kirkens Bymisjon, Veslelien	873 107 642
Stiftelsen Kvinnekollektivet Arken	871 491 682
Stiftelsen Phoenix	971 497 289
Stiftelsen Renåvangen	956 779 510
Stiftelsen Riisby behandlingssenter	984 012 721
Stiftelsen Solliakollektivet	961 790 840
Trasoppklinikken	871 427 062
Tyrilistiftelsen	961 025 311
Psykisk helsevern	
Capio Anoreksi Senter AS	980 524 493
CRUX Bergfløtt behandlingssenter	974 141 612
Friskstiftelsen	913 322 533
Furukollen psykiatriske senter	996 980 103
Kirkens Bymisjon, Larkollen behandlingssenter	973 107 569
Manifestsenteret	971 517 093
Modum Bad	970 107 592
N.K.S.Grefsenlia	992 018 062
N.K.S Østbytunet. Senter for behandling og fagutvikling	992 104 457
Lukas Stiftelsen, Skjelfoss psykiatriske senter	974 337 525
Stiftelsen Fekjær, Fekjær psykiatriske senter	918 311 556

Radiologi	
Unilabs Norge AS	
Unilabs Røntgen Fredrikstad	
Unilabs Røntgen Drammen	
Unilabs Røntgen Tønsberg	
Unilabs Røntgen Kristiansand	
Unilabs Røntgen Majorstuen	981 230 787
Unilabs Røntgen Borgen	
Unilabs Røntgen Bryn	
Unilabs Røntgen Hamar	
Unilabs Røntgen Ski	
Evidia Norge AS	
Evidia AS Norge Frogner	
Evidia AS Gjøvik	
Evidia AS Oslo City	
Evidia AS Lillestrøm	918 041 958
Evidia AS Sandvika	
Evidia AS Sarpsborg	
Evidia AS Lillesand	
Helsehuset Røntgen AS	996 401 960
Laboratorievirksomhet	
Dr. Fürst Medisinsk laboratorium AS	931 469 851
Unilabs Laboratoriemedisin AS	935 439 035
Arbeidsrettet rehabilitering	
Sørlandets rehabiliteringssenter Eiken AS	999 087 345
Unicare Bakke AS	987 658 584
Unicare Steffensrud AS	932 191 482
Unicare Norge AS, avd Friskvern	975 984 168
Unicare Fram AS	976 547 993
Stiftelsen CatoSenteret	979 757 751
Falck Norge AS	991 441 654
Vikersund Bad Rehabiliteringssenter AS	964 249 075
Rehabiliteringssenteret AiR AS	934 452 011
Stiftelsen Hernes Institutt	983 213 421
Skogli Helse- og Rehabiliteringssenter AS	980 973 549
Helse og arbeid - psykisk helsevern	
Norsk Arbeidshelse AS	915 183 484

Helse Vest

Tidsbestemte avtaler med ideelle virksomheter	Organisasjonsnummer
Haraldsplass Diakonale sykehus AS	984 027 737
Haugesund Sanitetsforenings Revmatismesykehus AS	986 106 839
NKS Jæren distrikpsykiatriske senter AS	996 380 041
Voss DPS NKS Bjørkeli AS	916 270 097
NKS Olaviken alderspsykiatriske senter AS	987 554 401
Solli sykehus AS	919 865 636
Betanien sykehus AS	922 716 552
Øvrige avtaler	
Somatikk (laboratorie- og radiologiske tjenester)	
Unilabs	981 230 787
Fürst	931 469 851
Evidia	918 041 958
Rehabilitering	
Falck Norge AS (Stavanger)	991 441 654
PTØ Norge AS (Stavanger)	976 724 895/ 919 693 215
Stiftelsen Barnas Fysioterapisenter	893 140 832
Ravneberghaugen Senter for mestring og rehabilitering	977 155 673
Røde Kors Haugland rehabiliteringssenter	937 184 077
Åstveit Helsesenter	988 413 216
Rehabiliteringsklinikken AS (avdeling Nærland)	928 882 063
Rehabilitering Vest AS	995 705 753
Røysumtunet (tilleggsavtale til HSØ-avtale)	974 987 562
MS-Senteret Hakadal AS (tilleggsavtale til HSØ-avtale)	986 358 668
Beitostølen Helseportsenter (tilleggsavtale til HSØ-avtale)	971 436 875
Signo Conrad Svendsen senter (tilleggsavtale til HSØ-avtale)	970 533 427
NKS Eikåsen/ NKS Helsehus (tilleggsavtale til HSØ-avtale)	988 192 996
PTØ Senteret Norge (avdeling Gardermoen) (tilleggsavtale til HSØ-avtale)	976 724 895
Lovisenberg Rehabilitering (tidl. LHL Glire og Feiring) (tilleggsavtale til HSØ-avtale)	924 212 446
Psykisk helsevern (arbeidsrettet)	
Oppfølgingsenteret Frisk AS	991 441 654
Institutt for psykologisk rådgivning AS	940 433 649
Tverrfaglig spesialisert rusbehandling	
CRUX, Kalfaret	975 387 011
CRUX, Verksgata	975 387 011
Frelesarmeens behandlingssenter	973 112 198
Blå Kors klinikk Haugaland	991 314 113
Tyrilistiftelsen	961 025 311

Helse Midt-Norge

Rehabilitering	Organisasjonsnummer
Unicare Norge AS, Helsefort	975 984 168
Unicare Norge AS, Coperio	975 984 168
Unicare Norge AS, Røros	975 984 168
Unicare Landaasen AS	966 867 450
Treningsklinikken AS (Trondheim Rehabilitering AS og WeCare)	931 517 805
Treningsklinikken AS (My Workout AS)	931 663 658
Stiftelsen Catosenteret	979 757 751
Stiftelsen Beitostølen Helseportsenter	971 436 875
Skogli Helse- og rehabiliteringssenter AS	980 973 549
Signo Conrad Svendsen senter	
Selli Rehabiliteringssenter AS	939 906 746
PTØ Norge, Hamar	976 724 895
Namdal Rehabilitering IKS	986 923 845
Muritunet AS	961 721 652
MS-Senteret Hakadal AS	986 358 668
Meråker Sanitetforenings Kurbad AS	986 823 611
Lovisenberg Rehabilitering AS (tidl LHL Gardermoen)	924 212 446
Kastvollen Rehabiliteringssenter	915 354 513
Falck Norge AS (Frisk Spesialist)	991 441 654
Diakonstiftelsen Røysumtunet	974 987 562
Unicare Norge/WeCare Omsorg AS	975 933 210
Friskgården AS	984 756 712
Betania Malvik	953 557 088
Tverrfaglig spesialisert rusbehandling	
Tyrili Stiftelsen	961 025 311
Lade Behandlingscenter Blå Kors SA	892 237 832
Somatikk	
Volvat Medisinske Senter Stokkan	981 420 365
Medi 3 Sykehus AS, Ålesund	941 455 077
Aleris Helse, avd Solsiden	943 545 634
Medicus AS	978 654 776
Psykisk helsevern	
Lukas Stiftelsen - Betania Malvik	953 557 088
Unicare Norge AS, Coperio	975 984 168
Medi 3 AS	941 455 077
Snuom Psykisk Helse AS	922 569 738
Bilddiagnostikk	
Evidia Norge AS, Ålesund	918 041 958
Evidia Norge AS Trondheim	918 041 958

Helse Nord

Rehabilitering	Organisasjonsnummer
Vigør Rehabiliteringssykehus AS	980924076
Valnesfjord Helse sportssenter	976516745
Stiftelsen Nordtun Helse rehab	936079857
Helsepartner Rehabilitering AS	980684997
Diakonistiftelsen Røysum	974987562
Ms-Senteret Hakadal AS	986358668
Lovisenberg Rehabilitering AS	924212446
Tverrfaglig spesialisert usbehandling	
Blå Kors Klinikk Tjeldsund AS	976692888
Stiftelsen Fossum-Kollektivet	971474483
Stiftelsen Finnmarkskollektivet	980230066
Stiftelsen Kirkens Bymisjon	944384448
Psykisk Helsevern	
Stiftelsen Viken Senter	984806329
N.K.S. Kløveråsen AS	993253375
Habilitering/rehabilitering psykisk helsevern	
Stiftelsen Ribo	970981071
Somatiske tjenester	
Aleris Helse AS	943545634
Volvat Medisinske Senter AS Nordnorsk Hudlegesenter	915789528
Retscreen AS	922436029
Radiologi og teleradiogi	
Evidia Norge AS	918041958
Unilabs Norge AS	981230787

SPØRSMÅL NR. 2102**Innlevert 23. mai 2024 av stortingsrepresentant Abid Raja****Besvart 30. mai 2024 av forsknings- og høyere utdanningsminister Oddmund Hoel****Spørsmål:**

Er det en tilsiktet konsekvens av endring i retningslinjer for tilskudd til studentboliger fra husbanken at ikke-kommersielle studentboligstiftelser som stiftelsen Anker ikke lenger skal kunne motta tilskudd for bygging av student-

boliger, og hva vil statsråden gjøre for at ikke-kommersielle studentboligstiftelser kan bli et reelt supplement til studentsamskipnadene?

BEGRUNNELSE:

Det er stor mangel på studentboliger, særlig i de store byene. Dette, kombinert med stadig færre utleieboliger og økende leiepriser gjør det stadig vanskeligere for studenter å finne seg et rimelig sted å bo under studietida. Slike gode, og rimelige studentboliger er viktige for å sikre lik rett til høyere utdanning. Regjeringen har derfor satt som mål at det skal bygges 3 000 studentboliger hvert år. Statlig tilskudd, og husbanklån er viktige finansieringskilder for å bygge flere studentboliger.

I tillegg til studentsamskipnadene er det også flere stiftelser som bidrar med bygging av studentboliger. Fra 2023 til 2024 har kravet for hvilke stiftelser som kan få tilskudd til bygging av studentboliger blitt skjerpet inn. De nye retningslinjene sier at:

«Stiftelsen kan i begrenset grad også drive annen aktivitet utover forvaltning av studentboliger, slik som for eksempel kiosk eller liten dagligvarehandel. Utleie av tilleggsarealer i direkte tilknytning til studentboligbygget kan aksepteres, f.eks. utleie til butikk, servering, parkeringsplasser, trening o.l. i første etasje.»

Ankerstiftelsen er en ikke-kommersiell aktør, som har som formål å tilby studentboliger. Stiftelsen driver også kommersiell virksomhet for å finansiere utbygging og lavere leie av studentboligene. Stiftelsen har nylig kjøpt en eiendom i Platousgate i Oslo, som de ønsker å bygge om til studentboliger. Likevel har stiftelsen fått avslag på sin søknad om tilskudd. Begrunnelsen for avslaget har vært i de nye retningslinjene for studentboligtilskudd, og at stiftelsen driver for omfattende næringsvirksomhet. Dette til tross for at overskuddet fra stiftelsens næringsvirksomhet finansierer studentboligene.

Svar:

Spørsmålet er stila til kommunal- og distriktsministeren, men blir svart på av meg som forskings- og høgare utdanningsminister fordi eg er ansvarleg statsråd for tilskotsordninga til bygging av studentbustader.

Endringane Kunnskapsdepartementet og Husbanken gjorde i 2023 i Retningslinjer for tilskudd til studentboliger fra Husbanken var ei presisering av eksisterande regelverk som regulerer kven som kan tildelast tilskot til bygging av studentbustader.

Kunnskapsdepartementet og Husbanken har fått fleire spørsmål om kva slags kriterium som ligg til grunn for å bli rekna som ein studentbustadstiftelse. Med denne bakgrunnen såg departementet behov for å presisere kriteria for å kunne klassifiserast som ein studentbustadstiftelse.

Da lov om studentsamskipnader vart endra med verknad frå 2013, foreslo departementet å definere kva ein studentbustadstiftelse er. I høyringsnotatet skreiv departementet:

«Med studentboligstiftelse mener departementet en stiftelse som har til hovedformål å forvalte boliger til studenter. Med forvaltning menes blant annet utleie av boliger til studenter og generelt vedlikehold av studentboligene. En studentboligstiftelse kan i begrenset grad også drive annen aktivitet utover forvaltning av studentboliger, slik som for eksempel kioskvirksomhet.»

Departementet foreslo den gongen å legge inn følgende presisering i forskrift om tilskudd til studentboliger § 2:

«Med studentboligstiftelse menes en stiftelse jf. lov om stiftelser § 2, som i all hovedsak har forvaltning av studentboliger som formål.»

Etter innspel frå Justisdepartementet ble formuleringa tatt inn i lov om studentsamskipnader § 2 i staden.

Ettersom lov om studentsamskipnader § 2 fjerde ledd allereie slår fast at ein studentbustadstiftelse er ein stiftelse som i all hovudsak har forvaltning av studentbustader som formål, bestemte departementet at kriteria som ligg til grunn for å bli rekna som ein studentbustadstiftelse skulle tas inn i retningslinjene. Retningslinjene ble formulert som følgende:

- Stiftelsens formål er å erverve, bygge og leie ut studentboliger
- Stiftelsen kan i begrenset grad også drive annen aktivitet utover forvaltning av studentboliger, slik som for eksempel kiosk eller liten dagligvarehandel. Utleie av tilleggsarealer i direkte tilknytning til studentboligbygget kan aksepteres, f.eks. utleie til butikk, servering, parkeringsplasser, trening o.l. i første etasje.

Endringane i retningslinjene klargjorde derfor eksisterande regelverk. Stiftelsar som Stiftelsen Anker studentboliger og hotel (Anker STI) som driv betydeleg næringsverksemd i form av hotell, apartments, hostell, utleige av butikklokale og parkeringsanlegg i tillegg til forvaltning av studentbustader var heller ikkje før endringane rekna som ein kvalifisert tilskotsmottakar i tråd med regelverket for tilskotet.

Studentbustader blir bygd som eit spleiselag mellom staten og studentane via studentsamskipnadane. Studentsamskipnadane bidrar til at studentane får ein betre studiekvardag ved at samskipnadanes overskot går direkte tilbake til studentane gjennom drift av velferdstilbod som studentbustader, studentkafear, studentbarnehagar, studenthelsetenester, rådgjeving og studentidrett. Studentsamskipnadane er derfor best eigna til å forvalte studentbustader sidan dei garanterer studentstyring, langsiktig eigarskap og studentvenlege prisar.

SPØRSMÅL NR. 2103**Innlevert 23. mai 2024 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen****Besvart 3. juni 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Hvilke EU-direktiver/rechtsakter har regjeringen jobbet for å få politiske tilpasninger i siden regjeringen tiltrådte i 2021, hvilke gjennomslag har regjeringen fått, hvilke tilpasningsønsker har EU avslått og hvordan er avslagene begrunnet?

BEGRUNNELSE:

Det bes om en fullstendig oversikt fra september 2021 og frem til i dag.

Norge kan påvirke utformingen av EØS-retten gjennom å be om tilpasninger i det EU-rettslige regelverket når dette innlemmes i EØS-avtalen. Ifølge den nye EØS-utredningen NOU 2024: 7 fremstår muligheten for å få gjennomslag for tilpasninger og unntak begrunnet i særnorske hensyn som svært begrenset, men at det er eksempler på at dette er mulig å få til. I utredningen står det videre at «vi [har] forsøkt å innhente en oversikt over hvilke særregler og unntak Norge har fått gjennomslag for de siste ti årene. Det har vist seg å være en krevende øvelse. Verken Utenriksdepartementet, Norges delegasjon til EU eller EFTA-sekretariatet har en slik oversikt.» Det er noe overraskende at det ikke ser ut til å ha vært mulig å fremskaffe en slik oversikt, da dette dreier seg om å ivareta norske interesser i vårt mest omfattende internasjonale samarbeid. Jeg ber derfor utenriksministeren om å en oversikt så langt det er mulig.

SPØRSMÅL NR. 2104**Innlevert 23. mai 2024 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt****Besvart 3. juni 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Kan statsråden gi tall på hvor stor økningen i bruken av omvendt voldsalarm har vært siden lovendringen trådte i kraft 8. april?

Svar:

EØS-relevant regelverk som skal innlemmes i EØS-avtalen er gjenstand for en grundig prosess nasjonalt.

Ansvar for dette ligger hos det enkelte fagdepartement. De sørger for at sakene forberedes, at berørte parter høres, at norske posisjoner utformes og fremmes, og at beslutninger fattes i EØS-organene og gjennomføres nasjonalt.

Norsk forvaltning er med når nytt EØS-relevant regelverk planlegges og identifiseres og vurderer norske interesser så tidlig som mulig. I denne prosessen vurderes også de tilpasninger som må gjøres. Det gjøres tilpasninger til alt EØS-relevant regelverk som skal innlemmes i EØS-avtalen. Disse tilpasningene hensyntar EØS-avtalens formål, struktur og virkeområde samt tekniske, rettslige og materielle forhold som er nødvendig for at regelverket skal kunne anvendes i Norge.

Ettersom alt regelverk tilpasses samles ikke dette i en egen oversikt, men kan gjenfinnes ved søk på det enkelte regelverk i EFTAs database EEA-Lex som gir en oversikt over alle EU-rechtsakter som er innlemmet i EØS-avtalen. I tillegg informeres Stortinget jevnlig om alt regelverk som skal innlemmes i såkalt «kommentert liste» i forkant av hvert møte i Stortingets Europautvalg.

Alle beslutninger som fattes i EØS-komiteen oversendes Stortinget i etterkant av vedtak i en samlet oversikt med lenke til hver enkelt rettsakt. Man kan finne de tilpasninger som er gjort ved å sammenligne den publiserte beslutningen med EUs originalversjon.

hun til lovendringen som ble vedtatt desember 2023, slik at politiet eller påtalemyndigheten kan beslutte å bruke omvendt voldsalarm. Statsråden nevnte videre, og jeg siterer:

«Den endringen trådte i kraft 8. april i år etter at vi hadde fått fart på det, og der ser vi allerede resultater. Jeg skal ikke referere nøyaktig tall nå, i frykt for å si feil, men det har allerede vært en stor økning i hvordan det brukes ute i politidistriktene».

Det er helt forståelig at statsråden ikke hadde disse tallene ferskt i minnet under den muntlige spørretimen, så jeg benytter meg av muligheten til å be henne svare skriftlig.

Svar:

Utvidet bruk av omvendt voldsalarm er en viktig del av regjeringens samlede innsats mot vold i nære relasjoner.

Frem til 8. april ble omvendt voldsalarm kun idømt sammen med kontaktforbud jf. straffelovens § 57. Det var 15 personer som gikk med omvendt voldsalarm den dagen lovendringen trådte i kraft.

Etter lovendringen 8.april har antall som går med fotlenke som følge av at de er idømt kontaktforbud med elektronisk kontroll, økt til 20 personer (en økning på fem, pr. 24.5.24). Videre har lovendringen som ga politiet hastekompetanse til å ilegge besøksforbud med elektronisk kontroll resultert i at 34 personer nå går med omvendt voldsalarm.

Det totale antallet personer som pr. 24. mai er pålenket omvendt voldsalarm er dermed 54. Dette utgjør en økning på 39 aktive alarmer siden 8. april.

SPØRSMÅL NR. 2105

Innlevert 23. mai 2024 av stortingsrepresentant Torgrim Hogstad Hallem

Besvart 31. mai 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande

Spørsmål:

Hvorfor velger statsråden å se bort ifra inntektssystemutvalgets anbefalinger om å avvikle grunnskoletillegget, og mener statsråden det er riktig å detaljstyre kommunenes skolestruktur når konsekvensen kan gå på bekostning av andre prioriteringer som for eksempel evnen til og tiden det tar å oppfylle lærernorm i en kommune?

BEGRUNNELSE:

I 2022 ble det innført et eget grunnskoletilskudd innenfor inntektssystemet, der kommunene får tilskudd etter antall grunnskoler i kommunen. Inntektssystemutvalget vurderte at er dette et eksempel på en omfordeling innenfor inntektssystemet som legger en føring på hvordan kommunene skal organisere seg, selv om det ikke er en formell binding på bruken av midlene. Utvalget mente denne typen omfordeling er uheldig, og skrev i sin vurdering at slike ordninger bør i størst mulig grad unngås. En konsekvens av tilskuddet i noen kommuner med mange grunnskoler er en skjevhet mellom skolene i oppfyllelse av lærernorm. Det er etter spørsmålsstillers syn uheldig dersom man viderefører incentiver som går på bekostning

av andre viktige mål vi har for kvaliteten i skolen, som for eksempel elevers tilgang på nok kvalifisert personell.

Svar:

Regjeringa er oppteken av at alle innbyggjarar i heile landet skal ha gode skular, trygge barnehagar og ei god og verdig eldreomsorg. Derfor foreslår regjeringa i kommuneproposisjonen for 2025 endringar i inntektssystemet for å gjere det meir rettferdig, og ein vekst i dei frie inntektene til kommunesektoren på om lag 6,4 milliardar kroner i 2025.

Som ei oppfølging av Hurdalsplattforma innførte Regjeringa i 2022 eit grunnskoletilskot, innafor rammetilskotet til kommunane. Tilskotet blir fordelt med eit beløp per kommunale grunnskule i kommunen, og satsen er 541 317 kroner i 2024. Samla for kommunane utgjør tilskotet 1,328 mrd. kroner i 2024.

Eg har registrert tilrådinga frå inntektssystemutvalet om å avvikle grunnskoletilskotet, men eg meiner at grunnskoletilskotet er eit viktig signal om verdien av ein desentralisert skolestruktur og eit sentralt verkemiddel for å sikre tenester nær folk. Regjeringas forslag til betydeleg vekst i dei frie inntektene i 2025 legg til rette for at kommunane òg kan bygge ut og forbetre andre tenester til

dømmes for barn og eldre. I Kommuneproposisjonen 2025

foreslår derfor Regjeringa etter ei samla vurdering at tilskotet blir vidareført slik det er i dag.

SPØRSMÅL NR. 2106

Innlevert 23. mai 2024 av stortingsrepresentant Kirsti Bergstø

Besvart 31. mai 2024 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Hvilke vurderinger ligger til grunn for at Næringsdepartementet under generalforsamlingene i Telenor og Equinor stemte for økning av konsernsjefenes fastlønn, uten noen form for merknad?

BEGRUNNELSE:

Viser til oppslag i blant annet Dagens Næringsliv om at regjeringen som største eier stemte for kraftige lønnshopp for konsernsjefene i Telenor og Equinor, som en tilpasning til nye regler for bonuser i eierskapsmeldingen, som begrenser bonus til 25 prosent av fastlønn. Næringsministeren har tidligere understreket at det ikke kan være en automatikk i at reduksjonen av bonus gir økning i fastlønn og at styrets begrunnelse ville være avgjørende for stemmegivningen. Vi vil gjerne vite hvilke begrunnelser statsråden har fått fra selskapene og hvordan man mener økningen harmonerer med kravene til økt moderasjon i eierskapsmeldingen.

Svar:

I Meld. St. 6 (2022–2023) Et grønnere og mer aktivt statlig eierskap (eierskapsmeldingen) og i statens reviderte retningslinjer for lederlønn har regjeringen styrket forventningene til moderasjon i lederlønn.

Regjeringen har også sørget for at statens forventninger til maksimalt tillatt bonusramme er redusert, fra 50 pst. til 25 pst. Vi har også uttrykt en forventning om at det ikke bør være automatikk i at reduksjon i bonus kompenseres med økning i fastlønnen.

Samtidig skal godtgjørelsen være konkurransedyktig, jf. eierskapsmeldingen. Selskapene der staten er eier er noen av våre største og viktigste. De skaper arbeidsplasser og overskudd som er med på å finansiere velferden. De må kunne rekruttere og holde på dyktige medarbeidere.

Det er styret og administrerende direktør i selskapene som er ansvarlige for å fastsette godtgjørelsen til hhv. administrerende direktør og øvrige ledende ansatte. Dette

følger av selskapslovgivningens rollefordeling og legges til grunn for statens eierutøvelse. Det er også styrene som er nærmest til å vurdere hva som er nødvendig og riktig nivå på godtgjørelsen for å kunne tiltrekke seg og beholde sine ledende ansatte. Staten som eier er opptatt av at styrene gjør grundige vurderinger av hva som er nødvendig godtgjørelse, herunder eventuell kompensasjon for redusert bonuspotensial. Vi forventer at styrene i slike vurderinger utviser moderasjon, og at de begrunner sine beslutninger i lys av statens forventninger.

I Equinor ble bonuspotensialet redusert fra 45 pst. av fastlønn til 25 pst. av fastlønn med virkning fra 1. januar 2024 gjennom retningslinjene som ble vedtatt på generalforsamlingen i 2023. I lønnsrapporten for 2023 fremgår det at dette er kompensert for gjennom økt fastlønn, noe styret begrunner med at en ensidig redusert bonusramme ville svekket konkurransedyktigheten til godtgjørelsen til konsernledere og medført utfordringer med å rekruttere og beholde disse. For Telenor ble den årlige variable lønnen redusert fra maksimalt 50 pst. til 25 pst. av grunnlønn med virkning fra 1. januar 2024, også der gjennom nye retningslinjer vedtatt på generalforsamling i 2023. Det fremgår av lønnsrapporten for 2023 at styret har besluttet å justere grunnlønnen for å sikre at konsernledelsens samlede kompensasjon er på nivå med markedet og fortsetter å være konkurransedyktig. Endringen vil ikke øke nivået på samlet kompensasjon, men påvirker forholdet mellom faste og variable lønnelementer.

Jeg oppfatter at styrene i de to selskapene har gjort grundige vurderinger for å ivareta forventningene i eierskapsmeldingen.

Selv om vi ikke har oversikt over årets tall for alle selskapene ennå, disse vil fremgå av lønnsrapportene for 2024, opplever jeg det som positivt at maksimalt oppnåelig godtgjørelse reduseres gjennom endringen av eierpolitikken. Jeg forventer også at den forsterkede moderasjonsforventningen og forventningen om begrunnelser som vi innførte i ny eierskapsmelding vil bidra til en høyere bevisstgjøring om moderasjon i styrene.

SPØRSMÅL NR. 2107**Innlevert 23. mai 2024 av stortingsrepresentant Svein Harberg****Besvart 31. mai 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande****Spørsmål:**

Hva er status for arbeidet med Hjertespråket; hvilke forslag er fulgt opp, hvilke er under utredning/arbeid og hva har regjeringen planlagt å starte med?

BEGRUNNELSE:

I oktober 2016 la samisk språkutvalg frem utredningen NOU 2016:18 Hjertespråket — Forslag til lovverk, tiltak og ordninger for samiske språk. Målet med utredningen var å vurdere og foreslå tiltak for å sikre funksjonelle og likeverdige offentlige tjenester på samisk. Det ble foreslått en rekke forslag som utvalget mente ville styrke det samiske språket, og det var spesielt lagt vekt på tiltak for samiske barn og unge. I etterkant av dette har NOU 2016:18 blitt fulgt opp på flere områder både av denne og den forrige regjering. Ett forslag på tiltak som har blitt gjennomført er det å dele inn forvaltningsområdet for samiske språk i tre ulike kommunekategorier. Kategoriene gjenspeiler de faktiske ulikhetene i språksituasjon og de behovene dette utløser i kommunene i forvaltningsområdet.

Svar:

Regjeringa arbeider med tiltak for å styrkje samisk språk på ei rekke område, og kvart enkelt departement har ansvar for å følgje opp Hjertespråkrapporten på deira ansvarsområde. Dei samiske språka er sentrale for framtida til den samiske kulturen. Regjeringa ønskjer derfor å gje gode rammevilkår for å styrkje dei samiske språka.

Kommunal- og distriktsdepartementet har gjennom dei vedtekne endringane i språkreglane i samelova, følgd opp forslaga i Hjertespråkrapporten som vi har vurdert som aktuelle innanfor ansvarsområdet til departementet.

Slik representanten peiker på, har vi mellom anna innført tre kommunekategoriar i forvaltningsområdet med ulike reglar for å tilpasse språkrettane til språksituasjonen i kommunane, i tråd med eit av hovudforslaga frå Hjertespråkutvalet. Kommunane i forvaltningsområdet har ei avgjerande rolle i arbeidet med å styrkje samisk språk og kultur. Regjeringa har derfor vore oppteken av å senke terskelen for at nye kommunar ønskjer å søkje om innlemming i forvaltningsområdet. Kommunar som blir innlemma som språkstimuleringskommunar, skal sørge for å etablere eit samisk språk- og kulturtilbod til barn, unge og eldre. Kategorien er utforma med tanke på kommunar som ikkje nødvendigvis har så mykje samisk-

språkleg kompetanse tilgjengeleg, og det har vore viktig for regjeringa å prioritere barn og unge i utforminga av kva plikter språkstimuleringskommunane skal ha. Eg er glad for at vi allereie har fått søknader frå nye kommunar som ønskjer seg inn i forvaltningsområdet, og ein av desse er søknad om innlemming som språkstimuleringskommune.

Berekraftige og levande språk føreset bruk på flest moglege samfunnsområde, og retten til svar på samisk er viktig for samiske språkbrukarar. Kommunal- og distriktsdepartementet har no sendt på høyring eit forslag til endringar i forskrift til språkreglane i samelova. Her foreslår vi at fleire offentlege organ med landsomfattande funksjonar skal ha plikt til å svare skriftleg på samisk når dei får skriftlege førespurnadar på samisk.

I den årlege meldinga til Stortinget om samisk språk, kultur og samfunnsliv som regjeringa la fram i 2023, var tema kompetanse og rekruttering i barnehage, grunnsopplæring og høgere utdanning. I meldinga har regjeringa identifisert nokre innsatsområde ho vil prioritere for at fleire skal velje samiske barnehagetilbod og samisk i heile grunnsopplæringa, og at fleire tar ei samisk profesjonsutdanning eller anna samisk høgare utdanning. Meldinga for 2025 skal ha særleg merksemd på kommunesektoren, og vil følgje vidare opp dei innsatsområde som er relevante for kommunane.

SPØRSMÅL NR. 2108**Innlevert 23. mai 2024 av stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik****Besvart 30. mai 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Vil statsråden vurdere tiltak, som lavere bompengesatser, lavere fartsgrense eller andre trafikkregulerende tiltak på gamleveien, for å få folk til å velge ny E39 mellom Mandal og Kristiansand, fremfor den langt mer trafikkfarlige gamle E39 på samme strekning?

BEGRUNNELSE:

Trafikken øker på gamle E39 mellom Mandal og Kristiansand. Bakgrunnen er at bompengetakstene på ny E39 på samme strekning har økt kraftig. Fædrelandsvennen har sett på ulykkestallene siden 1993 på gamleveien, og tallene er dystre. 42 personer har mistet livet, 65 har blitt hardt skadd og 527 personer har blitt lettere skadd på strekningen. I alt var det 32 ulykker med døden som utfall, og flere av ulykkene hadde flere døde. Stortinget har satt en nullvisjon for hardt skadde og drepte i trafikken. Bruk av den gamle veien utgjør en større trafiksikkerhetsrisiko enn å kjøre den nye. Samtidig er det forståelig at folk velger veien som gir lavere kostnader i hverdagen. Statssekretær i samferdselsdepartementet Tom Kalsås sier til Fædrelandsvennen at regjeringen ikke har noen planer om lavere bompenger på strekningen.

Svar:

Regjeringen er svært opptatt av trafiksikkerhet. Jeg deler bekymringen over at flere trafikanter nå velger gammel E39 etter at takstene på nye E39 økte i vinter.

I gjeldende finansieringsopplegg som er vedtatt av Stortinget ligger det an til at total bompengebelastning blir noe lavere enn det som opprinnelig ble lagt til grunn. Trafikk og trafikksammensetning på strekningen avviker imidlertid fra beregningene, noe som utfordrer prosjektets totale finansiering.

Initiativ til en ny justering av finansieringsopplegget må tas lokalt. Agder fylkeskommune er garantist for bompengeselskapets gjeld i forbindelse med utbyggingen. Jeg er kjent med at fylkestinget i Agder allerede i juni skal behandle en utredning fra Nye Veier om justert bompengeprogram med mål om å redusere takster på ny E39. Jeg ser positivt på at en slik utredning foreligger allerede nå.

Det er i dag for tidlig å ta stilling til hvilke justeringer som kan gjøres i bompengeprosjektet. I første omgang vil jeg avvende utfallet av den lokalpolitiske behandlingen, i tråd med ordinær fremgangsmåte i bompengespørsmål. Jeg understreker at regjeringen vil bidra til å finne en god løsning i saken.

SPØRSMÅL NR. 2109**Innlevert 24. mai 2024 av stortingsrepresentant Ingunn Foss****Besvart 28. mai 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hvorfor fremmes endringer i domstolstruktur med få setninger og uten høring i revidert budsjett 2024 og ikke som en egen sak til Stortinget, på lik linje med lovfesting av rettsstedene?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen vil sende på høring et forslag om å lovfeste alle rettsstedene slik at fremtidige endringer i domstolstrukturen vil kreve flertall i Stortinget.

Svar:

Gjennom Prop. 104 S (2023–2024) Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2024 er forslagene til strukturendringer fremlagt på alminnelig måte i tråd med domstoloven § 22 og langvarig praksis. Regjeringens formål med å sende på høring et forslag om å lovfeste rettsstedene er nettopp å sikre rettsstedene en sterkere demokratisk forankring i fremtiden, gjennom lovvedtak fremfor foreleggelse.

Forslagene til endringer i domstolstrukturen bygger på høringen som ble gjennomført våren 2022, og det er derfor ikke riktig at forslagene fremmes uten høring. Jeg

viser til svar på spørsmål nr. 1492, 1545, 1631, 1759, 1832 og 2196 fra forrige sesjon (2022–2023) samt nr. 42 og 1983 fra inneværende sesjon.

SPØRSMÅL NR. 2110

Innlevert 24. mai 2024 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 31. mai 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hvor mange km med vei og jernbane har staten bygget årlig de siste 15 årene?

BEGRUNNELSE:

Vei og jernbane er essensielt for samfunnet og er en viktig investering for nåværende og fremtidige generasjoner og næringsliv. Jeg ber om å få svaret i oversiktlige tabeller både nasjonalt og fordelt på hvert enkelt fylke. Vei og jernbane separat.

Svar:

Statens vegvesen rapporterer i sine årsrapporter på riksveier åpnet for trafikk. Tabellen nedenfor viser antall km riksvei åpnet for trafikk (Statens vegvesen)

År	Riksvei åpnet for trafikk (km)
2009	157,0
2010	38,8
2011	28,8
2012	42,8
2013	54,1
2014	145,8
2015	45,2
2016	83,5
2017	62,3
2018	60,3
2019	153,5
2020	113,1
2021	9,0
2022	44,7
2023	9,1

I tillegg har Nye Veier AS fra oppstarten av selskapet i 2016 åpnet 120 km med ny vei.

Når det gjelder jernbane, viser følgende tabell som ferdigstilte prosjekter siste 15 år (Jernbanedirektoratet). I tillegg kommer nye kryssingsspor, og oppgraderinger av havneanlegg og terminalområder med nye spor.

År ferdigstilt	Antall kilometer nytt (dobbel)spor, i km	Prosjektnavn og fylke(r)
2024	11,9	Nytt dobbeltspor Arne-Bergen (Vestland)
2023	13,5	Venjar-Eidsvoll-Langset (Akershus)
2022	22	Follobanen (Oslo og Akershus)
2018	22,5	Farriseidet-Porsgrunn (Vestfold og Telemark)
2016	14	Holm-Nykirke (Vestfold)
2016	1,5	Hell-Værnes (dobbelspor over bro) (Trøndelag)
2015	17	Langset-Kleverud (Akershus og Innlandet)
2011	6,7	Lysaker-Sandvika (Akershus)
2011	7,3	Barkåker-Tønsberg (Vestfold)
2009	14,5	Sandnes-Stavanger (Rogaland)
Totalt	130,9 km	

SPØRSMÅL NR. 2111

Innlevert 24. mai 2024 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 3. juni 2024 av landbruks- og matminister Geir Pollestad

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden følge opp Mattilsynets bekymring om økt bruk av vold mot griser, og vil regjeringen komme med konkrete tiltak i dyrevelferdsmeldingen som adresserer de omfattende dyrevelferdsproblemene i svinenæringen?

BEGRUNNELSE:

Mattilsynet har i brev til svinenæringen uttrykt bekymring over en mulig økning i bruken av vold mot griser. I brevet, som er datert 7. mai 2024, skriver Mattilsynet følgende om denne problematikken:

«Tilfellene har som regel blitt oppdaget i forbindelse med slaktning av gris, da skadene som oppstår etter voldsutøvelsen, er mer synlig etter slaktebehandling. Vi vet ikke om økt forekomst av vold mot gris har noen sammenheng med at grisene er mer urolige, eller at enkelte bønder kvier seg for å bevege seg inn i bingene, men det kan ikke utelukkes. Tilfellene som Mattilsynets inspektører har rapportert om, der det er utøvd vold mot gris strekker seg over en lengre periode.»

Vedlagt brevet fra Mattilsynet er bilder fra et konkret tilfelle på slakteri hvor vi ser en gris med omfattende skader, samt en vurdering av skadene fra Veterinærinstituttet, datert 24. mai 2022. Veterinærinstituttet konkluderer med at skadene kan skyldes slag fra metall- eller plastrør.

Mattilsynets tilsynskampanje om velferd for svin 2021-2022 viste at over halvparten av svinebøndene bryter norsk lov. I 56 % av besetningene ble det påvist regelbrudd på ett eller flere punkter, og hos 10 % av disse var det brudd på fire eller flere av punktene som ble sjekket.

Det er derfor bekymringsfullt å se at svinebøndenes organisasjon, Norsvin, reagerte på brevet fra Mattilsynet med å kritisere hvordan saken ble fremstilt. Dette førte til at Mattilsynet beklaget sin fremstilling, og satte en stopper for det som er en høyst nødvendig debatt om grisevelferd og bruk av vold i svinenæringen.

Denne regjeringen har gjentatte ganger pekt på at svinenæringen må rydde opp i problemene som Mattilsynet har avdekket gjennom sin tilsynskampanje. Derfor

er det urovekkende å se at Norsvin ikke tar selvkritikk eller anerkjenner utfordringen som Mattilsynet belyser i sitt brev. Nok en gang er næringens primære reaksjon å gå løs på fremstillingen og angripe avsender, fremfor å ta tak i problemet og iverksette tiltak.

Til syvende og sist er det et politisk ansvar å sørge for at dyrevelferden til produksjonsdyr ivaretas, og at vold mot dyr får konsekvenser. Det er derfor helt nødvendig at velferdsproblemene i svinenæringen gis prioritet i den kommende dyrevelferdsmeldingen, og at regjeringen leverer konkrete tiltak.

SPØRSMÅL NR. 2112

Innlevert 24. mai 2024 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 31. mai 2024 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Hvorfor griper statsråden inn overfor statlige selskaper når det gjelder lønnsordninger, men ikke når det gjelder hensyn til verdifull nærnatur?

BEGRUNNELSE:

I sitt svar på spørsmål fra Une Bastholm, Dokument nr. 15:2039 (2023-2024), skriver statsråden at hun ikke vil foreta seg noe for å ta vare på verdifull nærnatur i Bergen i forbindelse med utbyggingen av ny postterminal på Kokstad. Statsråden hevder i sitt svar at eierskapsmeldingen ikke gir henne noen mulighet til å gripe inn overfor Posten AS, men vi har tidligere sett at næringsministre fra Støre-regjeringen tar grep overfor statlige selskaper når de vil. Et eksempel er Argentum-saken, også i Bergen, hvor daværende næringsminister Jan Christian Vestre grep inn overfor det statlige selskapet og krevde endring av svært gunstige godtgjørelses- og lønnsavtaler. Hvis ikke det ble noen endring varslet statsråden at han ville kaste styret, noe han senere gjorde alvor av.

I saken om postterminal i Bergen har det statlige selskapet Posten AS aktivt motarbeidet positive naturgrep i forbindelse med planbehandlingen. Etter vedtaket i bystyret har Posten AS felt verdifull kystfuruskog på et område på over hundre dekar, uten noen videre begrunnelse. Posten AS har også forhandlet med Bjørnafjorden kommune om å legge postterminal dit, samtidig som Posten AS har brukt sin tilstedeværelse i Bergen som brekkstang

Svar:

Bakgrunn for representantens spørsmål er brev fra Mattilsynet til svinenæringa datert 7. mai 2024, der det kan sjå ut som at Mattilsynet har registrert eit aukande omfang av saker med vald mot gris knytt til ein særskild type gris. Som representanten sikkert er kjent med, har Mattilsynet seinare sagt at dei ikkje hadde grunnlag for å konkludere om verken auka omfang av slike saker eller å kunne knytte desse sakene til ein særskild type gris.

Det er viktig for meg å understreke at det er nulltoleranse for vald mot dyr, og dei sakene det er snakk om er alvorlege brot på dyrevelferda.

for å få bygget terminal i natur og friluftsområder i Bergen kommune. At staten nå, via sitt eierskap Posten AS, skal gjøre god butikk på naturødeleggelse i Bergen kommune, er dårlig nærings- og naturpolitikk.

Undertegnede mener videre at oppførselen til det heleide statlige selskapet Posten AS helt åpenbart bryter med statens forventninger i eierskapsmeldingen med tanke på natur, samtidig som den bryter med regjeringens politiske plattform ved at regjeringen tar initiativ til å bygge ned naturlige karbonlagre som myr. I tillegg er utbyggingen et brudd med regjeringens løfte om at natur skal være rammen for all annen politikk.

Ord skal bety noe, spesielt når det kommer fra Norges regjering. Arealeffektive løsninger for statlige byggeprosjekter og ivaretagelse av natur er regjeringens ansvar.

Svar:

I Norge har kommunene ansvaret for å utarbeide reguleringsplaner. Dette er en viktig del av den lokale planleggingsprosessen. Jeg legger til grunn at Bergen kommune i denne saken har gjort interesseavveininger mellom behovet for areal til næringsutvikling og grønnstruktur/natur.

Staten har tydelige forventninger om naturmangfold og økosystemer til selskapene hvor staten er eier. Forventningene stilles fra staten som eier til styrene i selskapene. Som eier følger Nærings- og fiskeridepartementet opp Posten Bring AS (Posten) mht. forventningene i eierskapsmeldingen. I henhold til selskapslovgivningen

er styret ansvarlig for å forvalte selskapet, mens daglig leder står for den daglige ledelsen av selskapets virksomhet. Hva Posten nå skal foreta seg mht. tomten selskapet eier på Kokstad i Bergen ligger derfor ikke til meg som

næringsminister å beslutte, men til selskapet å vurdere og ta stilling til. Statens eieroppfølging av selskapene skal bidra til å nå statens mål som eier. Statlig eierskap er ikke et virkemiddel for å nå andre mål.

SPØRSMÅL NR. 2113

Innlevert 24. mai 2024 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 3. juni 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvor mange straffesaker ved enhet sentrum i Oslo politidistrikt ble i 2023 henlagt grunnet manglende kapasitet, og hvor mange av de henlagte sakene hadde kjent gjerningsperson?

BEGRUNNELSE:

Det vises til mitt skriftlige spørsmål nr. 1955 av 02.05.24, og statsrådens besvarelse av spørsmålet den 21.05.24. Det ønskes nå besvart hvor mange straffesaker ved enhet sentrum som ble henlagt grunnet manglende kapasitet i 2023,

samt hvor mange av disse henlagte sakene som hadde kjent gjerningsperson.

Svar:

Mitt departement har innhentet svar fra Oslo politidistrikt og de kan opplyse følgende:

Ifølge statistikkuttrekk fra databasen PAL for straffesaksregisteret (Strasak) ble det ved Enhet sentrum, Oslo politidistrikt i 2023 henlagt 567 saker med koden 025, henlagt – ikke forholdsmessig ressursbruk, ukjent gjerningsperson. Og 371 saker med koden 078, henlagt – ikke forholdsmessig ressursbruk, kjent gjerningsperson.

SPØRSMÅL NR. 2114

Innlevert 24. mai 2024 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik

Besvart 31. mai 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Jeg viser til medieoppslag i Teknisk Ukeblad i dag der Bane NOR viser til stor risiko i ERTMS-prosjektet og varsler at det er behov for å gå gjennom planen for innføring av ERTMS.

Hva er statsrådets vurdering av dette?

Svar:

Overgangen til ett nytt moderne signalsystem (ERTMS-prosjektet) er risikofylt, komplekst og nødven-

dig. De gamle signalanleggene må byttes ut og nytt signalanlegg vil gi en mer driftsstabil og robust jernbane.

Bane NOR SF informerte departementet 21. mai 2024 om at risikoen i prosjektet nå er slik at det er behov for å gå gjennom prosjektet og legge en ny plan for å få bedre kontroll på risikoen i prosjektet. Bane NOR viste til at alle deres tre sentrale internasjonale leverandører i prosjektet er forsinket med sine leveranser, at det er betydelig risiko knyttet til disse leveransene og at den nåværende planen for innføring av ERTMS medfører risiko for forsinkelser av planlagte tilbudsforbedringer på jernbanen. Bane NOR har opplyst at Norge ikke er alene om å

ha utfordringer med å opprettholde planlagt fremdrift i ERTMS-utrullingene. Danmark utsatte nylig sin plan med om lag tre år.

Etter min vurdering er grepet som Bane NOR nå gjør nødvendig og riktig. Planen for innføring av ERTMS må innrettes slik at den legger til rette for realisering av de tilbudsforbedringene som er planlagt framover. Bane NOR må, i samråd med Jernbanedirektoratet, Norske tog AS og Statens jernbanetilsyn, utarbeide en revidert plan som sørger for at vi får opprettholdt togtilbudet, gjennomført planlagte tilbudsforbedringer og sikret god kostnadskontroll. Både bruk av midlertidige signalanlegg og endret rekkefølge på innføringen av ERTMS kan være aktuelt. Strekningene som iht. den gjeldende planen for ERTMS ligger nærmest i tid for innføring av ERTMS er Gjøvikbanen og Vestfoldbanen. Bane NOR, i samråd med de øvrige aktørene, jobber nå med å avklare hva som vil være den beste måten å forene behovet for gode og sikre signalanlegg med ønsket fremdrift for tilbudsforbedringer på disse strekningene.

Risikoen har vært høy i ERTMS-prosjektet over noe tid. I Prop. 1 S (2023–2024) orienterte Samferdselsdepartementet Stortinget om at det er «høy risiko for forsinket fremdrift i ERTMS-prosjektet, som også kan påvirke fremdrift i andre effektpakker». I Meld. St. 14 (2023–2024) Nasjonal transportplan (2025–2026) redegjorde departementet også nærmere for risikoen i ERTMS-prosjektet og påpekte bl.a.:

«Det er betydelig risiko i ERTMS-prosjektet som kan påvirke når anleggene kan tas i bruk og/eller når forbedringer i togtilbudene kan skje. Midlertidige løsninger kan påvirke kostnadsbildet. Når ERTMS settes i drift på en strekning, må togene som skal trafikkere strekningen ha utrustning om bord for ERTMS. Dette innebærer at eksisterende tog må bygges om, og at alt berørt personell må ha oppdatert kompetanse. Innføringen av signalsystemet har mange avhengigheter, med parallell utvikling av utstyr og ny programvare, flere aktører som skal ta systemet i bruk, og koordinering mot andre utbyggingsprosjekter på jernbanen. God koordinering mellom de ulike aktørene i sektoren vektlegges derfor i arbeidet.»

Samferdselsdepartementet har i sin eieroppfølging av Bane NOR hatt fokus på foretakets risikovurderinger for å kunne ivareta sine avtalemessige forpliktelser med Jernbanedirektoratet på ERTMS-prosjektet. Jeg er også orientert om at styret i Bane NOR følger ERTMS tett i sin oppfølging av risiko i Bane NORs portefølje. Samferdselsdepartementet har i sin etatsoppfølging av Jernbanedirektoratet som kjøper av tjenester fra Bane NOR hatt tett oppfølging av prosjektet over tid. Mange aktører i sektoren har delansvar for, og påvirkes av, ERTMS-prosjektet. Departementet har derfor gitt Jernbanedirektoratet et særskilt ansvar for å utarbeide en helhetlig plan for risikostyring i ERTMS-prosjektet som sikrer at aktørene i sektoren har felles forståelse av status og risikobilde for gjennomføring av prosjektet og hvilke risikoreducerende tiltak som samlet sett bør iverksettes i sektoren og hvor-

dan de virker sammen. Denne tette oppfølgingen vil fortsette i tiden fremover.

ERTMS-prosjektet er et av Norges største pågående digitaliseringsprosjekt og omfatter utviklingen og innføringen av tre større tekniske systemer for signalanlegg (ERTMS), trafikkstyring (TMS) og utstyr om bord i tog (ombordutstyr). Når ERTMS settes i drift på en strekning, må togene som skal trafikkere strekningen ha utrustning om bord for ERTMS. Dette innebærer at om lag 400 tog må bygges om, og alt berørt personell må ha oppdatert kompetanse. Både togene og signalanleggene må godkjennes før bruk.

Ved behandlingen av Prop. 126 S (2015–2016) Nokre saker om luftfart, veg, særskilte transporttiltak og jernbane, jf. Innst. 406 S (2015–2016) ga Stortinget fullmakt til å starte opp ERTMS-prosjektet innenfor en kostnadsramme for hele prosjektet på 26 690 mill. 2016-kr som kunne prisjusteres, og tilsagnsfullmakt til støtteordning for ombordutstyr innenfor en samlet ramme på 1 331 mill. 2016-kr. På grunn av den lange varigheten på prosjektet, tilrådte Samferdselsdepartementet at prosjektet ble delt opp i trinn som ble rullert i takt med NTP. Hvert trinn skulle kvalitetssikres, og Samferdselsdepartementet skulle legge fram for Stortinget forslag til kostnadsramme for hvert trinn. Dette innebar at Jernbaneverket kunne inngå kontrakter for hele kostnadsrammen og prosjektomfanget i tråd med den kvalitetssikrede kontraktstrategien ved å ha avtalevilkår som avgrenset de økonomiske forpliktelsene til de økonomiske rammene. Trinn 1 ble gjennomført i perioden 2016–2021. I 2021 ble trinn 2 eksternt kvalitetssikret og ny fullmakt ble fremmet for Stortinget i Prop. 1 S (2020–2021) for Samferdselsdepartementet for perioden 2022–2025 på 8 900 mill. kr. Prosjektet er p.t. godt innenfor kostnadsrammen.

Inndelingen i trinn har gitt mulighet til å justere kursen underveis i prosjektet. Trinn 3 skal nå utarbeides og kvalitetssikres og jeg vil komme tilbake med forslag til kostnadsramme for trinn 3 når grunnlaget er gjennomarbeidet.

Jeg vil ifm. statsbudsjettet for 2025 komme tilbake til Stortinget med en oppdatert redegjørelse for prosjektet og vurderinger av ev. konsekvenser.

SPØRSMÅL NR. 2115**Innlevert 24. mai 2024 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad****Besvart 30. mai 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Er det en prioritert oppgave for regjeringen å etablere et NAV-ombud slik et enstemmig Storting har vedtatt?

BEGRUNNELSE:

11.mai i 2021 stilte Stortinget seg enstemmig bak følgende:

«Stortinget ber regjeringen om snarest mulig å opprette et eget, selvstendig Nav-ombud og avklare en mulig samlokalisering med et av de andre ombudene for å dra nytte av felles faglige og administrative ressurser.»

Siden den gang har også andre representanter etterspurt NAV-ombud, og har fått til svar at:

"regjeringen vil komme tilbake til Stortinget på et senere tidspunkt om etableringen av et Nav-ombud. Utvalget som skal foreta en helhetlig gjennomgang av klage- og ankesystemet i Arbeids- og velferdsetaten (NAV) og Trygderetten, skal etter planen levere sin utredning innen 15. desember 2022. Spørsmålet om innretning og organisering av et Nav-ombud vil naturlig måtte vurderes i sammenheng med oppfølgingen av dette utvalgets anbefalinger om hvordan brukernes rettssikkerhet mv. sikres på en best mulig måte."

Dette utvalget leverte vel sin innstilling i mars 2023.

Svar:

Som jeg svarte stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson 6. mai 2024 om Nav-ombud, er jeg opptatt av at alle som er i kontakt med Arbeids- og velferdsetaten møter en brukervennlig forvaltning der god rettsikkerhet er ivarettatt, og der det er mulig å klage på vedtak eller på en enkel måte klage på behandling eller påpeke systemsvikt.

Det var noe av bakgrunnen for at det høsten 2021 ble nedsatt et offentlig utvalg for å gjennomføre en helhetlig gjennomgang av klage- og ankesystemet i Arbeids- og velferdsetaten og Trygderetten.

Utvalgets oppdrag var tredelt; vurdere den overordnede organiseringen av klage- og ankesystemet, vurdere forslag til tiltak for å redusere tidsbruken i klagebehandlingen, og vurdere forslag til tiltak for å begrense antallet klager og anker.

Dette er grunnleggende spørsmål i arbeidet med å styrke brukernes rettssikkerhet og sikre god kvalitet i saksbehandlingen.

Departementet har sammen med Trygderetten, Arbeids- og velferdsdirektoratet og berørte departementer foretatt en grundig gjennomgang av funnene som utvalget la frem i NOU 2023:11 Raskt og riktig.

På bakgrunn av dette er det igangsatt et bredt utviklingsarbeid i Arbeids- og velferdsetaten for å bedre kvaliteten i saksbehandlingen. Det er også iverksatt tiltak i Trygderetten for å effektivisere saksbehandlingen.

Som opplyst i Meld. St. 4 (2023-2024), ønsker regjeringen nå å gjøre en helhetlig vurdering av hvordan brukernes rettssikkerhet best mulig skal bli ivaretatt.

Det er flere forskjeller mellom de ulike statlige ombudsordningene. I hovedsak kan det skilles mellom ombud som skal operere på systemnivå uten å gå inn i enkelt saker – og ombud som i stor grad er forutsatt å behandle enkeltsaker som bringes inn til ombudet av brukere og/eller andre som ønsker bistand i en konkret sak.

Til tross for omfattende ressursbruk vil et ombud kun ha mulighet til å bistå et mindretall av Nav-brukere. Erfaring fra etablerte ombud tilsier også at mange henvendelser som kunne vært rettet direkte til forvaltningen, vil bli kanalisert gjennom ombudet med betydelig ressursbruk både for bruker, ombudet og forvaltningen.

Klager på Nav utgjør også en stor andel av Sivilombudets saker. Det illustrerer at Sivilombudet har en betydelig ombudsfunksjon for brukere av arbeids- og velferdsforvaltningen.

Spørsmålet om innføring av et eget Nav-ombud må derfor ses i en bred forvaltningsmessig og rettssikkerhetsmessig sammenheng, og ikke minst i lys av de tiltakene som nå gjennomføres på bakgrunn av funn og anbefalinger i NOU 2023:11 Raskt og riktig.

Jeg vil derfor komme tilbake til Stortinget og orientere om det samlede arbeidet med tiltak for å ivareta brukernes rettssikkerhet i budsjettproposisjonen for 2025 til høsten.

SPØRSMÅL NR. 2116**Innlevert 24. mai 2024 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa****Besvart 31. mai 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Vil utenriksministeren retta opp den uretten som er blitt gjort mot dei lokalt tilsette ved ambassaden i Sudan?

GRUNNGJEVING:

SV er gjort kjent med at alle dei lokalt tilsette ved ambassaden i Sudan er blitt sagt opp utan grunngeving og på svært urimelege vilkår.

Då borgarkrigen i Sudan braut ut midt i hovudstaden Khartoum, måtte alle leggja ut på flukt. Dei lokalt tilsette gjorde ein heltemodig innsats i den storstilte evakueringa av dei norske utsende, for deretter å bli fullstendig overlatne til seg sjølv. Dei fleste mista alt dei eigde og er nå på flukt internt i landet eller i naboland.

Som takk for til dels langvarig teneste for Noreg fekk alle oppseiing på grått papir med ein månads oppseiingstid 29. november i fjor, der til og med dei innbetalte pensjonstrekkka deira blir haldne tilbake. Andre vestlege land har anten halde på sine lokalt tilsette ved at dei nå arbeider ved andre ambassarar i regionen (USA, Tyskland, Italia, Japan) og/eller gitt dei gunstige sluttpakkar (EU, Frankrike, Storbritannia, Canada), medan Nederland evakuerte dei tilsette til Nederland og ga dei pensjon.

Svar:

Krigsutbrotet i Sudan i april 2023 førte til at den norske ambassaden i Khartoum måtte stengje. Situasjonen var prega av stor uvisse, men det var likevel håp om at situasjonen skulle normaliserast slik at vi kunne opne opp ambassaden.

Fleire ambassarar valde å gå til oppseiingar av lokalt tilsette kort tid etter at arbeidsplassane deira blei stengde. På den norske ambassaden beheldt alle 16 lokalt tilsette jobben med full lønn, 12 av dei fram til og med november, dvs. i 7 månader etter at ambassaden måtte stengje.

Slik situasjonen utvikla seg blei det dessverre umogleg å opne opp. Desse lokalt tilsette blei oppsagde i november. Jobbane deira var falle bort. 4 av dei lokalt tilsette har fram til i dag hatt arbeidsoppgåver m.a. på andre utanriksstasjonar i regionen. Desse blir no oppsagde pga. bortfall av arbeidsoppgåver.

Ambassaden er dei lokalt arbeidsgivaren til tilsette. Ambassadøren har på vegner av utanriksministeren uttrykt si sterke medkjensle med dei som er ramma av oppseiingar som følgje av krigshandlingane.

Norske utanriksstasjonar forvaltar oppgåvene sine på ein god og forsvarleg måte. Dette inneber at budsjettmidlar blir forvalta effektivt. Det inneber òg å sjå til at lokal arbeidsrett blir følgd.

Kravet frå dei lokaltilsette om økonomisk kompensasjon er basert på ei anna tolking av lokal rett enn den som ambassaden opphavleg baserte seg på. Ambassaden har innhenta nye juridiske råd basert på lokal ekspertise. Ambassaden har òg konferert med nærstående land om korleis dei har kompensert sine tidlegare lokalt tilsette. Ulike land har valt ulike løysingar. Dette kjem m.a. av at tolkinga av lokale arbeidsrettslege reglar ikkje er eintydig.

Ambassaden har derfor gjort ei ny vurdering. Konklusjonen er at ambassaden utbetaler *de 12 tidlegare lokaltilsette ein økonomisk kompensasjon tilsvarande 6 månaders lønn. Løysinga inneber at desse til saman vil ha fått lønn og økonomisk kompensasjon tilsvarande 13 månaders lønn i perioden etter at ambassaden stengde. Dei 4 andre lokaltilsette har inntil denne veka motteken lønn eitt år. Også desse vil i tillegg få økonomisk kompensasjon tilsvarande eit halvt års lønn. Etter at ambassaden stengd vil desse ha fått lønn og økonomisk kompensasjon tilsvarande 19 månaders lønn.

SPØRSMÅL NR. 2117**Innlevert 24. mai 2024 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth****Besvart 31. mai 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Viser til svar på spørsmål nr. 1839 hvor statsråden svarer at «Stasjonen har nå gjenopptatt verifiseringsarbeidet i ID-sakene». Videre svarer statsråden at metoder for verifisering fastsettes lokalt.

Kan statsråden bekrefte om dette betyr at UDI har mulighet til å bruke de samme verktøyene for å verifisere identitet som før, herunder bruk av underkilder?

BEGRUNNELSE:

Undertegnede viser til at det har blitt stor usikkerhet knyttet til hvilke verktøy som kan brukes for å verifisere identitet fra spesialutsendingenes side. Blant annet UDI har vist til at endret instruks fra regjeringen har vanskeliggjort arbeidet. I nevnte spørsmål påstår statsråden at verifiseringsarbeidet er gjenopptatt. Undertegnede er bekymret for at det i praksis er gjenopptatt, men at myn-

dighetene har mistet mange viktige verktøy for faktisk å verifisere identitet.

Svar:

Det er riktig at stasjonen har gjenopptatt verifiseringsarbeidet i ID-sakene. Stasjonen har i den forbindelse foretatt noen justeringer i metodene for verifisering av informasjon i Pakistan. Jeg ønsker ikke å gå i detaljer om hvordan verifiseringsarbeidet gjennomføres i praksis, siden eksponering av samarbeidspartnere, arbeidsmåter og metoder kan vanskeliggjøre arbeidet. Det vises imidlertid til svar fra Justis- og beredskapsministeren på skriftlig spørsmål nr. 1876 fra representanten Erlend Wiborg, hvor statsråden slår fast at de nye metodene for verifisering kan tilføre ny eller bekreftet informasjon i pågående tilbakekallssaker og slik avhjelpe arbeidet med ID-fastsetting.

SPØRSMÅL NR. 2118**Innlevert 24. mai 2024 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård****Besvart 2. juni 2024 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Energidepartementet har lagt fram forslag til program for utredning av forbrenningsutslipp fra norsk olje og gass.

Vil utredningen av effekter i Norge (steg 3) ta utgangspunkt i brutto- eller nettoutslipp?

BEGRUNNELSE:

Program for fagutredning om forbrenningsutslipp fra olje og gass utvunnet på norsk kontinentalsokkel ble sendt på høring fra Energidepartementet 2. Mai 2024. Forslaget legger opp til en utredning av:

"1. Beregninger av brutto forbrenningsutslipp fra olje og gass utvunnet på norsk kontinentalsokkel.

2. Beregninger av netto forbrenningsutslipp fra olje og gass utvunnet på norsk kontinentalsokkel.

3. Effekter på miljøet i Norge knyttet til forbrenning av olje og gass utvunnet på norsk kontinentalsokkel."

Det er svært sannsynlig at alle klimagassutslippene fra olje og gass utvunnet fra norsk sokkel vil havne i atmosfæren og dermed bidra til å forverre klimaendringene. Likevel legger regjeringen opp til å utrede et hypotetisk hendelsesforløp hvor andre petroleumsproduserende aktører vil endre sin produksjon som reaksjon på økt produksjon i Norge. Det er dette som er beskrevet i steg 2. Skal steg 3 ta utgangspunkt i et slikt hypotetisk hendelsesforløp, eller legge til grunn at klimagassutslipp fra norskprodusert olje og gass vil havne i atmosfæren.

Svar:

Energidepartementet er, som representanten skriver, i gang med å utarbeide en tematisk fagutredning om for-

brenningsutslipp fra olje og gass utvunnet på norsk kontinentalsokkel som vil kunne brukes som faggrunnlag for både kommende utbyggingssaker og andre deler av petroleumspolitikken der forbrenningsutslipp er, eller kan bli, et tema.

Utredningen er foreslått å ha tre hovedtema: 1) beregninger av brutto forbrenningsutslipp fra olje og gass utvunnet på norsk kontinentalsokkel, 2) beregninger av netto forbrenningsutslipp fra olje og gass utvunnet på norsk kontinentalsokkel og 3) effekter på miljøet i Norge knyttet til forbrenning av olje og gass utvunnet på norsk kontinentalsokkel.

Det er således lagt opp til å belyse både brutto- og netto forbrenningsutslipp fra produksjonen på kontinentalsokkelen i utredningen. Utredningens tredje hovedtema, som representanten spør om, skal belyse effekter

på miljøet i Norge knyttet til forbrenning av olje og gass utvunnet på norsk kontinentalsokkel. Dette omfatter sammenhengen mellom globale klimagassutslipp og påvirkning på miljøet i Norge. Utredningen vil på dette punktet ikke ta utgangspunkt i brutto- eller nettoutslipp for en konkret utbygging, men belyse oppdatert kunnskap om konsekvenser av globale klimaendringer på miljøet i Norge. Det vil særlig bli lagt vekt på sammenhengen mellom klimagassutslipp og temperaturendringer, sammenhengen mellom disse temperaturendringene og klimaeffekter globalt, og disse globale effektene påvirkning på miljøet i Norge. Usikkerheten for de ulike temaene vil bli belyst.

Utredningen vil når den er gjennomført utgjøre et faglig grunnlag for vurderinger av forbrenningsutslipp fra produksjonen på norsk kontinentalsokkel.

SPØRSMÅL NR. 2119

Innlevert 24. mai 2024 av stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad

Besvart 31. mai 2024 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Hva gjør kunnskapsministeren for å sikre samiske elevers mulighet til likeverdig eksamen og sikre god tilrettelegging for dette i kommunene?

BEGRUNNELSE:

2023 måtte en elev som skulle ha eksamen i samisk bruke oppgaver som var ment for andre fag. Eksamen som skulle være på samisk ble da en eksamen på norsk. Det viser utfordringer i tilrettelegging og gjennomføring av eksamen for elever som har samisk i fagkretsen.

I 2024 har ikke samiske elever tilgang på samisk stavekontroll når de skal gjennomføre eksamen i alle kommuner og det er flere kommuner som har utfordringer med tilrettelegging for elever med samisk i sin fagkrets. Teknologigiganter blokkerer for samiske skriveverktøy i sine tjenester og det må særlige tiltak fra kommunenes side for å løse dette. Slik jeg ser det vil dette medføre strukturelle forskjeller i eksamensgjennomføringen og vil kunne påvirke eksamensresultat for elvene.

Svar:

La jeg meg først slå fast at elever som har samisk som førstespråk eller andrespråk har rett til å få eksamenso-

ppgaver i faget på samisk. Det er Utdanningsdirektoratet som sammen med fagnemnder har ansvaret for å lage eksamensoppgaver i fag som har sentralt gitte eksamener.

I forskrift til opplæringsloven § 3-23 tredje ledd står det at det er skoleeier (kommuner og fylkeskommuner) som har ansvar for å gjennomføre eksamener og for å gi elever informasjon om eksamen.

Både evalueringen av Kunnskapsløftet og Riksrevisjonen (2019) har pekt på noen utfordringer i opplæringstilbudet i og på samisk. Vi vet også at det er lite forskning på eksamen i Norge og på situasjonen for elever med samisk opplæring. Eksamensgruppa som ble nedsatt i forbindelse med innføringen av læreplanverket for Kunnskapsløftet 2020 har også pekt på at funnene tyder på enkelte utfordringer med å tilby en likeverdig eksamenssituasjon for samiske elever.

Mangel på samiskspråklige papirbaserte og digitale læringsressurser og hjelpemidler i markedet opplæringen får dessverre konsekvenser både i opplæringen og til eksamen. Det er skoleeierne som skal sikre at de samiske elevene får likeverdig tilgang på de hjelpemidlene som eksisterer på samisk. Skoleeiere må også være oppmerksomme på at det kan være utfordringer i tilrettelegging og gjennomføring av eksamen for elever som har samisk i fagkretsen og at dette kan medføre forskjeller i eksamensgjennomføringen.

Utdanningsdirektoratet arbeider allerede med flere av disse problemstillingene i samarbeid med skoleeierne. Jeg vil be om at Utdanningsdirektoratet i sitt

videre arbeid legger ytterligere vekt på å finne gode løsninger på de ulike problemstillingene i samarbeid med de ansvarlige aktørene.

SPØRSMÅL NR. 2120

Innlevert 24. mai 2024 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 3. juni 2024 av kultur- og likestillingsminister Lubna Boby Jaffery

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden stille seg til en eventuell rettslig prøving av lovligheten av statens overtakelse av flertallet i Stiftelsen Norsk Rikstotos styre?

BEGRUNNELSE:

Da Stortinget i 2022 vedtok at hestesporten og Norsk Rikstoto skulle underlegges pengespilloven, ble det i samme vending bestemt at staten skulle ha flertall i den private stiftelsen Norsk Rikstotos styre.

Norsk Rikstoto ble stiftet av Det Norske Travelskap og Norsk Jockeyklub i 1982, og det har vært avgjørende for hestesporten at sporten selv har hatt kontroll på stiftelsen og sporten for øvrig. Som både Stortinget og statsråden kjenner godt, sørget revideringen av pengespilloven for at maktbalansen i Norsk Rikstoto ble endret til fordel staten. Mindre kjent har det imidlertid vært hvordan sporten selv har oppfattet prosessen.

Gjennom flere oppslag i fagtidsskriftet, Trav og Galopp-Nytt, kommer det frem både hvor sterkt sporten reagerte og hvilket press de opplevde fra statens side da de forsøkte å motsette seg endringen i styresammensetting.

I Det Norske Travelskaps årsberetning, beskriver organisasjonens kontrollkomité situasjonen på følgende måte:

«Kontrollkomiteen er uroa for fyljene av ny pengespillov som vart vedteken i Stortinget 18. mars 2022, og gjeld frå 1. januar 2023. I stiftinga Norsk Rikstoto har staten teke seg til rette ved at dei skal ha rett til å oppnemne eit fleirtal av medlemmene i styret. I røynda er dette ein okkupasjon av stiftinga som vart etablert av Det Norske Travelskap og Norsk Jockeyklub.»

Uttalelsene har sin bakgrunn i misnøyen som oppstod etter at staten fikk flertall i styret i Norsk Rikstoto. DNT og NJ varslet i 2022 at de ville gå til rettssak for å prøve statens rett til å gjennomføre det som for alle praktiske formål er en stiftelsesovertakelse. Organisasjonene hadde i forkant innhentet to ulike juridiske betenkninger, en fra professor Geir Woxholt og en fra advokatfirmaet

Grette, som begge ga dem støtte i at statens overtakelse burde prøves rettslig.

Ifølge en artikkel i Trav og Galopp-Nytt, skal begge organisasjonene i etterkant ha blitt kalt inn på teppet hos Kulturdepartementet, hvor det skal ha blitt fremsatt det som opplevdes som trusler. DNTs styreleder omtaler møtet med staten slik:

«Vi ble i etterkant truet med at Rikstoto ville miste konsesjonen om vi gikk til rettssak mot staten.»

Svar:

Skulle lovligheten av statens oppnevning av flertallet av medlemmene i Norsk Rikstotos styre bli bragt inn for domstolen, vil vi på lik linje som ved alle andre søksmål, forberede og føre saken med sikte på en god og grundig behandling.

SPØRSMÅL NR. 2121**Innlevert 24. mai 2024 av stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik****Besvart 4. juni 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Vil helseministeren ta nødvendige grep for å redusere ventetidene for kvinner med kroniske underlivssmerter, menstruasjonsproblemer eller blødningsforstyrrelser, og sikre at alle kvinner får likeverdig tilgang til nødvendig helsehjelp?

BEGRUNNELSE:

Avisen KRS melder at kvinner med kroniske underlivssmerter risikerer å vente opptil 26 uker før utredning starter i det offentlige helsevesenet, jf. <https://www.krs.no/har-du-ikke-vondt-nok-som-kvinne-ma-du-vente-forsvarlig-med-lange-ventelister/s/5-157-199462>. Dette gjelder også for kvinner med menstruasjonsproblemer og blødningsforstyrrelser. Lang ventetid gjør at mange kvinner ikke opplever det offentlige helsetilbudet som reelt tilgjengelig, og dette kan ha alvorlige konsekvenser for deres helse og livskvalitet.

Samtidig ser vi en sterk vekst i antall helprivate gynekologer, noe som kan indikere at det offentlige helsevesenet ikke klarer å møte etterspørselen. Ifølge Sanitetskvinnene og Kvinnehelsehuset i Kristiansand, er ventetidene uakseptabelt lange, og dagens prioriteringssystem gjør at mange kvinner med ikke-kreftrelaterte gynekologiske lidelser blir nedprioritert. Dette skaper en urettferdig situasjon hvor kun de som har råd til privat behandling får rask hjelp.

Helsedirektoratet har nå en pågående revisjon av prioriteringsveilederne for kvinnesykdommer, noe som er et skritt i riktig retning. Imidlertid må det sikres at disse veilederne fører til reelle endringer som gir raskere tilgang til nødvendig helsehjelp for kvinner. Det er nødvendig med konkrete tiltak for å øke kapasiteten og tilgjengeligheten til gynekologiske tjenester i det offentlige helsevesenet. Dette inkluderer bedre finansieringsmodeller for å rekruttere flere gynekologer og redusere ventetidene.

Det er viktig at vi klarer å sikre at kvinner, uavhengig av økonomisk situasjon eller bosted, har likeverdig tilgang til nødvendig helsehjelp. Jeg ber derfor helseministeren om å redegjøre for hvilke tiltak som vil bli iverksatt for å bedre situasjonen og sikre raskere tilgang til gynekologiske tjenester i det offentlige helsevesenet.

Svar:

Målet med regjeringens helse- og omsorgspolitik er å skape helsefremmende samfunn, forebygge sykdom og sikre en desentralisert helse- og omsorgstjeneste som yter gode, trygge og likeverdige tjenester i hele landet.

Kvinnesykdommer har fått for liten oppmerksomhet. Derfor følger regjeringen opp Kvinnehelseutvalget, som la fram sin utredning i fjor, med en kvinnehelsestrategi som skal fremme kvinnehelse og bidra til likeverdige helsetjenester.

Den 13. mai lanserte jeg Ventetidsløftet, som er en historisk satsing for å få ned ventetidene i vår offentlige helsetjeneste. Å redusere ventetidene står helt øverst på min agenda.

Gjennom Ventetidsløftet har regjeringen gått sammen med både arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjonene, i tillegg til de regionale helseforetakene, for å snu trenden og sørge for en nedgang i gjennomsnittlig ventetid i 2024 og 2025. Dette slik at vi i perioden får en markant reduksjon i ventetidene som legger til rette for å nå de langsiktige målene definert i Nasjonal helse- og samhandlingsplan.

Partnerne er enige om at tiltak bør prioriteres innen fagområder som er kjennetegnet av ett eller flere av følgende kriterier:

- behandler pasienter med alvorlige tilstander og høy risiko for forverret helse ved lange ventetider
- mange pasienter på venteliste og/eller i forløp
- lange ventetider.

Tiltak innenfor områdene personell, innovasjon og samarbeid vil være sentrale. I forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2024 har regjeringen også foreslått å styrke sykehusøkonomien med 2 mrd. kroner for å få ned ventetidene. Gjennom Ventetidsløftet og styrkingen av sykehusøkonomien tar regjeringen tydelige grep for å redusere den gjennomsnittlige ventetiden i spesialisthelsetjenesten.

Pasient- og brukerrettighetsloven og prioriteringsforskriften skal bidra til likeverdig tilgang til nødvendig helsehjelp.

Pasienter som henvises til spesialisthelsetjenesten har rett til å få tilbakemelding fra sykehuset innen 10 dager på om du får "rett til nødvendig helsehjelp fra spesialisthelsetjenesten" eller ikke. Samtidig skal du få en juridisk bindende frist for når helsehjelpen senest skal starte, dersom du får en slik rett.

Henvisningene skal rettighetsvurderes etter pasient- og brukerrettighetsloven og prioriteringsforskriften.

ten. Prioriteringsveilederne gir anbefalinger om hvordan dette gjøres.

Helsedirektoratet opplyser følgende:

«Prioriteringsveilederne gjelder for offentlige virksomheter i spesialisthelsetjenesten som gjennom sitt "sørge-for-ansvar" skal tilby spesialisthelsetjenester innen sin helseregion. Helseforetakene skal som ledd i sitt ansvar vurdere om henviste pasienter har rett til nødvendig helsehjelp (rettighetsvurdere) og fastsette frist for når helsehjelpen senest skal starte, for pasientene som har slik rett.

Informasjon om prioriteringsveilederne ligger på Helsedirektoratets nettsider – teksten oppdateres nå for å være korrekt når lovendringer trer i kraft 1. juni 2024:

Aktuell informasjon om lov og forskrift for prioriteringsveilederne - Helsedirektoratet

Prioriteringsveilederne dekker 75-80 % av problemstillinger som tas opp i henvisninger til spesialisthelsetjenesten. Selv om en tilstand/sykdom ikke er nevnt eksplisitt, skal henvisningen uansett rettighetsvurderes i samsvar med pasient- og brukerrettighetsloven og prioriteringsforskriften.

Som alle retningslinjer og veiledere fra Helsedirektoratet, er ikke anbefalingene (f.eks. om rett og/eller frist) bindende for helsetjenesten.

Anbefalingene er gitt på gruppenivå. Det presiseres at det alltid skal gjøres en individuell vurdering av hver enkelt henvisning dvs pasient. Det gjelder både vurderingen av om pasienten skal få rett til helsehjelp i spesialisthelsetjenesten, og om fastsettelse av frist.

Fristfastsettelse

Dersom en pasient blir vurdert til å ha rett til nødvendig helsehjelp, skal det fastsettes en frist. Fristen skal i hht loven settes som det seineste tidspunkt for når helsehjelpen må starte, vurdert ut fra faglig forsvarlighet. Denne fristen er juridisk bindende. Overskridelse av fristen medfører det som kalles "fristbrudd".

Når det i prioriteringsveilederne f.eks. står en frist på 26 uker, så betyr det at på gruppenivå er det så lenge denne gruppen av pasienter maksimalt bør vente. Det betyr ikke at det er denne fristen som skal brukes – flere vil kunne få kortere frister pga individuelle forhold, og noen av disse nevnes i den enkelte prioriteringsveileder, til hjelp for den som vurderer henvisningen.

Det skal også vurderes om det er andre forhold ved den aktuelle pasienten som skulle tilsa en annen rettighetsvurdering og eventuell frist enn det som står i aktuelle prioriteringsveiledere. Og dersom det senere skulle vise seg at pasienten trenger helsehjelp på et tidligere tidspunkt, for eksempel fordi helseilstanden har forverret seg, følger det av kravet til forsvarlighet at pasienten da skal motta helsehjelp på et tidligere tidspunkt.

Av forhold som kan endre frist for start av behandling for kroniske underlivssmerter, blødningsforstyrrelser og liknende er blant annet grad av smerter, blødningsmengde, varighet av symptomer og funksjonsnedsettelse.

På gruppenivå er det per i dag en maksimal frist for oppstart av nødvendig helsehjelp for kroniske underlivssmerter, premenopausale blødningsforstyrrelser og uregelmessige blødninger i fertil alder maks 26 uker. For postmenopausale blødningsforstyrrelser er maksimal frist satt til 4 uker: Tilstander for kvinnesykdommer – Helsedirektoratet. Uansett skal det gjøres individuell vurdering av alle henvisninger.»

Endometriose og adenomyose er kjente årsaker til blødningsforstyrrelser og underlivsplager som rammer om lag 10 prosent av kvinner i fertil alder. En ny nasjonal kompetansetjeneste for sykdommene endometriose og adenomyose etableres nå ved Oslo universitetssykehus HF. Kompetansetjenesten skal bidra til å øke kunnskapsnivået til helsepersonell og bidra til mer enhetlig behandling av pasientene. De regionale helseforetakene utreder også om det er behov for å sentralisere behandlingen av de mest avanserte tilfellene og om det eventuelt skal opprettes regionale tverrfaglige behandlingstjenester for endometriose og adenomyose.

Som ledd i oppfølging av en rekke oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet har Helsedirektoratet også utarbeidet informasjon til ungdom om endometriose, herunder informasjonsmaterieil til sosiale medier:

Hva er endometriose? — Ung.no

Hva er endometriose? (youtube.com).

Helsedirektoratet utarbeider nå en retningslinje for endometriose omhandlende utredning, behandling og oppfølging i kommune- og spesialisthelsetjenesten. I tillegg skal Helsedirektoratet foreslå kompetansehevede tiltak. Et mål for arbeidet er tidlig identifisering av jenter/kvinner som har behov for helsehjelp og bidra til at pasientgruppen raskere får tilgang på den helsehjelpen de har behov for.

SPØRSMÅL NR. 2122**Innlevert 24. mai 2024 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund****Besvart 6. juni 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

I regjeringsplattformen står det at regjeringen vil: «Kraftig redusere statlige virksomheters kjøp av tjenester fra kommunikasjonsbransjen. Utover informasjons- og holdningskampanjer skal slike tjenester som hovedregel ikke benyttes.»

Hva tenker statsråden om at hans eget departement økte utgiftene til PR-byråer, kommunikasjon og konsulenter med 27 prosent i fjor, hva er årsakene til dette, og hvilke tiltak planlegger statsråden å sette inn i sitt eget departement for å oppfylle denne delen av regjeringsplattformen?

BEGRUNNELSE:

Av Aftenposten 22. mai fremgår det at finansdepartementet økte sine utgifter til PR og konsulenter kraftig i 2023. Ifølge avisen var økningen på 12 millioner kroner, som tilsvarer en økning på hele 27 prosent på bare ett år. De fleste andre departementer, foruten Forsvarsdepartementet, hadde derimot en reduksjon.

Finansministeren redegjør i Aftenpostens artikkel kortfattet for årsakene til økningen, men sier ingenting om hvilke tiltak han setter inn for å snu utviklingen og slik oppfylle sin egen regjeringsplattform.

Rødt deler regjeringens ønske om å redusere pengebruken på dette feltet. Ikke bare i departementene, men i hele offentlig sektor. For å få til det, er det nødvendig at regjeringen og spesielt finansministeren nettopp går foran med et godt eksempel.

Svar:

Regjeringen er opptatt av at statens konsulentkjøp til PR- og kommunikasjonstjenester skal reduseres. I Hurdalsplattformen fremgår det at regjeringen vil «kutte i konsulentbruk i staten ved å utvikle egen kompetanse» og «kraftig redusere statlige virksomheters kjøp av tjenester fra kommunikasjonsbransjen». Regjeringen har siden 2022 gitt føringer i tildelingsbrevene til alle statlige virksomheter om at de skal arbeide for å redusere konsulentbruken på områder der det ligger til rette for å bruke interne ressurser og kompetanse. Utover informasjons- og holdningskampanjer skal tjenester fra kommunikasjonsbransjen som hovedregel ikke benyttes. Disse føringene er videreført i 2024. Tall fra Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet viser at justert for prisstigningen falt utgiftene til konsulentkjøp fra 2022 til 2023 med 4,6 pst.

Nominelt har veksten i utgifter til konsulenter samlet sett flatet ut på i overkant av 13 milliarder kroner i 2023.

Aftenposten tar utgangspunkt i samlede utgifter på artskonto 672 «Konsulenttjenester til organisasjon-utvikling, kommunikasjonsrådgivning mv.» For staten som helhet er utgiftene på dette området redusert med 180 mill. kroner til 602 mill. kroner fra 2021 til 2023. Hvis man tar hensyn til prisstigningen, er den reelle økningen enda større. På mitt område er utgiftene til slike tjenester redusert med 15 mill. kroner siden jeg ble finansminister. I 2021 ble det brukt 69 mill. kroner på tilsvarende utgifter, mot 54 mill. kroner i 2023 (i nominelle tall, statsregnskapet.no). Nivåene kan riktig nok variere mellom år, men vi er på rett vei. Økningen i 2023 skyldes i hovedsak at Skatteetaten og Tolletaten økte sine utgifter med hhv. 8,8 mill. kroner og 3,2 mill. kroner fra året før. Denne økningen tilskrives i hovedsak kjøp av tjenester knyttet til organisasjonsutvikling og -evalueringer, ikke PR- og kommunikasjonstjenester.

Trenden går riktig vei. Fremover vil regjeringen fortsatt arbeide videre for å redusere kjøp av konsulent-tjenester (ink. kommunikasjonstjenester) i tråd med de politiske målsettingene. Alle departementene, inkludert Finansdepartementet, vil i den ordinære styringsdialogen med underliggende virksomhet i 2024 drøfte hvordan den enkelte virksomhet arbeider for å redusere konsulentbruken på områder der det ligger til rette for å benytte interne ressurser og kompetanse.

SPØRSMÅL NR. 2123**Innlevert 24. mai 2024 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebo****Besvart 4. juni 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Stemmer det at Norge har fått forespørsler om å overta OSSE-formannskapet i 2027 og 2028, og er den norske regjeringen åpen og beredt for å ta et slikt ansvar?

BEGRUNNELSE:

I en urolig verden må Norge og våre demokratiske likesinnede stå opp for en regelstyrt verdensorden basert på folkeretten og grunnleggende menneskerettigheter.

Regjeringen Solberg tok sin del av ansvaret ved å søke og sikre Norge plass i FNs sikkerhetsråd, hvor vi som land var en positiv bidragsyter.

Tilsvarende har Organisasjon for Sikkerhet og Samarbeid i Europa (OSSE) en viktig rolle for å bygge bro mellom land i øst og vest, og for å fremme utvikling av sterke og levedyktige demokratier. Som medlem av OSSEs parlamentarikerforsamling har jeg med egne øyne sett hvor mye godt arbeid som gjøres med relativt begrensede ressurser.

Jeg har hørt at Norge er blitt forespurt om å overta formannskapet i 2027 og 2028 og ønsker å vite den norske regjeringens posisjon på en slik potensiell eller faktisk forespørsel.

Svar:

Norge har vært med i OSSE-samarbeidet siden Helsinki-erklæringen ble undertegnet i 1975. OSSE er ikke en arena for likesinnede stater – organisasjonen ble etablert for å sikre dialog mellom øst og vest under den kalde krigen.

Sikkerhetsorganisasjonen OSSEs definisjon av sikkerhet omfatter også demokratisk utvikling og menneskerettigheter. Manglende etterlevelse av OSSE-forpliktelsene de siste årene har økt usikkerheten og redusert stabiliteten i det euroasiatiske området. Heldigvis pågår fortsatt mye arbeid i regi av OSSE, selv om Russland og enkelte andre stater holder OSSE som gissel for egne interesser. Dette gjør arbeidet i en konsensusorganisasjon svært vanskelig.

Når verden er urolig, må vi bruke mer av samfunnets ressurser på forsvar og nasjonal beredskap. De internasjonale rammebetingelsene gjør at regjeringen har styrket vårt forhold til NATO og prioriterer å øke vår forsvarsevne. Samtidig har den alvorlige sikkerhetspolitiske situasjonen heller ikke redusert behovet for diplomati.

OSSE er en potensielt relevant diplomatisk arena for å løse konflikter i våre nærområder. Her kan vi også motvirke russiske narrativer og fremme faktabaserte perspektiver. Dette gjør OSSE til en viktig plattform for å utfordre russisk desinformasjon og propaganda – med Russland til stede. Hver uke er vi tydelige på hva vi mener om Russlands angrepskrig mot Ukraina, og uttrykker vår støtte til Ukrainas forsvar av eget territorium.

Den norske støtten til OSSE er derfor solid, både økonomisk og gjennom personell vi har stilt til disposisjon for organisasjonen.

De siste årene har dessverre også rent administrative saker i OSSE blitt politisert. Prosessen er i gang for å finne aktuelle formannskapsland etter 2025, når Finland skal lede OSSE. Spørsmålet om formannskapsland kobles til vedtak av organisasjonens budsjett og rekruttering til tidsbegrensede lederstillinger. Det foregår sonderinger i Wien om dette nå. Arbeidet styres av Malta som har formannskapet i år.

Norge hadde OSSE-formannskapet i 1999, for 25 år siden. Formannskapet følger ikke en fast rotasjon blant OSSEs 57 medlemsland, men det er naturlig at Norge på et tidspunkt igjen påtar seg dette ansvaret. Å påta seg et OSSE-formannskap er krevende både når det gjelder tid, økonomi og personell.

Representanten er opptatt av OSSE, at Norge skal ta ansvar og viser til Solberg-regjeringen. Da er det verdt å minne om at Solberg-regjeringen 21. april 2017 i pressemeldinger på norsk og engelsk, under overskriften «Norge tar sikkerhetspolitisk ansvar i Europa», bekjentgjorde at regjeringen ville påta seg OSSE-formannskapet i 2020. Få måneder senere valgte den samme Solberg-regjeringen, kort tid før formannskapet formelt skulle vedtas, å trekke Norges kandidatur.

SPØRSMÅL NR. 2124**Innlevert 24. mai 2024 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 3. juni 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Vil Vestland fylkeskommune få samme økonomiske bidrag frå staten om dei gjennomfører konkurranse for nye hurtigbåtar med klimakrav no?

GRUNNGJEVING:

Vestland fylkeskommune held på med konkurranse for drift av hurtigbåtruter frå og til Bergen til Sogn og Nordjord. Dette er viktige ruter for fylket og eit oppdrag som krever nybygg vil vera bra for aktiviteten for verfta og anna leverandørindustri. No held fylkeskommunen på å vurde-re å utsette prosessen pga. manglande statlege avklaringar på økonomiske bidrag. Noko som er sjølvssagt om det må stillast strengare klimakrav for å oppnå statlege forventningar. Eit sentralt spørsmål som er viktig å få klarhet i er om ein evt. framlegg om bidrag i statsbudsjettet og vil

fange med dei som alt har lyst ut anboda. Difor utfordrar eg statsråden på om fylkeskommunar som no gjennomfører konkurransar vil få samme bidrag som dei som utsett konkurransane og venter på statleg bidrag.

Svar:

Fylkeskommunane har ansvaret for drift av fylkesvegferjer og hurtigbåtar. Fylkeskommunane får dekt sine kostnader gjennom inntektssystemet. I 2021 blei 100 mill. kroner av veksten i dei frie inntektene grunngitt med ein satsing på ferjer og nullutsleppsbåtar. Satsinga er vidareført med ei særskilt fordeling innafor rammetilskotet og utgjer 110,8 mill. kroner i 2024.

Samferdselsdepartementet har ikkje innført krav til nullutslepp for ferjer og hurtigbåtar. Kravet vil bli vurdert samen med kompensasjon til fylkeskommunane.

SPØRSMÅL NR. 2125**Innlevert 25. mai 2024 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø****Besvart 5. juni 2024 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung****Spørsmål:**

Spørsmålet mitt gjelder nyansettelser i staten og jeg ber om resultatene for hvert år i perioden 2018-2021, samlet sett, innenfor hvert departements ansvarsområde, samt i de enkelte etatene (herunder i Nav):

Hvor mange av de nye arbeidstakerne - i antall og andel - er blitt rekruttert blant målgruppene med nedsatt funksjonsevne og hull i CV-en?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til mitt tidligere spørsmål, nr. 2007, til digitaliserings- og forvaltningsministeren, om status på inkluderingsarbeidet i staten. Jeg ønsker å få utdypet svaret ytterligere.

Statsråden svarer at det foreligger ufullstendige tall for 2018, ettersom det kun ble rapportert for andre

halvdel det året. Jeg ber likevel, med de forbeholdene som måtte foreligge, om å få oppgitt også disse tallene.

Jeg ønsker en oversikt over resultatene for 2018-2021, samlet sett, innenfor hvert departements ansvarsområde, samt i de enkelte statlige etatene (herunder i Nav).

Svar:

Jeg viser til spørsmål fra representant Aleksander Stokkebø, der han ber om en oversikt, i antall og andel, over personer som er blitt rekruttert i staten blant målgruppene med nedsatt funksjonsevne og hull i CV-en.

Under regjeringen Solberg ble det for årene 2018-2020 innhentet tall for hvor mange av de nyansatte - i antall og andel - som ble rekruttert blant målgruppene med nedsatt funksjonsevne og hull i CV-en. Tallene for 2021

ble innhentet under regjeringen Støre. Disse tallene ligger vedlagt.

Det ble kun spurt om måloppnåelse for sektoren som helhet, og det var ikke krav om å rapportere tall på virksomhetsnivå til daværende KMD/KDD. Noen departementer oppga likevel dette, og vi oppgir det der det er tilgjengelig. Vi har ikke oppgitt antall/andel for virksomheter som har unøyaktige eller omtrentlige tall, eller der det ikke kan offentliggjøres av personvern hensyn. Når det gjelder tallene for virksomhetene som ikke er gjengitt her, vises det til det enkelte sektordepartement. Det samme gjelder ved eventuelle utdypende spørsmål rundt måloppnåelse innen de forskjellige departementsområdene.

Det er verd å merke seg at midlertidige ansettelseser først ble regnet som en del av måloppnåelsen fra april 2019.

Om tallene for 2018

Selv om alle departementsområdene rapporterte på femprosentmålet for andre halvår 2018, var tallene ufullstendige og av varierende kvalitet. Det skyldtes blant annet manglende rapportering fra enkelte/flere underliggende virksomheter og ulik utregningsmåte mellom departementsområdene. Det var derfor ikke mulig å beregne ett tall for staten samlet sett for andre halvår 2018. Jeg har likevel gjengitt de tallene som foreligger.

Vedlegg til svar:

<https://www.stortinget.no/dok15-202324-2125-vedlegg>

SPØRSMÅL NR. 2126

Innlevert 25. mai 2024 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi

Besvart 30. mai 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hvilke arbeidstidsbestemmelser gjelder for de som utfører arbeidet ved Tåsen (tunnel Ring 3), hvor mange timer i perioden hvor Ring 3 har vært innsnevret har det ikke vært utført arbeid, og hvor mange dager kunne innsnevringensperioden vært kortet ned om det hadde blitt arbeidet døgnkontinuerlig?

BEGRUNNELSE:

Det vises til det pågående arbeidet med innsnevring av kjørefeltet på Ring 3 ved Tåsen, med den konsekvens at det kun er ett kjørefelt i hver retning. Ifølge hjemmesidene til Statens vegvesen ble innsnevringen iverksatt den 15. april kl. 05:30 med en planlagt varighet på seks uker.

Svar:

Statens vegvesen opplyser at arbeidet som har ført til at Ring 3 har vært innsnevret i 6 uker, har vært et samarbeidsprosjekt mellom vegvesenet og Vann- og avløpsetaten i Oslo kommune. Det er gjort utbedringer både på Gjerdrums vei bru og det kommunale vannrøret som ligger i brufundamentet. Arbeidene har medført at ett kjørefelt i hver kjøreretning har vært stengt på Ring 3, øst for Tåsen-tunnelen.

Det har vært kritisk at arbeidene ble gjennomført før Ring 1-oppraderingen av Hammersborgtunnelen og

Vaterlandstunnelen starter, slik at Ring 3 kan håndtere den ekstra belastningen som stengingen av Ring 1 vil føre til.

Arbeidene på Ring 3 er utført med doble arbeidskift og ekstra mannskap for å gjøre gjennomføringsperioden så kort som mulig. Det er også utført en del arbeid om natten. Årsaken til at det ikke har vært døgnkontinuerlig arbeid gjennom hele anleggsperioden, er først og fremst at natten er brukt som helt nødvendig herdetid på nystøpt betong. I tillegg er det begrensninger for hva som kan gjøres av støyende arbeider nattestid, av hensyn til omgivelsene. Døgnkontinuerlig drift i hele anleggsperioden har derfor ikke vært mulig i dette tilfellet.

Statens vegvesen har gjort det som har vært mulig for å korte ned gjennomføringstiden, og det har vært døgnkontinuerlig drift i perioder når det har vært mulig. Arbeidene med utbedring av Gjerdrums vei bru ble fullført som planlagt, og innsnevringene på Ring 3 ble avsluttet mandag 27. mai.

SPØRSMÅL NR. 2127**Innlevert 26. mai 2024 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo****Besvart 3. juni 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Vil kommunal- og distriktsministeren følge opp landsstyret i KS sitt vedtak 24. mai om snarast mulig å få på plass ei kompensasjonsordning for overgang til nullutslippsløysingar på hurtigbåtar og ferjer, og kan statsråden stadfeste at denne ordninga også vil omfatte Vestland fylkeskommune og evt. andre fylke som allereie er i gang med anbudsprosessar på nullutsleppsløysingar, ikkje berre anbudsprosessar som blir starta etter 1.1.2025?

GRUNNGJEVING:

Vestland fylkeskommune/ tidlegare Hordaland fylkeskommune har vore pionerfylke på overgang til nullutsleppsløysingar på ferje- og båtruter. I 2023 vedtok Vestland fylke å lyse ut nytt anbod på hurtigbåtrutene Bergen-Sogn og Bergen-Nordfjord frå 2026 med krav om minimum 85 % klimagassreduksjon og minst 70 % nullutsleppsdrift.

I etterkant av Vestland fylkeskommune si utlysing, har regjeringa varsla ei ny forskrift med krav om nullutslepp i nye hurtigbåtruter, og at:

«Fylkeskommuner som kunngjør anskaffelser etter at forskriften er trådt i kraft vil få kompensert ev. merkostnader som følger av kravet.»

Vestland fylkeskommune ga då høyringsinnspel til regjeringa om at kompensasjon også må tildelast fylke som ligg forut for ei eventuell forskrift om nullutslepp. Innspelet har i følge Vestland fylkeskommune fått «munleg støtte», men inga endeleg avklaring. Ei avklaring var venta og varsla i samband med Revidert Nasjonalbudsjett 2024. Vestland fylkeskommune har ut frå dette skyvd på anbudsprosessen slik at ein kunne få på plass denne avklaringa frå regjeringa før evt. kontrakt om nye hurtigbåtar med svært låge klimautslepp vart inngått.

Revidert Nasjonalbudsjett vart lagt fram 14. mai 2024. Verken her eller i Kommuneproposisjonen for 2025 kjem det nokon lovnader/signal til Vestland fylkeskommune om kompensasjon for meirkostnader ved krav om nullutslepp i den allereie utlyste konkurransen om nye hurtigbåtruter Bergen-Sogn/Nordfjord.

Dette set Vestland fylkeskommune i ein svært vanskeleg situasjon, der fylket står i fare for å måtte avlyse den pågåande anbuds konkurransen, og i staden legge seg på eit konkurransegrunnlag med betydeleg lågare kostnad/klimaambisjon. Det vil være sær uheldig – både med omsyn på å nå nasjonale mål om klimakutt innan 2030 og

med omsyn til tempoet i ei høgst nødvendig utvikling av ny teknologi for nullutslepp på båt.

Det er også eit samla krav frå kommune-Noreg gjennom KS at nødvendige avklaringar om den varsla kompensasjonsordninga må kome på plass svært raskt.

Svar:

Spørsmålet er oversendt frå kommunal- og distriktsministeren til samferdselsministeren.

Fylkeskommunane har ansvaret for drift av fylkesvegferjer og hurtigbåtar. Fylkeskommunane får dekt sine kostnader gjennom inntektssystemet. I 2021 blei 100 mill. kroner av veksten i dei frie inntektene grunngitt med ein satsing på ferjer og nullutslepps båtar. Satsinga er vidareført med ei særskilt fordeling innafor rammetilskotet og utgjer 110,8 mill. kroner i 2024.

Samferdselsdepartementet har ikkje innført krav til nullutslepp for ferjer og hurtigbåtar. Kravet vil bli vurdert samen med kompensasjon til fylkeskommunane.

SPØRSMÅL NR. 2128**Innlevert 26. mai 2024 av stortingsrepresentant Terje Halleland****Besvart 3. juni 2024 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden sikre at den norske storskala CCS satsningen oppnår suksess ved at valgte løsninger baserer seg på verifiserte og kvalifiserte metoder, teknologi og volum, spesielt rettet mot injeksjonsfasen?

BEGRUNNELSE:

Viser til tidligere stilt spørsmål 1757, hvor det henvises til forskningssenteret FME GigaCCS og at senteret skal bidra til nyttig kompetansebygging som industrielle aktører vil ha behov for når CO₂-håndtering skal bygges i industriell skala. Dette prosjektet gjennomføres ikke som et fullskala injeksjonsanlegg og deltakere i programmet avviser at pågående programmer vil gi nok kunnskap eller gi en sårt tiltrengt arena for teknologikvalifisering, testing og pilotering av metoder og planer for Mega CO₂-injeksjon på sokkelen.

Svar:

Et viktig suksesskriterium for satsingen på storskala CCS er at den bidrar til teknologiutvikling, både i Norge og internasjonalt. Sentralt i satsingen vår på CO₂-håndter-

ing er Langskip, som vil bidra til å demonstrere en hel verdikjede for CCS i full skala. Langskip vil gi læring for etterfølgende prosjekter om CO₂-håndtering, herunder injeksjon. Gjennom aktiviteten i industriprosjektene blir det gjort erfaringer og utviklet kunnskap som kommer etterfølgende prosjekter til nytte og som bidrar til å kvalifisere og verifisere ulike teknologier og løsninger for hele kjeden. Disse erfaringene blir deretter spilt tilbake til forskningssystemet. Det er behov for ytterligere forskning og utvikling i hele verdikjeden. Aktuelle forskningsområder relevant for CO₂-injeksjon er blant annet blanding av CO₂-strømmer fra ulike fangstkilder, brønndesign og brønnstyring. CLIMIT-Demo har i perioden 2021-2023 bevilget om lag 64 mill. kroner til prosjekter med lagring som formål, herunder flere prosjekter om injeksjon av CO₂. Andre sentrale virkemidler for CO₂-håndtering er testsenteret for CO₂-fangstteknologi på Mongstad (TCM) og forskningssentrene for miljøvennlig energi (FME). I tillegg forvalter Enova og Innovasjon Norge relevante støtteordninger for CO₂-håndtering. Aktiv deltakelse og medfinansiering fra industrien er nødvendig for at kunnskapen og teknologien skal tas raskere i bruk, og for at løsninger kan modnes fra idéstadiet til markedet.

SPØRSMÅL NR. 2129**Innlevert 26. mai 2024 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati****Besvart 3. juni 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Mener utenriksministeren at ICC har fulgt prinsippet om komplementaritet i forbindelse med situasjonen i Israel og på Gazastripen, og er ministeren enig med USAs utenriksminister Anthony Blinken i at det er sterkt kritikverdigg av ICC å avlyse en planlagt tur for å få svar på sine bekymringer i en pågående sak og tidsmessig nærmest parallelt gå ut med arrestordre mot det samme demokratiske landets ledere?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til at "complementarity" er et svært viktig prinsipp i ICC (International Criminal Court) sin virksomhet, og er implementert hos ICC gjennom artikler 17 og 53 som omhandler kriteriene for at en spesifikk sak skal kunne tas opp av ICC. Komplementaritet handler om at ICC ikke skal erstatte nasjonale rettssystemer, at det er er nasjonene selv som gis primær myndighet og kompetanse til å undersøke eventuelle brudd på internasjonal lov. og at ICC kun kan utføre jurisdiksjon når nasjonale rettssystemer ikke evner, feiler i, eller demonstrerer at de

ikke ønsker eller evner å genuint ("in good faith") å følge opp prosesser.

Jeg viser også til uttalelsene til presidenten og utenriksministeren hos vår viktigste alliert, nemlig USA. Utenriksminister Anthony Blinken har også stilt store spørsmål ved legitimiteten og troverdigheten til ICC. Han bekreftet nylig i en senatshøring at ICC i tolvte time avlyste et planlagt besøk til Israel for å undersøke saken og få svar på sine spørsmål. De skal ha informert israelske myndigheter om at de ikke kom etter at flyet de skulle være med på hadde tatt av, og kort tid etterpå annonserte ICC sin aktor arrestordrene i et videoklipp som skal ha blitt filmet før flyet de skulle være med på tok av. Flere har derfor også stilt spørsmål ved om ICC har handlet i såkalt "bad faith" og drevet med et narrespill i det som er blitt fremstilt som ønske om undersøkelse av fakta.

Svar:

Jeg har notert meg at hovedanklager ved Den internasjonale straffedomstol (ICC) har bedt domstolen utstede arrestordre mot fem personer, inkludert Hamas-leder Yahya Sinwar, leder for Al-Qassam-brigadene, Mohammed Diab Ibrahim Al-Masri, leder for Hamas politiske byrå Ismail Haniyeh, Israels statsminister Benjamin Netanyahu og Israels forsvarsminister Yoav Gallant. Det er nå opp til domstolens forkammer å vurdere om anmodningen skal tas til følge.

ICC åpnet i 2021 etterforskning av mulige internasjonale forbrytelser begått i Gaza og på Vestbredden, ink-

ludert Øst-Jerusalem, siden 13. juni 2014. Hovedanklager gjorde det tidlig klart at etterforskningen ville omfatte også mulige forbrytelser begått etter 7. oktober 2023. Fra norsk side har vi gjentatte ganger oppfordret til at hovedanklager skal få tilgang for å kunne utføre etterforskningen i samsvar med sitt mandat.

For Norge er det viktig å støtte opp under arbeidet ICC gjør for å sikre ansvarliggjøring for alvorlige internasjonale forbrytelser begått i alle deler av verden. Norge støtter ICCs arbeid, blant annet gjennom sekondering av etterforskere fra Kripos. Videre, er det svært viktig at vi ivaretar de grunnleggende prinsippene ICC bygger på, slik som domstolens og påtalemyndighetens uavhengighet. I tråd med fast og langsiktig norsk politikk, arbeider regjeringen for en sterk, effektiv og uavhengig domstol.

Domstolens kompetanse bygger på det såkalte komplementaritetsprinsippet. Dette innebærer at statene selv skal ha hovedansvaret for å strafforfølge forbrytelser. Det er først ved manglende vilje eller evne til slik nasjonal strafforfølgning at domstolen skal kunne behandle saken. Dersom det foregår en reell pågående etterforskning på nasjonalt nivå av de samme personene for tilsvarende forbrytelser, vil domstolen normalt måtte vike. Fra norsk side har vi tillit til at ICCs hovedanklager og domstolens forkammer fortløpende foretar grundige vurderinger av om vilkårene i Roma-vedtektene er oppfylt til enhver tid. Det er videre opp til hovedanklager å vurdere om og når han vil ta ulike straffeprosessuelle skritt i tråd med Roma-vedtektene, og når han vil annonsere dette.

SPØRSMÅL NR. 2130

Innlevert 27. mai 2024 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 6. juni 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Flere land som har donert våpen og materiell til Ukraina har lagt ned forbehold om at våpnene ikke kunne brukes mot russisk territorium. I Kharkiv-regionen har det blitt rapportert om utfordringer for å ta ut russiske artilleriposisjoner i Russland på grunn av slike restriksjoner. Flere land har nå imidlertid åpnet for offensiv bruk av våpen for å ramme russisk militær- og energiinfrastruktur i Russland.

Hva er regjeringens holdning til ukrainsk bruk av norsk-donerte våpen og materiell mot legitime mål inne i Russland?

BEGRUNNELSE:

Gjeldende vestlig posisjon har lenge vært å ikke la Ukraina bruke vestlig-donerte våpen mot russisk territorium inn i Russland pga ønske om å ikke eskalere ytterligere og trekke andre land/ NATO mer direkte inn i krigen. Dette er i utgangspunktet en forståelig og legitim posisjon, men det kan samtidig være behov for å revurdere denne

posisjonen i tråd med krigens utvikling der Russland stadig trapper opp. I februar 2024 anerkjente likevel NATOs generalsekretær Jens Stoltenberg for første gang Ukrainas legitimitet til angrep mot russisk territorium, og signaliserte med det en retningsendring i den vestlige holdningen til Ukrainas krigføring. Flere land har siden fulgt opp med å fjerne forbehold rundt bruk av donerte våpen til Ukraina. Blant disse er Storbritannia, Finland og Sverige.

Russland på sin side fører krigen for det første langt inn på ukrainsk territorium og angriper for det andre Ukraina med mange våpentyper fra baser langt inne i Russland, også mot sivile mål i Ukraina. Restriksjoner på bruk av donerte våpen som hindrer Ukraina i å bruke dem mot artilleri, utskytningsramper, baser og fly inne i Russland gjør Ukraina mye mer sårbar for disse angrepene, og legger en sterk ensidig begrensning på Ukrainas forsvarsevne som Russland ikke begrenses av.

Ukraina har, presumptivt med våpen og egenprodusert materiell som ikke er pålagt nevnte restriksjoner, allerede lenge angrepet mål i Russland for å svekke russernes angrepsevne. Nå presses ukrainske styrker i Ukraina bakover av russiske angrep med stor støtte fra våpen og baser i Russland. Å gi Ukraina evne til å nå disse målene med flere våpen kunne økt sjansen for at Ukraina

kan stå i mot i en kritisk fase i krigen. Samtidig vil det gi større forutsigbarhet rundt føringer for bruk av fremtidige leveranser av norske våpen for det ukrainske forsvaret. Det er derfor viktig at regjeringen avklarer sin holdning så langt til slik bruk av norskdonerte våpen i Ukraina, og om regjeringen eventuelt har planer om å endre retningslinjer for donerte våpen i fremtiden.

Svar:

Utgangspunktet er at Ukraina er utsatt for et væpnet angrep fra Russland, gjennom en brutal angrepskrig. Ukraina har rett til å forsvare seg i henhold til folkerettens alminnelige regler om maktbruk mellom stater, kodifisert blant annet gjennom FN-pakten. Ukraina kan dermed gjennomføre tiltak som er proporsjonale og nødvendige for å stanse Russlands folkerettsstridige angrep. Dette vil også gjelde på russisk territorium.

Retten til å utøve selvforsvar stopper ikke ved grensen til Russland.

Av sikkerhetshensyn uttaler vi oss ikke offentlig om eventuelle betingelser knyttet til norsk militær støtte til Ukraina.

SPØRSMÅL NR. 2131

Innlevert 27. mai 2024 av stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland

Besvart 3. juni 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Det kurdiske miljøet i Norge er dypt bekymret og ønsker å se noe livstegn til den fengslede lederen Abdullah Öcalan.

Har norske myndigheter oversikt over Öcalans helsesituasjon, hvis ikke hva, vil utenriksministeren gjøre for å få bekreftet om Öcalan lever eller ikke?

BEGRUNNELSE:

De siste 37 månedene har den kurdiske lederen Abdullah Öcalan, som av millioner av kurdere blir sett på som deres rettmessige politiske representant, blitt holdt i en ekstrem form for incommunicado-fengsling av den tyrkiske staten på fengselsøya Imrali.

Under denne ulovlige isolasjonen har Mr. Öcalan blitt "forsvunnet" og falt inn i et tomrom av "ikke-eksistens", mens han har blitt nektet all kontakt med omverdenen, inkludert hans advokater og familie. Öcalan, som nå

er 75 år gammel, har vært utsatt for tortur gjennom isolasjon i 25 år, og i løpet av de siste tre årene har det ikke blitt gitt informasjon om hans helse. På dette tidspunktet kan ikke engang hans oppholdssted bekreftes, og hans fysiske tilstand er et svært følsomt tema for mange kurdere som ser på ham som en av deres nasjonale stemme.

Europarådets torturovervåkningskomité (CPT) har tidligere rapportert at restriksjoner på den kurdiske lederen Abdullah Öcalan og andre innsatte i Tyrkias İmrali-fengsel er ikke akseptable. Den siste rapporten fra CPT har de nektet å publisere.

Svar:

Norge følger menneskerettighetssituasjonen i Tyrkia nøye, inkludert en rekke enkeltsaker. Norge tar opp disse spørsmålene med tyrkiske myndigheter i ulike forum, blant annet i Europarådet. Den europeiske komiteen for

forebygging av tortur (CPT) har jevnlig kontakt med tyrkiske myndigheter, og har Öcalans situasjon på sin dagsorden. Norge gir økonomisk støtte til organisasjoner som jobber med forebygging mot, og rehabilitering etter, tortur, og bedring av vilkårene for fengselsinnsatte. Norske myndigheter har ingen konkret informasjon om Abdullah Öcalans helsesituasjon.

Europarådets viktigste oppgave er å verne om menneskerettigheter, demokrati og rettsstatsprinsippene. Regjeringen støtter Europarådets dialog med tyrkiske myndigheter om slike saker. Regjeringen tar opp Europarådets arbeid i sine kontakter med Tyrkias myndigheter.

SPØRSMÅL NR. 2132

Innlevert 27. mai 2024 av stortingsrepresentant Ove Trellevik

Besvart 3. juni 2024 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Når man nå skal utrede hvor mye av kvikksølvet som kan hentes opp, hvordan vil regjeringen da sikre at FMA, i samråd med Sjøforsvarets unike kompetanse og erfaring fra håndtering av ammunisjon fra 2. verdenskrig blir benyttet slik at riktig risikobilde mhp. detonasjonsfare bli lagt til grunn?

BEGRUNNELSE:

Viser til revidert budsjett og regjeringen sin beskrivelse av veien videre for U-864.

Svar:

Kystverket vil i første omgang gjøre undersøkelser for å avklare om det er mulig å hente opp noe av kvikksølvelasten fra ubåtvraket U-864. Dette arbeidet er i en tidligfase. Dersom det blir identifisert behov for ytterligere vurderinger knyttet til risikoen forbundet med ammunisjonen i vraket vil forsvarssektoren stille sin kompetanse på dette området til disposisjon for Kystverket.

SPØRSMÅL NR. 2133

Innlevert 27. mai 2024 av stortingsrepresentant Ove Trellevik

Besvart 4. juni 2024 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Hva er status for samlokaliseringen på Dokken i Bergen for Havforskningsinstituttet og Fiskeridirektoratet, og hvordan ser milepælsplanen ut frem mot ferdig bygg?

BEGRUNNELSE:

Fra revidert finner man lite nytt om samlokaliseringen på Dokken i Bergen for Havforskningsdirektoratet og Fiskeridirektoratet.

Svar:

Prosjektet for samlokalisering av Havforskningsinstituttet og Fiskeridirektoratet i Bergen er nå i forprosjektfasen.

Prosjektet viser foreløpig en høyere kostnadsutvikling enn forventet. Statsbygg er i gang med å prioritere behov og omfang med sikte på å redusere kostnader. Dette arbeidet skjer i nært samarbeid med brukerne. Nærings- og fiskeridepartementet vil i tillegg be Statsbygg vurdere et redusert omfang av prosjektet i forhold til tidligere definert oppdrag. En viktig del av vurderingene vil være å få avklart hvilke konsekvenser eventuelle kutt i prosjektet vil få for etatens mulighet til å oppfylle sine samfunnsoppdrag.

Forprosjektet vil etter planen være ferdig i 3. kvartal 2025. Dette forutsetter at opsjonsavtale for tomt og

regulering kommer på plass. Det pågår nå forhandlinger mellom Statsbygg og Bergen kommune om opsjonsavtale for tomt.

Etter at forprosjektet er lagt fram, skal det gjennomføres kvalitetssikring (KS2) i tråd med statens prosjektmodell. Etter kvalitetssikring av forprosjektet vil regjeringen ta stilling til om det skal fremmes forslag til Stortinget om byggebevilgning.

Etter et ev. vedtak om byggebevilgning anslås en byggetid på om lag fem år. Dette innebærer at tidligste dato for innflytting er i 2032.

SPØRSMÅL NR. 2134

Innlevert 27. mai 2024 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 7. juni 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Pasientar som treng rehabilitering i spesialisthelsetenesta melder no i aukande grad om at dei får avslag.

Har det skjedd ei omlegging eller innskjerping i dagens praksis for kven som får rehabilitering i spesialisthelsetenesta, og er talet på pasientar som får avslag aukande?

GRUNNGJEVING:

I følgje Forskrift om habilitering, rehabilitering og koordinator (Kapittel 4: Habilitering og rehabilitering i spesialisthelsetjenesten), skal dei regionale helseforetaka sørge for at personar med mellom anna kroniske og komplekse sjukdommar får nødvendig habilitering og rehabilitering i spesialisthelsetenesta.

No melder stadig fleire pasientar og rehabiliteringsverksemder om aukande grad av avslag på rehabiliteringsopphald i spesialisthelsetenesta. Det er dei regionale vurderingseiningane i RHF-ane som behandlar tilvisingane frå fastlegane. Pasientane blir i staden viste til kommunale tilbod. Som Riksrevisjonens rapport som vart behandla i Stortinget nylig viser, er dei kommunale tilboda svært mangelfulle. I realiteten står dermed mange pasientar som får avslag på spesialisert rehabilitering utan eit rehabiliteringstilbod. Det går ut over mulegheitane deira til å mestre eit liv med sjukdom, halde oppe eller vinne tilbake funksjonar. Det vil i sin tur gjere det vanskelegare for dei å kome tilbake til arbeid eller til å stå i arbeid. Tronng for ytterlegare kommunale helse- og omsorgstenester aukar, og pårørande vil ofte oppleve ei auka belastning.

Svar:

For å besvare representanten Bjørlos spørsmål har Helse- og omsorgsdepartementet innhentet informasjon fra de fire regionale helseforetakene.

Fra 2023 til og med mai 2024 er det en ulik utvikling i søknader til de regionale vurderingsenhetene og i avslag på rehabilitering i de fire regionene:

Helse Nord RHF opplever en reduksjon i henvisninger og det er en reduksjon i avslag.

Helse Midt- Norge RHF opplever en økning i henvisninger og det er en reduksjon i avslag.

Helse Sør-Øst RHF opplever en reduksjon i henvisninger og det er en økning i avslag.

Helse Vest RHF opplever en reduksjon i henvisninger og det er en økning i avslag.

Helse Sør-Øst RHF sier at tallene må tolkes med forsiktighet, fordi det kan være variasjoner i tertialene som utjevner seg i sammenlikninger mellom hele kalenderår. Helse Sør-Øst RHF har i 2024 hatt kortere ventetid enn tidligere til plass i rehabiliteringsinstitusjonene.

Helse Vest RHF fremholder at utviklingen har bakgrunn i overordnede nasjonale føringer om at hovedtyngden av rehabiliteringstjenestene bør bli gitt i hjemkommunen, og at deres praksis for rettighetsvurdering bygger på veilederen for rehabilitering, habilitering, individuell plan og koordinator, og prioriteringsveilederen for fysikalsk medisin og rehabilitering.

Nasjonal helse- og samhandlingsplan sier at det er et mål at habiliterings- og rehabiliteringstilbud i størst

mulig grad skal gis i kommunen eller i samarbeid mellom spesialisthelsetjenesten og den kommunale helse- og omsorgstjenesten.

Det må være gode rehabiliteringstilbud både i kommunene og i spesialisthelsetjenesten, og Nasjonal helse- og samhandlingsplan sier at helsefelleskapene blant annet bør vektlegge forebygging, mestring og rehabilitering i samarbeidet om å skape bedre pasientforløp.

I årene som kommer vil både habilitering og rehabilitering bli stadig viktigere, med en befolkning som blir eldre og lever lenger – samtidig som vi har et stort behov for arbeidskraft.

Som representanten Bjørlo tar opp i sin begrunnelse, kan rehabilitering gjøre at flere kan leve aktive og gode liv, samt bidra til at flere kan stå i arbeid. Nasjonal helse- og samhandlingsplan viser til behovet for bedre kunnskap om tilbudet som gis i kommunene og spesialisthelsetjenesten og hvilke rehabiliteringstiltak som har best virkning. Det er dokumentert at tidlig rehabilitering i sykehus etter for eksempel hjerneslag gir stor helsemessig

gevinst og bør styrkes, og i kommunene er det nødvendig å videreutvikle frisklivssentralene og lærings- og mestringstilbudet.

Helsedirektoratet og Riksrevisjonen har pekt på behov for å utvikle datakvaliteten og for bedre styringsinformasjon. Helsedirektoratet utreder nå nye kvalitetssindikatorer innen rehabilitering og har utviklet verktøy for å følge utviklingen innen habilitering for blant annet å se om uønsket geografisk variasjon blir mindre.

Regjeringen har som mål å skape god helse og mestring i befolkningen. Stortingets behandling av Nasjonal helse- og samhandlingsplan viser bred politisk enighet om å utvikle rehabiliteringstjenester og habiliteringstiltak i spesialisthelsetjenesten og kommunene. Rehabilitering og habilitering er tjenester som bidrar til at mennesker med nedsatt funksjonsevne kan oppnå og beholde størst mulig selvstendighet, utnytte sine potensialer og oppnå inkludering og deltakelse innen alle samfunnsområder – herunder i arbeidslivet.

SPØRSMÅL NR. 2135

Innlevert 27. mai 2024 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 3. juni 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Når ser statsråden for seg at vi kan få eit vernevedtak for Sognefjorden, og stiller staten opp med nok forskingsmidlar og -ressursar som eit slikt vedtak krev?

GRUNNGJEVING:

Sogn Avis har i ein artikkelserie skrivne om «Mysteriet Elida», om dødsfallet til kvalen Elida. Det er uklårt kva som er årsaka, men det blir spekulert i samanhengar som for lite mat eller miljøgifter i fjorden.

Marianne Nilsen, førsteamanuensis ved Høgskulen på Vestlandet, seier følgande til avisa:

«Eg trur mange vil bli overraska over kor lite me veit om Sognefjorden. Av og til får eg nesten dårleg samvit.» (Sogn Avis, 31.3.2024)»

Mangelen på kunnskap om verdas største isfrie fjord, er eit gjennomgangstema i artikkelserien, og dessutan noko som frustrerer forskarar og lokale innbyggjarar.

Samstundes veit vi at Sognefjorden er ein av fleire fjordar som er føreslege verna av Miljødirektoratet. Ifølgje

Statsforvaltaren i Vestland fylke ser ein for seg at eit vedtak om vern kan kome tidlegast i 2026, sjølv om direktoratet har bedt om at dei skal skunde seg.

Svar:

Sognefjorden representerer et av de mest særegne og mangfoldige undersjøiske naturområdene vi har i Norge. Fjorden var blant de 36 kandidatområdene for marin vern som ble identifisert av det rådgivende utvalget for marin verneplan, som la frem sin endelige tilrådning i 2004. 18 av disse områdene er hittil vernet. Å fullføre verneprosessene for de resterende kandidatområdene er en viktig og prioritert oppgave.

Vernevedtak er alltid basert på grundige og inkluderende prosesser, der berørte interesser involveres gjennom flere trinn i prosessen. Verneprosessen for Sognefjorden startet i 2022. Det ble i denne forbindelse bl.a. gjennomført et lokalt informasjonsmøte og utarbeidet en oppstartsmelding, som ble gjort tilgjengelig for innspill. Arealet som foreløpig vurderes vernet er på anslagsvis 999 km². Det er derfor også utarbeidet et utred-

ningsprogram i tråd med kravene i forskrift 21. juni 2017 nr. 854 om konsekvensutredninger. Utredningsprogrammet for verneprosessen for Sognefjorden ble fastsatt av Miljødirektoratet i desember 2023. Verneforslaget er nå inne i en utredningsfase, der det bl.a. vil bli innhentet ny kunnskap om fjorden.

Etter at konsekvensutredningen er gjennomført, gjenstår det videre flere og viktige trinn i prosessen før endelig vedtak om vern kan fastsettes. Dette inkluderer alminnelig høring av verneforslaget, som forventes gjennomført i 2025. Statsforvalteren vil deretter sende sin tilråding til Miljødirektoratet, som i sin tur sender tilråding til Klima- og miljødepartementet. Endelig vedtak om vern gjøres av Kongen i statsråd. Dette er viktige trinn i verneprosessen som skal bidra til å sikre treffsikre verneregler og en effektiv etterfølgende forvaltning, og arbeidet tar nødvendigvis noe tid. Jeg kan derfor ikke angi et konkret tidspunkt for vedtak om vern.

Mer informasjon om Sognefjorden som kandidatområde for marint vern og aktuelle trinn i verneprosessen, er for øvrig tilgjengelig på Statsforvalteren i Vestland sine hjemmesider, se her:

<https://www.statsforvalteren.no/vestland/miljo-og-klima/verneomrade/nye-verneomrade/marint-vern/sognefjorden-kandidatomrade-for-marint-vern/>

Som nevnt innebærer utredningsprogrammet som er fastsatt for Sognefjorden at det nå skal innhentes ny og viktig kunnskap om området. Videre er en del av formålet bak forslaget om vern av fjorden nettopp at området skal tjene som referanseområde for forskning og overvåking i fremtiden. Behov for midler til dette er spørsmål som avklares og synliggjøres i forbindelse med vedtak om vern, og som følges opp i forbindelse med forvaltningen av verneområder.

SPØRSMÅL NR. 2136

Innlevert 27. mai 2024 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn

Besvart 3. juni 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Kva blir konsekvensen for norske lånekundar av EFTA-domstolen sine nylige avgjersler i spørsmålet om bruk av skjønnsmessige låneklausular i islandske bankar?

GRUNNGJEVING:

I sakene 13/22 og 1/23 tok EFTA-domstolen 23. mai stilling til bruken av skjønnsmessige låneklausular hos islandske bankar.

Spørsmålet var i kva grad det er i tråd med forbrukaravtaledirektivet og bustadslåndirektivet å basere avtalar om flytande rente på banken si eiga vurdering av vage kriterium om marknadsforhold.

Typiske standardvilkår i låneavtalar med norske bankar synest å vere ganske tilsvarende det som er i bruk på Island, og difor er det grunn til å tru at avgjerslene frå EFTA-domstolen vil påverke også norske forhold.

Svar:

Spørsmålet er rettet til finansministeren, men besvares av meg siden det er mitt departement som har fagansvaret for avtaleloven og finansavtaleloven.

EFTA-domstolens avgjersler i sakene E-13/22 og E-1/23 gjelder forbrukeravtaledirektivet (93/13/EØF) og boliglånsdirektivet (2014/17/EU). Forbrukeravtaledirektivet er gjennomført i avtaleloven, mens de kontraktrettslige delene av boliglånsdirektivet er gjennomført i finansavtaleloven.

EFTA-domstolens avgjersler gir nærmere føringer for vurderingen av hvordan renteendringsklausular må være utformet for å oppfylle direktivenes krav. Det vil være opp til domstolene og tvisteløsningsorganer å ta endelig stilling til eventuelle konsekvenser for allerede inngåtte avtaler. Jeg legger for øvrig til grunn at finansnæringen innretter seg etter reglene i avtaleloven og i finansavtaleloven.

SPØRSMÅL NR. 2137**Innlevert 28. mai 2024 av stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad****Besvart 4. juni 2024 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss****Spørsmål:**

Mener statsråden det representerer en sikkerhetsrisiko at norskflaggede skip i handelsflåten har kapteiner fra land som er vurdert å utgjøre en sikkerhetstrussel mot Norge, og hvilke vurderinger ligger til grunn for at regelverket og praktiseringen for dispensasjoner for utenlandske kapteiner i handelsflåten ikke er endret etter det russiske angrepet på Ukraina?

BEGRUNNELSE:

Alle som skal tjenestegjøre som kaptein på skip som er registrert i Norsk internasjonalt skipsregister, må ha gjennomført kurs på godkjent kurssenter i Norge eller i utlandet. Hvis søker skal være kaptein på norsk skip og er statsborger fra et land utenfor EØS, må det også søkes om dispensasjon fra nasjonalitetskravet. Det er bare Sjøfartsdirektoratet som kan utstede slik midlertidig dispensasjon.

Det vises til artikkel i Aftenposten den 28.05.24. Aftenpostens innhentede tall fra Sjøfartsdirektoratet viser at det i perioden 1. januar 2023 – 16. mai 2024, ble gitt dispensasjoner til 112 russiske kapteiner for å føre norskflaggede skip, det ble i samme periode gitt slik dispensasjon til 20 kinesiske kapteiner. Det fremgår videre av saken at regelverket og praktiseringen av dispensasjonsadgangen ikke har blitt endret etter det russiske angrepet på Ukraina i 2022.

Svar:

Den norske handelsflåten består av om lag 1600 skip i kommersiell skipsfart registrert i norsk ordinært skipsregister (NOR) og norsk internasjonalt skipsregister (NIS). NIS-registeret ble opprettet i 1987 med formål om å tilby konkurransedyktige betingelser for skip i internasjonal skipsfart under norsk flagg. Ved etableringen av registeret ble det samtidig innført en vid adgang til å dispensere fra kravet om norsk kaptein. Det er ingen tilsvarende adgang til å dispensere fra kravet om norsk kaptein på skip registrert i NOR. Ved inngåelse av EØS-avtalen i 1994 ble skipsførere i EØS-området likestilt med norske skipsførere.

Dispensasjoner fra kravet om norsk/EØS-kaptein på NIS-registrerte skip har ligget fast i lang tid og gis til utenlandske kapteiner som oppfyller de nødvendige kvalifikasjonskravene i regelverket. Hensikten med dispensasjonspraksisen er å ha kvalifiserte kapteiner på NIS-registrerte skip i internasjonal virksomhet. Det

er rederiene som bestemmer hvordan skipene skal bemannes, herunder valg av kaptein.

Etterretnings- og sikkerhetstjenestene gjør fortløpende vurderinger av trussel- og risikosituasjonen i Norge og mot norske interesser. Departementet har på grunnlag av disse vurderingene så langt ikke funnet det nødvendig å endre dispensasjonspraksisen. I lys av den nye sikkerhetssituasjon vil jeg likevel se nærmere på dispensasjonspraksisen i et totalberedskapsperspektiv, og ved behov gjøre nødvendige endringer. Jeg vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte når det er relevant.

En strengere dispensasjonspraksis vil innskrenke rederienes muligheter med hensyn til bemanningen av skipene, og blant annet kunne bety at ansatte som i lang tid har vært i rederienes tjeneste, ikke vil kunne fortsette. Det kan også ha som konsekvens at rederier vil vurdere muligheten til å registrere skipene i et annet skipsregister, som ikke har tilsvarende begrensninger, noe som igjen vil kunne innebære en svekkelse av totalforsvaret.

Norsk skipsfartsberedskap har lange tradisjoner som en strategisk viktig beredskapsressurs for norske myndigheter og våre allierte, og utgjør en del av totalforsvaret. I en alvorlig krise eller krig kan det være behov for å skaffe til veie skip fra den norske handelsflåten for å understøtte konkrete behov fra norske myndigheter eller allierte. I slike situasjoner vil primært kommersielle avtaler bli benyttet, og myndighetene vil vurdere konkret, gitt situasjonen, hvilke skip som skal benyttes og hvem som skal utgjøre mannskapet om bord. Nærings- og fiskeridepartementet har i ytterste konsekvens hjemmel til å rekvirere skip dersom kommersielle avtaler ikke er mulig.

Regjeringen arbeider kontinuerlig for å tette sårbarheter som kan ha en betydning både for våre nasjonale sikkerhetsinteresser og for våre kritiske samfunnsfunksjoner. Vi må påse at vi besitter nødvendige virkemidler for å tette sårbarheter, men samtidig være bevisst på at det vil kunne variere hvilke tillatelser og ordninger som utgjør en reell sikkerhetsrisiko.

SPØRSMÅL NR. 2138**Innlevert 28. mai 2024 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo****Besvart 3. juni 2024 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss****Spørsmål:**

Vil regjeringa innføre toll på russisk fisk på linje med EU, eller på annan måte stoppe praksisen med at store mengder russisk fisk først blir landa i Noreg og deretter også videreførdla i Noreg og dermed gir milliard-inntekter inn i den russiske krigsøkonomien som finansierer krigen i Ukraina?

GRUNNGJEVING:

I Fiskeribladet 28.05 fremkommer det at store mengder russisk torsk videreførdles i Norge før den selges tollfritt til EU. Mens EU har innført 13 prosent toll på russisk fisk, har ikke Norge innført tilsvarende restriksjoner på kjøp av russisk fisk – enten direkte eller via tredjeland. Dermed har Russland siden fullskalainvasjonen i 2022 tjent 4,1 milliarder kroner på å lande torsk i Norge. Dette er penger som går tilbake til russiske oligarker og selskaper, som blant annet finansierer krigen i Ukraina.

Svar:

Noreg har slutta opp om EU sine restriktive tiltak mot Russland, med enkelte nasjonale tilpassingar. Naboskapen med Russland krev noko kontakt og dialog også i dagens situasjon. Mellom anna er fiskerisamarbeidet vidareført, då dette samarbeidet er ein føresetnad for berekraftig forvaltning av den viktige torskebestanden i Barentshavet.

Når det kjem til EU sitt tollregime for sjømat har dei tollsatsar for ulike sjømatprodukt frå ulike land. Russland har ikkje ei frihandelsavtale, så utgangspunktet er derfor at russisk fisk møter toll ved import i EU. For fryst russisk torsk ligg tollsatsen på 12 prosent, mens han ligg på 13,7 prosent for Alaska pollock. EU har derimot eit system med autonome tollfrie importkvotar som er etablert for å gi eigen industri tilstrekkeleg tilgang på fiskeråstoff. Mellom anna er der store tollfrie importkvotar for kvitfisk som alle land i utgangspunktet kan nytte seg av. EU har ikkje innført nye tollsatsar for russisk fisk, men har frå 2024 gjort ei endring der fisk med opphav i Russland ikkje lenger kan nytte seg av desse tollkvotane. EU har så langt med sine sanksjonar vore oppteken av å ikkje innføre strenge tiltak for handel med mat. Dette perspektivet er også til stades når EU tar vekk tollfri adgang for russisk fisk i dei autonome tollfrie kvotane, samstundes som det framleis kan handlast med fisk med russisk opphav med normal toll.

Noreg har tollfri import av all sjømat, og har derfor ikkje dei same ordningane med tollfrie kvoter for fisk som EU. Russisk fisk er vidare ikkje underlagt et generelt importforbod verken i EU eller i Noreg. Når russisk fisk vert landa i Noreg, vert størstedelen sett på tollager før den vert sendt vidare til andre marknader, inkludert EU. I 2023 vart det landa om lag 80 000 tonn fisk i Noreg frå russiske fartøy. Noko vert også importert av norsk sjømatindustri. I 2023 var det importert ca. 13 850 tonn, medan de to åra i førevegen vart importert ca. 12 600 og 14 200 tonn.

Dersom fisken vert tilstrekkeleg bearbeidd, kan han få norsk opphav og eksporterast på dei vilkåra som norsk sjømat har i ulike marknader. Fisk som går ut frå tollager, og ikkje er importert og vidare bearbeidd, vil derimot behalde russisk opphav og måtte forhalde seg til dei til ei kvar tid gjeldande handelsvilkåra ved import til EU. Det er førebels ikkje vurdert å innføre restriksjonar eller toll på russisk fisk. Vi vurderer løpande om tiltaka våre er tilstrekkelege for den situasjonen vi står i.

SPØRSMÅL NR. 2139**Innlevert 28. mai 2024 av stortingsrepresentant Heidi Greni****Besvart 29. mai 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande****Spørsmål:**

Kan statsråden bekrefte at Rogaland fylkeskommunes innbyggertilskudd ikke vil bli redusert nå som Rogaland fylkeskommune igjen innfører gratis ferger?

BEGRUNNELSE:

I kommuneproposisjonen for 2025 varsler regjeringen et trekk i innbyggertilskuddet til Rogaland fylkeskommune på 9,2 mill. kroner. Bakgrunnen var Rogaland fylkeskommune sitt vedtak av 20. februar 2024 om å gjeninnføre betaling for biler på fem ferjesamband i fylket som er omfattet av ordningen med gratis ferje. Samme dag som kommuneproposisjonen ble lagt fram valgte flertallet i fylkeskommunen til slutt å lytte til innbyggerne og næringslivet langs Rogalandskysten og gjeninnføre gratis ferger på de fem strekningene fra 1. juni.

Kommunal- og distriktsministeren var raskt ute i media og forsikret Rogaland om at regjeringen skulle «gjøre vårt for at dette nå ordner seg». En naturlig tolkning av dette utsagnet er at regjeringen nå ikke lenger vil trekke pengene fra Rogaland for å gi de til de andre fergefylkene.

Jeg ønsker en bekreftelse på at regjeringen vil følge opp dette slik at Rogaland fylkeskommune, og de andre fergefylkene, får forutsigbarhet rundt hvilke inntekter de vil ha videre i 2024.

Svar:

Regjeringa har lagt til rette for gratis ferjer på fylkeskommunale samband med under 100 000 passasjerar årleg, samt til øyer og andre samfunn utan vegforbindelse til fastlandet. Gratis ferjer reduserer avstandsulemper for næringsliv og innbyggjarar i dei aktuelle lokalsamfunna.

Eg kan stadfeste at regjeringa ikkje lenger vil gjenomføre det varsla trekket i innbyggartilskotet til Rogaland fylkeskommune, når Rogaland fylkeskommune no gjer om sitt vedtak. Det er gledeleg at fleirtalet i fylkeskommunen har bøygd av for presset frå folk og næringsliv langs kysten, og gjeninnført Senterpartiet og Arbeidarpartiet si populære satsing på gratis ferje.

Det varsla trekket for Rogaland fylkeskommune i 2024 utgjorde 9,2 mill. kroner, og desse midlane skulle fordelast om til resten av ferjefylka, jf. omtale i kommuneproposisjonen for 2025. Rogaland fylkeskommune vil no behalde desse midlane, og midlane vil derfor heller ikkje bli fordelt om til resten av ferjefylka.

Saka har vore omtalt i både Kommuneproposisjonen 2025 og Prop. 104 S (2023-2024). Eg legg til grunn at Stortinget i samband med handsaminga av desse dokumenta frå regjeringa no er kjent med denne nye informasjonen i saka.

SPØRSMÅL NR. 2140**Innlevert 28. mai 2024 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski****Besvart 6. juni 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

I Oljefondsmeldingen står det at det skal opprettes et eksternt ekspertråd som skal «utrede aktuelle problemstillinger etter forespørsel fra departementet, både om fondets investeringsstrategi, ansvarlig forvaltning og i oppfølgingen av Norges Bank».

Kan finansministeren utdype dette, som hva slags problemstillinger rådet skal jobbe med, om det er noen føringer for sammensetningen av rådet, og hvordan rå-

dets arbeid vil skille seg fra arbeidet som i dag gjøres i departementet, NBIM og Etikkrådet?

BEGRUNNELSE:

Rammene for forvaltningen av Statens Pensjonsfond Utland fastsettes av Stortinget, og implementeres av NBIM. Finansdepartementet skriver i Meld. St. 22 – Statens Pensjonsfond 2024 at det arbeider med å etablere et eksper-

tråd, etter anbefaling fra Sverdrup-utvalget i NOU 2022:12 Fondet i en brytningstid. Videre skriver departementet at rådet skal etableres i løpet av 2024 og at man ønsker å fylle rådet med personer med «høy kompetanse innen relevante fagområder». Hvilke fagområder dette gjelder, hvilke saker rådet skal arbeide med og hvordan rådets arbeid avgrenses av allerede eksisterende arbeid i NBIM, Norges Bank og Etikkrådet er derimot ikke definert i meldingen. Det fremkommer heller ikke hvordan rådet skal velges, eller hvordan interessene til fondets eiere, det norske folk, vil ivaretas i sammensetningen av rådet. Forvaltningen av SPU er et ansvar som krever særlig grad av åpenhet, hvor Stortinget må holdes informert og ha innsyn i alle endringer til forvaltningsstrukturen.

Svar:

Som varslet i meldingen om Statens pensjonsfond 2024 (Meld. St. 22 (2023-2024)), arbeider Finansdepartementet med å opprette et eksternt ekspertråd som kan gi vurderinger og råd til departementet om forvaltningen av Statens pensjonsfond utland (SPU). Et slikt råd ble anbefalt av Sverdrup-utvalget i NOU 2022: 12 Fondet i en brytningstid.

Innhenting av analyser, vurderinger og råd fra eksterne eksperter har vært en viktig del av arbeidet med å sikre et godt beslutningsgrunnlag i saker som gjelder forvaltningen av SPU helt siden fondet ble etablert. I tillegg til å be om råd fra Norges Bank, har departementet i ulike sammenhenger innhentet rapporter fra eksterne fagmiljøer, herunder offentlige utvalg, ekspertgrupper, konsultantselskaper eller enkeltforskere. Dette har bidratt til legitimitet, bred debatt og at forvaltningen av SPU bygger på et solid faglig grunnlag.

Finansdepartementets bruk av eksterne eksperter er over tid blitt organisert på ulike måter. Også i tidligere perioder har det vært ulike former for ekspertråd som likner på det som planlegges opprettet nå. De senere årene har imidlertid departementet valgt ikke å ha et fast råd, men å oppnevne nye eksperter for hvert utredningsoppdrag. Det har bidratt til at flere miljøer har fått oppdrag og kjennskap til fondet. Samtidig viser erfaringen med denne modellen at stadig nye eksperter må sette seg inn i relevante sider ved forvaltningen.

Et ekspertråd er på denne bakgrunn ikke noe nytt. Alternativet til å etablere et slikt råd, ville ikke vært å ikke innhente råd fra eksterne eksperter, men å finne nye personer for hver gang nye spørsmål skal utredes, slik vi gjør i dag. Ved å etablere et råd hvor det er noe mer kontinuitet blant medlemmene av rådet, vil det legges bedre til rette for at ekspertene kan bygge opp kompetanse om fondet.

I fondsmeldingen er det vist til at ekspertrådet skal utrede aktuelle problemstillinger etter forespørsel fra departementet, både om fondets investeringsstrategi, ansvarlig forvaltning og i oppfølgingen av Norges Bank. Det

vil således være et bredt sett av fagområder som rådet vil kunne bli bedt om å se på. Departementet varslet i meldingen at vi vil be ekspertrådet vurdere hvorvidt viktige hensyn for fondet vil kunne ivaretas dersom det gis en generell adgang til å investere deler av SPU i uoterte aksjer.

Eksperttrådet vil på denne måten generelt bistå i departementets arbeid med å følge opp og videreutvikle fondets rammeverk og forvaltning. Rådet vil bli bedt om å utrede aktuelle problemstillinger som departementet legger opp til å arbeide med fremover. Jeg vil offentliggjøre mandatet for rådets arbeid når det etableres.

Som del av oppfølgingen av Sverdrup-utvalget, er det for øvrig blitt opprettet et kontaktforum på embetsnivå mellom Finansdepartementet og Utenriksdepartementet. Kontaktforumet bidrar til å styrke informasjonsutvekslingen om blant annet geopolitiske forhold som kan ha betydning for SPU. Kontaktforumet legger også til rette for at informasjon om SPU blir formidlet på en enhetlig måte fra Norges utenriksstasjoner til andre lands myndigheter. Det er i denne sammenhengen blant annet viktig at fondet blir forstått som en finansiell investor, uten andre politiske mål enn finansiell sparing. Jeg legger til grunn at kontaktforumet vil kunne trekke veksler på ekspertrådet fremover, og omvendt.

Jeg er enig med representanten Kaski i at åpenhet er et helt sentralt hensyn som må ligge til grunn for forvaltningen av SPU. Jeg legger derfor vekt på at det eksterne ekspertrådet skal bidra til dette. I fondsmeldingen peker departementet på at rådet skal bidra til kunnskapsoverføring og til diskusjon i offentligheten om fondet gjennom sine utredninger, seminarer mv.

Opprettelsen av et ekspertråd gjøres for å styrke grunnlaget for Finansdepartementets ivaretagelse av ansvaret med å forvalte SPU. Et slikt råd representerer ikke noe prinsipielt nytt og vil ikke endre på ansvars- eller rolledelingen i forvaltningen av SPU. Det vil utelukkende være et rådgivende organ, og beslutningskompetanse og ansvar vil fortsatt ligge i departementet. Rapporter vil bli tilgjengelige for offentligheten, og rådet skal bidra til kunnskapsoverføring og åpenhet om forvaltningen. Departementet vil på vanlig måte informere om opprettelsen når ekspertrådet er etablert.

SPØRSMÅL NR. 2141**Innlevert 28. mai 2024 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt****Besvart 30. mai 2024 av forsknings- og høyere utdanningsminister Oddmund Hoel****Spørsmål:**

Hvilke strakstiltak har ministeren gjort for å sikre de studentene som trenger det psykisk og psykososial hjelp?

BEGRUNNELSE:

Mange studenter er rammet av den pågående krige i Gaza. det er særlig studenter med palestinsk bakgrunn som opplever å leve i frykt og spenning for familie og venner i hjemlandet. Også studenter med annen krigs- og diaspora erfaring opplever retraumatisering under den pågående krigen.

Mange studenter har også engasjert seg i solidaritetsarbeid for Palestina.

Studenter forteller at det er vanskelig å konsentrere seg om studier, mange sliter med å sove, opplever engstelse og redsel. Dette fører til både nedsatt akademisk prestasjon, men enda viktigere så fører det til nedsatt livskvalitet for de det gjelder.

Svar:

Departementet har ikkje blitt kontakta av universitet eller høøgskular om behov for å iverksette ekstraordinære tiltak for studentane som følge av situasjonen i Gaza. Studentar som har psykiske plager eller har det vanskeleg skal få hjelp og støtte. Hjelpa skal i utgangspunktet gis gjennom offentlege helsetenester, og det er kommunane som har primæransvaret for å hjelpe studentane i sin kommune.

Studentar kan også få hjelp og støtte til livsmeistring frå studentsamskipnaden som utdanningsinstitusjonen har tilknytning til. Gjennom tilskot frå staten og semesteravgifta skal studentsamskipnadane arbeide for at studentane får ein betre kvardag gjennom å tilby ulike velferdstilbod. Dette inneber mellom anna studentsosiale tiltak og eit lågterskeltilbod om helsetenester som rådgjeving, meistringskurs eller samtalar med rådgivarar eller psykologar for dei som treng nokon å snakke med.

SPØRSMÅL NR. 2142**Innlevert 28. mai 2024 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland****Besvart 4. juni 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

NRK hadde 28.05 ein svært foruroligende artikkel som syner at dei fleste ferje anbod som er sendt ut i år, ikkje har krav om låg- og nullutslepp, fordi rammebetingelsen ikkje er lagt på plass frå regjeringa si side.

Når vil desse rammebetingelsene kome på plass slik at fylkeskommunane sine økonomiske rammer for å kunne bestille låg- og nullutsleppsløysingar på ferjer og hurtigbåtar blir klarlagt?

GRUNNGJEVING:

Saka oppsummert (frå NRK):

Nesten ingen stiller krav om null- eller lågutslepp av klimagassar i nye anbod for ferjer og hurtigbåtar. Sidan nyttår er det lyst ut seks anbod på kontraktar for ferjer

utan utsleppskrav. Fleire fylke set på bremsene på fram til regjeringa innfrir løfte om pengar. Regjeringa har sidan 2021 lovd at det skal stillast krav om låg- eller nullutslepp for nye ferjer og hurtigbåtar og at fylka skal få kompensert meirkostnader ved dette. Ei forskrift har vore på høyring, men det er uklart kva tid krav og garanti kjem på plass.

Desse ferje anboda er lyste ut sidan nyttår, utan låg- eller nullutsleppskrav, med kontraktar til etter 2030:

- Hasvik–Øksfjord, Korsfjord–Nyvoll, Klokkeøy–Kjerringholmen, Øksfjord–Tverrfjord, Sør-Tverrfjord–Bergsfjord–Øksfjord (Finnmark, fergepakke 1–3)
- Mosjøen–Hundåla (Nordland)
- Festvåg–Misten (Nordland)
- Sund–Horsdal–Sørarnøy, Ørnes–Vassdalsvik, Meløy–sund–Bolga (Nordland)

- Finnvik–Digermulen (Nordland. Denne blei lyst ut første gong 28.11.23, men er nyleg lagt ut på nytt)
 - Ferje til Lysefjorden (Rogaland)
- Desse anboda er lyste ut utan låg- eller nullutsleppskrav, men med kortare kontraktar:
- Brensholmen–Botnhamn (Troms)
 - Breistein–Valestrand (Vestland)
- Anbod som er lyst ut med ulike alternativ, med og utan miljøkrav:
- Ferjesambanda til Herøy og Dønna (Nordland)
- Ferjeanbod som er lyst ut med nullutsleppskrav sidan nyttår:
- Haugesund–Utsira (Rogaland. Lyst ut for andre gong med mål om elektrisk)

Kjelde: Maritime Cleantech

Svar:

Fylkeskommunane har ansvaret for drift av fylkesvegferjer og hurtigbåtar. Fylkeskommunane får dekt sine kostnader gjennom inntektssystemet. I 2021 blei 100 mill. kroner av veksten i dei frie inntektene grunngitt med ein satsing på ferjer og nullutsleppsåtar. Satsinga er vidareført med ei særskilt fordeling innafor rammetilskotet og utgjer 110,8 mill. kroner i 2024.

Samferdselsdepartementet har ikkje innført krav til nullutslepp for ferjer og hurtigbåtar. Kravet vil bli vurdert saman med kompensasjon til fylkeskommunane.

SPØRSMÅL NR. 2143

Innlevert 28. mai 2024 av stortingsrepresentant Terje Halleland

Besvart 6. juni 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

I godkjent endret utbyggingsplan for Snøhvitfeltet og i anleggskonsesjonen for elektrifisering av Melkøya har regjeringen inntatt følgende vilkår: «Rettighetshaverne skal, dersom hensynet til kraftsituasjonen tilsier at det er nødvendig, medvirke til å få etablert en avtalebasert løsning med staten om periodevis drift ved det eksisterende energianlegget ved Hammerfest LNG fram til utløpet av konsesjonen på anlegget.»

Hvorfor er denne avgrensningen til «periodevis drift» inntatt, og hvordan skal den forstås?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til mitt spørsmål nr. 1960 av 3. mai hvor jeg registrerer at jeg ikke får noe svar på hvordan regjeringen ser for seg at en avtalebasert løsning om drift av gasskraftverk kan opprettes innenfor legale rammer, og samtidig tjene det formålet som er blitt kommunisert: å pumpe energi inn i Finnmark for å holde prisene nede i det fall regjeringen ikke lykkes å få idriftsatt godt over 3 twh ny kraftproduksjon der innen 2030.

Så for å angripe problemstillingen på en ny måte tillater jeg meg å stille et mye mer konkret og avgrenset spørsmål.

Finansministeren har tidligere uttalt at:

«Inngenting av dagens kraft i Finnmark skal gå til å elektrifisere Melkøya, det skal være ny kraft. Dersom vi ikke får ny kraft inn så skal dagens gasskraftverk fortsatt benyttes.»

På denne bakgrunn synes det merkelig å ha inntatt et vilkår om at en avtalebasert løsning kun skal være knyttet til «periodevis drift».

Svar:

Det representanten spør om framgår av vedtak fra departementet i tilknytning til Snøhvit Future-prosjektet. I anleggskonsesjon og ekspropriasjonstillatelsen står det bl.a.:

«Område Nord, som omfatter området fra og med Ofoten og nordover inkludert Finnmark, er et område med lite fleksibilitet og med flere lag med nettbegrensninger. I dag er Finnmark i kraftbalanse over året, men har et effektunderskudd som krever import gjennom vinteren. Dersom en stor andel av planene om nytt forbruk blir realisert uten at det samtidig etableres vesentlig ny kraftproduksjon, vil det ifølge Statnett medføre en fundamental endring av kraftsystemet i nord. Departementet setter derfor vilkår om at rettighetshaverne tidligst 1. januar 2030 kan øke sitt effektuttak utover det de har rett til å ta ut i dag, med mindre departementet bestemmer noe annet. Dersom hensynet til kraft- og/eller effektbalansen tilsier det, vil departementet før 1. januar 2030 gå i dialog med rettighetshaverne for å finne avtalebaserte løsninger, for å sikre periodevis drift ved det eksisterende energianlegget ved Hammerfest LNG fram til utløpet av konsesjonen på anlegget i 2033, om hensynet til kraftsituasjonen tilsier at det er nødvendig. Det settes vilkår om at rettighetshaverne skal medvirke til en slik avtalebasert løsning. En avtalebasert løsning kan for eksempel være at rettighetshaverne driver anlegget i særlige perioder eller at staten

overtar anlegget. En vurdering av behov for en slik løsning vil skje senest i 2028.»

Det er altså hensynet til kraft- og/eller effektbalansen i perioden etter 2030 som ev. gjør at departementet

vil gå i dialog med rettighetshaverne for å finne avtalebaserte løsninger, herunder når drift ved det eksisterende energianlegget vil være aktuelt.

SPØRSMÅL NR. 2144

Innlevert 28. mai 2024 av stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland

Besvart 4. juni 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Nylig kom Sivilombudet med sin rapport om Halden fengsel. Rapporten peker på at innsatte er innelåst på cellen i mer enn 19 timer, i enkelte tilfeller mer enn 22 timer. Fengselet har liten forståelse for innsattes behov for kontakt med venner og familie. Lav bemanning er én av årsakene til omfattende innlåsing, mindre aktivitetstilbud og redusert kontakt med andre. I fjor kunne NRK avsløre at over 80 ansatte ved fengselet hadde sluttet på to år.

Hva vil regjeringen gjøre for å forhindre at ansatte slutter og sikre bedre soning?

Svar:

Kriminalomsorgen har over tid hatt en anstrengt økonomisk situasjon, etter flere år med kutt. Dette har gitt en krevende ressurs- og bemanningssituasjon, som igjen på-

virker de innsattes soningsforhold. Regjeringen er opptatt av å snu denne utviklingen. Dette er grunnen til at kriminalomsorgen sitt budsjett er blitt styrket årlig fra vi tiltrådte i 2021. I svar på skriftlig spørsmål nr. 1723 fra representanten Ingunn Foss beskrev jeg hva regjeringen har gjort for å bedre innsattes soningsforhold. Jeg går derfor ikke nærmere inn på dette her.

Det krever arbeid over tid å bedre situasjonen i kriminalomsorgen. Sp- og Ap-regjeringen vil derfor fortsette jobben med å sikre gode soningsforhold for de innsatte og best mulig arbeidsforhold for de ansatte. Våren 2025 vil regjeringen fremme en egen stortingsmelding om straffegjennomføring. I meldingen vil både innhold i straffegjennomføringen, kvaliteten på tilbudene som gis og kompetanse og rekruttering av fengselsbetjenter i hele landet være viktige premisser.

SPØRSMÅL NR. 2145

Innlevert 29. mai 2024 av stortingsrepresentant Guri Melby

Besvart 5. juni 2024 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Har Sjøfartsdirektoratet gitt nye dispensasjoner til utenlandske kapteiner på norske skip etter at nåværende dispensasjonsperiode utløp 16. mai i år, og hvilke endrede retningslinjer har i så fall regjeringen gitt til Sjøfartsdirektoratet knyttet til dispensasjonsvurderinger i lys av Russ-

lands fullskalainvasjon i 2022 og den økte sikkerhetstruselen fra Russland og Kina?

BEGRUNNELSE:

I Aftenposten 28.05 fremkommer det at flere russiske og kinesiske kapteiner styrer norske skip som utgjør en stor

andel av den norske handelsflåten. Selv om hovedregelen er at kapteinen skal være norsk, er det mulig å få innvilget dispensasjon for utenlandske kapteiner. Disse reglene er etter hva jeg er kjent med hverken endret eller strammet inn siden Russlands fullskalainvasjon av Ukraina i 2022. Dermed går ca. en fjerdedel av tillatelsene til utenlandske kapteiner, hvorav en tredjedel av disse kommer fra Russland eller Kina – land som står for de alvorligste sikkerhetstruslene mot Norge.

Politiets sikkerhetstjeneste (PST) peker på risikoen ved å ansette folk fra autoritære stater i privat og offentlig virksomhet, og er bekymret for at fremmed etterretning kan rekruttere folk i norske virksomheter. Dette har man sett i andre vestlige land der russiske etterretningstjenester har rekruttert personell til oppdrag som sabotasjoperasjoner. Kapteinsrollen er også spesielt viktig, og mange av fartøyene som Norge disponerer vil være høyt etterspurt av Nato i en potensiell krig.

Svar:

Sjøfartsdirektoratet utsteder sertifikater til norske sjøfolk og påtegninger av utenlandske sertifikater på norskflaggede skip. Påtegningene baserer seg på bilaterale avtaler mellom sjøfartsadministrasjoner om gjensidig godkjenning av sertifikater. Sjøfartsdirektoratet har opp-

lyst at de siden 1. januar 2021 til i dag har utstedt 12 331 norske sertifikater med førerrett, og 2 756 påtegninger til utenlandske sertifikater med førerrett. Av disse er 312 utstedt til russiske kapteiner og 67 til kinesiske kapteiner. Sjøfartsdirektoratet har videre opplyst at det ikke utstedes påtegninger med førerrettigheter uten at det er gitt dispensasjon fra nasjonalitetskravet.

Sjøfartsdirektoratet har opplyst at de i perioden fra 16. mai til 29. mai har gitt 14 dispensasjoner til utenlandske kapteiner, herunder to til russiske statsborgere og ingen til kinesiske statsborgere. Jeg gjør oppmerksom på at det ikke dreier seg om en fast «dispensasjonsperiode», men at slike søknader behandles fortløpende. Direktoratet utsteder påtegninger til utenlandske sertifikat som følger sertifikatets gyldighet. Sertifikatets gyldighet er som regel 5 år.

Etterretnings- og sikkerhetstjenestene gjør fortløpende vurderinger av trussel- og risikosituasjonen i Norge og mot norske interesser. Departementet har på grunnlag av disse vurderingene så langt ikke funnet det nødvendig å endre dispensasjonspraksisen. I lys av den nye sikkerhetssituasjon vil jeg likevel se nærmere på dispensasjonspraksisen i et totalberedskapsperspektiv, og ved behov gjøre nødvendige endringer. Jeg vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte når det er relevant.

SPØRSMÅL NR. 2146

Innlevert 29. mai 2024 av stortingsrepresentant Guri Melby

Besvart 5. juni 2024 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Mener statsråden det er en betryggende at en stor del av det norske totalforsvaret er basert på russiske og kinesiske kapteiner som styrer flere skip tilknyttet den norske handelsflåten, og hvilke sikkerhetsfaglige vurderinger har Forsvarsdepartementet bidratt med når det gjelder dispensasjonsvedtakene?

BEGRUNNELSE:

I Aftenposten 28. mai fremkommer det at flere russiske og kinesiske kapteiner styrer norske skip som utgjør en stor andel av den norske handelsflåten, og dermed det norske totalforsvaret. Selv om hovedregelen er at kapteinen skal være norsk, er det mulig å få innvilget dispensasjon for utenlandske kapteiner. Disse reglene er etter hva jeg

er kjent med verken endret eller strammet inn siden Russlands fullskalainvasjon av Ukraina i 2022. Dermed går ca. en fjerdedel av tillatelsene til utenlandske kapteiner, hvorav en tredjedel av disse kommer fra Russland eller Kina – land som står for de alvorligste sikkerhetstruslene mot Norge.

Politiets sikkerhetstjeneste (PST) peker på risikoen ved å ansette folk fra autoritære stater i privat og offentlig virksomhet, og er bekymret for at fremmed etterretning kan rekruttere folk i norske virksomheter. Dette har man sett i andre vestlige land der russiske etterretningstjenester har rekruttert personell til oppdrag som sabotasjoperasjoner. Kapteinsrollen er også spesielt viktig, og mange av fartøyene som Norge disponerer vil være høyt etterspurt av Nato i en potensiell krig.

I tillegg har regjeringen gjort generelle innstramninger, gjeldende fra 29. mai i år, når det gjelder russiske borgeres adgang til Norge, basert på ivaretagelse av Norges utenrikspolitiske interesser og som en reaksjon mot Russlands ulovlige angrepskrig mot Ukraina. Disse interessene er tilsynelatende ikke vektlagt betydning når det gjelder adgang til å ha russiske eller kinesiske kapteiner på norske skip.

Svar:

Etterretnings- og sikkerhetstjenestene gjør fortløpende vurderinger av trussel- og risikosituasjonen i Norge og mot norske interesser. Departementet har på grunnlag av disse vurderingene så langt ikke funnet det nødvendig å endre dispensasjonspraksisen. I lys av den nye sikkerhets-situasjon vil jeg likevel se nærmere på dispensasjonsprak-

sisen i et totalberedskapsperspektiv, og ved behov gjøre nødvendige endringer. Jeg vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

Norsk skipsfartsberedskap har lange tradisjoner som en strategisk viktig beredskapsressurs for norske myndigheter og våre allierte, og utgjør en del av totalforsvaret. I en alvorlig krise eller krig kan det være behov for å skaffe til veie skip fra den norske handelsflåten for å understøtte konkrete behov fra norske myndigheter eller allierte. I slike situasjoner vil primært kommersielle avtaler bli benyttet, og myndighetene vil vurdere konkret, gitt situasjonen, hvilke skip som skal benyttes og hvem som skal utgjøre mannskapet om bord. Nærings- og fiskeridepartementet har i ytterste konsekvens hjemmel til å rekvirere skip dersom kommersielle avtaler ikke er mulig.

SPØRSMÅL NR. 2147

Innlevert 29. mai 2024 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi

Besvart 6. juni 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Hvordan vurderer finansministeren dagens skatteregler for sparebankers anvendelse av overskudd, og tror finansministeren reglene kan bidra til å redusere sparebankenes bidrag til allmennyttige formål?

BEGRUNNELSE:

Sparebanker over hele Norge deler sitt overskudd med samfunnet gjennom utdelinger til allmennyttige formål. Sparebanker som har mulighet til å gi kundeutbytte får skattefradrag for kundeutbyttet, mens utdelinger til allmennyttige formål ikke gir skattefradrag. Denne forskjellsbehandlingen gjør at det blir mindre igjen til allmennyttige formål enn det kunne ha vært, og kan stille sparebanker som ikke kan gi kundeutbytte i en dårligere konkurransesituasjon.

Sparebanker uten egenkapitalbevis har en egenkapital som består av samfunnskapital som ikke tilhører bestemte eiere. Samfunnskapitalen er blitt tilført banken ved etablering med tillegg av årlig oppbygging gjennom en andel av overskuddet fra bankens drift. Slike banker anvender overskuddet til å gi bidrag til allmennyttige formål, gjerne lokalt, for å gi tilbake til de som har bygget opp samfunnskapitalen historisk sett. Sparebanker med

egenkapitalbevis har på sin side egenkapital som delvis består av samfunnskapital og delvis eierandelskapital, og kan i tillegg til allmennyttige bidrag, dele ut kundeutbytte.

Å benytte samfunnskapitalen til å gi kundeutbytte gir skattefradrag for sparebanken på 25 prosent, som er selskappskattesatsen for finansforetak, mens tildelinger til samfunnsnyttige formål, som samfunnskapitalen opprinnelig var tiltenkt, altså ikke gir skattefradrag. Begrunnelsen for skattemyndighetenes vurdering er at kundeutbytte er utgift til inntektservervelse, blant annet fordi det skaper kundeloyalitet. Men det samme kan man godt si om tildelinger til allmennyttige formål, ettersom kunder også oppgir dette som et viktig moment for tilknytning til en bank. Resultatet av skattemyndighetenes regelfortolkning er at bidrag til allmennyttige formål kommer i disfavør, og slike tildelinger reduseres.

Utbetaling av kundeutbytte fra sparebanker med egenkapitalbevis har vært mulig siden 2016. At kundeutbytte gir skattefradrag har vært uttalt fra skattemyndighetene siden 2019. Dette økte skattefradraget reduserer betalbar skatt, øker overskuddet og gir høyere avkastning til eierne. Men skattefradrag er altså avskåret for sparebanker som kun deler ut til allmennyttige formål. Det ønskes i svaret en vurdering av om finansministeren

mener ordningen slik den fungerer i dag gir like konkurransevilkår.

Svar:

Det er ikke gitt særregler for skattemessig behandling av sparebankers anvendelse av overskudd. Fradragsretten for kundeutbytte og den manglende fradragsretten for gave er utslag av generelle skatteregler. Tilsvarende følger det av skattereglene at kundeutbytte er skattepliktig inntekt for kunden, og gave er skattefri inntekt for gavemottakeren.

Når det gjelder spørsmålet om reglene bidrar til å redusere sparebankens bidrag til allmenntilgode formål, og

om det er like konkurransevilkår, viser jeg til at sparebankutvalget skal levere sin utredning innen 27. september i år. Det følger av mandatet at utvalget blant annet skal se på regelverket for kundeutbytte, herunder sparebankenes avveining mellom utdeling av kundeutbytte og gaver til allmenntilgode formål. Det hører også under utvalgets mandat å vurdere hvordan bankvirksomheten best kan støtte opp om allmenntilgode samfunnsmessige formål og vurdere behov for regelverksendringer som ivaretar konkurransen i bankmarkedet.

Jeg mener derfor det er hensiktsmessig å avvente besvarelsen av disse spørsmålene til sparebankutvalget har levert sin utredning.

SPØRSMÅL NR. 2148

Innlevert 29. mai 2024 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebo

Besvart 6. juni 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Drangsdalen er en flaskehals på Sørlandsbanen, som sårt trenger utbedring. I mellomtiden bør man også vurdere hvilke andre grep som kan bedre situasjonen på kortere sikt - for å avhjelpe situasjonen. Rogalandsbanen har fått interessante innspill i møte med Go Ahead, som mener man kan øke fartsgrensen noe i deler av året, for eksempel til 40 km/t fra Heskestad i retning Moi, uten å kompromisere på sikkerheten.

Hvilke vurderinger gjør statsråden seg av en differensiert fartsgrense gjennom Drangsdalen?

BEGRUNNELSE:

Drangsdalen er en flaskehals på Sørlandsbanen, som sårt trenger utbedring. I mellomtiden bør man også vurdere hvilke andre grep som kan bedre situasjonen på kortere sikt.

Mellom Heskestad og Moi, i retning sistnevnte, er det slik jeg forstår det 20 km/t i fartsgrense, over et strekk på 1569 meter. I motsatt retning skal fartsgrensen være 40 km/t.

Hastighetsreduksjonen begrunnes i risikoen for ras. Samtidig er fartsgrensen den samme gjennom hele året, på tross av at risikoen ikke er jevnt fordelt på tvers av årstider.

Rogalandsbanen har fått interessante innspill i møte med Go Ahead, som mener man kan øke farts-

grensen noe i deler av året, for eksempel til 40 km/t i retning Moi, uten å kompromisere på sikkerheten. Det vil, ifølge mine opplysninger, kunne gi en 21 % redusert reisetid for fjerntog og 23 % redusert kjøretid for godstog.

Jeg håper statsråden vil gjøre en grundig vurdering av dette innspillet.

Svar:

Jernbanen har strenge krav og høye standarder for sikkerhet, både når det gjelder beskyttelse av reisende og medarbeidere. Ifølge Bane NOR er det langs Drangsdalen på Sørlandsbanen risiko for både steinskred og sørpeskred. Risiko for sørpeskred er sesongavhengig, men faren for steinskred er til stede gjennom hele året. Hastigheten på strekningen kan av den grunn ikke endres gjennom deler av sesongen, slik det antydes i spørsmålet.

Bane NOR har etablert et eget prosjekt for rassikring i Drangsdalen, og det er gjennomført risiko-vurderinger for å kartlegge aktuelle sikringstiltak. Entreprenør er kontrahert for å gjennomføre rassikringen i 2024 og 2025, og arbeidet påbegynnes i midten av juni. Prosjektet er utfordrende, og det er før arbeidet starter flere uavklarte risikoelementer i prosjektgjennomføringen. Målet er å kunne øke hastigheten – om mulig til normal linjehastighet – som en konsekvens av gjennomførte sikringstiltak.

Erfaring fra lignende prosjekter både på bane og på vei er at man ofte møter uforutsette utfordringer i arbeidet med rassikring. Det er derfor nylig tatt initiativ til en ny risikovurdering for å vurdere hvilken hastighet som er tilrådelig etter rassikringen i 2024 og 2025, men denne vil

bl.a. være avhengig av hva som faktisk gjennomføres i disse to årene, og hva som er praktisk gjennomførbart etter dette. Bane NOR kan ikke ferdigstille en ny risikovurdering før foretaket har påbegynt og gjennomført (deler av) rassikringen.

SPØRSMÅL NR. 2149

Innlevert 29. mai 2024 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebo

Besvart 6. juni 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Stortinget har bedt regjeringen sikre politiet tydelige hjemler for å aktivt kunne delta i felles kontroller gjennom A-krimsentrene.

Hvordan følges vedtaket opp, og når vil de nødvendige hjemlene være på plass?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til Dokument 8:198 S (2022-2023), Innst. 388 S (2022-2023). Det er nå ett år siden Stortinget vedtok en rekke grep for å styrke A-krimsentrene og få politiet mer på banen i det operative samarbeidet. Jeg er ikke tilfreds med svarene arbeidsministeren har gitt, om hvordan vedtakene følges opp.

For å sitere deler av innstillingen:

"Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt, viser til at politiet har en avgjørende rolle i a-krimsentrene og fra begynnelsen har vært en naturlig del av sentrenes virksomhet. Flertallet er videre kjent med at Økokrim i 2021 la frem en juridisk vurdering som konkluderte med at politiloven § 7 ikke gir hjemmel for å delta i tverretattlig kontrollvirksomhet, og at den deltakelsen som hittil har funnet sted, kan ha vært ulovlig. Som en konsekvens har politiet trukket seg mer tilbake. Flertallet registrerer at det de fleste stedene innebærer at man avstår fra all kontrollvirksomhet i regi av sentrene. Den rettslige usikkerheten er påtagende.»

Flertallet noterer seg at polititjenestefolk ved ordinære, nødvendige kontroller frykter situasjoner med straffeforfølgelse for brudd på politiloven. Flertallet viser til NRK-saken «Politifolk frykter de bryter loven på skurkejakt med Arbeidstilsynet» av 1. april 2023, hvor en avsnittsleder i Møre og Romsdal politidistrikt uttrykker:

«Vi savner en tydelig hjemmel for å delta på slike kontroller. Usikkerheten gjør at vi trekker oss tilbake og ikke blir med de andre ut.»

Flertallet understreker at hjemmelsutfordringen for politiet fortsatt er uavklart, og det er behov for å rydde opp. Dette får støtte i høringsinnspillene til komiteen, blant annet fra NHO og Fair Play Bygg. Flertallet har forståelse for at dette krever grundig utredning for å finne egnet form og innhold, men understreker at arbeidet må starte så snart som mulig."

Derfor vedtok Stortinget følgende:

"Stortinget ber regjeringen sikre at politiet har tydelige hjemler for deltakelse i kontrollgruppen og kunnskapsbyggingen ved a-krimsentrene, og om nødvendig komme tilbake til Stortinget med forslag til oppdaterte lovhjemler."

Jeg savner tydelighet fra regjeringen, på at man nå jobber for å sikre politiet de nødvendige hjemlene.

Svar:

Å forebygge og bekjempe arbeidslivskriminalitet er en oppgave som har prioritet både i regjeringen og i alle involverte etater. Regjeringen er opptatt av at etatene som jobber sammen mot arbeidslivskriminalitet har et velfungerende samarbeid, noe som følges opp i flere prosesser. Blant annet har departementene gitt de berørte etatene i oppdrag å videreutvikle samarbeidet, blant annet med utgangspunkt i en evaluering som departementene tok initiativ til å gjennomføre i 2022. Stortingsmeldingen mot økonomisk kriminalitet, som er til behandling i Stortinget nå, har også fokus på både arbeidslivskriminalitet og samarbeid mellom politi og kontrolltater.

Kontroller ved A-krimsentrene er en del av dette større bildet. Som representanten omtaler har det en periode vært noen uklarheter om hjemmelsgrunnlaget for politiets deltakelse. Jeg har fått opplyst fra mine etater at det er gjennomført tiltak for å rydde slike uklarheter av veien, og min forståelse er at de nødvendige avklaringene er gitt og forstått, hva angår rammene for deltakelse på

kontroller utenfor straffesak som politiloven gir adgang til. Mine etaters inntrykk er at politiet regelmessig deltar på kontroller innenfor de klarlagte rammene av politilovens § 7, men dette er dessverre ikke mulig å tallfeste grunnet manglende statistikkverktøy for å måle deltakelse i kontrollene.

Videre oppfølging av det omtalte stortingsvedtaket er til oppfølging i mitt departement og Arbeids- og inkluderingsdepartementet. Regelverksprosesser tar som kjent alltid noe tid, og i dette tilfellet er det sentralt å vurdere både politiets rolle og ansvar i kontrollsamarbeidet, og

hvorvidt hvilke eventuelle lovendringer som er nødvendige (hvilket også er betonnet i vedtaket). En del av dette bildet er mulige nye virkemidler hvor etatene i fellesskap kan agere på lovbrudd på et tidligere tidspunkt enn i dag. Forslagene er rettet mot endring av arbeidsmiljøloven for å styrke Arbeidstilsynet og samspillet med politiet, der det etter politiets og påtalemyndighetens syn er påvist et særlig praktisk behov for slike nye og målrettede virkemidler. Forslaget er til vurdering og vil følges opp fremover, og det tas sikte på at regelverksendringene fremmes til Stortinget så raskt det lar seg gjøre.

SPØRSMÅL NR. 2150

Innlevert 29. mai 2024 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland

Besvart 6. juni 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Marie S. Østbøs forsvinning i Sør-Afrika er en uoppklart sak som nå er henlagt, pårørendes advokat har begjært henleggelsen omgjort og etterforskningen videreført. Henleggelsen begrunnes delvis i at man ikke får tilbakemeldinger fra lokalt politi i Sør-Afrika.

Jeg har forståelse for at statsråden ikke vil gå inn i behandlingen av begjæringen om gjenopptagelse av etterforskningen, men vil justisministeren bidra til diplomatiske skritt for fortsatt fremdrift i den lokale etterforskningen?

BEGRUNNELSE:

Innledningsvis viser jeg til min interpellasjon nr 30 (2021-2022) om å få på plass systemer for registrering av nordmenn som blir drept i utlandet, slik at vi får bedre oversikt og sikrer bedre oppfølging av pårørende, som ofte er svært misfornøyde med bistanden fra norsk politi og norske myndigheter.

Marie Sæther Østbø er savnet i Sør-Afrika. Kripas har meldt de pårørende om at saken er henlagt. De ber om at henleggelsesbeslutningen omgjøres og at saken etterforskes videre. Det anføres at det er flere forhold som bør undersøkes nærmere og det må iverksettes ytterligere etterforskning. Saken har likhetstrekk med den mye omtalte Martine-saken.

De pårørende fikk av Kripas tidlig i 2023 opplyst at det var gjort et gjennombrudd i etterforskningen ved at en navngitt person via flere vitneavhør nå kunne knyttes direkte til Maries død. Det ble opplyst at en person var

mistenkt, at vedkommende var død, men at saken skulle etterforskes videre. Det ble opplyst at det ville bli tatt initiativ for å få gjennomført ytterligere avhør i saken.

Saken er nå henlagt uten at slike avhør, eller annen etterforskning faktisk er gjennomført.

Det er opplyst at noen henvendelser til Sør-Afrika bla med anmodning om avhør er sendt. Det er i henleggelsen vist til at disse ikke er besvart, og at man henlegger da man ikke har hørt noe

Pårørendes advokat opplyser om at det ikke er sendt anmodning om at norske myndigheter selv får foreta avhør. Kripas har vært i Sør Afrika flere ganger i sakens anledning og det er vanskelig å forstå begrunnelsen for at man ikke igjen vil gjennomføre en reise til Sør Afrika nå etter at saken har fått et gjennombrudd og en person har fått status som mistenkt.

Det ble opplyst i januar 2023 at Kripas vurderte konkret at ett avhør var særlig viktig og at det hastet. Det er fremkommet opplysninger om at dette vitnet antas å være i et belastet miljø. Rapport fra et evt slik avhør foreligger ikke.

Videre er viser pårørende til at det er flere vitneobservasjoner og kameraovervåkning og observasjon fra stranden, rundt en bestemt person. Slik de ser situasjonen, er det nå en navngitt person som kan knyttes til Maries død, og det finnes opplysninger som kan bidra til å oppklare saken.

Svar:

Jeg har stor forståelse for at de pårørende i denne saken opplever situasjonen som svært vanskelig og at de har et ønske om videre etterforskning for å avklare hva som har skjedd.

Som representanten Stensland påpeker i sitt spørsmål har jeg ikke anledning til å gå inn i behandlingen av denne konkrete saken, og jeg uttaler meg derfor på generelt grunnlag.

Internasjonalt samarbeid prioriteres høyt av norsk politi og det jobbes kontinuerlig for å bedre de rettslige og mer praktiske forutsetningene for godt politisamarbeid. Drap på norske borgere og andre personer som er hjemmørende i Norge kan under gitt omstendigheter etterforskes av norsk politi selv om handlingen har skjedd i

utlandet. Dette skjer imidlertid sjelden. Så lenge saken etterforskes i utlandet er det ofte begrenset hva norsk politi og påtalemyndighet foreta seg både rettslig og av praktiske grunner. Det er imidlertid noe vanligere at norsk politi gir bistand til etterforskningen som gjennomføres av det aktuelle landets eget politi. I henhold til internasjonale avtaler skjer dette gjennom etablerte kanaler som Interpol, Europol, våre nordiske sambandsmenn eller direkte bilateralt samarbeid.

Det er vesentlig at de nærstående blir godt ivarettatt. Slik oppfølgingen skal i utgangspunktet ivaretas av myndighetene der drapet har funnet sted, men norske myndigheter kan anmode utenlandsk myndighet om å bli holdt orientert for å ivareta de nærståendes informasjonsbehov på en tilfredsstillende måte.

SPØRSMÅL NR. 2151

Innlevert 29. mai 2024 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 4. juni 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan samferdselsministeren legge fram ei oversikt over søknadane om nedsatt fartsgrense på strekninga Mjøsbrua til Oslo for 2024, som syner kva løyver som er gjevne og kva forutsetningar som er lagt til grunn for skilting av nedsatt fartsgrense ved ulike vegarbeid/tiltak?

GRUNNGJEVING:

I fleire spørsmål til samferdselsministeren har eg teke opp problema med midlertidig skilting på E6 i området nord for Oslo og opp dalen.

Statsråden har svart at det er entreprenørene som utfører arbeid som skal søke om slikt midlertidig skilting for nedsatt fartsgrense, og at det er strenge reglar for dette.

Derimot ser eg gong etter gong feil ved slik skilting, skilt som står i hytt og pine utan logikk, mangel på både oppheving av nedsatt fartsgrenser, og nedsatt fartsgrenser for vegarbeide som fortsatt står der i helg og høgtider der det IKKJE er anleggsarbeid.

Feil skilting av fartsgrensene fører til farlege situasjonar, samt at dette er svært vanskeleg å kunne forholde seg til for bilistane.

I tillegg har eg registrert at politiet har gjennomført fartskontrollar i slike områder, og eg er slett ikkje

sikker på at dette er lovleg med bakgrunn i disse uryddige skiltingsgrunnlag.

Svar:

Det er frå 1. januar 2024 fram til i dag registrert 72 godkjende arbeidsvarslingsløyve med nedsett hastigheit på strekninga E6 Mjøsbrua til Oslo grense.

Arbeidsvarslingsløyva er behandla og godkjende i samsvar med vegnormal N301.

Hovudformålet med arbeidsvarsling er å ivareta sikkerheita til arbeidarar og trafikantar som ferdast på vegen. Behovet for nedsett fartsgrense i forbindelse med vegarbeid, skal vurderast ut frå dette omsynet. Vidare er det entreprenør og byggherre som skal gjera ei risikovurdering av arbeidet som skal gjerast, og kva tiltak om er naudsynte for å ivareta sikkerheita knytt til arbeidet som skal gjerast.

Det er ofte fleire grunnar til at det er behov for å setje ned fartsgrensa. Dette kan gjelde arbeidet som skal gjerast, som ofte medfører personell i vegbanen, saktegåande anleggstrafikk, tilstanden på vegen eller sideterrenget, for å nemne nokre. For trafikantar vil vegarbeid uansett medføre ein fare ved at situasjonen på vegen avviker frå normalen. Slik forstyrning kan medføre behov for tiltak som nedsett fartsgrense.

I mange døme er det tilstanden på vegen under arbeidet, som tilseier at det er behov for nedsett fartsgrense. Dette kan til dømes gjelde manglande eller feil på rekkverk, som gjer at opphøveleg fartsgrense ikkje er forsvarleg. I desse døma vil hastigheita vere nedsett sjølv om det ikkje er synleg arbeid på vegen.

I andre døme skal den midlertidige fartsgrensa opphevast når det ikkje vert arbeida i vegen. I dei fleste

døme har då entreprenøren ein eigen plan som skal gjelde utanom arbeidstid. Vi veit at dette dessverre ikkje alltid vert følgt opp av entreprenør ute på vegen. Statens vegvesen følger opp brot på arbeidsvarslingsplanar gjennom kontrollverksemd og sanksjoner ut frå tilgjengelege ressursar.

SPØRSMÅL NR. 2152

Innlevert 29. mai 2024 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 5. juni 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan samferdselsministeren leggje fram total pengebruk, og absolutt alle former for pengebruk, som er forbrukt av Statens vegvesen i 2024 på Møreaksen?

GRUNNGJEVING:

Møreaksen er parkert av regjeringa i framlegg til ny NTP, der regjeringa endeleg har lytta til underteikna på dette aldeles meiningslause prosjektet som folket i Møre og Romsdal ikkje vil ha.

Derimot reknar eg med at Statens vegvesen region midt ikkje bryr seg mykje om verken regjering eller

statsråd og kva signal og framlegg som blir lagt fram ang Møreaksen, dette har dei grundig bevist over lang tid.

-Statens vegvesen region midt gjer som dei vil, er min påstand.

Svar:

Det er hittil i 2024 forbrukt om lag 3,5 mill. kr til planlegging og grunnverv på Møreaksen. Pengane er brukt til å vidareføre arbeidet med kommunedelplan på strekninga E39 Ålesund–Ørskogfjellet og E39 Vik–Molde. I NTP-forslaget til regjeringa er Møreaksen plassert i utviklingsporteføljen.

SPØRSMÅL NR. 2153

Innlevert 29. mai 2024 av stortingsrepresentant Irene Ojala

Besvart 5. juni 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Stemmer det at gravide ikke lenger skal få tilbud om ultralydundersøkelser i svangerskapet ved Klinikk Alta, og er dette, samt de øvrige reduksjonene i spesialisthelsetjenestene i Alta, i så fall i tråd med regjeringens og Stortingets uttalte mål om å styrke spesialisthelsetjenestene i Alta?

BEGRUNNELSE:

Hurdalsplattformen sier at regjeringen vil "følge opp prosessen for å videreutvikle spesialisthelsetjenester ved Klinikk Alta."

Stortinget vedtok i statsbudsjettet for 2024 at Alta styrkes med en varig økt bevilgning på 25 mill. kroner til videreutvikling av spesialisthelsetjenestene.

Regjeringen har i forslag til revidert statsbudsjett for 2024 foreslått en ytterligere prioritering av helsetilbudet i de nordligste landsdelene, med mål om økt kvalitet, mer nærhet til tjenestene og kortere ventetider. Herunder er det foreslått en ekstra bevilgning på 15 mill. kroner til Finnmarkssykehuset for å styrke Klinikkk Alta. Det skal gå til å sikre fødetilbudet, styrke poliklinikk, psykisk helsevern og dagbehandling.

Ved Finnmarkssykehuset HF's behandling av budsjettet for 2024 ble det vedtatt å avvikle det dagkirurgiske tilbudet ved Klinikkk Alta.

Med nedleggelsen av dagkirurgien ved Klinikkk Alta, forsvinner også muligheten for tannbehandling i narkose.

Narkosebehandling er hovedsakelig for pasienter med odontofobi, psykisk utviklingshemmede og rus- og psykiatrispasienter. Til den type behandling har tannklinikken tatt imot pasienter fra hele Finnmark. Dette tilbudet gjelder ikke veldig mange, men det er en svært viktig behandling for pasienter som er i en veldig sårbar situasjon, herunder mange unge voksne. Den fylkeskommunale tannhelsetjenesten har en avtale med Finnmarkssykehuset hvor fylkeskommunen betaler de reelle utgiftene til drift av operasjonsstuen. Det er også investert i mobilt utstyr som tannklinikken bruker ved narkosebehandling. Helse- og omsorgsdepartementet bevilget midler til utstyret fordi det var positivt at odontofobipasienter har et behandlingstilbud i Alta. Tilbudet i Alta har vært med på å få ned ventelistene totalt i fylket. Når tilbudet forsvinner fra Alta må pasientgruppen som har blitt behandlet i her, henvises til privat klinikk i Tromsø. Det vil gi større utgifter til transport, og økte utslipp fordi flere må reise med fly.

Det er også frykt for at nedleggelsen av dagkirurgien vil medføre nedbygging og i verste fall nedleggelse av ØNH-tilbudet i Alta, blant annet fordi det vil anses som en lite attraktiv arbeidsplass for en ØNH-kirurg, hvis det ikke finnes mulighet for å operere pasientene.

Svar:

Som representanten viser til har regjeringen i revidert nasjonalbudsjett foreslått å styrke bevilgningen til Finnmarkssykehuset HF, Klinikkk Alta med 15 mill. kroner. Midlene er foreslått brukt til å sikre et fortsatt fødetilbud, og til å styrke poliklinikk, psykisk helsevern og dagbehandling ved Finnmarkssykehuset HF, Klinikkk Alta. Regjeringen har videre lagt til grunn at det skal utredes en utvidelse av det indremedisinske tilbudet innen poliklinikk og dagbehandling i Alta, i samhandling med kommunen. Breddekompetanse som muliggjør tilbud til pasienter med flere kroniske lidelser og eldre med skrøpeligheit skal prioriteres. Disse midlene kommer i tillegg til de 25 mill. kronene som ble lagt inn i statsbudsjettet for 2024.

Helse Nord RHF opplyser at Finnmarkssykehuset HF nå bygger opp tilbudet til fødende i Alta gjennom å styrke jordmortjenesten med en stilling, en ultralydjordmor. Dette innebærer at ultralydundersøkelser som i dag blir gjennomført av gynekolog i Hammerfest, i framtiden vil bli gjennomført av spesialisert jordmorkompetanse i Alta. Helse Nord RHF opplyser videre at jordmor er tilsatt og tiltrer i juni 2024.

Jeg vil ellers vise til at endringer i tjenestetilbudet ved Klinikkk Alta nylig ble behandlet i Stortinget jf. Dokument 8:94 S (2023-2024) Om å følge opp Stortingets og regjeringens føringer om spesialisthelsetjenestene i Alta og stoppe nedbyggingen av dagkirurgi-tilbudet ved Klinikkk Alta. Ved behandling av representantforslaget var jeg tydelig på at tilbudet i Alta skal styrkes. Regjeringen har for inneværende budsjettår prioritert 40 mill. kroner til Finnmarkssykehuset HF, Klinikkk Alta. Finnmarkssykehuset HF har vedtatt en strategisk retning som innebærer styrket tilbudet innen psykiatri og somatikk ved Klinikkk Alta for kronikere, som bruker helsetjenesten ofte. Hvis den foreslåtte økningen på 15 mill. kroner blir vedtatt ved Stortingets behandling av revidert nasjonalbudsjett vil det bli gitt føringer for bruken av midlene, bl.a. et fortsatt fødetilbud ved Klinikkk Alta.

SPØRSMÅL NR. 2154

Innlevert 29. mai 2024 av stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle

Besvart 6. juni 2024 av landbruks- og matminister Geir Pollestad

Spørsmål:

Hva mener statsråden er en god definisjon og et godt mål for dyrevelferd i kyllingproduksjon?

BEGRUNNELSE:

Den europeiske myndighet for næringsmiddeltrygghet (EFSA) har anbefalt at produsentene bør over til mer ro-

buste og saktevoksende kyllingtyper, og EFSA har i tillegg foreslått en grense for tilvekst på 50 gram per dag.

I Norge produseres primært kyllinger av rasene Hubbard og Ross 308, med tilvekst på hhv. omtrent 50 og 74 gram per dag. At flere produsenter nå velger bort Ross 308 og omstiller sin produksjon er således positivt. Samtidig er det en rekke forhold som ikke er knyttet til den enkelte rase som også er med å påvirke tilveksten. Blant annet kvalitet på føret og forhold i fjøset. Et krav om maksimum tilvekst per dag kan dermed risikere å trumfe andre gode dyrevelferdstiltak.

Svar:

Lov om dyrevelferd legg viktige føringar for behandling av dyr i Noreg. Dyr skal behandlast godt og vernast mot

fare for unødige påkjenningar og belastningar. Dyr skal haldast i miljø som gir god velferd ut frå artstypiske og individuelle behov, under dette gi moglegheit for stimulerande aktivitetar, rørsle, kvile og anna naturleg åtferd. Dette gjeld og i kyllingproduksjon.

Fjørfeæringa jobbar systematisk og kunnskapsbasert med å vidareutvikle velferda. Det er eit godt mål for dyrevelferda i kyllingproduksjonen å vidareføra dette arbeidet, samstundes med at det skal vere mogleg å produsere kylling i Noreg.

Det vil i den varsla meldinga om dyrevelferd bli gitt vurderingar knytt til hald av kylling. Eg gjer merksam på at eg i spørsmål som gjeld vurderingar knytt til moglege reguleringar av konkrete hybridar har meldt meg inhabil i arbeidet med meldinga.

SPØRSMÅL NR. 2155

Innlevert 29. mai 2024 av stortingsrepresentant Trond Helleland

Besvart 4. juni 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Viser til at det i RNB 2024 står at senere fremdrift og revidert nasjonal signalplan for ERTMS medfører lavere utgifter i 2024 enn tidligere anslått. Samtidig uttaler Bane Nor til Tog24 at det må legges helt nye planer.

Hva er status for ERTMS-prosjektet, hva er forventet årstall for ferdigstilling av prosjektet, hvilke kostnadsøkninger vil forsinkelsene medføre, og legges fortsatt kostnadsrammen på 37,436 mrd. kroner til grunn for prosjektet?

BEGRUNNELSE:

Bane Nor utsatte i fjor åpningen av ERTMS på Nordlandsbanen og Gjøvikbanen. I oktober i fjor oppdatert Bane Nor planen for innføringen av ERTMS, Nasjonal signalplan. Statsråden bekreftet i budsjettspørsmål i forbindelse med Stortingets behandling av Statsbudsjettet 2024, at den gjeldende kostnadsrammen på 37,436 mrd. kr. fortsatt ble lagt til grunn, på tross av alle forsinkelsene. Når Bane Nor nå sier at innføringen er i det blå, er det interessant å vite om dette har endret seg.

ERTMS er Norges største digitaliseringsprosjekt, med en kostnadsramme på rundt 30 mrd. kroner. Systemet skal erstatte dagens teknologi, som omfatter hele 336 anlegg og mer enn 15 ulike varianter. Med ERTMS

bygges det ett sentralt datasenter, ett signalsystem og ett nytt trafikkstyringssystem som skal styre all togtrafikk i hele landet. Norge er det første landet som velger å digitalisere hele landet med samme løsning. ERTMS-prosjektet vil gi oss en moderne jernbane, som vil bidra til at flere tog kommer når de skal og øke kapasiteten ved at togene kan kjøres tettere. Det vil også bli enklere å reise med tog over landegrensene og drifts- og vedlikeholdskostnadene vil reduseres.

Svar:

Jeg viser til mitt svar på spørsmål 2114 om samme sak. Der opplyser jeg blant annet at overgangen til ett nytt moderne signalsystem (ERTMS-prosjektet) er risikofylt, kompleks og nødvendig. De gamle signalanleggene må byttes ut, og nytt signalanlegg vil gi en mer driftsstabil og robust jernbane.

Status er at Bane NOR SF nå vil gå gjennom prosjektet og legge en ny plan for å få bedre kontroll på risikoen i prosjektet. Etter min vurdering er grepet som Bane NOR nå gjør nødvendig og riktig. Planen for innføring av ERTMS må innrettes slik at den legger til rette for realisering av de tilbudsforbedringene som er planlagt framover. Bane NOR må, i samråd med Jernbanedirektoratet, Norske tog AS og Statens jernbanetilsyn, utarbeide en revid-

ert plan som sørger for at vi får opprettholdt togtilbudet, gjennomført planlagte tilbudsforbedringer og sikret god kostnadskontroll.

Ved behandlingen av Prop. 126 S (2015–2016) Nokre saker om luftfart, veg, særskilte transporttiltak og jernbane, jf. Innst. 406 S (2015–2016) ga Stortinget fullmakt til å starte opp ERTMS-prosjektet innenfor en kostnadsramme for hele prosjektet på 26 690 mill. 2016-kr som kunne prisjusteres, og tilsagnsfullmakt til støtteordning for ombordutstyr innenfor en samlet ramme på 1 331 mill. 2016-kr. På grunn av den lange varigheten på prosjektet, tilrådte Samferdselsdepartementet at prosjektet ble delt opp i trinn som ble rullert i takt med NTP. Hvert trinn skulle kvalitetssikres, og Samferdselsdepartementet skulle legge fram for Stortinget forslag til kostnadsramme for hvert trinn. Dette innebar at Jernbaneverket kunne inngå kontrakter for hele kostnadsrammen og prosjektom-

fanget i tråd med den kvalitetssikrede kontraktstrategien ved å ha avtalevilkår som avgrenset de økonomiske forpliktelsene til de økonomiske rammene. Trinn 1 ble gjennomført i perioden 2016–2021. I 2021 ble trinn 2 eksternt kvalitetssikret og ny fullmakt ble fremmet for Stortinget i Prop. 1 S (2020–2021) for Samferdselsdepartementet for perioden 2022–2025 på 8 900 mill. kr. Prosjektet er p.t. godt innenfor kostnadsrammen.

Inndelingen i trinn har gitt mulighet til å justere kursen underveis i prosjektet. Trinn 3 skal nå utarbeides og kvalitetssikres og jeg vil komme tilbake med forslag til kostnadsramme for trinn 3 når grunnlaget er gjennomarbeidet.

Jeg vil ifm. statsbudsjettet for 2025 komme tilbake til Stortinget med en oppdatert redegjørelse for prosjektet og vurderinger av ev. konsekvenser.

SPØRSMÅL NR. 2156

Innlevert 29. mai 2024 av stortingsrepresentant Mona Fagerås

Besvart 5. juni 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Forslag til NTP har ikke satt av noen penger til effektpakke for kombigods Trondheim – Bodø før tidligst 2031 – 2036 til tross for at Nordlandsbanen er erklært overbelastet som følge av doubling av godstrafikken og at første kryssingsspor er ferdig planlagt i 2025.

Hvordan tenkes det da å møte næringslivets ønsker om å flytte mer gods fra E6 (og Rv3) til Nordlandsbanen de neste årene?

BEGRUNNELSE:

I Jernbanedirektoratet og Bane Nors siste prioriteringssinnspill til NTP står følgende:

«Nordlandsbanen er kategorisert overbelastet og det er ikke kapasitet for å møte etterspørselen etter godsruoteleier.»

«Effektpakken bidrar til økt konkurransevne for næringslivet, og tilrettelegger for mer grønn godstransport. Tiltakene gir lave arealbeslag, i områder der det allerede eksisterer jernbanefrastruktur i dag.»

«Godsmengden er økende på strekningen, og det forventes en ytterligere økning fremover.»

«Jernbanedirektoratet og Bane NOR foreslår å prioritere effektpakken for Økt kombitransport Trondheim - Bodø så raskt som mulig, av hensyn til kapasiteten videre sørover etter at pakken for økt kombitransport Oslo-Trondheim er startet opp.»

Til tross for klarspråk fra transportetaten foreslås null kroner til effektpakken Trondheim – Bodø de første seks år og beskjedne 300 mill. de siste seks år av NTP-perioden.

Fra 2020 til 2022 ble godstrafikken på Nordlandsbanen doblet fra to til fire daglige godstog hver vei. Suksessen har flyttet ca. 25 000 trailere fra E6 og Rv3 over på jernbane, men har også ført til at banen ble erklært overbelastet. Det var ikke mulig å innfri tre søknader om ruteleier for flere godstog på Nordlandsbanen.

Etterspørselen etter togtilbud Bodø – Oslo – EU er stor både fra våre eksportnæringer blant annet som følge av godstogets fordeler på lange distanser i konkurranse med lastebilen. I tillegg planlegger ASKO en nullutslipps godsruote til sjøs Bodø – Harstad – Tromsø som vil koble båt og bane sammen til en helt unik grønn korridor mellom Nord-Norge, Østlandet og EU. Og som vil kreve bedre kapasitet på bane for flere godstog.

Statlig utredning av jernbane i nord og KVVU Nord-Norges anbefalinger om å investere 13 mrd. kroner

i Nordlandsbanen, har skapt forventninger om grønn togsatsing i nord.

Fagetatene har beregnet effektpakke for kombigods til Bodø som samfunnsøkonomisk superlønnsom gitt Klimabanen, med en netto nytte for hver budsjettkrone på 18,38. Bane Nor har det første en km lange kryssingssporet på Saltfjellet i planlegging og reguleringssplan ventes vedtatt allerede i 2025.

Svar:

Effektpakken for økt kapasitet for kombigods Trondheim-Bodø vil muliggjøre en økning på om lag femti prosent for fremføring av gods på strekningen. Store deler av godstransporten på Nordlandsbanen skal til – eller kommer fra – Oslo, og det er derfor viktig å øke kapasiteten også på Dovrebanen for å få full effekt. Effektpakken for økt kapasitet for kombigods Oslo-Trondheim prioriteres

gjennomført først, med oppstart tidlig i første periode av NTP.

Noen av de nødvendige tiltakene i effektpakken for økt kapasitet for kombigods Trondheim-Bodø er de samme som i effektpakken «Flere tog på Trønderbanen». Sistnevnte er prioritert gjennomført i første seksårsperiode. Når representanten refererer til 300 millioner kroner i siste periode av NTP, så er det et estimat for tiltak som står igjen i effektpakken for økt kapasitet for kombigods Trondheim-Bodø etter at effektpakken «Flere tog på Trønderbanen» er gjennomført. Dersom gjennomføringsrekkefølgen for disse to effektpakkene byttes om, vil tiltaksomfanget i og kostnadsestimatet for kombipakken Trondheim-Bodø øke.

Stortingsrepresentanten peker også i sin begrunnelse på KVVU Nord-Norge. Denne utredningen gjennomgår nå en ekstern kvalitetssikring (KS1). Regjeringen vil ta stilling til oppfølging av denne utredningen etter mottatt sluttrapport fra kvalitetssikringen.

SPØRSMÅL NR. 2157

Innlevert 29. mai 2024 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 5. juni 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Et bedre og raskere togtilbud mellom Oslo og Stockholm kan erstatte mange bil- og flyreiser, og sikre komfortable og miljøvennlige reiser mellom de to hovedstedene. Etter Russlands brutale angrep på Ukraina har også behovet for bedre togforbindelse blitt viktig av sikkerhetspolitiske hensyn. Jernbanedirektoratet og Trafikverket anbefalte etter en mulighetsstudie i 2022 å gå videre med en konseptvalgutredning for strekningen.

Vil regjeringen følge anbefalingen til norske og svenske transportmyndigheter og få på plass en KVVU?

Svar:

Som representanten skriver, gjennomførte Jernbanedirektoratet og Trafikverket i samarbeid i 2022 en mulighetsstudie for traséen Oslo-Stockholm, basert på et oppdrag gitt av Samferdselsdepartementet i Norge og Infrastrukturdepartementet i Sverige. Studien anbefaler at markedspotensialet for togtilbudet mellom Oslo og Stockholm utredes videre.

I Nasjonal transportplan (2025 – 2036) er det omtalt at det skal igangsettes en utredning av lange togreiser, der togtilbudet på de grensekryssende strekningene vil bli vurdert. I denne studien vil Oslo – Stockholm inngå. I løpet av første planperiode vil regjeringen gå i dialog med svenske myndigheter om en ev. videre utredning av jernbaneforbindelsen.

SPØRSMÅL NR. 2158**Innlevert 29. mai 2024 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad****Besvart 7. juni 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hva har statsråden tenkt til å gjøre for at sykehusene skal henvise pasienter inn i pakkeforløp hjem?

BEGRUNNELSE:

Hensikten med pakkeforløp hjem er å tilby et velorganisert og forutsigbart behandlingsforløp som sikrer kvalitet og sammenheng i både spesialist- og kommunale helsetjenester.

Kreftforeningen har nylig fått innsikt i tall fra NPR som viser at kun 2 000 av totalt 38 000 kreftpasienter fikk tilbud om en kartleggingssamtale i sykehusene i 2023. Kartleggingssamtalen er startskuddet på pakkeforløp hjem, og grunnlaget for at pasientene skal få et tilbud gjennom pakkeforløp hjem i kommunene. Kommunene står altså klare, men sykehusene henviser ikke pasientene videre.

Svar:

Jeg er glad for at Kreftforeningen har satt søkelyset på implementering av pakkeforløp hjem for kreftpasienter. Dette er et viktig arbeid i oppfølging av personer med kreft.

Helsedirektoratet utarbeidet en egen implementeringsplan for pakkeforløp hjem som varte ut 2023. I henhold til denne har det vært gjennomført en rekke aktiviteter som har rettet seg mot befolkningen, kommuner og spesialisthelsetjenesten.

For å få en tilbakemelding på status for arbeidet med gjennomføring av kartleggingssamtaler i sykehusene, har jeg kontaktet de regionale helseforetakene.

Tilbakemeldingen fra de regionale helseforetakene viser at det har pågått et arbeid i alle helseregionene for å lage prosedyrer for kartleggingssamtaler i forbindelse med utskrivning av kreftpasienter fra sykehuset, og at dette har tatt noe tid. Mange av rutinene som er utviklet er på plass nå i 2024. Det er blant annet utarbeidet regionale prosedyrer, dokumentmaler og veiledere for pakkeforløp hjem, samt digitale løsninger for kartleggingsskjemaer.

De regionale helseforetakene opplyser at mange pasienter takker nei til tilbudet om pakkeforløp hjem. Ifølge de regionale helseforetakene vil pasienter som i første omgang takker nei, få spørsmål om behov for kartlegging senere. Dette betyr at selv om få pasienter er registrert med pakkeforløp hjem, er det ikke gitt at pasientene ikke har fått et tilbud om det. Det går videre fram av tilbake-

meldingen fra de regionale helseforetakene at det mange steder er et godt samarbeid med kommunene om pakkeforløp hjem, samtidig er det svært varierende hvor klare kommunene er til å ta imot pasientene.

Spesialisthelsetjenesten har ansvar for den første av tre planlagte kartlegginger i pakkeforløp hjem. De regionale helseforetakene viser til at sykehusene registrerer når behovskartlegging er gjennomført, og det er derfor bare de pasientene som takker ja til pakkeforløp hjem og gjennomfører kartleggingen i samarbeid med sykehuset som blir registrert. Pasienter som takker nei, blir ikke rapportert til NPR.

Tilbakemeldingen fra de regionale helseforetakene viser at det nå er kommet rutiner på plass mange steder for å sikre gjennomføring av kartleggingssamtaler i løpet av 2024, men at det fortsatt gjenstår noe arbeid før dette er på plass i alle helseforetak.

Jeg vil følge situasjonen i de regionale helseforetakene knyttet til implementeringen av pakkeforløp hjem, og forutsetter at det arbeidet som er igangsatt vil føre til at flere kreftpasienter får tilbud om kartleggingssamtale. Målet er at alle kreftpasienter skal få et slikt tilbud.

SPØRSMÅL NR. 2159**Innlevert 30. mai 2024 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 4. juni 2024 av barne- og familieminister Kjersti Toppe****Spørsmål:**

Kan jeg få en oversikt over andelen ekteskap som ender med skilsmisse fordelt på opprinnelsesland, og også hvis mulig andelen som får barn med sin fraskilte ektefelle, også fordelt på opprinnelsesland?

BEGRUNNELSE:

Hvis det ikke er mulig å få disse tallene basert på opprinnelsesland så ønsker jeg å få de basert på om det er norskfødte/født i utlandet og fordelt på personer med med oppholdstillatelse vs. norske statsborgere.

Svar:

Barne- og familiedepartementet fører ikkje egne statistikkar. Det er Statistisk Sentralbyrå (SSB) som fører statistikk over giftarmål, separasjonar og skilsmisser i Noreg, som dei publiserer kvart år. Det går ikkje fram av denne statistikken kva for eit opphavsland partane har, statsborgarskapa deira eller om tidlegare ektefellar eventuelt får barn etter at dei er separerte eller skilde.

Meir detaljerte opplysningar om familieinnvandring og oppløysing av ekteskap i innvandrars-befolkninga, kan ein finne i ulike forskingspublikasjonar, mellom anna frå SSB. Eg er sjølv ikkje kjend med forskning som gir svar på dette spørsmålet, men kan til dømes vise til prosjektet «The family lives of children of immigrants in Norway» som studerer samlivsinngåing og familieetablering blant barn av innvandrars i Noreg.

SPØRSMÅL NR. 2160**Innlevert 30. mai 2024 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 6. juni 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Vil statsråden ta initiativ til å endre lov og regelverk slik at kostnadene med RV19 blir belastet fergetrafikken og ikke lokaltrafikken i Moss?

BEGRUNNELSE:

Viser til mitt spørsmål Dokument nr. 15:208 (2022-2023) der statsråden viser til at det med dagens lover og regelverk ikke åpnes for at kostnadene belastes fergetrafikken grunnet det såkalte nytteprinsippet. Situasjonen i Moss er et spesielt tilfelle all den tid det er fergetrafikken som staten pålegger Moss å ha gjennom sentrum som er "dråpen som får begeret til å renne over". Statsråden har mulighet til å ta initiativ til å justere lover og regelverk slik at fergetrafikken tar kostnaden, ikke lokaltrafikken.

Regjeringen har i sitt forslag til NTP valgt å ta ut RV19 noe som vil være dramatisk for Moss, både innbyggere, næringsliv og beredskapen vil bli sterkt rammet.

Fremskrittspartiet velger å prioritere annerledes i vårt forslag til NTP da vi har tatt inn RV19 og kanalbroen i første planperiode, samtidig som vi setter av nødvendige midler til å realisere disse prosjektene uten bompenger.

Svar:

Jeg viser til mitt tidligere svar på spørsmål Dokument nr. 15:208 (2022-2023).

Jeg er kjent med at Moss kommune har fattet følgende prinsippvedtak:

«Moss kommune fatter med dette et prinsippvedtak om å starte arbeidet med å etablere en bypakke med Østfold fylkeskommune, staten og Statens vegvesen.»

Når det er snakk om en bypakke, tolker jeg det som at det vil være aktuelt med bompengefinansiering. Det er imidlertid ikke naturlig for meg å ta stilling til hverken in-

nretningen av tiltak eller et eventuelt bompengepopplegg i en mulig bypakke for Moss på nåværende tidspunkt.

Jeg viser til at lokale myndigheter som utgangspunkt har betydelig frihet til å utforme innretningen for en bompengefinansiert bypakke. Statens vegvesen vil

kunne bistå lokale myndigheter i et videre arbeid med en eventuell bypakke, herunder veiledning når det gjelder regelverket både på ferje og innenfor bompengefinansiering.

SPØRSMÅL NR. 2161

Innlevert 30. mai 2024 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad

Besvart 10. juni 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Nye tall viser at antallet selvmord økte drastisk i Norge i fjor. Flere hjelpetelefoner, som Kirkens SOS, etterlyste gjennom hele 2023 mer midler til å drifte tilbudet slik at flere fikk noen å snakke med i tide.

Vil statsråden nå sikre en mer forutsigbar drift, og sterkere støtte til hjelpetelefoner og andre tiltak som kan bidra til at flere kan få hjelp?

Svar:

Regjeringens mål er at færre skal oppleve livet så vondt at de ønsker å forlate det. Ferske tall fra dødsårsaksregisteret viser at det dessverre var en økning i antall selvmord i Norge i 2023. Det ble registrert 693 selvmord, 70 flere enn i 2022. Bak hvert eneste av disse selvmordene er det en person, en skjebne, en familie og et nettverk. Både antall selvmord og selvmordsraten er innenfor det man kan forvente av tilfeldig variasjon hvis man sammen-likner med årene 2010–2019. Vi kan heller ikke si noe sikkert om tidstrender fra et enkelt år, men det er viktig å følge utviklingen tett. Antallet er selvmord er uansett urovekkende høyt. Derfor er vi nødt til å fortsette arbeidet med å forebygge selvmord. Regjeringen følger opp Handlingsplan for forebygging av selvmord 2020–2025 – Ingen å miste, og vi vil vurdere nye tiltak ved behov.

Vi har også lagt fram en tiårig Opptappingsplan for psykisk helse (2023–2033) – der målet er at flere skal oppleve god psykisk helse og livskvalitet, og at hjelp skal være lett tilgjengelig når den trengs. I løpet av planperioden skal feltet styrkes med 3 milliarder kroner. Dette er en permanent styrking til ett nytt nivå. Planen inneholder konkrete tiltak for å bidra til at flere som trenger det får hjelp.

Det er god dokumentasjon for at behandling av psykiske lidelser, spesielt depresjon, og gode behandlings-

forløp i helsetjenesten, har selvmordsforebyggende effekt. Gjennom opptappingsplanen vil regjeringen styrke både lavterskeltilbud i kommunene og det psykiske helsetilbudet i spesialisthelsetjenesten. For å bidra til dette ble 150 mill. kroner av økningen i rammetilskuddet til kommunene begrunnet med psykisk helse og rus i 2024. I tillegg ble det øremerket 110 millioner kroner til døgntilbudet innen psykisk helsevern i spesialisthelsetjenesten, med særlig vekt på barn og unge og de med alvorlige lidelser. Vi tar nå også grep for å få ned ventetidene i spesialisthelsetjenesten. Regjeringen har sammen med arbeidslivsorganisasjonene og de regionale helseforetakene lagt fram Ventetidsløftet. Sammen skal vi sørge for å snu trenden slik at ventetidene går ned, også innen det psykisk helsevern.

Kirkens SOS og andre hjelpetelefoner og chat-tjenester gjør en svært viktig jobb med å hjelpe mennesker som trenger noen å snakke med. Dette er et viktig supplement til det offentlige tjenestetilbudet, og vi vet at pågangen er stor. Regjeringen vil legge til rette for gode og forutsigbare rammer for disse tilbudene, og har derfor styrket bevilgningen til tilskuddsordningen rådgivnings-, støtte- og veiledningstjenester innen psykisk helse, rus og vold. I 2024 ble det bevilget 116,9 millioner kroner til ordningen. Som ledd i Handlingsplan for forebygging av selvmord, er det også satt i gang et arbeid for å utarbeide en felles opplæringsmodul for hjelpetelefoner innen psykisk helse. Helsedirektoratet jobber i tillegg med å utrede samordning av relevante hjelpetelefoner.

SPØRSMÅL NR. 2162**Innlevert 30. mai 2024 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug****Besvart 6. juni 2024 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Husbanken har en tilskuddsordning til energiltak i utleieboliger, omsorgsboliger og sykehjem for kommunene.

Hvor mye er tildelt så langt i år, hvor mange søknader har henholdsvis blitt godkjent og avslått, og hvor stort beløp er det søkt om totalt?

Svar:

Husbankens tilskuddsordning til energiltak i kommunale utleieboliger, omsorgsboliger og sykehjem er sentral i regjeringens satsing på energieffektivisering i bygg og har vært svært etterspurt av kommunene.

I Prop. 1 S (2023–2024) står det at «søknader om tilskot til kommunalt eide utleiebustader skal prioritert». I tildelingsbrevet til Husbanken for 2024 bes Husbanken prioritere søknader om tilskudd til kommunalt eide utleieboliger gjennom at 2/3 av tilgjengelig ramme

fordeles til kommunalt eide utleieboliger. Som et resultat har Husbanken avsatt 200 mill. kroner til tiltak i kommunalt eide utleieboliger og 100 mill. kroner til tiltak i omsorgsboliger og sykehjem.

Per 31. mai er samlet omsøkt beløp på 248 mill. kroner. Saksbehandling skjer fortløpende i kronologisk rekkefølge. Så langt er det gitt tilsagn på 114 mill. kroner. Det er foreløpig ikke gitt noen avslag.

Jeg gjør oppmerksom på at en foreløpig opptelling fra Husbanken viser at omsøkte prosjekter overstiger rammen avsatt til sykehjem og omsorgsboliger. Samtidig viser den at det er rom for langt flere søknader om energiltak i kommunalt eide utleieboliger. Regjeringen er opptatt av at husholdninger med lavere inntekter også kan få mer energieffektive boliger. Husbanken har opplyst om at de gjør et målrettet informasjonsarbeid for å få flere søknader i kategorien kommunalt eide utleieboliger.

SPØRSMÅL NR. 2163**Innlevert 30. mai 2024 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland****Besvart 7. juni 2024 av næringsminister Cecilie Myrseth****Spørsmål:**

Kan det bes om ei oversikt over reiser statsministeren har foretatt på Vestlandet for konkret å vitje næringsliv og bedrifter samanlikna med tilsvarande reiser i resten av landet (gjerne delt opp i regionar)?

BEGRUNNELSE:

Statsministeren har ved fleire høve uttalt at Vestlandet må lukkast for at Noreg skal lukkast. Næringslivet på Vestlandet er i verdsklasse, og står i ei stor omstilling. Likevel har regjeringa påført desse stor uvisse ved å påføre store skatteaukar og brå endringar i rammevilkår. Samstundes har regjeringa i sitt framlegg til NTP ikkje lagt tilrette for at næringslivet skal få på plass eit av dei mest samfunnsnyttige vegprosjekt som vil knyte dei to Vestlandsbyane Bergen og Stavanger saman. Det er difor grunn til å undre seg

over om Statsministeren har god nok kjennskap til vestlandet og dei behov ein har for å greie dei store utfordringane som næringslivet står overfor.

Svar:

Statsministeren har bedd meg om å svare på dette spørsmålet. Statsministeren reiser mykje rundt i heile landet vårt. På desse reisene får han verdifulle innspel til regjeringas politikk. Han fører ikkje detaljerte statistikkar over desse reisene, men han opplyser at om lag ein femtedel av reisene i Noreg har gått til Rogaland, Vestland og Møre og Romsdal. Han har besøkt mange av verksemdene på Vestlandet, og fått innspel frå tilsette, tillitsvalde og lokalpolitikarar både på desse reisene og på andre arenaer.

Regjeringas mål i den økonomiske politikken er å få ned prisveksten, halde arbeidsløysa låg og gje norske

verksemder økonomisk tryggleik. Vi ser no at norsk økonomi har klart seg godt gjennom ein usikker periode, og vi ser ut til å vere ved eit vendepunkt der folk får auka kjøpekraft og betre kvardagsøkonomi.

Regjeringa fører ein aktiv næringspolitikk, og vi ser at det fører til resultat:

- Vi har rekordhøge investeringar i norsk næringsliv. Aldri før har norske verksemdar investert meir.
- Vi har også eit næringsliv med rekordhøg lønsemd. Næringslivets overskot har auka med meir enn 100 milliardar kroner på to år.
- Etter at denne regjeringa overtok, har over 140 000 fleire kome i arbeid. Om lag 90 prosent av desse er i privat sektor.
- Noreg har også rekordhøg eksport. I løpet av 2023 var eksporten i løpande prisar 30 prosent høgre enn i 2021, nær 2 500 milliardar kroner.

Tala viser at regjeringas politikk gjev resultat. Vi prioriterer trygg og ansvarleg styring og sørger for stabile rammevilkår. Ser vi bort frå mellombelse, men naudsynte

skattegrep i ei uroleg tid, er det berre innføring av grunnrenteskattar og klimaavgifter som har auka for verksemdene. Og begge delar er både rimeleg og rett: Verksemdar som nyttar seg av fellesskapens ressursar bør gje litt ekstra tilbake, og vi vil at det skal løne seg å ta klimavenlege val. Selskapsskatten har lege fast.

Vestlandet er viktig for norsk økonomi i dag. Om lag 40 prosent av eksporten utanom olje og gass i 2023 var i Vestland, Rogaland, og Møre og Romsdal.

Saman med verksemdene i Nord-Noreg, er det verksemdene på Vestlandet som er mest positive til dei økonomiske utsiktene. Veksten i sysselsettinga er også sterkast på Vestlandet, det er eit klart teikn på eit næringsliv som satsar på ei framtid i regionen.

Næringslivet i Vestlandet har ei nøkkelrolle i den omstillinga vi står midt oppe i, og regjeringa har ein politikk for at vi skal lukkast med omstillinga. Regjeringa legg til rette for eit næringsliv som kuttar klimagassutslepp, får fleire i jobb og skapar verdiar som kan fordelast til fellesskapen. På Vestlandet og elles i landet.

SPØRSMÅL NR. 2164

Innlevert 31. mai 2024 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 7. juni 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande

Spørsmål:

Mener statsråden at dagens regelverk på byggearbeid på pipe bidrar til at byggesaksressursene i kommunen brukes på en effektiv måte, og burde kommunene kunne bestemme hva som kan gis dispensasjon på for å kunne frigjøre ressurser i byggesaksavdelingen til andre viktigere saker?

BEGRUNNELSE:

Direktoratet for byggkvalitet har laget en oversikt over vanlige byggearbeider for pipe. Denne oversikten skiller på hva som regnes som vedlikehold, vesentlig endring, vesentlig reparasjon eller hovedombygging. Reparasjon av murpuss, sette inn røykrør (fra ildsted til pipe), pusse rundt røykrøret, skifte av feieluke, beslag, røykhette, røykvifte eller røyksuger krever ikke søknad og tillatelse fra kommunen. Mens montering og installasjon av nytt innvendig røykrør, bruk av glidestøp i eksisterende pipeløp eller å bygge om eller forlenge pipe/skorstein blir betraktet som en vesentlig endring eller en vesentlig reparasjon. Dette krever søknad og tillatelse fra kommunen. Hvis man skal sette inn pipeføring i en gammel pipe reg-

nes dette som som vesentlig endring og vesentlig reparasjon. Forskjellene fører til at vanlige innbyggere må bruke tid og midler på å sende inn en søknad til kommunen, og legger dermed beslag på ressurser som kommunen kunne brukt på andre viktige byggesaker.

Svar:

Etter plan- og bygningslova er oppføring og større endringsarbeid av pipe avhengig av søknad. Arbeidet krev bruk av kvalifiserte føretak som har nødvendig kompetanse. Mindre reparasjonar på pipe innanfor ei branncelle, til dømes reparasjon av murpuss, pusse rundt røykrøret og skifte feieluke, er unnateke søknadsplikt.

Eit meir omfattande unntak frå søknadsplikt for endringsarbeid av pipe blei vurdert i 2020. Konklusjonen den gong var å halde på søknadsplikta. Eg meiner likevel det kan vere grunn til å vurdere på nytt om det er fagleg forsvarleg å leggje til rette for meir smidige prosessar. Samstundes vil eg få understreke at plan- og bygningsregelverket skal vareta grunnleggjande omsyn til helse, mil-

jø og tryggleik. Eit sentralt premiss er difor at eventuelle forenklingar ikkje går utover omsynet til branntryggleik.

SPØRSMÅL NR. 2165

Innlevert 31. mai 2024 av stortingsrepresentant Morten Stordalen

Besvart 6. juni 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Anses oppnevnte medlemmer av forliksrådene som i et ansettelsesforhold, hvilke rettigheter har de i så fall i forhold til pensjon, forsikring, hvor høy alder kan man ha, og hvem kan eventuelt gi dispensasjon for medlemmer av forliksrådet som passerer 70 år?

BEGRUNNELSE:

Forliksrådet er det laveste leddet i rettssystemet for sivile saker og er en meklingsinstitusjon med begrenset domsmyndighet. Alle kommuner har et forliksråd bestående av tre lekfolk og like mange varamedlemmer. Det er kommunestyret i den enkelte kommune som velger forliksrådsmedlemmene. Det er imidlertid uklart hvilke arbeidslivsbestemmelser som gjelder for denne type stilling. Medlemmene får godtgjørelse, ikke lønn, men de betaler arbeidsgiveravgift og trygdeavgift av vederlaget, noe som skulle tilsi visse rettigheter. Særlig vedrørende aldersbestemmelsene kan det være nyttig å få klarhet i om bestemmelsen i lov om aldersgrenser for statsansatte m.fl. er til hinder for å gjenoppnevne personer som har lang erfaring å trekke på, fremfor å måtte lære opp et nytt medlem, samt hva som skal til for å gi dispensasjon og hvem som har myndighet til det.

Svar:

Medlemmer av forliksrådene er ikke ansatte. Medlemmene velges av kommunestyret og statsforvalteren utferdiger oppnevning dersom han finner valget lovlig, jf. domstoloven §§ 57 og 58. Forliksrådsmedlemmene har dermed ikke rett til pensjon eller andre goder slik som ansatte har. Staten inntar for det erstatningsansvar som illegges forliksrådsmedlemmer etter domstoloven § 200. Forliksrådsmedlemmer har krav på godtgjørelse som beskrevet i departementets rundskriv G 05/2006 av 9. februar 2007. Det skal ikke beregnes feriepenge eller sykepenger av godtgjørelsen.

I forlengelsen av dette vil jeg nevne at medlemmene i Oslo forliksråd har vervet på fulltid, og forliksrådet i Oslo tildeles derfor midler til varamedlemmer ved sykdom og pensjon.

De formelle kravene som stilles til personer som skal velges til forliksrådet, følger av domstoloven § 56. Aldersvilkåret går ut på at forliksrådsmedlemmer må ha fylt 25 år og være under 70 år ved valgperiodens start, jf. henvisningen til domstoloven § 70 annet ledd nr. 1.

Den øvre aldersgrensen er i loven angitt som en maksimal alder ved valgperiodens start, og loven åpner ikke for å kunne fravike kravet.

SPØRSMÅL NR. 2166**Innlevert 31. mai 2024 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 7. juni 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for hva som er gjort, og hvordan komiteens enstemmige merknad skal følges opp videre?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med stortingets behandling av Storting-smelding 24 (2019-2020) Lindrende behandling og omsorg — Vi skal alle dø en dag. Men alle andre dager skal vi leve. I innstillingen til denne står det:

«Komiteen viser til at ordningen med livstestament er forholdsvis lite brukt, og slutter seg til at det både er behov for å gjøre ordningen mer kjent og for å forbedre funksjonaliteten knyttet til eksempelvis fornyelse av livstestamentet, herunder også styrke elektronisk livstestament og inkludere det i nasjonal kjernejournal. Med livstestament, eller i samtale med helsepersonell, kan en pasient tydeliggjøre at han/hun vil avstå fra behandling der det ikke er utsikt til helbredelse eller bedring, men bare til en viss livsforlengelse. Komiteen merker seg at regjeringen også vil utrede hvordan livstestament kan gjøres juridisk bindende.»

Men etter at innstillingen ble avgitt i 2020 av en enstemmig komite. Så kan det virke som at oppfølging av dette er stoppet opp.

Svar:

Elektronisk livstestamentet er på plass i nasjonal kjernejournal. Livstestamentet, eller informasjon om «avgrensning av livsforlengende behandling», registreres av behandlende lege etter samtale med pasienten og eventuelt pårørende. Registreringen i kjernejournalen varsler fagsystemer (elektroniske pasientjournaler) som har integrasjon med kjernejournal. Helsepersonell får et varsel før kjernejournal er åpnet om at det finnes kritisk informasjon på aktuelle pasienter.

Helsedirektoratet og Norsk helsenett SF har sammen sett på den eksisterende løsningen for livstestamentet i kjernejournal, og på løsninger i de andre nordiske landene. De vurderer at det kan være hensiktsmessig å gjøre justeringer i den norske løsningen. Det kan være aktuelt å revurdere plasseringen i kjernejournal, hvem som skal registrere livstestamentet, definisjon av sentrale begreper, bruk av standardformulering og/eller fritekst, samt knyttet til varighet/gyldighet. Dette er et arbeid som må gjøres i samarbeid med helsetjenestene, fagforeninger og brukere.

Helsedirektoratet vil se det videre arbeidet med livstestament i kjernejournal i sammenheng med Veilederen om begrensning av livsforlengende behand-

ling (under revisjon) og den Nasjonale faglige råd om forhåndssamtaler og planlegging ved begrenset forventet levetid.

Det er videre kommet frem at det kan være behov for endringer i kjernejournal også med tanke på legens mulighet til å registrere og dele behandlingsavklaringer for pasienter med begrenset forventet levetid. Helsedirektoratet vil jobbe videre med endringer i kjernejournal når veilederen om behandlingsbegrensning er ferdig revidert.

Videre er det planlagt å igangsette et lovarbeid som vurderer alvorlig syke pasienters rett til selvbestemmelse. Her skal helsepersonells plikt til å gi øyeblikkelig hjelp mot pasientens vilje og hvordan livstestamentet kan bli juridisk bindende, vurderes og utredes.

Arbeidet er en del av oppfølgingen av Meld. St. 24 (2019-2020) «Lindrende behandling og omsorg. Vi skal alle dø en dag. Men alle andre dager skal vi leve».

SPØRSMÅL NR. 2167**Innlevert 31. mai 2024 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 7. juni 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Pasienter med kompleks epilepsi har behov for tverrfaglig spesialisert rehabilitering, noe de i dag kun får på Røysumtunet. Stadig flere pasienter får avslag på henvisninger.

Er det lagt politiske føringer eller signaler på at færre epilepsipasienter skal få rehabilitering og at det skal henvises færre pasienter til rehabilitering i spesialisthelsetjenesten, hvis ikke, hva er i så fall årsaken til at stadig flere epilepsipasienter får avslag på spesialisert rehabilitering?

BEGRUNNELSE:

Mange pasienter som har epilepsi, har behov for tverrfaglig spesialisert rehabilitering. Alle RHFene har avtaler med (bla) Røysumtunet som gir spesialisert rehabilitering til denne pasientgruppen. Det gis nå tilbakemeldinger om at henvisninger avslås, og at pasienter ikke får tilbud om spesialisert rehabilitering. Denne pasientgruppen har en kompleks (reflektær) epilepsi som verken kommuner eller sykehus har personell eller kompetanse til å gi spesialisert rehabilitering.

Svar:

For å besvare representanten Hoksruks spørsmål har Helse- og omsorgsdepartementet innhentet informasjon fra de regionale helseforetakene.

Helse Sør-Øst RHF informerer om at Røysumtunet har avtale med helseregionen om 24 døgnplasser for epilepsirehabilitering. Ut over dette har Helse Sør-Øst RHF avtale med fire andre institusjoner med tilbud til pasienter med epilepsi og andre nevrologiske diagnoser.

Røysumtunet har i tillegg avtale om syv døgnplasser med de tre øvrige regionale helseforetakene.

Pasienter kan henvises til Røysumtunet fra spesialisthelsetjenesten eller fra kommunehelsetjenesten.

De fleste pasientene henvises fra spesialisthelsetjenesten. Henvisning sendes direkte til Røysumtunet eller annen privat rehabiliteringsinstitusjon med tilbud innen epilepsi. Pasienten er da innvilget rett og mottar innkalling til opphold fra rehabiliteringsinstitusjonen direkte.

Henvisninger fra kommunehelsetjenesten rettingstighetsvurderes av Regional koordinerende enhet (RKE). Ikke alle pasienter får innvilget opphold. Dersom pasient-

en får innvilget rett, vil rehabiliteringsinstitusjonen innkalle pasienten til opphold.

Antall pasienter henvist til Røysumtunet fra Helse Sør-Øst er som følger de siste årene:

2022: 151 pasienter – hvorav 136 fra helseforetak og 15 fra regional koordinerende enhet

2023: 148 pasienter – hvorav 136 fra helseforetak og 12 fra regional koordinerende enhet

2024: (1. tertial) 62 pasienter – hvorav 56 fra helseforetak og 6 fra regional koordinerende enhet.

Den dominerende delen av pasientene er altså henvist fra spesialisthelsetjenesten og har derfor rett til plass på Røysumtunet. Kun cirka 10 % av pasientene henvises fra primærhelse-tjenesten og det er en nokså stabil andel av disse pasientene som får avslag på henvisning via RKE. Tallene er som følger for de siste årene:

2022: 34 prosent avslag

2023: 42 prosent avslag

2024: (1 tertial) 38 prosent avslag

I de tilfeller hvor pasienter har klaget på avslag, har ikke Statsforvalter omgjort noen av vedtakene.

De siste årene har litt mer enn 20 pasienter med epilepsi hvert år fått rehabilitering i andre private rehabiliteringsinstitusjoner i Helse Sør-Øst.

Helse Sør-Øst RHF er den absolutt største avtaleparten med Røysumtunet. Tallene fra Helse Sør-Øst viser ikke at pasienter med epilepsi i regionen i økende grad får avslag på opphold på Røysumtunet eller at pasientene ikke får tilbud om spesialisert rehabilitering på annen måte.

Når det gjelder de andre helseregionene uttaler Helse Vest RHF at de ikke er kjent med at det er innstramminger når det gjelder rettighetsvurdering av pasienter med kompleks epilepsi. De fleste henvises fra sykehus. Omfanget av henvisninger fra fastleger er lite. Hittil i 2024 har Regional vurderingseining for rehabilitering (RVE) mottatt tre henvisninger til Røysumtunet: En er gitt rett til spesialisert rehabilitering, en har fått avslag og en henvisning er ikke ferdig vurdert.

Røysumtunet har nylig gitt Helse Vest RHF tilbakemelding om at volumet i eksisterende avtale tilsvarer omtrent tilstrømningen av pasienter.

I Helse Midt-Norge RHF henvises epilepsipasienter med behov for tverrfaglig spesialisert rehabilitering til Røysumtunet. Hittil i år har regionen hatt to henvisninger til Regional koordinerende enhet for habilitering og rehabilitering, og begge er innvilget. Det har altså ikke vært noen avslag. Det har ifølge Helse Midt-Norge RHF ikke

blitt gitt noen føringer i endring av praksis angående henvisninger eller vurdering av henvisninger.

I Helse Nord RHF vurderes både henvisninger fra primærhelsetjenesten og sykehus i Regional vurderingsenhet (RVE). Så langt i 2024 er syv av ni henvisninger avslått.

Helse Nord RHF opplyser at samtlige henvisninger har vært vurdert i tverrfaglige møter i RVE med flere legespesialister og rådgivere til stede før beslutning fattes. Avslagsgrunner har i all hovedsak vært at pasienten nylig har hatt opphold, at det ikke er tilkommet noen ny problemstilling siden forrige opphold eller at det ikke har vært igangsatt noen lokal oppfølging etter forrige opphold.

Helse Nord RHF opplyser at det regionale helseforretaket vil, i samarbeid med RVE, ha særlig oppmerksom-

het på henvisninger til Røysumtunet. Videre planlegges det for et fellesmøte mellom Helse Nord RHF, RVE og spesialisthelsetjenesten som henviser til epilepsiopphold ved Røysumtunet, i løpet av høsten. Dette for å sikre en felles oppfatning av behov for spesialisert rehabilitering for denne pasientgruppen.

Med unntak av avslag i Helse Nord, gir ikke informasjonen departementet har mottatt grunnlag for å bekrefte representanten Hoksruvs bekymring for at søknader avslås i større grad enn tidligere. Helse Nord RHF informerer om at de vil gjennomgå vurderingene av epilepsiopphold ved Røysumtunet, for å sikre at det er en omforent faglig vurdering av behovet for rehabilitering.

SPØRSMÅL NR. 2168

Innlevert 31. mai 2024 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 4. juni 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Er det føringer i fireårsavtalen som ble inngått i 2020 eller er det Enova sine egne valg innenfor styringsavtalen med departementet som gjør at kun husholdninger med veldig god økonomi kan benytte seg av noen av Enova sine støtteordninger?

BEGRUNNELSE:

NRK og andre medier har hatt flere saker som husholdninger som gjør energiltak på boligen og reduserer sitt energiforbruk, men som ikke kvalifiserer for Enovastøtte. En boligeier i Mandal investerte om lag 400 000 kroner i ulike tiltak, men gjennomførte likevel ikke en stor nok oppgradering til at han kunne få støtte gjennom det som kalles «Helhetlig oppgradering» av Enova. Det er ikke alle husholdninger som har råd til å bruke millionbeløp på energioppgradering av boligen sin, og disse husholdningene faller da ofte utenfor alle Enova sine støtteordninger.

Hvis det er styringsavtalen som hindrer at boligeiere med en helt vanlig økonomi kan få Enovastøtte så har regjeringen en mulighet for å endre denne i løpet av høsten. Vi som stortingsrepresentanter får stadig høre fra regjeringen at det er viktig at Enova har stor valgfrihet i utforming av sine virkemidler. Jeg mener imidlertid at det er problematisk hvis Enova bruker denne valgfriheten til å lage støtteordninger som kun kommer de med

best økonomi til gode. Jeg vil minne statsråden på at alle norske husholdninger er med på å finansiere Enova gjennom strømregningen og gjennom direkte bevilgninger på statsbudsjettet.

Svar:

Det er ingen føringer i styringsavtalen mellom Klima- og miljødepartementet og Enova om at kun husholdninger med en viss inntekt eller formue kan motta støtte. Regjeringen har, innenfor rammene av avtalen, gitt Enova betydelig faglig frihet til å prioritere mellom områder, utforme programmer og tildele støtte til enkeltprosjekter slik at midlene fra Klima- og energifondet utnyttes mest mulig effektivt. Ingen av Enovas støtteprogram inneholder vilkår om inntekt eller formue.

Støtte fra Enova skal avlaste risiko og kostnader for de som er først ute med å teste nye løsninger. Det er viktig at noen går foran for at alle andre i neste omgang skal ha bedre og billigere teknologier å velge mellom. Husholdninger med lavere inntekter er særlig utsatt for høye priser og har samtidig lite rom for å prioritere energieffektiviseringstiltak. Derfor mener regjeringen det er viktig å bidra til at husholdninger med lavere inntekter får mulighet til å få energieffektivisert sine boliger.

Regjeringen har derfor bevilget 300 mill. kroner til Husbanken til energitiltak i kommunale boliger, omsorgsboliger og sykehjem.

SPØRSMÅL NR. 2169

Innlevert 31. mai 2024 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 7. juni 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hvor stort areal vil det kreve å bygge ut 6,6 TWh vindkraft på land eller for å bygge ut 6,6 TWh bakkemontert solkraft?

BEGRUNNELSE:

I NVEs langsiktige kraftmarkedsanalyse anslås kraftbruken i bygningsmassen til om lag 62,2 TWh i 2030, gitt eksisterende politikk og virkemidler. En reduksjon på 10 TWh i hele bygningsmassen sammenlignet med 2015 innebærer at målet for 2030 blir 55,6 TWh. NVEs vurdering av dette målet er at det er ambisiøst, men mulig.

Differansen mellom kraftbruken i bygningsmassen gitt eksisterende politikk og virkemidler, og et mål for 2030 på 55,6 TWh som foreslått av NVE er 6,6 TWh. Et alternativ til å redusere kraftbruken i bygningsmassen er å bygge landbasert vindkraft eller bakkemontert solkraft.

Statsråden må gjerne oppgi arealbruken i både km² og i antall fotballbaner.

Svar:

Hvor stort areal ulike typer energiproduksjonsanlegg vil kreve per produsert GWh eller TWh er vanskelig å tallfeste eksakt. For det første vil det alltid være individuelle forskjeller mellom anlegg og områdene de planlegges i. Dette påvirker arealbruken. For det andre er det ulike oppfatninger av hva det faktiske arealbeslaget som følge av en kraftutbygging er. Dette gjelder spesielt for vindkraftanlegg som består av turbiner spredt ut over store planområder. Hvorvidt områdene imellom og rundt turbinene anses som «beslaglagt» er et spørsmål om både visuell oppfatning og om hvilke kvaliteter som vektlegges. For eksempel vil mange typer naturverdier være helt upåvirket utenfor det nedbygde arealet, mens andre vil påvirkes vesentlig av barriereeffekter og aktivitet i området.

Dersom man skal bygge ut 6,6 TWh bakkemontert solkraft vil arealbeslaget basert på tall fra innkomne pros-

jekter hos NVE utgjøre om lag 86 km² eller drøyt 12 000 fotballbaner. Arealbehovet basert på et gjennomsnittlig planområde for 6,6 TWh vindkraft vil med utgangspunkt i tall fra NVE kunne utgjøre om lag 230 km², tilsvarende om lag 32 000 fotballbaner. Det direkte arealinngrepet fra 6,6 TWh vindkraft er i størrelsesorden 10 km², tilsvarende om lag 1450 fotballbaner. Etter revegetering av anleggsveger mv. etter utbygging er det direkte arealinngrepet fra 6,6 TWh vindkraft på om lag 8 km², tilsvarende om lag 1 110 fotballbaner.

Anslagene bygger på gjennomsnittstall for arealbruk, der det særlig for vindkraft er relativt store variasjoner mellom anleggene. Tallene for bakkemontert solkraft er basert på planlagte anlegg, der det kan komme endringer ettersom en får erfaring fra bygging under norske forhold.

All kraftutbygging, men også andre former for utbygging i Norge fremover, vil stå i arealkonflikter med naturverdier og eller andre interesser. Derfor ønsker regjeringen å styrke innsatsen på energieffektiviseringstiltak og lokal kraftproduksjon på allerede nedbygde områder, som for eksempel på eksisterende bygningsmasse.

Avveiningen mellom samfunnets behov for mer fornybar og billig kraft, og bevaring naturverdier er noe energimyndighetene gjør i dag, og vil fortsette å gjøre i fremtiden.

SPØRSMÅL NR. 2170**Innlevert 31. mai 2024 av stortingsrepresentant Erlend Larsen****Besvart 7. juni 2024 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss****Spørsmål:**

Er Sjøfartsdirektoratets regelverk tilpasset autonom drift av mindre, elektriske passasjerfartøyer (maks 24 meter og maks 12 passasjerer) i skjermede farvann, og hvis ikke, når kan et slikt regelverk være på plass?

BEGRUNNELSE:

Mye tyder på at det er et betydelig marked for kort sjøtransport av personer med utslippsfrie (elektriske) båter der båtene går ubemannet (autonomt). Å kunne seile ubemannet er absolutt nødvendig for å få økonomi i slik drift.

Det kan se ut til at det er gjort en god jobb med forskrift for mindre fartøyer, under 24 meter med maks 12 passasjerer, men det er tilsynelatende ingen sammenheng for denne fartøystypen inn i «føringer» for ubemannet eller delvis ubemannet drift.

Med andre ord mangler det føringer for autonomi for båter under 24 meter med maks 12 passasjerer.

Svar:

Norge er verdensledende når det gjelder utvikling av ny teknologi i maritim næring, og næringslivet har sterkt fokus på digitalisering og automatisering. Sjøfartsdirektoratet skal legge til rette for nye klima- og miljøvennlige løsninger samtidig som det høye sikkerhetsnivået opprettholdes.

For prosjekter hvor det utvikles skip som skal være autonome og/eller ubemannede, benytter Sjøfartsdirektoratet FNs sjøfartsorganisasjon (IMOs) retningslinjer for alternativ design samt rundskriv RSV 12-2020 i saksbehandlingen. Prosessen er risikobasert, og skal sikre at autonome skip holder samme sikkerhetsnivå som konvensjonelle skip. Dette betyr at alle nye risikomomenter som tilføres ved innføring av ny teknologi eller reduksjon av mannskap, må identifiseres og håndteres. En slik prosess er krevende, men også nødvendig for å sikre trygg drift av slike fartøyer. Det er prosjektet/reder som er ansvarlig for å bevise likeverdig sikkerhet.

I IMO arbeides det med nye regler knyttet til autonome skip. Norge deltar aktivt i arbeidet, og i første omgang skal det utarbeides en ikke-bindende kode som vil gjelde for lasteskip. Grunnen til at det startes med lasteskip er at det er andre hensyn som gjør seg gjeldende på passasjerskip.

Ubemannet drift av skip med passasjerer om bord vil være mer utfordrende. Mannskapet har en viktig funk-

sjon når det kommer til å ivareta passasjersikkerheten. Dette gjør seg særlig gjeldende dersom det skulle oppstå en hendelse. Det betyr ikke nødvendigvis at det ikke kan finnes andre løsninger enn å ha sikkerhetspersonell om bord, men det vil kreve at det er en tydelig plan for håndtering av passasjerer dersom det oppstår en uønsket hendelse med et slikt fartøy.

Sjøfartsdirektoratet anser ikke at regelverket stenger for ovennevnte passasjertransport med få personer over mindre strekninger i byer, typisk med elektrisk drift. Dette må imidlertid vurderes i konkrete saker, og krever at løsningen tilsvarer sikkerhetsnivået på konvensjonelle skip. Per i dag har imidlertid ingen av prosjektene i Norge med målsetting om autonom og/eller ubemannet passasjerfrakt kommet til et punkt som kan anses som tilfredsstillende sikkerhetsmessig, og da spesielt knyttet til alternativer rundt passasjerhåndtering.

SPØRSMÅL NR. 2171**Innlevert 31. mai 2024 av stortingsrepresentant Mona Fagerås****Besvart 6. juni 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Har statsråden vurdert løsninger for de andre bruene som ble stengt etter ulykken med Tretten bru, hvem mener ministeren har ansvaret for disse bruene og vil regjeringen likebehandle finansieringen av de fylkeskommunale og kommunale bruene som ble stengt som følge av brukolapsen på Tretten?

BEGRUNNELSE:

15. august 2022 kollapset «trebrua» over Lågen ved Tretten i Gudbrandsdalen, og tilsvarende bruer ble stengt i påvente av inspeksjon/årsaksforklaring. Dette gjelder blant annet flere bruer i Eidsvoll kommune, hvor en er Sundbybrua over E6. Sundbyvegen (fv.1590) med Sundbybrua er en viktig transportåre i Eidsvoll, som binder sammen sentrum øst for brua med befolkningen på vestsiden av brua. Stenging har allerede medført lang omkjøring for befolkningen i to år, med barnehage, skole og togstasjon på østsiden av E6 uten mulighet for kryssing. Det er nå konkludert med at brua må rives og bygges opp på nytt. Akershus fylke har satt av midler til riving i 2024, men kostnader til ny bru er ikke avklart og det er uvisst hvor lang tid det vil ta før ny bru er på plass.

Fylkeskommunen fastholder at utbygger og staten må ta kostnaden, da konstruksjonsvirke i brua er en følge av utbygging av E6. Regjeringen legger opp til å dekke fremtidige utgifter til ny permanent bru, samt eventuelle gjenstående merutgifter etter brokollapsen i fremtidige budsjetter for Tretten bru i Innlandet. Tilsvarende løsning har ikke kommet på plass for bruene i Eidsvoll, selv om stenging og riving er en direkte konsekvens av brukolapsen på Tretten.

Riving av trebruene har store konsekvenser for befolkningen og burde vært sikret finansiering for rask erstatning med nye bruer.

Svar:

Fire av de 14 trebruene som ble stengt etter Tretten bru kollapset er på fylkesveg og forvaltes av de respektive fylkeskommunene de er i. De øvrige ti er enten riksveibruer som Statens vegvesen har ansvar for, eller private overgangsbruer over riksvei som også forvaltes av Statens vegvesen.

Alle de 14 bruene ble inspisert og kontrollberegnet etter brukollapsen på Tretten. Beregningene ble utført og bestestet av Statens vegvesen i samarbeid med veieierne.

Som følge av disse inspeksjonene og beregningene er, som representanten skriver, Sundbyvegen bru på fv. 1590 i Eidsvoll i fortsatt stengt og Akershus fylkeskommunen har startet et forprosjekt for etablering av ny bru.

I Innlandet fylkeskommune er Flisa bru på fv. 206 i Åsnes og Evenstad bru på fv. 2188 i Stor-Elvdal åpnet for enveistrafikk, med henholdsvis sentrisk kjøring og med forbehold om vind. Bliksland bru på fv. 1008 i Indre Østfold i Østfold fylkeskommune er åpnet for trafikk med redusert bæreevne.

Det kan tenkes ulike løsninger og funksjoner for bruene framover. Det er fylkeskommunene som er veieier for bru på fylkesvei og som i utgangspunktet skal vurdere bruens funksjon i veinettet og bære kostnadene til nødvendige tiltak. Granskningene etter at Tretten bru kollapset viste at dette var en spesiell hendelse og jeg fremmet derfor forslag om at oppryddingen, midlertidig bru og etablering av ny bru på Tretten vil finansieres av staten. Spørsmålet om eventuell ytterligere statlig finansiering av tiltak på enkelte bruer må jeg komme tilbake til senere.

Når det gjelder de øvrige bruene som forvaltes og finansieres av Statens vegvesen er Moubekken bru på rv 22 i Fredrikstad, Majorplassen bru over E134 i Kongsberg og Skytebanen bru over E6 i Grane åpne for all trafikk. Sletta bru over E6 i Eidsvoll og Skubbergsenga bru over rv 2 i Eidskog er åpnet for redusert last med sentrisk kjøring i ett felt. Statens vegvesen har her prosjektert nye bruer i betong som er planlagt bygd høsten 2024/vinteren 2025. Overgangsbruene Statsrådvegen bru, Fjell-Leet bru og Blakkesrud bru, alle over E6 i Eidsvoll er i dag stengt for trafikk. Førstnevnte bru lar seg ikke forsterke og blir turvegbru. Den er erstattet av en forlenget skogsbilveg og tilkomst til eksisterende undergang som blir brukt som ny kryssingsløsning for lokaltrafikken. Fjell-Leet bru vil bli erstattet av en alternativ kryssingsløsning for lokaltrafikken, mens Blakkesrud bru vil bli erstattet av ny bru. Det pågår planlegging av både kryss og ny bru.

SPØRSMÅL NR. 2172

Innlevert 31. mai 2024 av stortingsrepresentant Geir Jørgensen

Besvart 11. juni 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hva var årlige utslipp fra alle oljefeltene på norsk sokkel og fra alle landanlegg for ilandføring og/eller industriell bearbeiding av olje eller gass i Norge, i 2021, 2022 og 2023 (Jeg ber om at hvert enkelt felt eller landanlegg vises på en liste)?

Svar:

For å besvare spørsmålet har jeg bedt Sökkeldirektoratet om å fremskaffe tallgrunnlaget.

Utslippstallene fra petroleumfelt og petroleumrelaterte anlegg på land med rapporterte utslipp i de aktuelle årene framgår av vedlegget.

Vedlegg – utslipp fra felt på norsk sokkel og anlegg på land (i tonn CO₂-ekv¹.)

Anlegg på land	2021	2022	2023
Kollsnes prosessanlegg	72 973	65 130	80 509
Kårstø prosessanlegg	847 325	756 534	741 138
Hammerfest LNG	91 825	705 191	888 041
Mongstad raffineri	2 034 336	1 735 864	1 712 486
Nyhamna prosessanlegg	29 162	26 503	24 070
Stureterminalen	66 396	56 265	49 313
Tjeldbergodden metanolfabrikk	217 345	230 552	210 945
Petroleumsvirksomhet til havs	2021	2022	2023
Alve	0	4 488	0
Alvheim	207 708	192 596	227 877
Atla	0	0	341
Balder	152 612	142 306	160 441
Brage	197 671	197 344	199 239
Bøyla	383	0	0
Draugen	200 113	214 413	195 731
Draupner	16 227	14 111	22 457
Edvard Grieg	278 449	248 963	46 439
Ekofisk	651 879	559 994	547 183
Eldfisk	295 293	266 900	251 836
Embla	293	359	240
Fenja	0	37 608	0
Fram	89	0	12 401
Gaupe	0	0	528
Gina Krog	103 765	60 717	70 660
Gjøa	131 588	116 934	117 112
Goliat	33 318	31 061	20 239
Grane	197 349	181 665	190 144
Gudrun	24 862	27 573	14 796
Gullfaks	789 007	624 534	565 738
Gullfaks sør	28 377	19 874	18 907
Gyda	30 134	0	0

¹ For landbasert industri publiseres utslippstall som CO₂-ekvivalenter. For petroleumsvirksomhet til havs publiseres ikke tall for CO₂-ekvivalenter, men fordelt per klimagass. Tallene for CO₂-ekvivalenter i tabellen nedenfor for petroleumsvirksomhet til havs er summen av karbondioksid (CO₂) og metan (CH₄) slik de er publisert på norskeutslipp.no. For å omgjøre CH₄ til CO₂-ekvivalenter er en faktor på 28 benyttet, noe som er i tråd med det norske klimagassregnskapet.

Heidrun	353 454	346 133	361 144
Heimdal	121 961	111 075	83 563
Hod	473	464	440
Ivar Aasen	20 806	15 131	10 821
Johan Castberg	37 468	15 327	0
Johan Sverdrup	11 784	61 511	67 547
Knarr	126 221	65 196	1 804
Kristin	271 491	291 138	287 741
Kvitebjørn	195 229	177 555	178 875
Maria	385	653	244
Martin Linge	71 352	46 147	31 265
Njord	563	39 226	180 905
Norne	327 785	335 677	262 984
Ormen Lange	0	36 403	0
Oseberg	833 769	800 002	756 408
Oseberg sør	183 175	162 429	187 989
Oseberg øst	84 701	82 295	80 100
Oselvar	4 752	0	0
Sigyn	2 277	219	309
Skarv	333 602	345 563	356 524
Skirne	0	0	682
Skuld	0	2 462	647
Sleipner vest	247 199	220 780	197 207
Sleipner øst	505 396	475 643	455 493
Snorre	524 084	553 901	450 452
Snøhvit	0	274	330
Solveig	23 619	7 717	0
Statfjord	777 034	681 436	696 871
Statfjord nord	582	8 426	1 027
Statfjord øst	0	693	22 999
Svalin	0	0	3 002
Sygna	0	260	219
Tambar	3 361	0	0
Tor	13 977	10 752	559
Tordis	8 022	241	1 132
Troll	689 707	698 937	569 097
Trym	0	0	166
Tyrihans	10 090	685	1 889
Ula	211 167	174 003	183 926
Urd	0	3 034	5 010
Vale	0	0	830
Valemon	6 463	22 974	12 192
Valhall	28 575	31 645	29 627
Veslefrikk	107 089	18 212	0
Vigdis	2 852	515	7 835
Visund	169 772	167 077	177 692
Volund	3 280	0	0
Yme	23 793	131 298	115 355
Åsgard	758 228	809 688	816 355
Aasta Hansteen	194 325	193 849	175 341

SPØRSMÅL NR. 2173**Innlevert 31. mai 2024 av stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik****Besvart 6. juni 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

På hvilket tidspunkt ble politimesterne gjort kjent med at også sjef PST skulle autorisere de lokale PST-lederne?

BEGRUNNELSE:

VG har omtalt et oppdragsbrev, som ble sendt fra Justisdepartementet til Politidirektoratet 14. oktober 2017 vedrørende etterlevelse av sikkerhetsloven, jf. <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/B0J3P9/mehl-nektet-vg-innsyn-i-oppdragsbrev-paa-grunn-av-rikets-sikkerhet>. I brevet fastslås det at politimesteren er virksomhetens leder og ansvarlig for å autorisere de ansatte ved de lokale PST-enhetene.

I en VG-artikkel av 22.09.22 fremgår det at daværende politimester i en epost vedrørende krav til dobbel autorisering skriver om kravet at:

«Dette er nytt for meg», han kaller det «merkelig» og i en ny e-post skrive han: «Jeg ser ikke noe rettslig grunnlag for det».

<https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/9zEx-EW/pst-leder-varslet-mot-politidirektoer-og-politimester-mistet-toppjobb>

På tidligere svar om tematikken har justisministeren vist til en redegjørelse fra PST om sikkerhetslovens autorisasjonsbestemmelser av 11.11.22. I redegjørelsen står det ingenting om når de ulike politidistriktene og politimestrene ble orientert om at også PST skulle autorisere de lokale lederne.

Svar:

Det vises til svar på representantens spørsmål nr 229. Det vises videre til PSTs redegjørelse til justis – og beredskapsdepartementet av 11. november 2022.

I den nevnte redegjørelsen har PST opplyst til justis – og beredskapsdepartementet at innføring at det delte autorisasjonsansvaret over tid har blitt presisert, senest ved innføring av styringsdokument for sikkerhet av 2019. I PSTs redegjørelse opplyses det også at dette ble diskutert i politiets nasjonale ledergruppe fra 2016, samt at samtlige distriktsledere ble autorisert eller re-autorisert ila 2020 og 2021.

SPØRSMÅL NR. 2174**Innlevert 31. mai 2024 av stortingsrepresentant Une Bastholm****Besvart 7. juni 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Jernbanedirektoratets nye ruteløsning og tog for Vestfoldbanen har møtt stor motstand lokalt. Et spørsmål som skaper frustrasjon blant pendlere er valget av togtype med 2+3 seter i bredden, som gjør det lite attraktivt å arbeide på toget. Sist denne løsningen ble prøvd på Vestfoldbanen tilbake i 2012, valgte NSB etter misnøye fra reisende å bygge om togene til 2+2 seter.

Hva vil samferdselsministeren nå gjøre for å sikre at pendlere på Vestfoldbanen fortsatt skal ha gode muligheter til å arbeide på toget?

BEGRUNNELSE:

Pendlerne på dagens Vestfoldbane har i dag mulighet til å jobbe en time på toget fra Skoppum til Oslo, siden de sitter komfortabelt på 2+2 seter med klappbord og har lademuligheter både for PC og telefon. Mange har togreisen som del av sin arbeidsdag, noe som er et insentiv for å bruke tog og som gir svært fleksible jobb- og bomuligheter.

Det gjør toget til en foretrukket reisemåte, avlaster pressområder og reduserer biltrafikk.

Dette kan det nå bli slutt på for veldig mange i det nye forslaget fra Jernbanedirektoratet.

Fra 2025 vil dagens togsett ikke lenger stoppe for reisende fra Horten, Holmestrand eller Sande, men gå direkte fra Tønsberg til Drammen før de fortsetter mot Oslo.

Togene som derimot er foreslått å stoppe i Horten, Holmestrand og Sande, er lokaltogsett med 2+3 seter, som ikke har fasiliteter for å arbeide på toget, slik som klappbord. På disse togene må reisende sitte "skulder ved skulder", det er trangt og det gir muligheter for innsyn i dokumenter fra de som sitter ved siden av, noe som ikke ivaretar personvern eller datasikkerhet. Dermed blir det lite attraktivt for pendlerne å bruke toget som arbeidsplass slik de kan i dag.

Samme årsak var grunnen til at passasjerene ble misfornøyde i 2012. Det var derfor togene ble bygget om for 51 millioner kroner. Det er derfor uforståelig at det er disse togene som Jernbanedirektoratet, jernbanedirektøren og samferdselsministeren igjen ønsker å innføre på den samme strekningen.

Å la de reisende fra nordre Vestfold, etter modernisering av jernbanen, sitte igjen med dårligere kvalitet på togtilbudet enn de har i dag, gjør ikke toget til den foretrukne reisemåten for mange. Samfunnsnyttene i at tusenvis av arbeidstimer kan gjøres unna på togreisen vil også kunne bli borte med regjeringens foreslåtte endring. Det er derfor viktig at samferdselsministeren avklarer hvordan han nå vil sikre pendlere reelle muligheter til å arbeide på toget når de pendler inn mot Oslo.

Svar:

Det nye togtilbudet på Vestfoldbanen innebærer at Horten, Holmestrand og Sande blir en del av regiontogsystemet rundt Oslo. Med to avganger per time i grunnrute,

og start i Tønsberg, vil reisende fra disse stasjonene få flere avganger og en vesentlig høyere setekapasitet enn i dag. Reisetiden fra Horten, Holmestrand og Sande til Oslo vil ligge mellom ca. 50-60 minutter.

Regiontogene betjener i større grad enn regionekspresstogene befolkningsrike områder rundt Oslo med en reisetid på opptil ca. 1 time (Kongsberg/Kongsvinger har en reisetid til Oslo på 1 time og 15-20 minutter). I togene som benyttes i regiontogtilbudet er derfor tilstrekkelig transportkapasitet prioritert slik at flest mulig kan benytte toget til arbeidspendling. Flere av regiontogene inngår videre i 10-minuttsystemet (Lillestrøm-Oslo-Asker), der det er store utfordringer med trengsel i rushtid.

Togtype 75 benyttes på de fleste regiontogstrekningene, og der endestasjonene har sammenlignbar eller lengre reisetid til Oslo enn hva Tønsberg vil få. Type 75 har 23 prosent høyere setekapasitet enn type 74 (som benyttes på regionekspresstrekningene, der reisetiden er 1-2 timer). Dette som følge av at setesammensetning i type 75 er 2+3, mot 2+2 i type 74. Dette betyr at flere reisende vil få en sitteplass før det er nødvendig å ta i bruk klappseter eller ståplasser.

Togsettene av type 74 er i dag fullt utnyttet på regionekspresstrekningene. Å redusere setekapasiteten med 23 prosent ved å bygge om type 75 til 2+2 vil medføre store utfordringer med trengsel i rushtid, i tillegg til kostnader ved å bygge om togene. Ombyggingen som ble gjort i 2012, som representanten viser til, skyldtes hensynet til kunder som har vesentlig lengre reisetid enn Horten/Holmestrand/Sande-Oslo, ettersom det også gjaldt kunder som reiser fra Skien/Søndre Vestfold til Oslo.

SPØRSMÅL NR. 2175

Innlevert 31. mai 2024 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 7. juni 2024 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for hvordan Bufdir innhenter og kvalitetssikrer sin landinformasjon og hvorfor Bufdir tilsynelatende har feil informasjon om Bangladesh på sine hjemmesider, og vil statsråden sikre adopterte fullverdige hjelp og assistanse i søk etter opprinnelse når disse er adoptert fra andre land?

BEGRUNNELSE:

TV2 publiserte 18. mai d.å historien om Elisabeth Fjalsett. Hun ble adoptert fra Bangladesh til Norge. I sin søken etter sin opprinnelse får hun liten eller ingen hjelp av Bufdir, eller andre offentlige organer.

I tillegg står det på Bufdir sine hjemmesider at:

«Av erfaring er det dessverre svært vanskelig å søke etter opprinnelse i Bangladesh. Det finnes generelt ikke arkiver som er operative, og ingen sentralmyndighet som prioriterer slike søk.»

Hun finner på egen hånd ut at det eksisterer et offentlig arkiv over adopterte fra Bangladesh til Norge for perioden 1974 til 1980. Arkivet inneholder både opplysningene som gjør at Elisabeth kan finne tilbake til sin biologiske mor, og opplysninger om en rekke andre adopterte.

Mye kan tyde på at slike saker har vært lavt prioritert av norske myndigheter, siden det har vist seg relativt enkelt for Elisabeth å finne opplysningene. Dessverre er det kun ressurssterke og motiverte enkeltpersoner som gjennomfører slike søk. Det er derfor grunn til å stille spørsmål om hva Bufdir baserer sin informasjon på sine nettsider på og hva som egentlig er gjort fra myndighetens side for å kartlegge og kvalitetssikre dette. Ettersom informasjonen her tilsynelatende er feil eller uriktige er det absolutt grunn til å stille spørsmål ved om opplysning om andre land kan være feil.

Adopsjonsskandalene gjennom de siste årene viser at den enkelte adopterte rammes svært hardt av feil som er begått. Man skulle tro at norske myndigheter har en forpliktelse og interesse av å rydde opp der man kan. Dersom norske myndigheter viser en vilje til å bistå i slike saker vil det kunne bety en stor forskjell for mange adopterte som leter etter svar. Jeg håper statsråden er enig i at myndighetene har et ansvar i dette og at det sender helt feil signal at man skal være avhengig av dedikerte enkeltmennesker og f.eks. innsamlingsaksjoner for å finne sannheten om sin egen adopsjonsprosess.

Svar:

Eg har lagt fram spørsmålet for Bufdir, som forvaltar dei etteradopsjonstenestene som dette spørsmålet gjeld.

I tildelingsbrevet til Bufdir i 2023 fekk direktoratet i oppdrag å etablere ei teneste for bistand til søk etter biologisk opphav. Oppdraget vart delegert til Bufetat region aust, som har arbeida sidan august 2023 med å etablere ei slik teneste. Å tilby slik bistand er ei ny oppgåve for Bufdir og Bufetat. Tidlegare var dette opp til den enkelte adopterte, eventuelt med bistand frå adopsjonsorganisasjonen. Eg er einig med representanten i at styresmaktene har eit ansvar for denne prosessen, og er glad for at vi no har fått dette tilbodet på plass.

Bufdir opplyser om at direktoratet og Bufetat region aust gjorde ein gjennomgang og kontroll av opplysningane som dei fekk då tenesta vart etablert, før desse vart publiserte på nettsidene. Dei nytta seg då mellom anna av kjelder som International Social Service (ISS) og opplysningar som rapportert inn frå medlemsstatane i Haagkonvensjonen 1993 om vern av barn og samarbeid ved internasjonale adopsjonar.

Informasjonen på Bufdir sine nettsider om korleis ein kan søke etter sitt biologiske opphav i det enkelte opphavslandet oppdaterast, ifølge direktoratet, etter kvart som nye opplysningar gir grunnlag for det. Vidare opplyser direktoratet at når Bufetat region aust gir støtte til adopterte i enkeltsaker, hentar dei inn erfaringar som kan brukast i seinare saker frå det aktuelle opphavslandet.

Bufdir viser til at Noreg ikkje har hatt eit aktivt adopsjonssamarbeid med Bangladesh sidan 1982. Det har ifølge direktoratet ikkje vore nokon treffpunkt mellom norske og bangladeshiske adopsjonsstyresmakter sidan då, der det elles hadde vore naturleg å opplyse om rett styresmakt for slike førespurnader. Bangladesh har heller ikkje slutta seg til Haagkonvensjonen 1993. Det er vanskelegare for Bufdir og Bufetat region aust å få tilgang til adopsjonsrelatert landinformasjon frå denne typen land.

Eg er glad for at vi har fått på plass ei teneste for bistand til søk etter biologisk opphav for adopterte, saman med andre etteradopsjonstiltak. Tenesta er under utvikling. Direktoratet og Bufetat region aust vil fortsette arbeidet med å oppdatere landinformasjon for alle land der det er behov. Målet er at tenesta skal vere til reell hjelp for den adopterte som søker om hjelp, og at det ikkje skal vere slik at ein må ha eigne kontaktar eller på annan måte finne opplysningar om opphavet på eiga hand. Difor vil eg sikre at det blir gjort brukarundersøkingar for at tenesta skal utviklast i tråd med det som er det forventa behovet til dei som søker slik bistand.

SPØRSMÅL NR. 2176**Innlevert 1. juni 2024 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 10. juni 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan samferdselministeren gjøre greie for konsekvensane Møre og Romsdal Fylkeskommune vil kunne få, ang ferjetilskotet ein har fått for å kunne halvere ferjeprisane målt pr. 1/1-2021 dersom eit politisk fleirtal i fylkeskommunen leia ann av Ap og Høgre finn på å auke takstsonane for ferjene slik at grunnlaget for halvering av ferjeprisane opphører, og er dette også politikk som er godkjent frå regjeringa at Ap lokalt kan gjøre dette så lenge stortingsrepresentantar frå Ap har lova i Møre og Romsdal halvering av ferjeprisane?

GRUNNGJEVING:

Regjeringa har prioritert gratisferjer for enkelte ferjestrekninger, samt redusert ferjeprisane med halverte kostnader rekna frå 1/1-2021.

I denne samanhengen er det fylke som har forsøkt å innføre betaling igjen på samband som har blitt gratis, og som deretter har fått melding frå regjering om at tilskotet som fylket har fått blir redusert dersom ein velger å innføre betalingsferjer igjen på desse sambanda.

Gjeldande dei andre ferjestrekningane har regjeringa gjeve tilskot til fylka for at dei skal kunne redusere ferjeprisane, og det vil sjølvsagt vere eit brot på forutsetningane til desse tilskota om fylka likevel velger å auke ferjeprisane igjen.

I Møre og Romsdal har det vore store debattar om ferjeprisane, der representantar frå regjeringspartia har lagt svært stor vekt på at ferjeprisane skulle "halverast".

No er ferjeprisane i dette fylket igjen tema, der AP og Høgre ynskjer å auke ferjeprisane med takstsoner som i så fall vil medføre at ferjeprisane slett ikkje er halverte.

Statsråden har også i fleire spørsmål både skriftleg og i spørjetimen vore tydeleg på at "halvering av ferjeprisane" har vore eit prioritert område for regjeringa, og at tilskot til dette er lagt til grunn til ferjefylka.

Svar:

Ei målsetting i Hurdalsplattforma er gratis ferje til øyer og andre samfunn utan vegforbindelse til fastlandet og å gjøre alle ferjesamband med under 100 000 passasjerar årleg gratis, samt å redusere billettprisane med 50 prosent samanlikna med billettprisane 1. januar 2021. Det har vi no lagt til rette for. Staten har kompensert fylkeskommunane gjennom auka overføringar over rammetilskotet.

Kompensasjonen blir fordelt gjennom rammetilskotet til fylkeskommunane, som er ein del av fylkeskommunane sine frie inntekter. Det er fylkeskommunane som har ansvaret for fylkesvegferjene og ansvaret for finansieringa av ferjedrifta. Det er opna for at den enkelte fylkeskommune kan behalde noko betaling i enkelte samband som fell innunder ordninga med gratis ferje dersom dette er grunna i særskilte trafikale forhold. Fylkeskommunen kan også indeksregulere takstane årleg. Skulle Møre og Romsdal fylkeskommune innføre ei auke i takstsonene for alle sambanda så vil dette kunne vere i strid med hovudintensjonen med regjeringas ordning for reduserte ferjetakstar.

SPØRSMÅL NR. 2177**Innlevert 2. juni 2024 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen****Besvart 7. juni 2024 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

I media like før helgen kunne man lese: "Regjeringen varsler flere grep for å motvirke flom og skred. Blant annet kan den i sjeldne tilfeller åpne for vannkraft i vernede vassdrag, som tiltak mot flom."

Kan statsråden avklare hvor stort potensialet i både antall anlegg og antall MW og GWH anslås å være for kraftutbygging i vernede vassdrag for Norge som helhet, samt hvor stor andel av dette regjeringen vurderer som bra egnet for kraftutbygging?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen stemte ned FrPs forslag om kraftutbygging i vernede vassdrag da FRP kom med forslag i fjor, men det kan se ut som man har endret mening, noe som er positivt. FRP foreslo blant annet å gi energikommisjonen mandat til å gå gjennom vernede vassdrag og vurdere om det er potensial for utbygging av vannkraft.

Ny teknologi og muligheten for begrensede inngrep uten vesentlig forringelse av verneverdier gjør vannkraft i vernede vassdrag mer aktuelt enn tidligere.

Det antas at regjeringen har gjort noen form for kartlegging siden man har endret mening siden 2022. Det er av interesse å ta del i denne kunnskapen.

Svar:

I forbindelse med behandlingen av Meld. St. 25 (2015-2016) om energipolitikken mot 2030, jf. Innst. 401 S (2015-2016), sluttet Stortinget seg til at vassdragsvernet i hovedsak skal ligge fast og at kraftutbygging utover 1 MW kun kan vurderes i de tilfellene der flomdemping er formålet.

Stortinget har vernet 390 vassdrag gjennom fire verneplaner og to suppleringer fra 1973 til den avsluttende suppleringen i 2009. I tillegg ble Øystesevassdraget innlemmet som et enkeltvassdrag i 2018. Vassdragsvernet er også forankret i vannressursloven. Ifølge loven kan det

ikke foretas kraftutbygging i strid med Stortingets vedtak. Forvaltningen kan ikke ta saker om utbygging til behandling uten at Stortinget har åpnet for det i hvert enkelt tilfelle.

Jeg har nylig lagt fram en stortingsmelding om flom og skred (Meld. St. 27 (2023-2024)) der flomdemping som følge av vannkraftregulering er et viktig tema. Regjeringen vil legge mer vekt på flomdemping i konsesjonsbehandling av ny vannkraft og være restriktiv med å innføre magasinrestriksjoner i vilkårsrevisjoner der dette svekker evnen til flomdemping. Når det gjelder vernede vassdrag vil regjeringen ta vare på de viktigste verneverdiene. Det kan likevel være aktuelt å vurdere utbygging i enkelte tilfeller der andre flomdempende tiltak ikke er tilstrekkelige, der det er vesentlig potensial for flomdemping og verneverdiene ikke vil bli nevneverdig påvirket.

I vernede vassdrag ligger store deler av det teoretiske kraftpotensialet i nasjonale laksevassdrag, nasjonalparker eller andre områder som er vernet etter naturmangfoldloven. Når en i tillegg skal ta hensyn til de viktige verneverdiene, er potensialet for kraftutbygging som øg gir særlige flomdempingseffekter, avgrenset. Det mest realistiske er trolig å overføre flomtopper til regulerte nabo-vassdrag. Potensialet vil være usikkert, og jeg ser det ikke som hensiktsmessig å gi noe anslag i MW eller i GWh.

SPØRSMÅL NR. 2178

Innlevert 2. juni 2024 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati

Besvart 6. juni 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Kan vedtak etter forvaltningsloven fattes av myndighetene uten at tilstrekkelige undersøkelser er gjort i forkant av et vedtak og slik at informasjon for å eventuelt underbygge/forsvare et vedtak kan innhentes i etterkant av en eventuell klage på vedtaket, eller kan vedtak kun bygges på de opplysninger som et forvaltningsorgan innehar på tidspunktet som de fatter vedtaket?

BEGRUNNELSE:

Jeg lurer på om et forvaltningsorgan kan fatte vedtak uten at det er krav om at de på vedtakstidspunktet innehar tilstrekkelig informasjon for å forsvare/forklare vedtaket, og

om det er slik at de kan foreta undersøkelser som underbygger vedtaket først etter noen evt. klager på et vedtak.

Svar:

Forvaltningens alminnelige utredningsplikt følger av forvaltningsloven § 17 første ledd første punktum, som slår fast at forvaltningsorganet i saker om enkeltvedtak skal «påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes». Bestemmelsen kan ikke tas fullt ut på ordet, idet utredningspliktens omfang må tilpasses omstendighetene i den enkelte sak, se f.eks. HR-2017-2376-A avsnitt 33 med videre henvisninger. Kravet til grundighet beror på en avveining av hensynet til å oppnå et forsvarlig resultat og hensynet til en hensiktsmessig ressursbruk. I

vurderingen må det blant annet ses hen til sakens art og betydning, hvor mye saken haster, hvilke konsekvenser eventuelle feil vil få, hvor tvilsom saken er, samt kostnader og vanskeligheter ved å utrede saken. Mer detaljerte krav til utredningen kan følge av særlov, for eksempel krav om konsekvensutredninger for bestemte tiltak.

Jeg nevner at Forvaltningslovutvalget i NOU 2019:5 foreslår at dagens formulering om at saken skal være «så godt opplyst som mulig» endres til at saken skal være «forsvarlig utredet». Forslaget er ikke ment å endre omfanget av utredningsplikten, men utvalget viser til at den foreslåtte ordlyden bedre får fram at utredningen må være tilstrekkelig til å avgjøre saken på en forsvarlig måte.

Selv om forvaltningsorganet etter dette ikke bevisst kan unnlate å utrede en sak i tråd med kravene i forvaltningsloven § 17 og avvente en eventuell klage før saken utredes nærmere, vil jeg understreke at forvaltningen også har adgang til å innhente ny informasjon i forbindelse med en klagebehandling. Underinstansen skal etter forvaltningsloven § 33 andre ledd første punktum «foreta de undersøkelsen klagen gir grunn til», og deretter oppheve eller endre vedtaket, avvise klagen eller sende klagen videre til klageinstansen, jf. andre og fjerde ledd. Klageinstansen har selv ansvar for at saken blir tilstrekkelig opplyst, jf. § 33 femte ledd, og «kan [...] prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye omstendigheter», jf. § 34 andre ledd første punktum.

SPØRSMÅL NR. 2179

Innlevert 2. juni 2024 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati

Besvart 6. juni 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Kan statsråden bekrefte at baksetene på pick-uper utløser opptil 850 000 kroner i avgifter til staten (et avgiftsnivå på omtrent 60 %), og er han kjent med andre land som opererer med et så høyt avgiftsnivå på dette?

BEGRUNNELSE:

Bakgrunnen er det høye avgiftsnivået på bakseter på det som ofte omtales som verdens mest populære familiebil.

Svar:

Med unntak av lastebiler og større busser skal det betales engangsavgift for de fleste typer motorvogner som skal benyttes på vei. Avgiften betales når kjøretøyet registreres i Kjøretøyregisteret. De avgiftspliktige kjøretøyene er delt inn i syv avgiftsgrupper med ulike satser og beregningsgrunnlag. Høyest avgift svares for avgiftsgruppe a, som blant annet omfatter personbiler.

Næringskjøretøy er delvis skjermet fra engangsavgiften. Lastebiler og store busser er som nevnt ikke omfattet av engangsavgiften. Varebiler (avgiftsgruppe b) står i en mellomstilling mellom næringskjøretøy og privatbiler, og ilegges vesentlig lavere avgift enn personbilene. For avgiftsgruppe a og b beregnes engangsavgiften på bakgrunn av utslipp av CO₂ og NO_x, samt vekt.

Ved endring av avgiftsmessig status, typisk fra varebil til personbil, skal det betales tilleggsavgift. Tilleggsavgiften skal utgjøre differansen i avgift mellom opprinnelig og ny avgiftsklasse, med et prosentvist fradrag basert på den tiden som har gått mellom registrering og statusendringen. Etter 20 år kan statusendring gjennomføres uten avgift.

Reglene forhindrer blant annet omgørelser i form av at ombygde personbiler registreres som varebil, for deretter å bygges tilbake til personbil rett etter registrering. Mange kjøretøy som leveres som varebiler, er i realiteten ombygde personbiler, som relativt enkelt vil kunne bygges tilbake til personbil. Uten disse reglene ville det være vanskelig å opprettholde systemet med lavere engangsavgift på varebiler.

Departementet er ikke kjent med det konkrete eksemplet det vises til, men det vil kunne påløpe avgift ved statusendring av tilnærmet nye kjøretøy med høye utslipp og vekt.

Kjøpsavgifter på motorvogner varierer betydelig fra land til land. Dette gjelder både nivå og utforming. Norge har høye avgifter for biler med høye utslipp. Dette må ses i sammenheng med at engangsavgiften har blitt benyttet som et tiltak for å stimulere til en mer miljøvennlig bilpark. Norge står også i en særstilling når det gjelder avgiftsmessige insentiver for elbiler. Dette har ført til elbilandelen av nybilsalget nå utgjør om lag 87 pst. Det norske avgiftsnivået på biler med forbrenningsmotor er

allikevel ikke enestående. I Danmark vil for eksempel engangsavgiften gjennomgående overstige nettoprisen fra forhandler for dyre personbiler.

Jeg har selv egenhendig bygd om en pickup og den sto parkert ved det fine «traktorkonge»-skiltet jeg fikk av deg.

Ønsker deg en god sommer bak rattet.

SPØRSMÅL NR. 2180

Innlevert 2. juni 2024 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 11. juni 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Kan justisministeren redegjøre for hvor mange årsverk i vest politidistrikt som jobber fast med forebyggende arbeid særlig rettet mot barn og unge, og kan statsråden gi tall på hvor mange av disse som til daglig jobber med dette i Bergen?

BEGRUNNELSE:

Jeg har ved flere anledninger tatt opp ulike bekymringer og konsekvenser knyttet til ressursituasjonen i Politiet. Nye tall fra SSB og PODs politistatistikk viser at politidekningen i Norge er redusert siste året. Dette gjør at politiet nå er i dårligere stand til å ivareta sitt samfunnsoppdrag. Samtidig som vi er vitne til en nedbygging av politiet øker ungdomskriminaliteten og det forebyggende arbeidet må nedprioriteres.

Dette vil på sikt få alvorlige konsekvenser og det kan ikke advares sterk nok mot at det kuttes til beinet i politiets forebyggende arbeid.

Dette bekymrer svært mange i Norge, også i min egen hjemby Bergen.

Svar:

Forebygging av kriminalitet er en sentral oppgave for politiet og er gitt prioritet i departementets tildelingsbrev til Politidirektoratet også i 2024. Effektiv forebygging bidrar både til å minske omfanget av kriminaliteten, reduserer skadevirkninger og hindrer gjentakelse.

Det forebyggende arbeidet er et felles ansvar for alle fagområder og funksjoner i politiet. Både etterforskere og politibetjenter som jobber operativt jobber selv sagt forebyggende. I tillegg er det etablert egne ordninger med politiråd og politikontakter som en del av den faste samarbeidsstrukturen mellom politi og kommune. Forebygging av barne- og ungdomskriminalitet utgjør en sentral del av arbeidet i disse strukturene.

En tallfesting av antall årsverk fast knyttet til det forebyggende arbeidet vil på denne bakgrunn ikke gi et fyllestgjørende bilde av politiets forbyggende innsats. Jeg har imidlertid innhentet det etterspurte tallmaterialet og har fått opplyst fra Politidirektoratet at det i dag totalt er 27 personer som jobber fast med forebyggende arbeid særlig rettet mot barn og unge i Vest politidistrikt. I tillegg har distriktet bemannet nettpatruljen med fire personer.

Av de 27 tjenestepersonene som arbeider med slik forebygging i distriktet, er det i dag 12 som jobber fast med forebyggende arbeid rettet mot barn og unge i Bergen.

SPØRSMÅL NR. 2181**Innlevert 2. juni 2024 av stortingsrepresentant Terje Halleland****Besvart 5. juni 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Ser statsråden problemet med det delte ansvaret mellom Staten vegvesen og Nye veier på RV 13, og vil han ta initiativ til at Nye Veier også får ansvaret for drift og vedlikehold på strekningen?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med Nasjonal transportplan for perioden 2022 – 2033 ble strekningen Rv 13 Skare–Sogndal overført til Nye Veier, samtidig som Statens vegvesen har beholdt sitt ansvar for vedlikehold og drift på samme strekning. Dette betyr at Nye veier er ansvarlig for bevilgninger til utbedringer på strekningen, mens Staten vegvesen skal drifte veistrekningen. Dette fører ofte til misforståelser, unødvendig tidsbruk og at nødvendige tiltak faller mellom to stoler.

Svar:

Nye Veier overtok ansvaret for rv 13 på strekningen Skare-Sogndal som del av Nasjonal transportplan 2022-2033, jf. Meld. St. 20 (2020-2021).

Det følger av rammeavtalen mellom Samferdselsdepartementet og Nye Veier at Nye Veier overtar ansvaret for drift og vedlikehold etter at selskapet har bygget ferdig og åpnet strekningen for trafikk.

Nye Veier legger til grunn en såkalt utbedringsstrategi for videre utvikling av rv 13 på strekningen Skare-Sogndal. Dette innebærer i hovedsak at det gjennomføres punktvis utbedringer på enkeltstrekninger hvor det er knyttet utfordringer til for eksempel skred- og tunnelsikringstiltak. Dette innebærer samtidig at rammeavtalens føringer for når ansvaret for drift og vedlikehold skal overføres til Nye Veier er mer uklare, i og med at det ikke på samme måte som for ordinære strekningsvise prosjekter lar seg avgrense når et prosjekt er ferdig og åpnet for trafikk osv.

Jeg er enig i at det er viktig å finne frem til en modell for drift og vedlikehold som er effektiv og gir mest mulig igjen for pengene. Samferdselsdepartementet arbeider nå med å vurdere hvordan fordelingen av ansvaret for drift og vedlikehold mellom Nye Veier og Statens vegvesen, blant annet på rv 13, skal legges opp, herunder tidspunkt for eventuell overføring av ansvaret til Nye Veier. Jeg vil komme tilbake med en nærmere orientering om saken ved egnet anledning.

SPØRSMÅL NR. 2182**Innlevert 2. juni 2024 av stortingsrepresentant Mimir Kristjánsson****Besvart 10. juni 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Sosialhjelpsmottakere som mottar økonomisk støtte fra frivillige organisasjoner som for eksempel Kreftforeningen, har opplevd å få avkortning i sosialhjelpen lokalt.

Kan statsråden bekrefte at intensjonen fra nasjonal veileder fra 2022, om økonomisk stønad etter sosialtjenesteloven blir fulgt opp i NAV-kontorene lokalt, og økonomisk støtte fra frivillige organisasjoner holdes utenfor når sosialhjelpen skal beregnes?

BEGRUNNELSE:

I 2022 sendte regjeringen ut en nasjonal veileder om økonomisk stønad etter sosialtjenesteloven. Formålet med veilederen er å synliggjøre det store handlingsrommet sosialtjenesteloven gir kommunene, samt å gi NAV-kontorene et praktisk hjelpemiddel for å kunne utøve skjønn og foreta konkrete og individuelle vurderinger. Videre står det i veilederen at:

«NAV-kontoret har ikke anledning til å henvise personer til frivillige organisasjoner som et alternativ til økonomisk sosialhjelp. Den hjelpen en bruker får fra frivillige organisasjoner,

kommer i tillegg til den hjelpen NAV kan gi til de som trenger det, og er ingen erstatning for hjelp fra NAV».

Kreftforeningen gir tilbakemelding på at den økonomiske støtten de har gitt, har blitt avkortet av flere NAV-kontorer lokalt. Det hjelper de økonomisk vanskeligstilte svært lite å motta støtte fra frivillige organisasjoner, hvis den samme summen blir avkortet i fra NAV lokalt. I praksis betyr dette at de frivillige organisasjoner subsidierer kommunenes sosialbudsjett.

Svar:

Det er kommunene som er ansvarlig for de sosiale tjenestene og som behandler søknader om økonomisk stønad (sosialhjelp). Departementet eller Arbeids- og velferdsdirektoratet har ingen direkte styringslinje ut mot kommunene. Direktoratet er delegert myndighet fra departementet til å forvalte sosialtjenesteloven, herunder ansvaret for å tolke regelverket og veilede i dette. Direktoratets rundskriv er normerende og retningsgivende for kommunene. Direktoratet utarbeidet i 2022 en veileder om økonomisk stønad. Veilederen ligger innenfor dagens regelverk i sosialtjenesteloven som NAV-kontorene skal

følge, og synliggjør det store handlingsrommet sosialtjenesteloven gir kommunene.

Sosialhjelp skal sikre et forsvarlig livsopphold. Stønaden er behovsprøvd. Det betyr at kommunene både har rett og plikt til å foreta individuelle og skjønnsmessige vurderinger av søkeres hjelpebehov, stønadsbeløp og stønadsform.

Sosialhjelp er en subsidiær ytelse. Utgangspunktet er derfor at det i vurderingen av om det skal ytes stønad og i beregningen av stønadsnivået kan tas hensyn til alle former for inntekter, forsørgelse, ytelser, støtte og egne midler som personen har eller har tilgang til. Hvorvidt slike midler skal tas med i stønadsberegningen, må vurderes konkret ut fra blant annet hva slags type midler det er snakk om, beløpets størrelse, konsekvenser av at midlene brukes og personens helhetlige situasjon, herunder om hjelpebehovet er å anse som kortvarig eller langvarig.

Disse vurderingene skal gjøres også dersom mottaker har fått økonomisk støtte fra en frivillig organisasjon. Sosialtjenesteloven har ingen bestemmelse om at støtte fra frivillige organisasjoner skal holdes utenfor ved beregning av sosialhjelp. Søknaden til personer som har mottatt slik støtte skal, som alle søknader om sosialhjelp, vurderes konkret av NAV-kontoret.

SPØRSMÅL NR. 2183

Innlevert 2. juni 2024 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 7. juni 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden sikre at 330-skvadron kan bunkre i Hallingdal?

BEGRUNNELSE:

I dag kan mange beredskapsinntanser bunkre på Torpomoen i Hallingdal. Dette fordi luftambulansen midlertidig bruker denne basen. Skvadron 330 kunne før bruke Ål, men med nye helikopter er ikke det mulig lenger.

Denne regionen er viktig å ha god beredskap i. Både for ekstremvær og søk og redning for en region med 120 000 mennesker når hytte og feriefolk er i Hallingdal sammen med de fastboende. Det er planer å utvikle Torpo videre i en beredskapssammenheng og et anlegg for bunkers vil vera et viktig bidrag.

Om luftambulansen skal flytte til Ål fra Torpo er flere usikre på om det er grunnlag for bunkring på Torpo

videre. Dette er viktig for flere instanser innenfor beredskapen.

Svar:

Det er etablert syv redningshelikopterbaser langs kysten med redningshelikopter på døgkontinuerlig beredskap. Kapasiteten og dekningsgraden er betydelig styrket gjennom anskaffelsen av 16 nye SAR Queen helikoptre. SAR Queen er på plass på Sola, Ørlandet, Banak, Bodø, og fra høsten 2024 også på Florøbasen. De nye helikoptrene har større rekkeviddekapasitet enn tidligere, og gir større trygghet for folk på sjøen, langs kysten og i landet for øvrig.

Helikoptre på beredskap står sjelden med fulle drivstofftanker, men har en drivstoffmengde som vil være passende for gjennomføring av de aller fleste redningsoppdrag. Dersom et redningsoppdrag krever langvarig inn-

sats, som for eksempel under evakuering av mange personer fra et større skip i nød eller ved et komplisert søk etter personer i hytteområder, kan det være behov for etterfylling av drivstoff underveis i oppdraget. Det tilstrebes alltid å fylle drivstoff så nært operasjonsområdet som mulig. Fylling av drivstoff gjøres på lufthavner og helikopterlandingsplasser, og om kort tid vil det også være mulig for de nye redningshelikoptrene å fylle drivstoff i lufta fra enkelte militære skip. Større lufthavner har tilgang på fylling av drivstoff hele døgnet, mens andre lufthavner har begrensede åpningstider for drivstoff. Mange mindre lufthavner

har selvbetjeningsanlegg som kan benyttes uavhengig av åpningstider.

Torpomoen har vært benyttet for fylling av drivstoff av de nye redningshelikoptrene ved operasjoner og trening i området Hallingdal. Drivstoffanlegget der er imidlertid ikke dimensjonert for de større redningshelikoptrene. Hovedredningsentralen opplyser at det pågår et arbeid sammen med Luftambulansetjenesten for å se på muligheter for videre bruk av Torpo, og også andre steder på Østlandsområdet, for fylling av drivstoff på redningshelikoptrene.

SPØRSMÅL NR. 2184

Innlevert 2. juni 2024 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 7. juni 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Kva vil statsråden gjera for å fylgje opp bekymringane til Ål formannskap om auka narkotikabruk?

GRUNNGJEVING:

Denne helga besøkte eg Ål kommune og fleire lokalpolitikarar oppdaterte meg på situasjonen med auka narkotikabruk blant unge i regionen. Dei viste også til brev frå formannskapet til departementet om situasjonen. Kommunen viser til ynskje om å gje Politiet fleire verkøy i kampen mot narkotika. Det kan tyde på at mange opplever riksadvokaten sitt brev som «vingeklipping» av Politiet i narkotikakampen så det kunne vera på sin plass at statsråden slo fast at narkotika er forbudt og at Politiet sjølvsagt må kunne ransake unge for å bekjempe dette og ikkje stadfeste eit etterlattinntrykk at narkotika ikkje er ulovleg. Dette signalet kan statsråden gje i svaret til Ål formannskap og på mitt spørsmål.

Svar:

Regjeringen har i Hurdalsplattformen slått fast at vi ikke vil avkriminalisere narkotika. Bruk og besittelse av narkotika er forbudt og vi vil ikke avkriminalisere dette slik som det ble foreslått fra forrige regjering.

Politiet har, og skal fortsatt ha, en viktig rolle i å bekjempe ulovlig rusbruk blant ungdom. Politiets innsats skjer både i straffesakssporet og i det forebyggende sporet. Det er viktig at politiet, sammen med andre etater,

har virkemidler for å kunne forbygge og avdekke rusbruk blant barn og unge.

Å hindre at barn – og unge begynner med narkotika er svært viktig, da slikt misbruk får store konsekvenser for enkeltmennesker, pårørende og samfunnet. Da må politiet, sammen med andre etater, ha gode virkemidler for å forbygge slikt misbruk.

Regjeringen har satt ned et offentlig utvalg som skal utrede de strafferettslige og de straffeprosessuelle virkemidler på narkotikaområdet. Utredningen skal leveres i form av en NOU i løpet av juni 2024. Jeg viser til mandatet til utvalget.

I lys av Riksadvokatens retningslinjer og utviklingen gjennom rettspraksis, er det uttrykt bekymring knyttet til den praktiske håndhevingen og forebyggingen av mindre alvorlige narkotikasaker, og hvilke muligheter politiet har til å forebygge rusmisbruk blant ungdom med dagens rettstilstand. Regjeringen vil se på hvilke virkemidler politiet har til disposisjon i narkotikasaker, og om det er behov for klargjøring og eventuell justering av disse. Politiets praktisering av reglene for bruk av tvangsmidler og eventuelle endringer av regelverket må uansett holde seg innenfor de rammene Grunnloven og EMK setter.

I september 2023 innledet jeg på et folkemøte om rus i Hallingdal, hvor også representanter fra Ål deltok. Jeg tok blant annet opp arbeidet regjeringen har igangsatt på rusområdet, hvor det blant annet er sentralt å se på politiets virkemidler i denne typen saker. Jeg opplevde et sterkt lokalpolitisk engasjement for arbeidet med å bekjempe rusmisbruk, som er svært viktig fordi kommunene har en sentral rolle i dette arbeidet. Jeg ser frem til videre dialog

med kommunene i arbeidet med oppfølgingen av rapporten fra Rushåndhevingsutvalget.

SPØRSMÅL NR. 2185

Innlevert 2. juni 2024 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 11. juni 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

EØS-avtalen inneholder særlige mekanismer for innspill fra EFTA-statene til ny EU-lovgivning. Såkalt "Decision shaping" hvor EØS landene kan påvirke EUs politikk og lovgivning fra utarbeidelse til den formelt er besluttet i EU.

Kan utenriksministeren avklare hvordan regjeringen jobber på dette området og hvilke saker man har prioritert å bidra til "Decision shaping" siden Støre-regjeringens tiltrådte?

BEGRUNNELSE:

Decision shaping beskrives som følger på EFTA sidene:

"Decision shaping is the work carried out by the EEA EFTA States to influence EU policies and legislation up until they are formally adopted by the EU.

The European Commission has the exclusive right to propose new legislation, but is obliged to call on advice from external sources when doing so. Input can take the form of participation by EEA EFTA experts in Commission committees and expert groups or the submission of EEA EFTA Comments, as well as the adoption of resolutions in response to Commission initiatives."

"Bearing in mind that the EEA EFTA States have little influence on the decision-making phase on the EU side, it is all the more important for them to be actively involved in the preparatory and consultation phase of EEA legislation."

Det er av interessant å vite hvordan regjeringen jobber for å påvirke EU i utformingen av politikk, direktiver og lovgivning.

<https://www.efta.int/eea-relations-eu/decision-shaping>

Svar:

Det er fastslått i flere rapporter de senere årene at Norges mulighet for medvirkning i EUs regelverksutforming er størst i den tidlige fasen. Med tidlig fase menes forberedelsen av Kommisjonens forslag og de innledende disku-

sjonene i Rådet og Europaparlamentet, i EFTA-sjargongen kalt «decision shaping».

Tidlig medvirkning er viktig for å kunne ivareta særlige norske interesser, men også for å bidra til at regelverket blir best mulig. Særlig gjelder dette områder hvor Norge og norske eksperter har spesiell erfaring og ekspertise. I tillegg vil aktiv medvirkning i tidlig fase gi innsikt som gjør det enklere å avklare og benytte handlingsrommet som finnes ved gjennomføring og praktisering av regelverket i Norge.

Påvirkning gjennom medvirkning har i flere år vært et mantra når det gjelder arbeid med EØS-relevant EU-regelverk. Vi har flere muligheter til medvirkning i tidlig fase. Det helt åpenbare er retten vi har gjennom EØS-avtalens bestemmelser til å delta i ekspertgrupper og komiteer under Kommisjonen når det gjelder utforming og utvikling av EU-regelverk som faller inn under EØS-avtalens virkeområde. Ifølge EFTA-sekretariatets oversikt deltar Norge i rundt 300 ekspertgrupper. I den norske forvaltningen blir arbeidet i tidlig fase fulgt opp av sektordepartementet med ansvar for fagfeltet, men også i stor grad av underliggende virksomheter som Mattilsynet, Miljødirektoratet, Finanstilsynet og SSB. Et annet viktig virkemiddel er uformell og formell dialog med EU-institusjonene på politisk nivå og på embetsnivå, spesielt fra EU-delegasjonen i Brussel. Andre muligheter for medvirkning vi benytter oss av er blant annet fremleggelse av formelle EØS/EFTA-kommentarer og sekondering av norske nasjonale eksperter i EUs institusjoner, herunder EU-byråer.

EUs politikk- og regelverksutvikling har endret seg betydelig de siste årene, ikke minst når det gjelder utvikling av sektorovergripende politikk og regelverk. I økende grad ser vi etablering av store rammereguleringer som fastlegger mål, prinsipper og premisser og deretter overlater til komiteer eller organer under Kommisjonen å videreutvikle og forvalte reglene. Beslutningsprosessene går også raskere enn tidligere. Dette gjør det mer krevende å sikre norske interesser. Etablering av nasjonale posisjoner så tidlig som mulig i prosessen er derfor enda viktigere enn før. Det fordrer også involvering av lokal og regional for-

valtning samt berørte aktører i norsk samfunns- og næringsliv. Naturlig nok vil det være i de store og viktige sakene at norske myndigheter må avsette tilstrekkelig med ressurser til å gjennomføre et omfattende medvirkningsarbeid. Men også i saker av mindre betydning, f.eks. teknisk regelverk, må EUs arbeid følges tett for å sikre tilstrekkelig kunnskap om regelverket og for å sikre en god gjennomføring av regelverket i Norge.

Konstruktive bidrag til rett tid og deling av erfaringer og resultater er avgjørende for å bli lyttet til når ny EU-politikk og nytt EU-regelverk utvikles. Konkret og langsiktig arbeid overfor EUs institusjoner og EUs medlemsland medfører at vi opparbeider oss troverdighet og et godt grunnlag for å kunne få gjennomslag for norske posisjoner.

SPØRSMÅL NR. 2186

Innlevert 2. juni 2024 av stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen

Besvart 7. juni 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Det vil være naturlig at det er etablert en arena hvor fylkeskommunene og Samferdselsdepartementet diskuteres.

Har det vært diskutert behov for økt kapasitet og fornying av materiell, og hva er statsrådets plan for å bedre situasjonen for næringslivet og folk flest som bor på øysamfunnene i Nordland?

BEGRUNNELSE:

Fra 1. juli 2022 ble det gratis å ta ferge på 17 strekninger i Nordland. Gratis ferger ble da innført av regjeringen for alle samband med under 100 000 årlige reisende. Fra og med i dag, 16. august 2023, er det gratis å ta ferge til Herøy og Dønna.

Dette var viktig for å redusere kostnadene for de som er avhengige av ferger, men det var også fordi en ønsket å bidra til vekst i næringslivet som blant annet reiselivet.

Reisen ble gratis, men uten at kapasiteten på ble økt. Det frustrerer de som er avhengig av ferja på daglig basis. – Vi må kjøre tidligere fra jobb for å håpe å bli med ferga. Over fjorden venter barn i barnehage og SFO. Når vi hjem i dag, spør et knippe pendlere, i Helgelands Blad 28.05.2024.

Videre kunne en lese at ordfører Elbjørg Larsen (Ap) og gruppeleder i Frp, Vegar Dalen, har møtt pendlere og fått høre frustrasjonen fra dem. – Tallene er for første kvartal i år er det 1094 gjenstående PBE på Søvik-Flostad mot fjorårets 313. Dette er alarmerende og tegner grusomt for resten av året. Dersom dette er trenden, vil vi ha 4700 gjenstående biler i juli mot tilsvarende måned i fjor der det var 1352 PBE.

Dette er dessverre en situasjon som oppleves rundt om i hele Nordland deler av året, det er bra at næringslivet opplever vekst og at reiselivsnæringen opplever at flere vil besøke vårt fylke men det er ille for de som bruker fergen til f. eks pendling.

Det burde vært tatt høyde for en kapasitetsøkning når en bestemte at fergene skulle gjøres gratis og en ønsket vekst i øykommunenes reiseliv og annen næring.

Fylkeskommunen har ikke økonomi til å sette inn ekstra kapasitet, og det kan vel ikke heller sies å være deres ansvar når staten skal ta regningen for bilistene.

Det er kritisk at pendlere ikke blir hørt, at turister må stå så lenge i kø at de velger en annen vei, eller at et vogntog med fisk blir stående over en ferge kan medføre store tap for næringslivet i f.eks. Herøy. Det er spådd seks prosent vekst i havbruksnæringen framover – og det vil skape behov for kanskje ni ferger i bassenget for Herøy og Dønna.

Regner med at Samferdselsdepartementet og Nordland fylkeskommune har etablert en arena /møtepunkter hvor kapasitet og materiell fornyelse diskuteres, og at det derfor ikke bør være ny kunnskap om at det er behov økt kapasitet.

Svar:

En målsetting i Hurdalsplattformen er gratis ferje til øyer og andre samfunn uten veiforbindelse til fastlandet og å gjøre alle ferjesamband med under 100 000 passasjerer årlig gratis, samt å redusere billettprisene med 50 prosent sammenlignet med billettprisene 1. januar 2021. Det har vi nå lagt til rette for. Ordningen med gratis ferje ble først omtalt i Prop. 1 S Tillegg 1 (2021-2022), og ordningen ble videre spesifisert i Prop. 115 S (2021–2022) Tilleggsbevilg-

ninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2022. I 2022 og 2023 er midlene gitt med en særskilt fordeling over rammetilskuddet til fylkeskommunene, basert på tapte inntekter i den enkelte fylkeskommune ved å innføre ordningen. Inntektstapet er altså utgangspunktet for kompensasjonen. Bevilgningen som blir gitt tar utgangspunkt i inntektstall fra 2019 som var det siste «normalåret» før koronapandemien. Ordningen for gratis ferjer ble utvidet i statsbudsjettet for 2023. I statsbudsjettet for 2024 satte regjeringen av midler til helårseffekten av ordningen.

Regjeringens satsing på ferje har for Samferdselsdepartementets del vært drøftet med fylkeskommunene gjennom konsultasjonsordningen med KS og det er administrativ kontakt mellom ferjeforvaltningen i fylkeskommunene og Statens vegvesen.

Kompensasjonen blir fordelt gjennom rammetilskuddet til fylkeskommunene, som er en del av fylkeskommunenes frie inntekter. Det er ikke lagt inn midler for å ta høyde for eventuell økt trafikk eller kapasitetsøkning i tilbudet. Det er fylkeskommunene som har ansvaret for fylkesveiferjene og ansvaret for finansieringen av ferjedriften. Den enkelte fylkeskommune kjenner sine samband best og må selv vurdere om det er særskilte trafikale forhold på sambandene som tilsier behov for å gjøre endringer i takstene eller andre tiltak. Dersom det på sikt blir behov for å øke tilskuddet til ordningen gjennom økte rammer til fylkeskommunene vil dette måtte skje gjennom de ordinære budsjettprosessene.

SPØRSMÅL NR. 2187

Innlevert 2. juni 2024 av stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen

Besvart 11. juni 2024 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Kan det virkelig ha seg slik at en kommune som er vertskommune skal bli påført, eller stå i fare for å bli påført slike kostnader som beskrevet ovenfor dersom man er vertskommune for mottak, og er det slik at staten ikke vil bære dette ansvaret, men flytte det over på små kommuner som Lødingen?

BEGRUNNELSE:

Fremskrittspartiet har tidligere fremmet forslag om en kompensasjonsordning som dekker alle ekstra kostnader som kommunene får ved å være vertskommune for asylmottak, slik at kommunene ikke blir økonomisk skadelidende, Dokument 8:70 S (2023-2024).

Lødingen kommune er et eksempel på en kommune blir økonomisk skadelidende fordi de har tatt et stort samfunnsansvar gjennom å være vertskommune for et mottak med rundt 150 flyktninger.

Gjennom de siste årene har kommunen vært på ROBEK-lista, og har således et behov for å komme seg ut av dette uføret for å kunne gi sine innbyggere gode og vel fungerende tjenester.

Kommunen opplevde tidligere i år at en familie med mor og barn flyttet til mottaket. Mottaket hadde allerede da fått en bekymringsmelding fra mottaket på Råde Ankomstsenter, med bekymring for at mor ikke

hadde kontroll på barnet og måtte følges ekstra godt opp. Barnevernet fatter så et akuttvedtak etter Lov om BV § 4.2.

Familien har fått ny bostedskommune i Ringeby, men kommunen melder at de ikke kan ta imot mor og barn som planlagt den planlagte datoen, og i forkant ble saken oversendt til barnevernet i Ringeby kommune, Midt-Gudbrandsdal barnevernstjeneste.

I møter mellom barnevernstjenestene i Vesterålen og Midt-Gudbrandsdalen sier den nye bosettingskommunen at de er sterkt uenig i overføringen av saken, da barnet ikke oppholder seg i deres kommune når den akutte situasjonen oppstår. Barnevernloven er klar på at det er barnets oppholdskommune som skal fatte vedtak ift. barn, dog ikke den kommunen som de oppholder seg i på grunn av et institusjonsopphold. Lødingen var oppholdskommunen da barnet ble akutt plassert.

Lødingen mottar ingen bosettingstilskudd for denne familien, og mor har ingen rettigheter i Lødingen. Lødingen kommune står altså nå i en situasjon hvor det er Lødingen kommune, tross at dem ikke er bostedskommune, som blir belastet med utgiftene til denne saken. Ringeby som er ny bostedskommune, slipper denne utgiften.

Svar:

Kommunane gjer ein viktig innsats med mottak og busetjing. Eg forstår at det kan opplevast urimeleg for enkeltkommunar som i nokre tilfelle må handtera store utgifter til barnevernstiltak knytt til barn som berre i kortare tid hadde opphald i kommunen.

Barnevernslova er utforma for at det skal vere eit tydeleg og avklart ansvarsforhold mellom kommunar, og sikre at barn får nødvendig hjelp, omsorg og vern. Det følgjer av barnevernslova § 15-4 at den kommunen der eit barn oppheld seg, har ansvaret for å yte tenester og setja i verk tiltak etter lova (opphaldskommuneprinsippet). I tilfelle der ein kommune overtek omsorgsansvaret for eit barn, har denne kommunen òg oppfølgingsansvaret så lenge det offentlege har omsorga for barnet.

Opphaldskommuneprinsippet inneber at det er den kommunen barnet oppheld seg i som har ansvaret for å yte tiltak. Dette gjeld uavhengig av om opphaldet i kommunen er kortvarig eller mellombels. I samsvar med barnevernslova § 15-11 har den kommunen som er ansvarleg for tiltaket, også ansvar for å dekkje kostnadene. Desse føresegnene gjeld generelt for alle tiltak og tenester

i kommunane, og for alle barn, ikkje berre tiltak som gjeld barn i asylmottak.

Eg har forståing for at det kan oppstå krevjande situasjonar for enkeltkommunar når barn i barnevernet har tilknytning til fleire kommunar. Samstundes er barnevernslova innretta for at det alltid skal vere sikkert kven som har ansvaret for at barnet får nødvendig vern og omsorg.

Ved omsorgsovertaking av barn i asylmottak som oppheld seg i Noreg saman med foreldre eller andre med foreldreansvar, vil barnet utløyse «særskilt tilskot ved busetjing av einslege mindreårige flyktningar m.fl.» etter busetjing i ein kommune. Dersom ein annan kommune enn bustadkommunen har omsorga og ber utgiftene til tiltak, vil kommunen som har omsorgsansvaret ha krav på å få heile tilskotet. Tilskotet blir utbetalt til og med det året barnet fyller 20 år. Sakene kan også utløyse integreringstilskot etter busetjing, dersom dei er i målgruppa for tilskotet. Dersom ein annan kommune enn bustadkommunen har omsorga og ber utgiftene knytt til omsorgstiltaket vil kommunen som har omsorgsansvaret ha krav på å få heile integreringstilskotet.

SPØRSMÅL NR. 2188

Innlevert 3. juni 2024 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn

Besvart 7. juni 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kva er retningslinene for skilting av fartsgrense i samband med strekningsmåling av fart?

GRUNNGJEVING:

Bruk av strekningsmåling av fart har blitt jamnt vanlegare, særleg på strekningar som er utsett for trafikkulukker. Dette kan ha fordelar med tanke på å unngå overskridingar og gjere sjåførar meir medvitne rundt eiga fart.

Samstundes som det er viktig at folk held fartsgrensene, er det også viktig at folk under normale vær- og føreforhold ikkje køyrer vesentleg saktare enn gjeldande fartsgrenser, slik at trafikkflyten ikkje vert forstyrra.

Ved opplysningsskilt om strekningsmåling står det ofte ikkje opplyst kva fartsgrensa er, sjølv om denne er avvikande frå den generelle fartsgrensa på landeveg (80 km/t). Og dersom den står opplyst, er det med eit lite og vanskeleg lesbart underskilt. Fartsgrensa er normalt ik-

kje opplyst om mellom kontrollpunkta heller. Dette kan føre til at mange køyrer saktare enn det som faktisk er fartsgrensa for å vere på den sikre sida, noko som igjen er forstyrrande for trafikkflyten.

Svar:

Vi har to generelle fartsgrenser i Noreg, 50 og 80 km/t, og desse fartsgrensene vert normalt ikkje skilta. Dersom SATK-punktet (strekningsmåling) står på strekning med generell fartsgrense 80, blir det difor ikkje skilta gjentakning av fartsgrensa. Derimot kan skilt for strekningsmåling ha eige underskilt som viser fartsgrense 80 km/t i miniatyr, som ei opplysing om at det er generell fartsgrense på strekninga. Det er berre fartsgrense 80 som kan visast på miniatyrskilt under skilt for strekningsmåling. Alle andre skilt for fartsgrense skal ha ein viss storleik som er satt etter fartsgrensa på staden (det vil seie dei vanlege fartsgrenseskilta).

Der SATK-punktet står på strekning med særskilt fartsgrense, til dømes 70 km/t, er fartsgrensa skilta med vanlege fartsgrenseskilt 70 km/t. Disse fartsgrenseskilta skal stå ca. 50 meter etter SATK-skiltet. Avstanden mellom gjentakande fartsgrenseskilt skal ikkje vere større enn 500 meter når fartsgrensa er 70 km/t og lågare.

Høg fart er ei av hovudårsakene til dødsulykkene, og strekningsmåling er eit av dei beste tiltaka vi har med omsyn til trafikksikkerheit. Som representanten Rotevatn påpeikar, er dette tiltak som blir nytta på strekningar som har hatt fleire alvorlege ulykker, eller der potensialet for høgt skadeomfang er stort. Det viktig å køyre etter forholda og avpasse farten uavhengig av skilta fartsgrense.

SPØRSMÅL NR. 2189

Innlevert 3. juni 2024 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 10. juni 2024 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung

Spørsmål:

Meta, som eig dei sosiale nettverka Facebook, Messenger, Instagram og WhatsApp, har nylig opna eit KI-senter i Oslo. Sist veke varsla Meta at dei endrar reglane frå 26. juni slik at dei kan bruke alle foto du har lagt ut i Meta sine sosiale nettverk til å trene opp KI-modellar.

Meiner digitaliseringsministeren dette er akseptabelt av eit selskap som opererer i Noreg og har ein så dominerande plass i folk sin kvardag - og viss ikkje, vil statsråden straks ta opp saka med Meta og be dei respektere personvernet til norske brukarar?

Svar:

Meta har varslet at fra og med 26. juni vil blant annet innlegg og bilder på Facebook og Instagram brukes til å utvikle og forbedre selskapets KI-modell. Brukerne må selv aktivt protestere hvis de ønsker å reservere seg mot dette.

Jeg mener det er problematisk at Meta endrer vilkårene for slik bruk av innhold på sine tjenester uten å først få aktivt samtykke fra brukerne. Hvis Meta skal bruke innhold til å trene KI-modeller, forventer jeg i det minste at de som bruker tjenestene får et lett tilgjengelig og reelt valg om å reservere seg mot det. Dette innebærer blant annet at det må være enkelt å finne skjemaet hvor man kan reservere seg.

Det må avklares rettslig om de endringene Meta nå gjør i vilkårene er lovlige. Datatilsynet har likevel signalisert at de tviler på om Metas varslede bruk av KI er lovlig. Det kan være hensiktsmessig at avklaring skjer gjennom samarbeidet mellom de europeiske datatilsynsmyndighetene. Det norske Datatilsynet er aktive i det europeiske datatilsynssamarbeidet og har også tidligere utfordret Metas forståelse av personvernregelverket. Det er jeg glad for.

Det er likevel viktig for meg å understreke at Datatilsynet er et uavhengig forvaltningsorgan, og at jeg ikke kan instruere dem om hvordan de skal følge opp denne saken.

Jeg forventer at Meta etterlever norsk lov. Som ett av de største internasjonale teknologiselskapene, har Meta et særlig ansvar. Dette har jeg tatt opp med selskapet tidligere, og det vil jeg fortsette med. Generelt mener jeg at Meta, i langt større grad enn i dag, må ta hensyn til personvernet. Jeg har allerede dialog med Meta om deres bruk av personopplysninger til adferdsbasert markedsføring. Jeg har nå bedt Meta om et møte angående selskapets bruk av brukerdata til å utvikle KI-modeller. I den forbindelse har jeg stilt, og vil fortsette å stille, Meta spørsmål for å få klarhet i de endringene Meta nå har varslet og hvordan selskapet vil ivareta brukernes personvern.

SPØRSMÅL NR. 2190**Innlevert 3. juni 2024 av stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland****Besvart 7. juni 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Justis- og beredskapsdepartementet fikk overlevert rapporten Førstelinjetjeneste for rettshjelp i juni 2023.

Når kan det forventes at rapporten blir sendt ut på høring, og hvorfor har ikke dette skjedd enda?

BEGRUNNELSE:

I NOU 2020:5 Likhhet for loven drøftes muligheten for en førstelinjetjeneste for rettshjelp. Flertallet av Rettshjelpsutvalget stilte seg positive til en førstelinjetjeneste for rettshjelp, men ønsket at ordningen skulle utredes nærmere.

Arbeidsgruppen som skulle utrede en førstelinjetjeneste for rettshjelp ble nedsatt på oppdrag fra Justis- og beredskapsdepartementet, og leverte sin rapport 29.06.2023. Ettersom utredningen ble gjort på oppdrag for Justis- og beredskapsdepartementet, gjelder utredningsinstruksen, jf. § 1-2 (1). Rapporten «skal normalt legges ut på høring», jf. utredningsinstruksen § 3-3 (1). Det er ikke fremlagt en beslutning om å unnlate høring, jf. § 3-3 (3).

I lys av revideringsarbeidet av rettshjelploven, er det høyst aktuelt å sikre fortgang samt en god demokratisk prosess i det videre arbeid med en førstelinjetjeneste for rettshjelp.

Svar:

I NOU 2020:5 Likhhet for loven – lov om støtte til rettshjelp (rettshjelpsloven) uttalte flertallet i utvalget at en førstelinjetjeneste vil ha mange fordeler. De foreslo likevel ikke

en førstelinjetjeneste med den begrunnelse at en reform av rettshjelpordningen burde gjennomføres raskt, og at de begrensede rettshjelpmidlene burde prioriteres til det. Et dissenterende medlem mente imidlertid at det var nødvendig å arbeide videre med å utvikle andre offentlige rettshjelpstilbud enn kjøp via enkelttjenester hos privatpraktiserende advokater.

For å supplere kunnskapsgrunnlaget i forbindelse med oppfølgingen av NOU 2020: 5, nedsatte departementet i oktober 2022 en arbeidsgruppe for å utrede hvordan en mulig førstelinjetjeneste for rettshjelp kan organiseres. Arbeidsgruppen leverte sin rapport i juni 2023 og foreslår en omfattende ordning som arbeidsgruppen har anslått at vil ha en årlig kostnad på anslagsvis 176 millioner kroner.

Det viktigste grepet for å forbedre rettshjelpordningen er allerede fulgt opp av regjeringen gjennom lovendringene om en ny modell for økonomisk behovsprøving. Dette er regjeringens første deloppfølging av Rettshjelputvalgets utredning.

Når endringene trer i kraft vil det føre til at rettshjelpordningen omfatter flere som har behov for offentlig støttet rettslig bistand enn i dag.

Rettshjelputvalgets øvrige forslag til styrking av rettshjelpordningen er for tiden til behandling i departementet. Rapporten om en førstelinjetjeneste vurderes opp mot disse øvrige forslagene og inngår som et kunnskapsgrunnlag i dette arbeidet. Gitt de betydelige økonomiske konsekvensene av forslaget i rapporten, er det nødvendig at den vurderes grundig i departementet før et eventuelt forslag om en førstelinjetjeneste kan sendes på høring.

SPØRSMÅL NR. 2191**Innlevert 3. juni 2024 av stortingsrepresentant Kirsti Bergstø****Besvart 10. juni 2024 av næringsminister Cecilie Myrseth****Spørsmål:**

Hvorfor stemte staten ja til lønnsrapporten på Kongsberg Gruppens generalforsamling, når det bryter med lønnspolitikken som er forankret i Stortinget med bredt flertall?

BEGRUNNELSE:

På sin generalforsamling 7. mai beholdt Kongsberg Gruppen lederbonuser på opptil 50 prosent av grunnlønn. Det er dobbelt så høyt som bonus-taket i statens nye retnings-

linjer for lederlønn i statseide selskaper, som er forankret i Stortinget med et bredt flertall. Likevel stemte staten for lønnsrapporten, som i utgangspunktet er i strid med Stortingets vilje. I en protokolltilførsel skriver NFD at det forventer at styrets retningslinjer for lederlønn som legges frem for generalforsamlingen neste år, utarbeides i henhold til statens retningslinjer. Dette gjør det veldig uklart for Stortinget, Kongsberg Gruppen og næringslivet for øvrig å vite hva staten faktisk mener med en forventning. Det bes om en forklaring på hvilke terskler NFD har for å stemme nei til en lønnsrapport som bryter med politikken, og hvorfor ikke NFD gir tydelige frister på når de nye retningslinjene skal innføres. Det blir både uforutsigbart for investorer, og vanskelig for Stortinget å kontrollere at regjeringen følger Stortingets vilje.

Svar:

For denne regjeringen har det vært viktig å begrense størrelsene på bonus i selskapene med statlig eierandel. Et virkemiddel for å oppnå dette var å endre forventningen til maksimal oppnåelig bonus fra 50 til 25 pst. av fastlønn for selskapene i kategori 1. Når det gjelder ikrafttredelse av denne forventningen ble det ved utsendelse av reviderte retningslinjer til lederlønn fra Nærings- og fiskeridepartementet kommunisert at «forventet virkningstidspunkt for eventuell endring av selskapets gjeldende bonusordninger er så snart som mulig, og senest 1. januar 2024». Videre ble det vist til at «staten som eier ser at implementeringstidspunktene, ut ifra hensyn til behov for dialog med øvrige aksjonærer og/eller ansatte, kan være krevende for enkelte selskaper. Staten har gjerne dialog med styrene i de aktuelle selskapene om dette.»

På årets generalforsamling i Kongsberg Gruppen fremla styret i tråd med allmennaksjeloven en lønnsrap-

port med samlet oversikt over opptjent og utbetalt godtgjørelse til ledende personer i regnskapsåret 2023 for generalforsamlingens rådgivende avstemming. NFD vurderte den opptjente og utbetalte godtgjørelsen opp mot Kongsberg Gruppens gjeldende retningslinjer for lederlønn som ble godkjent på generalforsamlingen i 2021. På denne bakgrunn stemte staten v/NFD for den fremlagte lønnsrapporten i en rådgivende avstemming, jf. allmennaksjeloven § 6-16b. Staten som eier vil ta stilling til godtgjørelsen for 2024 når lønnsrapporten for 2024 fremlegges for generalforsamlingen i 2025.

Selskapenes bonusordninger fremgår av styrets retningslinjer for lederlønn. En endring i Kongsberg Gruppens maksimale oppnåelige bonus fordrer etter allmennaksjeloven at styret fremlegger nye retningslinjer for godkjenning av Kongsberg Gruppens generalforsamling, som består av flere eiere enn staten. I årets lønnsrapport orienterte Kongsberg Gruppen alle sine aksjonærer om at de i tråd med allmennaksjeloven § 6-16a vil legge frem nye retningslinjer for generalforsamlingens godkjenning i 2025.

NFD hadde derfor en stemmeforklaring på årets generalforsamling der vi kommuniserte at vi forventer at retningslinjene som fremlegges på neste års generalforsamling utarbeides i tråd med statens retningslinjer for lederlønn. Vi vil ha en dialog med styret i selskapet om dette i den kommende perioden før generalforsamlingen. Staten ved NFD vil på vanlig måte ta stilling til disse retningslinjene når de i tråd med allmennaksjeloven legges frem for generalforsamlingen for behandling neste år. En videreføring av selskapets gjeldende bonussystem i disse retningslinjene vil ikke være i tråd med statens gjeldende forventninger.

SPØRSMÅL NR. 2192

Innlevert 3. juni 2024 av stortingsrepresentant Anna Molberg

Besvart 12. juni 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Hva er bakgrunnen for endringene og hvilke hensyn begrunner at det nå kreves at man må kjøpe egne systemer for innlevering av skattemelding?

BEGRUNNELSE:

Fra og med regnskapsåret 2023 er det bestemt at alle AS og holdingselskap må levere skattemeldingen fra et system/programvare. Dette medfører en kostnad for bedriftene som tidligere ikke var påkrevet da det var tilstrekkelig å føre regnskap manuelt eller i Excel og levere selv i Altinn.

Svar:

Prosjektet ny dialogbasert skattemelding utvikler ny skattemelding for næringsdrivende. Fra og med inntektsåret 2023 må alle selskap sende skattemelding i standard format via et regnskaps- eller årsoppgjørprogram. Enkeltpersonforetak kan levere via regnskaps- eller årsoppgjørprogram, eller direkte på skatteetatens hjemmesider.

Et av hovedmålene med den nye skattemeldingen for næringsdrivende er at den skal bidra til forenkling. Den nye skattemeldingen skal blant annet heve kvaliteten på opplysningene som sendes inn til Skatteetaten, og redusere tiden som de næringsdrivende og deres rådgivere bruker på å fylle ut skattemeldingen. Innlevering av skattemelding direkte fra et regnskaps- eller årsoppgjørssystem gjør det enklere for brukeren, og reduserer faren for feil. Slik funksjonalitet finnes allerede i mange systemer, og i

er tråd med anbefalinger fra OECD, samt er noe mange andre land tilstreber.

Jeg mener det offentlig må tilstrebe å bruke sine midler på en mest mulig effektiv måte. I 2015, da alle næringsdrivende benyttet gammel løsning for skattemelding, brukte 95 pst. av alle upersonlige skattepliktige et sluttbrukersystem for å levere skattemeldingen. I 2020 benyttet 96 pst. et sluttbrukersystem. Det ville vært svært dyrt å utvikle egne løsninger for innlevering av skattemelding, som i liten grad ville blitt benyttet. I 2024 koster de enkleste løsningene for innlevering av skattemelding, myntet på selskapene med enkle skattemessige forhold, om lag 1 500 kr i året.

Avslutningsvis vil jeg også bemerke at høringsvarene i den offentlige høringen var gjennomgående positive, og at Regelrådet gav sin tilslutning. Regelrådet vurderte at kostnaden selskapene blir påført er liten, sammenlignet med gevinsten endringen ville gi.

SPØRSMÅL NR. 2193

Innlevert 3. juni 2024 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 12. juni 2024 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung

Spørsmål:

Vil regjeringen ta borgernes personvern på alvor og sikre at at Meta ikke får bruke massive mengder med personopplysninger om nordmenn til formål de ikke har fått aktivt samtykke til?

BEGRUNNELSE:

Fra 26. juni vil Meta endre reglene på sine plattformer, hvor de legger opp til å bruke alle bilder brukere har lastet opp til å trene opp sine egne KI-applikasjoner og verktøy. Brukere som ikke ønsker dette må aktivt melde seg av å la sitt innhold brukes av Meta til å trene opp KI, som kan føre til at kun et fåtall med kunnskap om problemstillingen vil melde seg av. Et flertall av brukere kan intetanende ende opp med å gi Meta store mengder informasjon til en bruk de ikke er klar over eller ikke ville ønsket om de aktivt måtte samtykke til det i steden for å aktivt måtte melde seg av ordningen.

Svar:

Meta har varslet at fra og med 26. juni vil blant annet innlegg og bilder på Facebook og Instagram brukes til å

utvikle og forbedre selskapets KI-modell. Meta mener de ikke trenger samtykke fra brukerne for å være innenfor personvernregelverket, men at det er tilstrekkelig at brukerne kan protestere. Jeg mener det er problematisk at Meta endrer vilkårene for slik bruk av innhold på sine tjenester, uten først å få aktivt samtykke fra brukerne. Hvis Meta skal bruke innhold til å trene KI-modeller, forventer jeg i det minste at de som bruker tjenestene får et lett tilgjengelig og reelt valg om å reservere seg mot det. Dette innebærer blant annet at det må være enkelt å finne skje-maet hvor man kan reservere seg.

Datatilsynet har signalisert at de tviler på om Metas varslede bruk av KI er lovlig. Samtidig finnes det foreløpig ingen rettspraksis om problemstillingen. Det må derfor avklares rettslig om de endringene Meta nå gjør i vilkårene er lovlige. Forbrukerrådet har, sammen med organisasjonen Noyb, klaget Metas praksis inn til Datatilsynet og flere andre europeiske datatilsyn. Datatilsynet er et uavhengig forvaltningsorgan, og jeg kan ikke instruere tilsynet om hvordan det skal følge opp denne saken. Det kan være hensiktsmessig at avklaring skjer gjennom samarbeidet mellom de europeiske datatilsynsmyndighetene. Det norske Datatilsynet er aktive i dette samarbeidet

og har tidligere utfordret Metas forståelse av personvern-regelverket. Det er jeg glad for.

Jeg forventer at Meta etterlever norsk lov. Som ett av de største internasjonale teknologiselskapene, har Meta et særlig ansvar. Dette har jeg tatt opp med selskapet tidligere, og det vil jeg fortsette med. Generelt mener jeg at Meta, i langt større grad enn i dag, må ta hensyn til person-

vernet. Jeg har allerede dialog med Meta om deres bruk av personopplysninger til adferdsbasert markedsføring. Jeg har nå bedt Meta om et møte angående selskapets bruk av brukerdata til å utvikle KI-modeller. I den forbindelse har jeg stilt, og vil fortsette å stille, Meta spørsmål for å få klarhet i de endringene Meta nå har varslet og hvordan selskapet vil ivareta brukernes personvern.

SPØRSMÅL NR. 2194

Innlevert 3. juni 2024 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad

Besvart 7. juni 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvordan og i hvilken grad er foreldre/foresatte til psykisk syke barn involvert/informert om behandlingen barnet mottar og utviklingen gjennom behandlingen (ved for eksempel DPS eller BUP), og hvilke både generelle og tilpassede informasjonstiltak eksisterer for foreldre/foresatte som har barn som mottar behandling?

Svar:

Når pasienten er et barn vil det vanligvis være naturlig at foreldre deltar og medvirker i utredning og behandling. Hvis pasienten er under 16 år må som hovedregel den eller de som har foreldreansvar få informasjon om og gi samtykke til utredning og/eller behandling.

Men det er noen unntak fra denne hovedregelen, som er beskrevet slik i det nasjonale pasientforløpet for barn og unge med psykiske lidelser:

«Hvis pasienten er under 16 år må som hovedregel den eller de som har foreldreansvar få informasjon om og gi samtykke til utredning og/eller behandling. Det er noen unntak fra denne hovedregelen. Hvis pasienten er mellom 12 og 16 år og ikke ønsker at foreldre skal få informasjon, må behandler vurdere bakgrunnen for pasientens ønske. Hvis pasientens begrunnelse bør respekteres, skal foreldrene ikke få informasjon.

Uavhengig av barnets alder må behandler alltid vurdere om tungtveiende hensyn til barnet taler mot at foreldrene får informasjon. Det gjelder selv om barnet ikke har uttrykt ønske om det. Pasienter over 16 år kan som hovedregel velge om de ønsker å involvere foreldre eller andre som har foreldreansvaret. Foreldrene har likevel krav på informasjon som er nødvendig for å ivareta foreldreansvaret fram til barnet 18 år. Dette kan for eksempel være informasjon om alvorlige psykiske lidelser, fare for alvorlig selvskading, bruk av ulovlige rusmidler, opplysninger om selvmordsfare og innleggelse i døgnavdeling. Der som behandler vurderer at foreldrene må få informasjon mot pasientens vilje, må behandler orientere pasienten om dette

før informasjon gis til foreldrene. Det bør også avklares med pasienten hvordan informasjonen skal gis».

I kapittelet Barn, foreldre og andre pårørende - Helsedirektoratet beskrives også barns medvirkning - hvem som har rett til å få informasjon og hvem som kan samtykke til helsehjelp.

Representanten spør også hvilke generelle og tilpassede informasjonstiltak som eksisterer for foreldre/foresatte til barn som mottar behandling. Pårørendes rett til informasjon om barnets helsetilstand og helsehjelp er blant annet beskrevet på Helsenorge.no. Helsedirektoratet har også laget informasjonsmateriell rettet mot pasientene, foreldrene og helsepersonell. Brosjyren rettet mot unge pasienter gir informasjon om; «Rettigheter i psykisk helsevern for deg under 16 år» og «Rettigheter i psykisk helsevern for deg mellom 16 og 18 år», mens informasjon til foreldrene beskriver pårørendes rettigheter; «Informasjon til pårørende av pasienter med psykiske lidelser og rusmiddelproblemer». Det er også laget en brosjyre rettet mot helsepersonell som arbeider med psykiske lidelser og rustiltak.

SPØRSMÅL NR. 2195**Innlevert 3. juni 2024 av stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad****Besvart 11. juni 2024 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Hva vil statsråden konkret gjøre for å sikre fremdriften i arbeidet med å sikre at samiske elever får likeverdig tilgang på de hjelpemidlene de trenger for å kunne gjennomføre eksamen på nord-, sør- eller lulesamisk, og hvilken tidssplan har statsråden lagt for når dette skal være på plass?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til statsrådets svar på mitt spørsmål Dokument nr. 15:2119 (2023-2024) Innlevert: 24.05.2024.

Sitat:

«Mangel på samiskspråklige papirbaserte og digitale læringsressurser og hjelpemidler i markedet opplæringen får dessverre konsekvenser både i opplæringen og til eksamen. Det er skoleeierne som skal sikre at de samiske elevene får likeverdig tilgang på de hjelpemidlene som eksisterer på samisk. Skoleeiere må også være oppmerksomme på at det kan være utfordringer i tilrettelegging og gjennomføring av eksamen for elever som har samisk i fagkretsen og at dette kan medføre forskjeller i eksamensgjennomføringen.

Utdanningsdirektoratet arbeider allerede med flere av disse problemstillingene i samarbeid med skoleeierne. Jeg vil be om at Utdanningsdirektoratet i sitt videre arbeid legger ytterligere vekt på å finne gode løsninger på de ulike problemstillingene i samarbeid med de ansvarlige aktørene.»

SPØRSMÅL NR. 2196**Innlevert 3. juni 2024 av stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad****Besvart 13. juni 2024 av forsknings- og høyere utdanningsminister Oddmund Hoel****Spørsmål:**

Har regjeringen igangsatt denne vurderingen og vil regjeringen eventuelt øke utdanningskapasiteten innen studiestart 2025?

BEGRUNNELSE:

I regjeringens «Nasjonale mål for vann og helse med gjennomføringsplan» står det at HOD, KLD og KD skal vurderes å øke utdanningskapasiteten av fagarbeidere/drift-

Svar:

Som jeg viser til i mitt svar på spørsmål nr. 2119 vil jeg be ansvarlige aktører for opplæring og eksamen finne løsninger for elevene med opplæring i samisk. Jeg vil følge dette opp gjennom den løpende styringsdialogen som Kunnskapsdepartementet har med Utdanningsdirektoratet.

Det er skoleeierne, det vil si kommuner og fylkeskommuner, som er ansvarlige for å gjennomføre eksamen, herunder å styre tilgangen til hjelpemidler for elevene. Jeg gjentar derfor at det viktig at de ulike skoleeierne sørger for å sikre at elevene med opplæring på samisk får likeverdig tilgang på de tillatte hjelpemidlene som allerede eksisterer på samisk. Dette kan være mer utfordrende for skoleeiere og skoler som har få elever. Informasjon til lokale myndigheter vil kunne bidra til å støtte skoleeiere. Utdanningsdirektoratet har allerede foretatt en del veiledning til skoleeiere om tilgang til hjelpemidler og teknisk oppsett av digitale enheter før skriftlig eksamen. Departementet vil drøfte behovet for ytterligere støtte til skoleeiere med Utdanningsdirektoratet.

soperatører og ingeniører/sivilingeniører innen vann- og avløp, innen 2025, samtidig som vi allerede ved at det er stor mangel på kompetente fagfolk i hele landet og på de aller fleste nivå.

Svar:

Dei nasjonale måla for vatn og helse er reviderte, og Nasjonale mål for vann og helse med gjennomføringsplan inneheld ein tverrsektoriell gjennomføringsplan med

hovedtiltak for å oppnå måla. Arbeidet er initiert og leia av Helse- og omsorgsdepartementet, Klima- og miljødepartementet, Kommunal- og distriktsdepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet. Nokre av tiltaka vedkjem Kunnskapsdepartementet, blant anna å vurdere utdanningskapasiteten innanfor fagområde som er relevante for vatn og avløp.

Demografien og andre samfunnsendringar gjer at Noreg i åra framover vil få mangel på folk med høg kompetanse. Samtidig er det varsla at handlingsrommet blir mindre i dei komande budsjetta, og vi må prioritere tydeligere. Regjeringa har derfor i Meld. St. 14 (2022–2023) Utsyn over kompetansebehovet i Norge peika på at vi vil prioritere følgjande i utdannings- og kompetansepolitikken framover, både i dimensjonering av det yrkesfaglege tilbodet og høgare utdanning:

- kompetanse som er nødvendig for eit høgproduktivt og konkurransedyktig næringsliv
- kompetanse som er nødvendig for å gjennomføre det grønne skiftet
- kompetanse som er nødvendig for å ha gode velferdstenester i heile landet og for å handtere den demografiske utviklinga, balansert opp mot behovet for arbeidskraft i andre sektorar i samfunnet
- å kvalifisere og mobilisere fleire av dei som står utanfor arbeidslivet.

I stortingsmeldinga er det lagt vekt på ansvaret institusjonane har for å dimensjonere utdanningane. Dei sentrale styresmaktene har eit ansvar for den samla utdanningskapasiteten og har løyvd midlar til studieplassar til institusjonane for å støtte opp under auka kapasitet i høgare utdanning.

Det einskilde universitetet og den einskilde høgskulen har ansvar for å dimensjonere studieporteføljane i tråd med både studiesøkinga og arbeidsmarknadsbehova.

Det er fylkeskommunen som dimensjonerer fagskoletilbodet og tilbodet i vidaregåande opplæring. I dimensjoneringa legg fylkeskommunen vekt på behovet i arbeidslivet for kompetanse og søkarane sine ønske.

Eg har tillit til at institusjonane gjer gode vurderingar av dette, også i god dialog med næringsliv, kommunar, helse- og velferdstenester og andre sentrale aktørar. Samtidig tar det tid for institusjonane å auke eller redusere utdanningskapasiteten og dei må ta omsyn til blant anna søkartal, kapasiteten i fagmiljøa og tilgang på lokale.

Ein betydeleg auke i utdanningskapasiteten er også eit budsjettspørsmål. Kunnskapsdepartementet vurderer i dei årlege budsjettprosessane mogleg behov for midlar til fleire studieplassar i tråd med kompetansebehova i samfunnet.

SPØRSMÅL NR. 2197

Innlevert 3. juni 2024 av stortingsrepresentant Grunde Almeland

Besvart 11. juni 2024 av kultur- og likestillingsminister Lubna Boby Jaffery

Spørsmål:

Mener statsråden at TONOs prisøkning for det frivillige musikklivet på 40 % er i tråd med hensikten og ordlyden i Lov om kollektiv forvaltning av opphavsrett?

BEGRUNNELSE:

TONO har monopol på forvaltning av opphavsrett i Norge, opererer innanfor et politisk regulert marked i henhold til lov om forvaltning av kollektiv opphavsrett og er gjennom forskrift gitt konsesjon av Kulturdepartementet (KUD).

TONOs vederlag settes av dem selv i kraft av en rolle de er gitt av KUD. Da har også KUD et ansvar for at prisfastsettelsen er i tråd med hensikten og ordlyden i loven og forskriften som gir TONO denne eneretten.

Prisøkningen fra TONO til det dugnadsbaserte musikklivet på 40 % oppleves som urimelig av det frivillige drevne musikklivet. I tillegg skaper det usikkerhet om hva som vil være utviklingen videre når det gjelder krav fra TONOs side.

Dette er beskrevet i innlegget «Vil TONO sage av grenen de sitter på?», skrevet av Norsk musikkråd, Norges Korforbund og Norges Musikkorps Forbund, og publisert i Dagsavisen 1. juni 2024. I kronikken kan vi lese følgjande:

«Landets frivillig drevne kor, korps, band og musikklag klarer ikke å betale en slik prisøkning. Vi kan heller ikke akseptere en begrunnelse om at det dugnadsbaserte musikklivet skal likebehandles med kommersielle konsertarrangører, barer og treningssentre. Musikkrådet har spurt spesialister på opphavsrett om fakturaen TONO vil sende frivillige drevne kor, korps og orkestre i hele Norge kan begrunnes i lov om opphavsrett. Svaret er nei.

[...]

Etter Lov om kollektiv forvaltning av opphavsrett skal betalingen være rimelig og baseres på objektive og ikke-diskriminerende kriterier. Det skal legges vekt på at det du skal betale skal stå i forhold til «brukens økonomiske handelsverdi.»»

Norsk musikkråd har bedt statsråden om å ta ansvar og gå inn i denne saken, i og med at det er hun som har ansvar for det monopolet TONO er gitt gjennom forskrift.

Hittil har det frivillige musikklivet kunnet bruke musikk for et forenklet årlig vederlag og enkel rapportering gjennom Norsk musikkråds rammeavtale. Nå skal alle i stedet rapportere på forhånd hva de skal spille, i etterkant hva de faktisk spilte og hvor mange minutter de ulike musikkstykkene varte. Dette gir økte kostnader og betydelig mer administrativt arbeid for 4330 kor, korps, orkestre og utøverlag i Norge - noe som samsvarer dårlig med regjeringens strategi for å øke deltakelsen i det frivillige kultur- og musikklivet.

Svar:

TONO og Norsk Musikkråd ble i fjor høst ikke enige om en ny rammeavtale for bruk av musikkverk. I henhold til den opphørte avtalen kunne det frivillige musikklivet bruke TONO-forvaltet musikk uten selv å måtte klarere bruken, mens det uten en slik avtale påligger den enkelte arrangør å sørge for klareringen. Jeg mener det er synd at partene ikke ble enige om en ny avtale. Så vidt jeg forstår er det fortsatt dialog mellom partene om saken.

Lov om kollektiv forvaltning av opphavsrett mv. har som formål å sørge for at kollektiv forvaltning av ret-

tigheter håndteres på en ansvarlig, effektiv og åpen måte overfor både rettighetshavere og brukere av åndsverk. I loven § 28 fastsettes krav til lisensvilkår og tariffer. Lisensvilkårene skal baseres på objektive og ikke-diskriminerende kriterier, og vederlaget for tillatt bruk skal være rimelig. Bestemmelsen gir ikke uttrykk for hva vederlaget skal være, men angir de ytre rammene for vederlaget.

Det følger av loven at når partene er uenige, så kan spørsmålet om et forslag til lisensvilkår er i samsvar med § 28, forelegges domstolene. At brukeren har rett til å kreve dette, fremgår av loven § 53. I et forslag som Kultur- og likestillingsdepartementet hadde på høring i vinter, er det også lagt opp til at partene kan få meklingsbistand ved forhandlinger om lisensvilkår etter § 28. Det finnes altså mekanismer i både eksisterende og foreslått regelverk som skal bidra til å sikre at prisfastsettelsen er i tråd med loven. Jeg og mitt departement har etter loven ingen rolle i disse mekanismene. Som statsråd har jeg ansvar for både det frivillige musikklivet, kunstnerpolitikken og opphavsretten. Så jeg håper virkelig at partene i denne saken finner frem til gode løsninger til det beste for alle involverte.

Til slutt vil jeg presisere at Kultur- og likestillingsdepartementet ikke har gitt «monopol» til TONO til forvaltning av musikkrettigheter. At TONO i praksis har en sterk posisjon er først og fremst et resultat av hvordan kunstnerne – i dette tilfellet komponister og tekstforfattere til musikk – har valgt å organisere seg. TONO har imidlertid en bevilling etter lov om avgift til Det norske komponistfond. Denne loven er fra 1965, mens TONO ble etablert allerede i 1928. Som følge av denne bevillingen overfører TONO 2 % av sin bruttoomsætning til komponistfondet, og dette utgjør hele grunnlaget for fondet som i 2023 fordelte drøyt 14 millioner kroner til komponister i Norge.

SPØRSMÅL NR. 2198

Innlevert 4. juni 2024 av stortingsrepresentant Ingunn Foss

Besvart 10. juni 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hva er status på arbeidet med utredningen for å finne svar på nedgangen i antall tilrettelagte avhør på barnehusene og hva er grunnen til at årsrapportene for barnehusene kommer så lenge etter årsskiftene?

BEGRUNNELSE:

I prop. 36 S" Opptappingsplan mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner" står det skrevet om tilrettelagte avhør på barnehusene at det i perioden 2021 - 2022 er registrert en større reduksjon i antall gjennomførte tilrettelagte avhør og at dette bekymrer regjeringen som vil utrede årsakene til denne nedgangen.

Det viser seg også at publisering av Årsrapportene for barnehusene kommer veldig sent. Det ser ut til at årsrapporten for 2021 ble publisert 16.05.23 og 2022 ble publisert 30.01.2023.

Svar:

Overgrep mot barn og andre særlig sårbare er svært alvorlig kriminalitet og det påfører den som utsettes og dennes nærmeste for store belastninger. Gjennom tilbudet i barnehusene sørger vi for at de aller mest sårbare i samfunnet får ivarett sine rettigheter og blir fulgt opp på en omsorgsfull måte.

Regjeringens opptrappingsplan mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner ble behandlet av Stortinget i mai. Arbeidet med å operasjonalisere de ulike tiltakene er igangsatt. Tiltaket som innebærer å utrede årsakene til nedgangen i antallet gjennomførte tilrettelagte avhør, er under planlegging.

Videre er jeg enig i at det er uheldig at årsrapportene for Statens barnehus i en periode har kommet sent. Årsaken til forsinkelsene er særlig utfordringer knyttet til kvalitetssikringsarbeidet av dataene som presenteres i årsrapportene. Jeg har fått opplyst fra Politidirektoratet at årsrapport for 2023 vil bli offentliggjort innen kort tid og at det arbeides kontinuerlig for å sørge for at arbeidet med årsrapporten sikres nødvendig kvalitet og fremdrift. Årsrapportene for barnehusdriften er et godt supplement til den øvrige rapporteringen departementet mottar fra Politidirektoratet. Utviklingen i tilrettelagte avhør inngår også i den ordinære styringsdialogen.

Avslutningsvis vil jeg legge til at regjeringen har utvidet barnehusstilbudet gjennom å inkludere mindreårige mistenkte i saker om seksuelle overgrep i målgruppen. Det er også lagt opp til at det skal etableres barnehusstilbud flere steder enn i dag, der lang reisevei er en utfordring. Vi vil komme tilbake endelig plassering av de nye tilbudene samt prosess for etablering.

SPØRSMÅL NR. 2199

Innlevert 4. juni 2024 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 6. juni 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hvor mange km med vei og jernbane har staten bygget årlig de siste 15 årene fordelt pr. fylke?

BEGRUNNELSE:

Viser til mitt spørsmål Dokument nr. 15:2110 (2023-2024) der jeg var tydelig i begrunnelsen at jeg ønsket tallene fordelt pr fylke. Det lå ikke i statsrådets svar, så jeg ber om å få tilsvarende tabell, men fordelt pr fylke(dagens fylkesgrenser).

Svar:

Det kan være flere måter å definere hva som utgjør bygging av vei. Statens vegvesen rapporterer i sine årsrapporter på riksveier åpnet for trafikk og det er det som oppgitt i tabellen under.

Statens vegvesen opplyser at enkelte av deres vei-prosjekter går gjennom to fylker og at informasjon om hvordan kilometerne fordeler seg mellom fylkene ikke er lett tilgjengelig. For 2009 er det heller ikke informasjon om fordeling på fylke.

Tabell 1: Riksvei åpnet for trafikk per år og fylke (Statens vegvesen)

År	Fylke	Riksvei åpnet for trafikk (km)
2009	ALLE	157,0
2010	Hedmark	1,7
2010	Hordaland	1,4
2010	Møre og Romsdal/Sør-Trøndelag	14,7
2010	Nordland	4,9
2010	Oslo	1,1
2010	Rogaland	2,2
2010	Sør-Trøndelag	4,8
2010	Østfold	8,0
2011	Akershus	19,3
2011	Hordaland	1,1
2011	Nordland	5,1
2011	Sogn og Fjordane	3,3
2012	Møre og Romsdal	4,9
2012	Rogaland	4,0
2012	Sogn og Fjordane	5,5
2012	Sogn og Fjordane/Møre og Romsdal	17,2
2012	Sør-Trøndelag	0,8
2012	Vestfold	10,4
2013	Aust-Agder	2,7
2013	Finnmark	13,3
2013	Hordaland	10,3
2013	Møre og Romsdal	9,1
2013	Nord-Trøndelag	8,7
2013	Nordland	2,1
2013	Oslo	5,0
2013	Rogaland	1,6
2013	Sør-Trøndelag	1,3
2014	Akershus/Hedmark	17,6
2014	Buskerud	16,4
2014	Finnmark	1,5
2014	Hedmark	23,4
2014	Hordaland	1,7
2014	Møre og Romsdal	14,3
2014	Nordland	3,2
2014	Oppland	13,2
2014	Sogn og Fjordane	10,8
2014	Sør-Trøndelag	4,5
2014	Troms	8,2
2014	Vestfold	23,0
2014	Østfold	8,0
2015	Akershus	5,3
2015	Akershus/Hedmark	4,0
2015	Buskerud	0,2
2015	Hordaland	2,4
2015	Møre og Romsdal	3,0

2015	Nordland	1,5
2015	Oslo	3,7
2015	Rogaland	2,8
2015	Sør-Trøndelag	13,7
2015	Telemark	8,6
2016	Finnmark	16,9
2016	Hordaland	4,4
2016	Nord-Trøndelag	0,6
2016	Nordland	4,7
2016	Oppland	33,0
2016	Sogn og Fjordane	9,1
2016	Telemark	8,6
2016	Østfold/Akershus	6,2
2017	Aust-Agder	3,3
2017	Finnmark	14,0
2017	Hedmark	1,7
2017	Nord-Trøndelag	0,3
2017	Oppland	9,3
2017	Oppland/Sogn og Fjordane	20,0
2017	Rogaland	4,8
2017	Sogn og Fjordane	1,9
2017	Troms	0,8
2017	Østfold	6,2
2018	Finnmark	5,9
2018	Hordaland	5,5
2018	Møre og Romsdal	1,7
2018	Nordland	6,7
2018	Rogaland	1,0
2018	Sogn og Fjordane	0,2
2018	Telemark	10,6
2018	Troms	16,5
2018	Trøndelag	5,5
2018	Vestfold	6,7
2019	Akershus	3,5
2019	Møre og Romsdal	8,7
2019	Nordland	72,2
2019	Oppland	11,0
2019	Rogaland	14,5
2019	Sogn og Fjordane	11,1
2019	Telemark	17,2
2019	Troms	0,5
2019	Trøndelag	8,4
2019	Vest-Agder	5,0
2019	Østfold	1,4
2020	Innlandet	30,8
2020	Nordland	47,7
2020	Rogaland	11,3
2020	Troms og Finnmark	0,6
2020	Trøndelag	6,5

2020	Vestland	3,0
2020	Viken	13,2
2021	Agder	1,2
2021	Vestfold og Telemark	7,8
2022	Innlandet	5,4
2022	Møre og Romsdal	2,7
2022	Nordland	1,2
2022	Vestland	23,5
2022	Viken	11,9
2023	Troms og Finnmark	7,0
2023	Trøndelag	2,1

Fra oppstarten i 2016 har Nye Veier ved utgangen av 2023 åpnet 120 km med ny veg.

År	Fylke	Lengde	Kommentar
2019:			
E18 Rugtvedt -Dørdal (Telemark)	Telemark	16 km.	
E 18 Arendal-Tvedestrand	Agder	22 km.	
E6 Kolomoen-Kåterud	Innlandet	12 km.	
Sum 2019:		50 km.	
2020:			
E6 Kåterud-Brumunddal	Innlandet	18 km.	
E6 Brumunddal-Moelv	Innlandet	12 km.	
Sum 2020:		30 km.	
2021:			
E39 Mandal-øst-Mandal by	Agder	14 km.	7 km ny E39 og 7 km fremtidig tilførselsvei til Mandal
Sum 2021:		14 km.	
2022:			
E39 Kristiansand vest-Mandal øst	Agder	19 km.	
E6 Kvål-Melhus	Trøndelag	7 km.	Delåpning 2021, der 3 km av strekningen åpnet
Sum 2022:		26 km.	
SUM		120 km.	

Når det gjelder jernbane, viser følgende tabell ferdigstilte prosjekter siste 15 år (Jernbanedirektoratet). I tillegg kommer nye kryssingsspor, og oppgraderinger av havneanlegg og terminalområder med nye spor.

År ferdigstilt	Antall kilometer nytt (dobbel)spor, i km	Prosjektnavn og fylke(r)
2024	11,9	Nytt dobbeltspor Arne-Bergen (Vestland)
2023	13,5	Venjar-Eidsvoll-Langset (Akershus)
2022	22	Follobanen (Oslo og Akershus)
2018	22,5	Farriseidet-Porsgrunn (Vestfold og Telemark)
2016	14	Holm-Nykirke (Vestfold)
2016	1,5	Hell-Værnes (dobbel)spor over bro (Trøndelag)
2015	17	Langset-Kleverud (Akershus og Innlandet)
2011	6,7	Lysaker-Sandvika (Akershus)
2011	7,3	Barkåker-Tønsberg (Vestfold)
2009	14,5	Sandnes-Stavanger (Rogaland)
Totalt	130,9 KM	

SPØRSMÅL NR. 2200

Innlevert 4. juni 2024 av stortingsrepresentant Anna Molberg

Besvart 11. juni 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Vil statsråden vurdere strengere regulering av bruktbilbransjen for å styrke forbrukerens vern mot svindel fra formidlingsselskaper?

BEGRUNNELSE:

Hamar Arbeiderblad har gjennom flere måneder dokumentert en rekke tilfeller av svindel og useriøse aktører i bruktbilbransjen landet rundt. Det dreier seg i all hovedsak om firmaer som driver med mellommannssalg av bil (formidlingssalg og kommisjonssalg) der forhandleren ikke eier bilen selv, men fungerer som formidler mellom selger og kjøper mot et vederlag. Dette er en omdiskutert salgsform som har resultert i at forbrukere i hele landet som inngår avtaler med formidlingsselskaper lider store økonomiske tap fordi selskapene ikke utbetaler salgssummen for bilen etter at den er solgt. Mange av selskapene slår seg konkurs og har blandet salgssummene for bilene med selskapets øvrige likvide midler som blir en del av konkursboet. Et mulig tiltak for å motvirke dette er å stille krav til at formidlingsselskapene oppretter egne klientkontoer for å sikre at salgssummen til selger/forbruker ikke går inn i et konkursbo eller sammenblandes med formidlingsselskapets øvrige kapital. Dette er som kjent påkrevet ved salg av eiendom via eiendomsmeglere. Det er videre dokumentert at ulike formidlingsselskaper

bedriver svært pågående virksomhet overfor folk som legger ut sine biler for salg eksempelvis på finn.no.

Svar:

Spørsmålet er rettet til barne- og familieministeren, men besvares av meg som ansvarlig statsråd for blant annet straffelovgivningen.

Regjeringen la den 22. mars 2024 frem Meld. St. 15 (2023–2024) Felles verdier – felles ansvar — Styrket innsats for forebygging og bekjempelse av økonomisk kriminalitet. Formålet med meldingen er blant annet å innskrenke mulighetsrommet for de kriminelle, samtidig som man sikrer en mer effektiv bekjempelse av økonomisk kriminalitet.

Det er viktig at vi har en lovgivning som fanger opp et bredt spekter av handlinger.

Svindel er et samfunnsproblem som dessverre forekommer i flere bransjer – også i bruktbilbransjen. Dersom en bruktbilforhandler urettmessig tar til seg en bil som skal selges for en oppdragsgiver, eller tar til seg penger for bruktbil salg som tilhører oppdragsgiveren, kan dette falle inn under straffelovens §§ 324 til 326 om underslag. Dette er således ikke et lovtomt rom.

Vi må alltid vurdere om det regelverket vi har er godt nok. Dersom det skulle vise seg at regelverket vi har i dag ikke er tilstrekkelig, er det naturlig å vurdere endringer.

SPØRSMÅL NR. 2201**Innlevert 4. juni 2024 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 14. juni 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan samferdselsministeren gjere greie for om der finnast moglegheiter for ei eiga statleg finansiering eller medfinansiering av ei tilstrekkeleg rassikring av denne svært viktige nasjonale turistattraksjonen på ein like viktig nasjonal turistveg?

GRUNNGJEVING:

Trollstigen på Fv63 frå Åndalsnes til Valldal er eit av Norges mest besøkte turiststed, og på mange måtar eit verds kjent turistikon, som også har status som nasjonal turistveg.

Trollstigen har større problem med ras og rasfare, der Møre og Romsdal fylke har utfordringar med korleis ei tilstrekkeleg rassikring av dette vegsambandet kan utførast også finansierast.

Dette svært viktige turistområdet kan ikkje akkurat berre leggjast i tunell, då vil heile verdien av turistattraksjonen forsvinne og bli øydelagd.

Svar:

Trollstigen er ein del av fylkesveg 63 mellom Åndalsnes og Valldal i Møre og Romsdal fylkeskommune. Fylkeskommunen er vegeigar og har ansvar for forvaltning, finansiering, drift og vedlikehald av vegen. Det gjeld for

alle fylkesvegar, også dei som har status som nasjonale turistvegar. Staten sitt ansvar for tiltak på turistvegar er fyrst og fremst å planlegge, bygge og fornye rasteplassar, utsiktspunkt og store attraksjonar. Den enkelte fylkeskommune avgjer sjølv kva for sikringstiltak som er viktigast å prioritere på sine vegar, og eg merkar meg at fylkesvegavdelinga i Møre og Romsdal fylkeskommune er godt i gong med å vurdere ulike løysningar for å sikre strekninga Hulderbrua – Stigfossbrua på fylkesveg 63 Trollstigen.

Fylkesvegane finansierast i hovudsak gjennom rammetilskotet frå Kommunal- og distriktsdepartementet, skatteinntekter og bompengar. Det gis egne midlar til rassikring gjennom rammetilskotet. Det vart i 2024 løyva 942 mill. kr i særskild fordeling til ras- og skredsikring av fylkesveg, og av desse fekk Møre og Romsdal 127 mill. kr.

I Meld. St. 14 (2023-2024) Nasjonal transportplan 2025-2036 legg regjeringa opp til at Møre og Romsdal får 3,7 mrd. kr til fylkesveg i første seksårsperiode. Midlane kjem i tillegg til det ordinære rammetilskotet til fylkeskommunen. I første seksårsperiode inneberer det ei auke på over 600 mill. kr samanlikna med flat vidareføring av 2024-budsjettet.

Eg har nyleg fått brev frå Møre og Romsdal fylkeskommune der dei ber om eit møte om Trollstigen. Eg vil takke ja til møtet og ha dialog med fylkeskommunen om korleis dei arbeider vidare med å sikre trafikantane på denne vegstrekninga.

SPØRSMÅL NR. 2202**Innlevert 4. juni 2024 av stortingsrepresentant Tage Pettersen****Besvart 12. juni 2024 av barne- og familieminister Kjersti Toppe****Spørsmål:**

Hva konkret har statsråden gjort, og hva vil hun gjøre for å sikre at familievernkontorene fortsatt kan tilby gode tjenester til dem som trenger, i både store og små kommuner?

BEGRUNNELSE:

Familievernet er en viktig tjeneste som tilbyr både rådgivning, veiledning, kurs og samtalegrupper til familier og folk som opplever vanskeligheter i hverdagen. De hjelper for eksempel familier med barn der foreldre vurderer samlivsbrudd.

På Støre-regjeringens vakt ser vi at mange familievernkontorer har økonomiske utfordringer. Dette rammer

spesielt familievernkontor i mindre kommuner, og gjør at mange ikke får hjelp.

Denne problemstillingen har vært kjent over tid. Til NRK mandag 1. april 2024 sa statsråden at:

«– Eg er opptatt av at tenestene blir godt drivne. Vi vil følge dette opp på eigen måte i samråd med Bufdir».

I en kronikk i Firdaposten tirsdag 4. juni 2024 skriver folk tilknyttet Bjørgvin familiekontor, Familiekontoret i Nordfjord, og familiekontora for Sunnfjord og Sogn, at:

«Nedskjeringa og nedbemanning, kombinert med den auka pågangen, fører til at familievernet i Noreg ikkje lenger klarer å vere det lågterskeltilbodet det er meint å vere. Ved mange av kontora er det lange ventelister, familiar må vente lenge for å kome til, og kriteria for å ta imot hjelp blir også strengare».

Dette er en uholdbarsituasjon, som går utover barn og familier som trenger hjelp og støtte i hverdagen. Det vil derfor være nyttig å vite hva statsråden har gjort, og hvilke tiltak statsråden vil gjennomføre, for å endre situasjonen. Det er viktig at familier i store, men også små kommuner får den hjelpen de trenger.

Svar:

Familievernet og tenestene dei yter er særskilte viktige. Det er viktig for meg at tenestene i familievernet skal vere tilgjengelege både i små og store kommunar. Eg er kjend med at familievernet opplever auka pågang kombinert med at dei har måtta tilpasse budsjetta sine til den økonomiske situasjonen. Eg er opptatt av at familievernet framover skal kunne utvikle seg til å vere det lågterskeltilbodet det er meint å vere, og at ventetidene ikkje skal vere lange.

SPØRSMÅL NR. 2203

Innlevert 4. juni 2024 av stortingsrepresentant Carl I. Hagen

Besvart 12. juni 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Kan statsråden bevirke at jeg får svar på mitt brev av 29.01.24 til Helsetilsynet med kopi til Helse- og Omsorgsdepartementet, da jeg ikke hittil har registrert noe svar?

BEGRUNNELSE:

Jeg har i en viss tid hatt kontakt med barnelege Håvard Skjærvik i hans kamp mot Helsetilsynet og Helseper-

Sjølv om det har vore stabile overføringar til familievernkontora under denne regjeringa, har det også vore ein ekstraordinær løns- og prisauke. Familievernkontora fekk ei ekstraordinær løns- og prisjustering av statsbudsjettet for 2023 i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett, Prop.118 s.(2022-2023), på lik linje med dei andre postane i statsbudsjettet. Det er difor ikkje rett som spørsmålsstillar gir inntrykk av, at denne regjeringa har aktivt kuttet i finansiering av familievernet. Løyvinga til familievernet er pris- og lønsjustert på lik linje med dei andre postane i statsbudsjettet. Eg har fått meldingar om at familievernet likevel opplever at løns- og prisjusteringa ikkje har vore tilstrekkeleg.

På bakgrunn av dette og andre innspel, inviterte departementet nyleg til eit innspelsmøte med 40 familievernkontor, der det overordna temaet var korleis vi kan sikre ei god utvikling av familievern tenesta framover. Tema som blei tatt opp var kva føremålet og målgruppa til tenesta skal vere, og kva slags oppgaver tenesta bør ha. Eit anna tema som vart tatt opp på innspelsmøtet, var den økonomiske situasjonen for kontora, irekna dei små. Eitt av spørsmåla som vart diskutert, var ventetid og pågang på kontora. Ei tilbakemelding på innspelsmøtet var at tenesta i dag er for lite avgrensa, og med eit for uklart mandat. Dette er spørsmål som påverkar ventetidene, og i kva grad familievernet klarer å tilby gode tenester.

Eg er opptatt av at familievern tenesta skal ha rammer som gjer at dei kan gi eit likeverdig tilbod over heile landet. Eg vil også følge opp denne og andre utfordringar med dagens teneste, blant anna i arbeidet med ny lov om familievern tenesta, som skal leggjast fram for Stortinget neste vår.

sonellnemda hvor han delvis har fått medhold. Departementet og Helsetilsynet er vel kjent med saken som også for noen sider har vært i rettsapparatet. En lengre uttalelse fra professor Bente Ohnstad av 02.05.2023 burde også vært kommentert.

Håper på grundige svar både fra Helsetilsynet og departementet.

Svar:

Selv om Helse- og omsorgsdepartementet er overordnet Statens helsetilsyn, vil departementet ikke instruere Stat-

ens helsetilsynet når det gjelder deres saksbehandling. Departementet vil imidlertid orientere Statens helsetilsynet om representanten Hagen sitt spørsmål.

SPØRSMÅL NR. 2204

Innlevert 4. juni 2024 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 11. juni 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Flere husholdninger med solceller har kunnet spare overskuddsstrømmen de produserer i en "bank" for å kunne "ta ut" strømmen senere. Flere strømsalgsselskap går nå bort fra eller reduserer denne muligheten for lagring av solstrøm i egne "banker". Dette svekker lønnsomheten i solcelle investeringene og kan i verste fall føre til at færre velger å installere solceller. En alternativ løsning er å installere batterier hjemme.

Vil statsråden ta initiativ til at Enova gir støtte til installasjon av batterier for å lagre strøm hjemme?

Svar:

Enova utvikler sine virkemidler for å få frem teknologier, utvikle markeder og bygge ned barrierer for at nye klima- og energigivnlige løsninger blir tatt i bruk. Enova prioriterer innsatsen der muligheten til å påvirke utviklingen

er størst. Målet er å oppnå varig markedsendring, altså at de løsninger som støttes etter hvert skal ha forutsetninger for å bli foretrukket uten støtte.

Gjennom Enovatilskuddet er målet at nye klima- og energigivnlige teknologier blir tatt i bruk i husholdningene. Regjeringen har gitt Enova betydelig faglig frihet til å prioritere mellom områder, utforme programmer og tildele støtte til enkeltprosjekter slik at midlene fra Klima- og energifondet utnyttes mest mulig effektivt. Enova besitter stor kunnskap om markeder, teknologier og virkemidler og jeg er trygg på at de selv tar riktige vurderinger når det gjelder hvilke løsninger som støttes.

Enova støtter i dag smarte varmtvannsberedere og pris- og effektstyrte energilagringssystem. Dette gjør det mulig å lagre energi med overskuddsstrømmen fra solcellene, ved å for eksempel varme opp vannet i varmtvannstanken eller lade opp elbilen.

SPØRSMÅL NR. 2205

Innlevert 4. juni 2024 av stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad

Besvart 7. juni 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Jeg takker for så vidt for svaret på spørsmål 15:2040, men for Stortingets del hadde det vært fint hvis statsråden faktisk svarte på det spørsmålet som ble sendt inn, og ikke hva statsråden håpte Stortinget spurte om.

Når man oppdaterer tillitsreformen med gjennomført politikk, som en stor overvekt av offentlige aktører er imot, hvordan slår det ut på tillitsreformen - viser det mer eller mindre tillit til offentlig sektor?

Svar:

Tillitsreformen er som kjent ikke en tradisjonell reform hvor regjeringen beslutter struktur og utforming og deretter gir forvaltningen beskjed om hvordan den skal gjennomføres. Innholdet i reformen skal skapes i tett samspill med brukerorganisasjoner, tillitsvalgte og ledelse i alle offentlige virksomheter, og arbeidet skal i hovedsak skje etter initiativ fra lokalt hold.

Premisset for representantens spørsmål synes å være at eventuelle endringer i domstolstrukturen på bakgrunn av regjeringens forslag i Prop. 104 S (2023–2024) er et tiltak under Tillitsreformen, og skal måles deretter. Det er ikke tilfellet.

Myndigheten til å dele landet inn i rettskretser og lokalisere domstolenes hovedkontor ligger til regjeringen og Stortinget, jf. domstoloven §§ 22 og 25. Hvor mange domstoler landet skal ha, og hvor de skal lokaliseres «har en side til allmenne styrings- og fordelingsprinsipper, som regjeringen og Stortinget bør ha stor innflytelse over», se NOU 2020: 11 Den tredje statsmakt side 103. Som beskrevet i mitt svar på spørsmål 15: 2040 har regjeringen lyttet til de ansatte og deres organisasjoner, men spørsmålet om endringer i domstolstrukturen er utpreget politisk. Det er på alminnelig måte forelagt Stortinget gjennom ovennevnte proposisjon etter forutgående høring, og har ikke tilknytning til Tillitsreformen.

SPØRSMÅL NR. 2206

Innlevert 4. juni 2024 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 12. juni 2024 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Vil forsvarsministeren bekrefte uttalelser fra sjef for Luftforsvaret om krav som oppstilles fra NATO til et NATO luftoperasjonssenter, som fremstår å være i strid med forsvarsministerens svar på spørsmål fra Stortinget (15:2088), eller vil han bidra til å korrigere det etterlatte inntrykk av sjef for Luftforsvarets uttalelser?

BEGRUNNELSE:

I svar på spørsmål fra undertegnede (Dokument nr. 15:2088) skriver statsråden:

«Gitt pågående endringer i NATOs kommandostruktur og Finland og Sveriges medlemskap i NATO er det foreløpig ikke etablert enhetlige krav til hva som kreves av et regionalt luftoperasjonssenter under den fellesoperative kommandoen i Norfolk».

Videre fremgår det av svaret:

«Hvilke krav, betingelser og retningslinjer som stilles opp for at Norges nasjonale luftoperasjonssenter kan få status som et NATO luftoperasjonssenter vil måtte avklares nærmere i dialog med NATO».

Dette står i sterk kontrast til hva sjef for Luftforsvaret Rolf Folland ifølge Forsvarets forum skal ha uttalt:

«det stilles krav til beliggenheten fra NATO. Luftsenteret må ligge i et beskyttet anlegg med militært vakthold, på eller i umiddelbar nærhet til en militær flystasjon og ha nok boliger og internasjonale skoler i området, for å nevne noe».

Da Forsvarets forum spurte Folland direkte om hvor et eventuelt Nato-luftsenter ville ligge i Norge, svarte han:

«Det er noen krav som slår inn. Så kan vi alle gjøre våre antagelser og gjøre opp matematikken, men jeg vil ikke uttale meg noe om det, for det er en Nato-beslutning».

Saken kan leses i sin helhet her: <https://www.forsvaretsforum.no/bjorn-arild-gram-luftforsvar-luftforsvaret/avfeier-ikke-a-flytte-luftsenter-fra-sorreisa/378959?noLog=1>

Spørsmålsstiller ønsker svar på om forsvarsministeren anser uttalelsene fra sjef for Luftforsvaret som korrekte, og hvordan det i så fall stemmer med hans svar på spørsmålet som det vises til.

Svar:

Som angitt i mitt skriftlige svar til Stortingets president på spørsmål nr. 2088 fra representant Per-Willy Amundsen er det grunnet pågående endringer i NATOs kommandostruktur samt Finland og Sveriges medlemskap i NATO ikke endelig avklart hvilke krav som stilles til et regionalt luftoperasjonssenter under den fellesoperative kommandoen i Norfolk, USA. Dette må avklares i dialog med NATO hvor dagens og fremtidens teknologiske løsninger må tas med i betraktningen om hvordan kommando- og kontroll løsninger i dagens struktur kan utnyttes best for felles effekt.

I denne saken er det et skille mellom hvilke formelle krav, betingelser og retningslinjer som stilles for at Norges nasjonale luftoperasjonssenter skal få status som et NATO luftoperasjonssenter og hvilke kriterier NATO vil legge til grunn for å velge mellom eventuelt flere nasjoners tilbud om å stille sitt nasjonale luftoperasjonssenter

som en felles NATO funksjon. Blant annet vil boligtilbud, skoler og kommunikasjonsmuligheter også i denne saken være en del av den helhetlige vurderingen for NATO om hvilket alternativ som er mest egnet. Videre dialog med NATO vil klargjøre hvilke formelle krav NATO stiller til en slik kapasitet.

SPØRSMÅL NR. 2207

Innlevert 4. juni 2024 av stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg

Besvart 12. juni 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Rettsmedisinske miljøer har over lengre tid varslet om manglende ressurser til å gjennomføre obduksjoner. Det kan sette rettssikkerheten i fare og gjøre at drap ikke avdekkes. Nylig kom overdosedtallene for 2023 som viste at antall overdosedødsfall var det høyeste på over 20 år. Mangelen på kapasitet til å gjennomføre obduksjoner kan medføre at det både er mørketall på antall overdosedødsfall og at overdoser som kan være drap ikke oppdages.

Hva gjør statsråden for å sikre at det gjennomføres nok obduksjoner og at drap oppdages?

BEGRUNNELSE:

Rettsmedisiner Peer Lilleng ved Gades institutt i Bergen uttalte i år i en sak som viste at det er store forskjeller på hvor ofte det utføres rettsmedisinske obduksjoner i de ulike politidistriktene:

“Det fører til flere uoppdagede drap, spesielt i distriktene. Når det er lange avstander, koster transporten mye mer. Det er ikke rart politiet vegrer seg når det må betales lokalt. Drap går nok under radaren.”

Ida Kathrine Gravensteen, lege ved avdelingen for rettsmedisinske fag ved OUS har tidligere beskrevet

“et miljø som er preget av ressursknapphet, underbemanning og manglende satsing gjennom en årrekke.”

NRK rapporterte i 2014 at antallet rettsmedisinske obduksjoner var ca. halvert siden 1989. I 2023 ble 14 % av narkotikautløste dødsfallene ikke obdusert. Dette er det høyeste siden Dødsårsaksregisteret begynte med shakes kodeverk i 1996. Til sammenligning ble 7 % ikke obdusert både i 22 og 21.

Mangel på obduksjoner fører til manglende rettssikkerhet for alle hvis man utsettes for noe kriminelt,

men kan være særlig problematisk for mennesker i rusmiljøer der overdoser skjer oftere, og der vi vet at myndighetene allerede nedprioriterer kriminalitet og hvor mistenkelige dødsfall raskt avfeies som selvmord eller utilsiktede overdoser.

En annen konsekvens av færre obduksjoner kan være at overdosedtall myndighetene går ut med ikke er korrekte, da det som i realiteten er overdosedødsfall ikke fanges opp og forklares med årsaker som alderdom eller hjertesvikt. Dette kan gjøre at overdosedødsfall ikke fanges opp. Videre kan det skape et skjevt inntrykk av de reelle tallene, og gjøre at vi får mindre kunnskap om hvem som tar overdoser, og hvor i landet disse skjer. I verste fall kan dette føre til manglende tiltak for å få ned antall overdoser.

I dag finansieres obduksjoner av politidistriktene, som gjør at evnen til å gjennomføre obduksjoner er avhengige av lokale forhold. En sentralisering av finansiering kunne skapt større likhet uavhengig av hvor i landet man bor.

Regjeringen har tidligere blitt spurt av media rundt problemstillingen - senest i februar av TV2. Den gangen ville ikke justisministeren kommentere og helsedepartementet sier de ikke kjente forholdene. Undertegnede håper at regjeringen har oppdatert seg siden da og kan gi et utfyllende svar nå.

Svar:

Helsesektorens ansvar er å sørge for forsvarlig kompetanse og kapasitet innen rettsmedisinske tjenester. Justisdepartementets ansvar er å følge opp føringene gitt i straffeprosess-loven om begjæring av rettsmedisinske obduksjoner. Jeg har derfor innhentet informasjon fra Justis- og beredskapsdepartementet.

Obduksjoner gir viktig kunnskap om dødsprosesser og dødsårsaker, inkludert skader og ulykker, og bidrar til en pålitelig dødsårsaksstatistikk. Det finnes ulike typer obduksjoner. Medisinsk obduksjon rekvireres av lege, og formålet er å påvise eller utelukke forandringer som er forårsaket av sykdom eller skade. Rettsmedisinsk obduksjon rekvireres av påtalemyndigheten, og er en sakkyndig likundersøkelse som foretas når det er grunn til mistanke om at noens død er voldt ved en straffbar handling – eller når dødsårsaken er uviss og særlige forhold krever slik undersøkelse.

Årsrapporten for 2023 fra Den Rettsmedisinske Kommisjon viser at antall rettsmedisinske erklæringer i rettspatologi (etter rettsmedisinske obduksjoner) økte fra 2286 i 2022 til 2421 i 2023. I 2019, før koronapandemien, ble det sendt inn 2169 erklæringer. I tillegg utføres årlig over tusen medisinske obduksjoner ved sykehusene.

Folkehelseinstituttet publiserte nylig rapporten «Narkotika i Norge». Som representanten skriver kommer det fram i rapporten at 14 prosent av de narkotikautløste dødsfallene ikke ble gjenstand for obduksjon i 2023, noe som er vesentlig høyere enn 7 prosent både i 2021 og 2022. Samtidig tas det i rapporten forbehold om at dødsårsaksstatistikken er publisert betydelig tidligere som følge av omlegging til elektronisk registrering, noe som igjen betyr at andelen ikke-obduserte er ventet å gå ytterligere ned i løpet av året.

Rettsmedisinske obduksjoner utføres på oppdrag fra politiet og finansieres av politi-distriktene. Det er viktig for rettssikkerheten at det er god kompetanse og til-

strekkelig kapasitet i de rettsmedisinske tjenestene. Dette følger vi opp.

Det fremgår av flere årsmeldinger fra Den Rettsmedisinske Kommisjon at det er variasjoner mellom politidistriktene når det gjelder antallet anmodninger om rettsmedisinske obduksjoner per hundre tusen innbyggere. Det er straffeprosessloven og påtaleinstruksen som regulerer påtalemyndighetens rekvirering av rettsmedisinsk obduksjon. Justis- og beredskapsdepartementet har anmodet Riksadvokatembetet og Politidirektoratet om å undersøke om regelverket praktiseres på en måte som i tilstrekkelig grad ivaretar rettsikkerheten, herunder om årsaker til de store forskjellene mellom distriktene, og en vurdering av egnede tiltak dersom dette er nødvendig. Rettsmedisinske obduksjoner utføres seks steder i Norge: Universitetssykehuset Nord-Norge, Tromsø; Nordlandssykehuset, Bodø; St. Olavs hospital; Universitetet i Bergen; Stavanger universitetssykehus; og Oslo universitetssykehus. Hvordan tjenesten er organisert vil også ha betydning for kapasiteten. Av historiske årsaker gjennomføres rettsmedisinske obduksjoner ved Klinisk institutt 1 (tidligere Gades institutt) ved Universitetet i Bergen, mens resten av aktiviteten ivaretas av sykehusmiljøer. Helse- og omsorgsdepartementet er kjent med at det er dialog mellom Universitetet i Bergen og Helse Bergen om videre ivaretagelse av fagområdet rettsmedisin.

Jeg viser avslutningsvis til tidligere svar fra helse- og omsorgsministeren på spørsmål 1207 (dokument nr. 15:1207 (2023-2024)) og 1221 (dokument nr. 15:1221 (2023-2024)), samt fra justis- og beredskapsministeren på spørsmål 1223 (dokument nr. 15:1223 (2023-2024)).

SPØRSMÅL NR. 2208

Innlevert 5. juni 2024 av stortingsrepresentant Hadle Rasmus Bjuland

Besvart 13. juni 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande

Spørsmål:

Det er viktig å at tapet av dyrket jord blir så lite som mulig. En mulig løsning for å hindre tap er at forbrukere av dyrket eller dyrkbar jord betaler inn penger til et nydyrkingsfond.

Kan kommuner kreve innbetaling fra utbyggere til et nydyrkingsfond ved nedbygging av dyrket jord?

BEGRUNNELSE:

I «Rapport 37-2018 Samfunnsøkonomisk vurdering av fond for nydyrking», utarbeidet av Samfunnsøkonomisk analyse AS konkluderes det med at et fond for nydyrking vil være et kostnadseffektivt virkemiddel for å redusere netto nedbygging av dyrkajord med noen forbehold.

Det viktigste tiltaket er likevel å bygge ned så lite dyrkamark som mulig, og det er viktig at et nydyrkingsfond og jordflytting ikke skal gi en legitimering av å bygge ned dyrka og dyrkbar jord. I noen tilfeller vil det likevel

etter en vekting av samfunnsinteressene samla skje at dyrkajord blir omdisponert, og da vil et nydyrkingsfond stimulere til at det vil bli mer nydyrking en det ville blitt uten et slikt fond, og dermed kunne bidra til å redusere netto tap av dyrkajord.

Da dette ble vurdert i Melhus kommune kom Statsforvalteren med følgende svar:

"Vi kan ikke se at pbl. § 12-7 hjemler adgang til å fastsette bestemmelse om betalingsplikt til nydyrkingsfond. En slik bestemmelse vil derfor måtte anses ugyldig, jf. det faktum at § 12-7 er uttømmende."

Om dette er riktig forståelse, vil det være nyttig om statsråden kan redegjøre kort for hvilke justeringer av lovverket som vil være nødvendig.

Svar:

Kommunal- og distriktsdepartementet har ansvaret for plan- og bygningslova, og Landbruks- og matdepartementet har ansvaret for jordlova.

Regjeringa og eg meiner at jordvernet må styrkast, og regjeringa har allereie tatt viktige skritt for å oppnå dette. Jordvern er eit overordna omsyn i all arealplanlegging, jf. plan- og bygningslova § 3-1. Omdisponering

av dyrka jord skjer i dag både ved arealplanlegging etter plan- og bygningslova og i enkeltsaker med dispensasjon etter jordlova og plan- og bygningslova. Jordlova § 9 fastset eit forbod mot omdisponering av dyrka og dyrkbar jord. Det kan søkast om dispensasjon fra dette forbodet. Ved dispensasjon, kan det stillast vilkår for dispensasjonen. Vilkåret må ha sakleg samanheng med søknaden om å omdisponere.

Nydyrking av jordbruksareal kan ikkje fullt ut erstatte areal som omdisponerast. I praksis vil nydyrking av areal sjelden gi areal med produksjonsegenskapar som tilsvaerar god fulldyrka jord. Nydyrking fører også til klimautslipp, og kan redusere det biologiske mangfaldet. Dette er bakgrunnen for at det i jordlova § 11 er gitt heimel for forskrift som fastset søknadsplikt ved all nydyrking, og forbud mot nydyrking av myr. Det er med andre ord fleire omsyn som ein må sjå i samanheng ved nydyrking.

Ei generell ordning med å påleggje tiltakshavar å betale ei avgift i form av avsetning til eit nydyrkingsfond ved nedbygging av dyrka jord er ei form for kompensasjonsordning som treng heimel i lovverket. Ein slik heimel har vi ikkje i plan- og bygningslova og jordlova i dag. Dette er noko som må vere gjenstand for ei grundig utgreiing ettersom det berører fleire regelverk.

SPØRSMÅL NR. 2209

Innlevert 5. juni 2024 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi

Besvart 12. juni 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for status og den videre fremdriften i behandlingen av ESAs uttalelse om Norges forvaltningspraksis med å nekte å godkjenne erverv og økninger av eierandeler på over 20-25 % i forsikringsforetak og kredittinstitusjoner?

BEGRUNNELSE:

Det vises til mangeårig sak om åpning for at opplagt kvalifiserte eiere må kunne eie mer enn 25 % i forsikringsforetak og kredittinstitusjoner etter en individuell vurdering av søknaden, og at det ikke blir avslag på generelt grunnlag ved å henvise til hva som er etablert av praksis i Norge. Problemstillingen ble for noen år siden prøvet for norske domstoler ("Netfonds dommen") som endte med at HR

avviste saken i Kjæremålsutvalget, etter at Staten tapte i Tingretten og vant i Lagmannsretten.

Det vises til at ESA har opprettet en egen overtredelsessak om Norges forvaltningspraksis med å nekte å godkjenne erverv og økninger av eierandeler på over 20-25 % i forsikringsforetak og kredittinstitusjoner. Den 19. juli 2023 ble det levert en begrunnet uttalelse til Norge og saken opplyses også å være diskutert på møte i Norge 26. oktober 2023. Dersom Norge ikke tar opp tilsynets bekymringer vil et neste mulig steg i overtredelsesprosedyren kunne være å bringe sak for EFTA-domstolen.

Svar:

EFTAs overvåkningsorgan (ESA) har tre pågående traktatbruddsaker mot Norge som gjelder kvalifiserte eierandeler i banker og forsikringsforetak. ESA mener at finans-

foretakslovens regler og praksis som medfører at ingen enkelteier som hovedregel kan eie mer enn 20-25 pst. av aksjene i banker og forsikringsforetak, er i strid med EØS-retten.

Finansdepartementet har i korrespondansen med ESA fastholdt at de norske reglene og praksis er i samsvar med Norges forpliktelser etter EØS-avtalen, og vist til at eiergrensen blant annet skal redusere risikoen for at store eiere misbruker sin innflytelse og posisjon.

De tre sakene gjelder erverv av kvalifiserte eierandeler på stadiet for virksomhetstillatelse (på oppstartstidspunktet) og ved etterfølgende erverv (oppkjøp/økning av eierandeler i eksisterende virksomhet). ESA har i hver enkelt av disse traktatbruddsakene avgitt grunnlagt uttalelse. Grunnlagt uttalelse er siste trinn før et eventuelt traktatbruddssøksmål for EFTA-domstolen. Finansdepartementet har i sine svar på de tre grunnlagte uttalelsene holdt fast ved sitt syn om at de norske reglene og praksis er i samsvar med Norges forpliktelser etter EØS-avtalen.

ESAs sak nummer 77973 gjelder regelverket om egnethetsvurdering av potensielle erververe av kvalifiserte eierandeler. I den grunnlagte uttalelsen 19. juli 2023 anfører ESA at deler av finansforetaksloven § 6-3 om egnethetsvurdering av erververe ikke er en korrekt gjennomføring av relevant sekundærlovgivning. I svarbrevet til ESA viste Finansdepartementet til at kriteriene i finansforetaksloven § 6-3 materielt er i samsvar med direktivene, men at ordlyden kunne reflektere direktivene mer presist. Regjeringen foreslo endringer i finansforetaksloven hva gjelder dette i Prop. 74 LS (2023–2024).

De to andre traktatbruddsakene gjelder forvaltningspraksis på hhv. stadiet for eierkontroll i forbindelse med virksomhetstillatelse (ved oppstart) og ved etterfølgende erverv (oppkjøp/økning av eierandeler) av kvalifiserte eierandeler.

Et av vilkårene som normalt stilles for at foretaket skal kunne ha virksomhetskonsesjon, er at ingen enkelt-eiere i foretaket kan eie mer enn en maksimal eierandel (20-25 pst.) i foretaket. Dette er vilkår som ikke kan omgås gjennom et senere erverv. Norske myndigheter har som fast og langvarig praksis ikke tillatt at enkelteiere kan eie mer enn 20-25 pst. av en bank eller et forsikringsforetak, med unntak for blant annet nisjepreget virksomhet.

ESA sendte grunnlagt uttalelse i saken som gjelder stadiet for virksomhetstillatelse 11. mars 2020 (ESAs saknummer er 80996) og ved etterfølgende erverv 23. juli 2023 (ESAs saknummer er 85119). Disse ble besvart av Finansdepartementet samme år.

Når det gjelder forvaltningspraksis og departementets syn, viser jeg til hva som fremgår av ovennevnte proposisjon, Prop. 74 LS (2023-2024) punkt 8.8:

«Departementet bemerker at forvaltningspraksis er gjenstand for to andre traktatbruddsaker åpnet av EFTAs overvåkingsorgan. De to sakene gjelder hhv. stadiet for eierkontroll i forbindelse med virksomhetstillatelse og ved etterfølgende erverv av kvalifiserte eierandeler. Norge har fastholdt at de norske reglene og praksis er i samsvar med EØS-retten. Det er blant annet vist til at vilkårene for konsesjon ikke er begrenset til egnethet for eierne, og at statene kan innføre andre vilkår for konsesjon enn det som gjelder egnethet. Videre er det departementets syn at det må skilles mellom eierspredningsregler, som knytter seg til systemiske forhold i foretaket, og eierprøvningsregler som knytter seg til forhold ved den enkelte eier og som direktivene gjelder. Direktivene stenger dermed ikke for krav om eierspredning. Reglene for etterfølgende erverv kan heller ikke anvendes for å omgå vilkår satt ved opprinnelig konsesjon.»

Jeg viser også til at Finanstilsynet har fått i oppdrag å utrede eventuelt behov for endringer i finansforetakslovens regler om kvalifiserte eierandeler i finansforetak. Finanstilsynet skal oversende vurderingene innen utgangen av 2024. Oppdragsbrevet er tilgjengelig her: <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/finanstilsynet-skal-utrede-finansforetakslovens-regler-om-kvalifiserte-eierandeler-i-finansforetak/id3031547/>

SPØRSMÅL NR. 2210

Innlevert 5. juni 2024 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad

Besvart 11. juni 2024 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Det vises til budsjettspørsmål nr. 1 fra KrF av 16. mai og det ufullstendige svaret 3. juni.

Hva vil provenyet (hel- og halvårseffekt) være av å redusere timetallet i grunnskolen til samme timetall som grunnskolen i Finland, dersom SFO-tiden på 1-4. trinn utvides tilsvarende reduksjonen i timetall på disse trinnene, der det legges til grunn at norsk grunnskole skal

ha samme timetall på hvert trinn som finsk grunnskole, og det forutsettes ordinær foreldrebetaling for utvidelsen av SFO-tiden?

BEGRUNNELSE:

Dette betyr altså at timetallet i norsk grunnskole skal reduseres til det samme timetallet på hvert trinn som Finland har på de ulike trinnene i grunnskolen, og at SFO-tiden skal økes tilsvarende reduksjonen på de ulike trinnene i barneskolen, slik at samlet tid i skole og SFO blir den samme som i dagens norske barneskole på hvert trinn. Vi ønsker svar på hvor mye timetallet vil reduseres på hvert trinn og hvor mye SFO-tiden vil måtte økes på hvert trinn i barneskolen, og vi ønsker svar på hva kommunens kostnader vil være av en slik utvidelse av SFO-tiden. Det legges til grunn at SFO-tiden skal utvides for alle elever som i dag har tilbud om SFO.

Svar:

Kunnskapsdepartementet har ikke inngående kunnskap om fag- og timefordelingen i Finland, men så langt vi er kjent med, ligger det 224 årstimer i deres fag- og timefordeling for 1. 9. trinn. Omregnet til uketimer blir det 8 512 timer. I tillegg kommer timer for førskole for 6 åringer. Førskoleundervisningen består av minst 700 timer per år og er også obligatorisk. Totalt vil derfor Finland ha et minimum timetall på 9 212 timer fordelt på 10 år. I Finland skal hver undervisningsenhet inneholde minst 45 minutter undervisning. Samlet minstetimetall i de ulike fagene i finsk grunnskole er ikke fordelt på enkeltrinn.

I Norge består ordinær fag- og timefordeling for elever på 1.-10.trinn av 7 894 uketimer (208 årstimer). I Norge er timetallet fastsatt som 60-minutters enheter. Endringen fra 45 minutters enheter til 60 minutters enheter er beskrevet i Meld. St 30 (2003-2004) Kultur for læring. Her ble det samtidig konstatert at dette var en teknisk endring, som ikke innebar noen endring i omfanget av opplæringen. I Norge har skolene forskjellige måter å organisere timer og friminutt på. Det er ikke regulert hvor lenge en time skal vare, eller hvor langt et friminutt skal vare, men elevene har rett på hvile. Timene i fagene er i hovedsak ikke fordelt på enkeltrinn. Fag- og timefordelingen angir i stedet hvor mange timer i faget elevene som et minimum skal ha hatt etter henholdsvis 4. trinn, 7. trinn og/eller etter 10. trinn. Det innebærer at skoleeier selv må fordele timene på trinn.

Finlands timetall omgjort til 60-minutters enheter tilsvarer 6 909 timer. Det betyr at Finland isolert sett har 985 timer færre enn Norge. Det tilsvarer om lag 26 uketimer i løpet av grunnskolen. Kostnaden per uketime i Norge er beregnet til om lag 270 mill. kroner. Provenyeffekten av 26 færre uketimer på 1.-10. trinn vil dermed ligge på om lag 7 mrd. kroner.

En beregning av hvor mange timer SFO-tiden må utvides med på 1.-4. trinn, avhenger av på hvilke trinn de 26 uketimene på 1.-10. trinn kuttes. I beregningen har departementet lagt til grunn at uketimene fordeles likt på hvert trinn, slik at det blir 2,6 færre uketimer på hvert trinn og 10,4 færre uketimer samlet på 1.-4. trinn.

Jeg legger til grunn at spørsmålsstiller ønsker å vite kommunens kostnader til SFO som følge av en utvidelse av SFO-tiden. Det innebærer at de ekstra uketimene SFO ikke skal være gratis og at foreldrenes utgifter til økt oppholdstid kommer i tillegg. Siden foreldrebetalingen i SFO varierer avhengig av hvilket trinn eleven går på, jf. innføringen av 12 timer gratis SFO på 1.-3. trinn, vil kommunenes egenfinansiering per SFO-plass også variere på ulike trinn. Anslagene for kommunens egenfinansiering tar utgangspunkt i KOSTRA-tall for driftsutgifter til SFO og GSI-tall for deltakelse og foreldrebetaling i SFO.

Videre vil provenyet påvirkes av hvorvidt SFO-utvidelsen skal gjelde for elever på 1.-7. trinn som allerede går i SFO eller alle elever på 1.-4. trinn og elever på 5.-7. trinn med særskilte behov som går i SFO i dag. I anslaget legger departementet til grunn at utvidelsen kun skal gjelde for elever på 1.-4. trinn som går i SFO i dag. Andre forutsetninger vil gi et større proveny.

Med dette utgangspunktet anslår departementet at kommunens økte kostnader til SFO som følge av 10,4 flere uketimer på 1.-4. trinn tilsvarer om lag 850 mill. kr. Den samlede provenyeffekten av forslaget til spørsmålet til spørsmålsstiller anslås derfor til en innsparing på om lag 6,1 mrd. kroner. Departementet understreker at det er svært stor usikkerhet knyttet til anslaget.

Jeg vil avslutningsvis peke på at det er forskjeller mellom det norske og det finske utdanningssystemet. Utdanningssystemet i Finland følger et 1–9–3 løp, der det første året er obligatorisk førskole, deretter ni år grunnskole og til slutt tre år videregående opplæring som også er obligatorisk. I tillegg har selvfølgelig finsk skole sine læreplaner med kompetansemål, tilpasset Finland.

SPØRSMÅL NR. 2211**Innlevert 5. juni 2024 av stortingsrepresentant Hårek Elvenes****Besvart 12. juni 2024 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram****Spørsmål:**

Hvilke vurderinger og kvantitative analyser vil forsvarsministeren sørge for blir gjennomført for leie av Haslemoen som alternativ til full utbygging av Terningmoen, før endelig beslutning fattes om eventuell full utbygging av Terningmoen, med alle nødvendige funksjoner for å utdanne om lag 1 800 rekrutter fire ganger i året?

BEGRUNNELSE:

I Langtidsplanen for forsvarsektoren 2025-2036 fremgår det at leie av sivil infrastruktur, herunder nevnt Haslemoen, kan være aktuelt inntil Terningmoen er fullt utbygd, etter planen i 2036.

Svar:

Som beskrevet i Sp/Ap-regjeringens forslag til ny langtidsplan, Prop. 87 S (2023-2024), videreutvikles Terningmoen til en felles rekruttskole med kapasitet til om lag 1800 rekrutter fire ganger i året. Oppbyggingen av rekruttsko-

len på Terningmoen videreutvikles fra nåsituasjonen med en rekruttproduksjon på om lag 600 rekrutter per kontingent til om lag 1800 rekrutter per kontingent gjennom en trinnvis utvikling. Inntil Terningmoen er fullt utbygd, etter planen før 2036, vil midlertidig innleie av sivil infrastruktur vurderes i en overgangsperiode. Til dette formålet vurderes både innleie av kapasitet på Terningen Arena på Elverum og den tidligere nedlagte militærleiren på Haslemoen.

Anvendelsene av Haslemoen er ment som et supplerende tiltak for å raskere kunne øke utdanningsantallet på felles rekruttskole. Dette skyldes at en helhetlig utvikling av Terningmoen vil ta tid. På denne måten vil Forsvaret kunne ha et større antall rekrutter under utdanning i perioden hvor Terningmoen er under utbygging. I prosessen vil Forsvarsbygg avklare Forsvarets behov og krav knyttet til innleie av Haslemoen, samt opprette dialog mot eier av Haslemoen og Våler kommune. Med bakgrunn i dette vil tiltaket utredes og kostnadsberegnes. Rekruttutdanning på Haslemoen flyttes til Terningmoen i sin helhet når forholdene ligger til rette for det.

SPØRSMÅL NR. 2212**Innlevert 5. juni 2024 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebo****Besvart 13. juni 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Stortinget vedtok i 2022 at den oppfølgingen for personer med utviklingshemming i varig tilrettelagt arbeid i ordinært arbeidsliv (VTA-O) skal være av varig karakter. Første vedtak ble gjort i starten av 2022. I statsbudsjettet for 2024 skrev regjeringen omsider at man tidlig i 2024 ville sende et forslag om nye regler på høring.

Det har ikke skjedd, og jeg spør derfor, hva er status på oppfølgingen av vedtakene, hvordan vil regjeringen innrette den nye VTA-O-modellen, og når kan vi regne med at den vil bli iverksatt?

BEGRUNNELSE:

Alle må få bidra og vår jobb er å senke terskelen for at arbeidsgiver gir folk sjansen og gjøre den ansatte trygg til å stå i jobb over tid.

Derfor vedtok Stortinget, etter forslag fra Høyre, Venstre og KrF, at den tilrettelagte oppfølgingen for personer med utviklingshemming i varig tilrettelagt arbeid i ordinært arbeidsliv (VTA-O) må være av varig karakter. Første vedtak ble gjort vinteren 2022.

Oppfølgingen av vedtaket har tatt lang tid. Etter en stund foreslo regjeringen et prøveprosjekt, der oppfølgingen var av begrenset varighet, som ikke var i tråd med Stortingets vedtak.

Det ble derfor flere nye runder i Stortinget, herunder 18. april 2023, hvor ordlyden ble innskjerpet og et nytt vedtak ble gjort:

"Stortinget ber regjeringen sørge for nødvendige reguleringsendringer for å gi personer med utviklingshemming i VTA-O varig oppfølging, uavhengig av hvilket fylke man bor i, og med et omfang tilsvarende det som praktiseres i HELT MED. Oppfølgingen må kunne gis også av andre enn Nav, eksempelvis HELT MED eller vekst- og attføringsbedriftene, gjerne ved at dagens tilskudd erstattes med varig oppfølging av både arbeidstaker og arbeidsgiver. Regjeringen bes komme tilbake med sin oppfølging i forbindelse med statsbudsjettet for 2024."

Som en oppfølging av dette varslat regjeringen at de tidlig i 2024 ville sende forslag om nye regler på høring og at man tok sikte på iverksetting i 2025. Nå er vi halveis i 2024, og endringene er fortsatt ikke lagt frem.

Jeg ønsker informasjon om hvordan regjeringen følger opp vedtakene, samt fremdriftsplanen.

Svar:

Mitt departement er i gang med å utrede en ny permanent oppfølgingsordning rettet mot varig tilrettelagt arbeid i ordinær virksomhet (VTO). Jeg ser dette som en viktig del av et bredere arbeid for å åpne arbeidslivet for flere som står utenfor, herunder uføretrygdede og andre med varig nedsatt arbeidsevne. Dette er problemstillinger som blant annet vil bli behandlet i den kommende stortingsmeldingen om arbeidsmarkedspolitikken.

Arbeidet med en permanent oppfølgingsordning for VTO er noe forsinket med bakgrunn i at anmodningsvedtaket inneholder flere momenter som krever grundige vurderinger.

Anmodningsvedtaket ber blant annet om at en oppfølgingsordning for VTO ikke bare skal gjennomføres med NAVs egne ansatte, men at oppfølgingen også skal kunne utføres av andre aktører som f.eks. Helt med og forhåndsgodkjente virksomheter. Departementet har hatt flere møter med Helt med og med arbeidsgiverorganisasjonene for de forhåndsgodkjente virksomhetene. Et utkast til pilotprosjekt har vært på alminnelig høring.

Arbeids- og velferdsdirektoratet vil igangsette pilotprosjektet om forsterket oppfølging i VTO i noen fylker i løpet av høsten. Pilotprosjektet vil bli gjennomført i etatens egen regi og i samarbeid med Helt med om planleggingen og gjennomføringen av piloten. Samarbeidet med Helt med vil tilføre erfaringer som vil være nyttige i det videre arbeidet med reformen.

At flere får plass i ordinært arbeidsliv er viktig og riktig, og jeg er opptatt av at vi da må få på plass en god forsterket oppfølgingsordning. Dette vil være en styrke for den enkelte og for arbeidsgivere. Det videre arbeidet med en permanent oppfølgingsordning går derfor parallelt med pilotprosjektet og arbeidet med et høringsnotat vil pågå høsten 2024 med sikte på tre-måneders høring våren 2025. Forskriftsendringen vil da kunne være klar tidlig høsten 2025 med sikte på å tre i kraft tidlig i 2026.

SPØRSMÅL NR. 2213

Innlevert 5. juni 2024 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebo

Besvart 13. juni 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Go-Ahead har anmodet Norsk tog og Jernbanedirektoratet om å få omdisponert og tildelt ett ekstra togsett, men fått avslag.

Hvilke kriterier ligger til grunn for tildeling og fordeling av togsett, hvor høyt vektet etterspørsel som kriterium, og hvilke grep vil statsråden gjøre for å bidra til at Jærbanen/Sørlandsbanen får nok materiell til å møte den økende etterspørselen?

BEGRUNNELSE:

Målet må være at flere skal kunne reise med jernbane til og fra skole, jobb, familie og venner. Det er viktig ikke minst for å kutte klimagassutslippene.

Go-Ahead har i møte med Rogalandsbenken uttrykt det godt:

"Ønsket politikk i Norge er at flest mulig skal benytte seg av klimavennlige transportmidler. Tog er den mest miljøvennlige måten å reise på, sett bort fra sykkel og gange. Da er det spesielt gledelig å registrere at Jærbanen har en eksplosiv vekst, med ny rekord på antall reisende i 2023 (5,1 millioner), som var en vekst på 17 % målt mot 2022. Så langt i 2024 fortsetter denne veksten, og målt mot rekordåret er veksten per mai 2024 på hele 24 %.

Kapasiteten er nå sprengt og kundene trenger flere tog."

Jeg er kjent med at Go-Ahead har anmodet Norsk tog og Jernbanedirektoratet om å få omdisponert og til-delt ett ekstra togsett, men fått avslag. I stedet vil direktoratet møte Vygruppen for å se nærmere på fremtidig behov for materiell i Ø1/Ø2. Jeg ber om begrunnelsen for avslaget, samt informasjon om kriteriene som ligger til grunn for prioriteringen av togsettene.

Svar:

Trafikkveksten på Jærbanen er svært gledelig, og skyldes ikke minst et tettere samarbeid mellom kollektivaktørene på Nord-Jæren, med god samordning av rutetilbud og takster som gjør kollektivtilbudet, herunder togreiser, mer attraktivt. I tillegg er helgetilbudet på Jærbanen vesentlig forbedret, slik at det bedre dekker reisebehovet for fritidsreisende.

Det korte svaret fra Norske tog er at det ikke er noen togsett ledige. I lokaltogene på Jærbanen benyttes det togsett av Type 72 og Norske tog har totalt 36 slike togsett. Go-Ahead Norge disponerer 11 togsett (inkl. driftsreserve) for å levere avtalt togtilbud på Jærbanen og Vygruppen disponerer 23 togsett til å levere avtalt togtil-

budet på linje 1 Spikkestad/Asker-Lillestrøm (L1). I tillegg disponerer Norske tog to reservesett, hvor Vygruppen og Go-Ahead Norge har disponert hvert sitt reservesett.

Norske tog er nå i gang med midtlivsoppgradering av togene av Type 72, noe som innebærer at 1-2 togsett til enhver tid er under ombygging de neste årene. Togsettene har en gjennomsnittsalder på 21 år og midtlivsoppgraderingen innebærer både en teknisk oppgradering, og oppussing av interiørløsninger. Tellinger i togene på Østlandet viser at det er mye ståplasser i avgangene på linje L1, og at det dermed heller ikke er mulig å overføre togsett fra Østlandet til Jærbanen uten at det vil forsterke problemene med trengsel i rushtid rundt Oslo.

Norske tog er i gang med å anskaffe nye lokaltog, som etter planen skal tas i bruk på Østlandet fra årsskiftet 2025/2026. Det vil da gi handlingsrom til å vurdere en omdisponering av kjøretøy slik at Jærbanen får supplerende togsett for å håndtere trafikkvekst i rushtid. Videre vil reservesettene av Type 72 være tilgjengelig når ombygging-programmet er slutført.

Trafikkvekst og behov for økt transportkapasitet på Jærbanen vil selvsagt ha stor betydning i vurderingen av omdisponering av togsett.

SPØRSMÅL NR. 2214

Innlevert 5. juni 2024 av stortingsrepresentant Morten Wold

Besvart 10. juni 2024 av landbruks- og matminister Geir Pollestad

Spørsmål:

Vil statsråden sørge for at Naturskadeordningen endres slik at det kan betales ut a-konto-beløp til reiselivsnæringsbedrifter som ble rammet av uværet «Hans» inntil sakene er endelig ferdigbehandlet i Landbruksdirektoratet?

BEGRUNNELSE:

Uværet «Hans» gjorde store skader på blant annet hus og eiendommer. I Hallingdal er nå flere campingplasser stengt fordi behandling av søknadene til Naturskadeordningen i Landbruksdirektoratet ikke er fullført, blant annet grunnet lav saksbehandlerkapasitet. Mange reiselivsbedrifter opplever at forsikringsordningene ikke er gode nok til å dekke tapene som uværet påførte, og er derfor avhengig av Naturskadeordningen for å bygge opp

igjen bedriften. Det enkleste ville vært om det ble utbetalt et a-konto-beløp inntil sakene er ferdig behandlet, slik at bedriftseiere i reiselivsnæringen kan få fortgang i utbedring av skader og komme i gang med næringsdrift igjen så snart som mulig.

Svar:

Etter uværet «Hans» fekk Landbruksdirektoratet inn rundt 2 000 søknader om naturskadeerstatning, noko som er ein unormal stor pågang av saker. Omkring halvparten av desse er no handsama.

Utgangspunktet i naturskadesaker er at skadebot vert utbetala når skadelidaren kan dokumentera at oppretting har skjedd. Det fylgjer av naturskadeerstatning-slova § 14 fyrste ledd fyrste punktum. Skadebot kan og verte utbetala på forskot etter at det er fatta vedtak om

skadebot, jf. naturskadeerstatningslova § 14 andre ledd og naturskadeerstatningsforskrifta § 16 fyrste ledd. Regelverket opnar ikkje for at skadebot kan verte betala ut a-konto før Landbruksdirektoratet har fatta vedtak i saka.

Det ligg ikkje føre planar om å endra naturskadeerstatningslova.

SPØRSMÅL NR. 2215

Innlevert 5. juni 2024 av stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen

Besvart 10. juni 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Mange i distriktene i Nordland betegner det som risikosport å bo der, fordi en opplever at tryggheten til folk flest blir dårligere og dårligere og er nok en årsak til nedgang i antallet innbyggere faller. «Tjenester nært folket er et slagord» som flere har benyttet seg av opp igjennom årene også dagens regjering.

Synes statsråden at det er forenelig med deres politikk at folk flest skal oppleve utrygghet i hverdagen og vil statsråden ta grep ovenfor Helgelandssykehuset for å stoppe deres nedbygging?

BEGRUNNELSE:

Det pågår en stille sentralisering av helsetjenester på Sør-Helgeland. Ytterkantene av distriktet svekkes, med økt responstid som resultat.

Flytting av ambulansébåt fra Vega til Tjøtta er ett eksempel som undertegnede har tatt opp i et tidligere spørsmål. Nå er fokuset flyttet til ambulansestasjonen i Sømna som Helgelandssykehuset ønsker å flytte til Brønnøysund.

En svekket ambulansetjeneste på Sømna vil ha flere negative konsekvenser, flyttingen vil påvirke responstiden for pasienter i Sømna og konsekvensen kan være tap av liv.

Det sies at responstiden fra Brønnøysund til Sømna bør være 23 minutter, men man rekker ikke engang til kommunegrensen på den tiden, Om de skal i enden av kommunen vil det ta enda lengre tid. I en ulykke som nettopp fant sted, brukte ambulansen 45 minutter fra Brønnøysund til ulykkesstedet Sømna. (Midt i kommunen) Dessverre sto ikke livet til å redde.

Det bor 1985 mennesker i kommunen og innbyggerne er opprørt og undertegnede har mottatt 1000 underskrifter fra i et opprop for å berge ambulansen.

Helt overordnet er det viktig at pasienten sine behov ikke lider under dårlig økonomi i helseforetaket.

Ambulansetjenesten og brannvesenet samarbeider ofte ved alvorlige hendelser. Flyttingen vil påvirke denne samhandlingen, spesielt hvis det oppstår situasjoner der begge tjenestene må rykke ut samtidig på ulike oppdrag. Dette vil gå ut over brannvesenets kapasitet og vil påføre kommunene betydelige merkostnader som følge av flere utrykninger for å bistå i akutte helseoppdrag.

Brannvesenet er avhengig av ambulansetjenesten for assistanse ved ulykker med personskade. Redusert kapasitet og tilgjengelighet til ambulansetjenesten, vil dermed kunne påvirke brannvesenets arbeid ved ulykker da de vil kunne bli nødt å prioritere sine ressurser på å håndtere pasienter før de kommer i gang med sitt arbeid inntil ambulanse er på stedet.

Nærhet mellom ambulansestasjon og brannstasjon er viktig for effektiv kommunikasjon og koordinering. Flytting av ambulansetjenesten fra Sømna vil føre til utfordringer med å samhandle raskt og effektivt i nødssituasjoner. Dette medfører risiko for alle berørte.

Svar:

Regjeringen er opptatt av at befolkningen skal være trygge på at de får forsvarlig helsehjelp ved akutt sykdom og skade. Vi har derfor startet et arbeid med en stortingsmelding om akuttmedisinske tjenester. Meldingen vil omhandle hele akuttkjeden utenfor sykehus (dvs. medisinsk nødmeldetjeneste, ambulansetjeneste og kommunenes øyeblikkelige hjelp-tjenester og annen døgnkontinuerlig beredskap), akuttmottak i sykehus, andre nødetater og frivillige organisasjoner, samt befolkningens kunnskap om førstehjelp. Det har kommet mange gode innspill til meldingen om hvordan vi kan styrke den lokale akuttberedskapen gjennom samhandling, nye samarbeidsformer, bruk av teknologi og god ressursutnyttelse. Dette er innspill som vi tar med i arbeidet om hvordan vi kan videreutvikle den akuttmedisinske kjeden og slik bidra til trygghet i befolkningen.

Regjeringen er opptatt av god ambulanseberedskap, særlig der det er langt til sykehus.

Når det gjelder ambulansetjenesten ved Helgelandssykehuset, er det sykehuset som må gjøre de konkrete vurderingene av hva som gir best beredskap. Det er

også budskapet som jeg ga til kommunene da jeg besøkte Brønnøysund 29. mai i år. Når det gjelder responstider for ambulansetjenesten mer generelt og samarbeid med andre nødetater, er dette temaer som inngår i den kommende stortingsmeldingen om akuttmedisinske tjenester.

SPØRSMÅL NR. 2216

Innlevert 5. juni 2024 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski

Besvart 13. juni 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Er det åpent for at Oslo og Akershus kan innføre dobbel bomtakst for nye fossilbiler fra 2026?

BEGRUNNELSE:

Det har i mange år vært er vedtatt mål i NTP at det ikke skal selges nye fossilbiler i Norge etter 2025. Selv om andelen nullutslippsbiler nå heldigvis er veldig høy, ligger det ikke at til at målet om 100 % nullutslippsbiler vil nå allerede om syv måneder. Til dét er ikke virkemidlene sterke nok. Derfor har lokale virkemidler blitt diskutert i flere norske storbyer. Blant annet har Klimaetaten i Oslo foreslått kraftig økt bomtakst for nye fossilbiler fra 2025.

I den nye Oslopakke 3-avtalen er partene enige om følgende formulering. «Dobbel takst for nye fossile personbiler innføres i løpet av 2026, forutsatt at Stortinget har åpnet for et slikt virkemiddel.» Jeg ber derfor statsråden redegjøre for status på forutsetningen avtalen etterlyser.

Svar:

Jeg er kjent med at Oslo og Akershus i mai ble enige om en revidert avtale om Oslopakke 3, og at det her skal ligge inne et forslag om at dobbel takst for nye fossile personbiler innføres i løpet av 2026, forutsatt at Stortinget har åpnet for et slikt virkemiddel.

Generelt sett vil jeg si at dagens takstsystem for bompenger kan differensiere takstene ut fra kjøretøyets egenskaper. Takstgruppene er for det første fordelt på vekt, der det skilles mellom tunge (over 3 500 kg) og lette kjøretøy (under 3 500kg). I byområder kan bompenger være et viktig trafikkregulerende tiltak, og bompengetakstene kan derfor også differensieres basert på kjøretøyets miljøegenskaper eller etter tid på døgnet. Disse prinsippene er forankret i veglova § 27.

Det er i dag ikke åpnet for å innføre dobbel bompengetakst for nye fossilbiler fra 2026. En eventuell innføring av differensierte bompengetakster basert på kjøretøyets registreringsdato, vil innebære en endring i hvordan takstsystemet er lagt opp. Forslaget slik det framkommer i den lokalt reviderte avtalen om Oslopakke 3, er på nåværende tidspunkt kun et forslag. Det har derfor ikke vært naturlig for meg å ta stilling til dette før det er avklart om bystyret i Oslo og Akershus stiller seg bak forslaget. Jeg mottok 11. juni 2024 en henvendelse fra byråden for miljø og samferdsel i Oslo om saken, og vil vurdere hvordan denne skal følges opp.

SPØRSMÅL NR. 2217**Innlevert 5. juni 2024 av stortingsrepresentant Roy Steffensen****Besvart 12. juni 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

I 2019 ble midtre del av Rogfast-kontrakt avlyst, da anbud var 4,5 mrd. kr og ferdig i 2026, mens SVV sitt anslag var 3,5 mrd. kr. I jan 2020 ble det kuttet i hele Rogfast på ca. 3-4 mrd. kr, og kontrakten ble delt i to. Første del ble så tildelt for ca. 700 mill. kr i 21, og i forrige uke, 4,5 år senere, ble andre del tildelt for ca. 6,5 mrd. kr, ferdig i 2030.

Hvorfor har denne prosessen tatt hele 4,5 år, og er det nå slik at vi har fått et nedskalert prosjekt, ferdig 4 år senere, til en langt høyere kostnad som bilistene må betale for?

Svar:

Innledningsvis vil jeg minne representanten om at det var Jon Georg Dale fra Fremskrittspartiet som var samferdselsminister da konkurransen om den midtre delen av Rogfast ble avlyst. Bakgrunnen for at den aktuelle konkurransen ble avlyst i 2019, var at prisnivået i tilbudet Statens vegvesen mottok ville innebære at prosjektet ikke ville kunne gjennomføres innenfor de økonomiske rammene som var fastsatt av Stortinget i Prop. 105 S (2016–2017), jf.

Innst. 294 S (2016–2017). Prosjektet ble derfor omarbeidet, blant annet med oppdeling av kontrakten på Kvitsøy.

Ny kostnadsramme for prosjektet ble fastsatt i Prop. 54 S (2020–2021), jf. Innst. 150 S (2020–2021). Prosjektet ble deretter lyst ut på nytt, og siste store entreprisekontrakt ble tildelt i forrige uke. I etterkant av siste stortingsbehandling av prosjektet har bransjen og byggherrene blitt enige om en bransjemodell for byggetid i tunnel. Dette har medført en forskyvning av sluttdato fra 2031 til 2033.

Det har vært svært høy prisstigning i anleggsmarkedet siden 2019. Prisomregnet til 2024-kr, utgjør kontrakten som representanten viser til på 4,5 mrd. 2019-kr nå om lag 6 mrd. 2024-kr. I sum utgjør de to kontraktene på Kvitsøy nå i underkant av 7 mrd. 2024-kr.

Prosjektet er i liten grad nedskalert som følge av kutt. For den aktuelle delstrekningen er det gjort enkelte mindre justeringer. Blant annet er det lagt opp til en noe brattere stigning på armen til Kvitsøy, i hovedsak for å redusere tunnallengden. Videre er det innarbeidet nye behov for ventilasjon og heving av krysset under Kvitsøy. Det er i tillegg kommet strengere miljøkrav som er innarbeidet i kontraktene.

SPØRSMÅL NR. 2218**Innlevert 5. juni 2024 av stortingsrepresentant Terje Halleland****Besvart 10. juni 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hva er status på etterforskningen av Birgitte Tengs-saken, og hvordan arbeides det nå videre for å få løst denne saken?

BEGRUNNELSE:

Det vises til lagmannsrettens frifinnende dom i Birgitte Tengs-saken den 05.12.24. Det vises videre til at det i Dokument 8:131 S (2023-2024) jf. Innst. 422 S (2023-2024) ble fremmet forslag om en offentlig granskning av denne

saken. I statsrådets svarbrev av 23.04.24 til justiskomiteen med vurdering av forslaget, fremgår følgende formulering:

«Jeg mener at det viktigste er å fortsatt forsøke å få saken løst, ikke å granske tidligere sakshåndtering.»

Det er derfor ønskelig å få besvart hva som nå er status for denne etterforskningen, og hvordan det nå arbeides videre for å få løst denne saken.

Svar:

På bakgrunn av spørsmålet fra stortingsrepresentanten har jeg kontaktet Riksadvokatembetet, som igjen har vært i kontakt med ansvarlig politiadvokat og statsadvokat på saken.

Av tilbakemeldingen som jeg har mottatt fra Riksadvokatembetet fremgår det at det fortsatt et mål at saken skal oppklares, men at politiet er avhengig av nye opplysninger for å komme videre i etterforskningen. De vur-

derer fortløpende om og hvordan tips som innkommer skal følges opp, og holder seg orientert om utviklingen på DNA-feltet. Det er påtalemyndighetens vurdering at det ikke anses hensiktsmessig å foreta en ny full gjennomgang og vurdering av det etterforskningsmaterialet som utgjør saken pr. nå.

Jeg kan som justisminister ikke kommentere etterforskningen da påtalemyndigheten er uavhengig i sin vurdering av den enkelte straffesak.

SPØRSMÅL NR. 2219

Innlevert 5. juni 2024 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 14. juni 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Hvorfor ligger det an til at støtten til norsk miljøbevegelses aktive samarbeid med russisk sivilsamfunn kuttes, og hvordan vil utenriksministeren bidra til at det viktige samarbeidet mellom norsk miljøbevegelse og russisk miljøbevegelse om atomsikkerhet og andre viktige miljø saker kan fortsette?

BEGRUNNELSE:

Natur og Ungdom, Naturvernforbundet og Bellona har de siste årene mottatt midler under tilskuddsordningen Russland, samarbeid mellom NGO-er, under kap. 118 Utenrikspolitiske satsinger post 70 Nordområdene, Russland og atomsikkerhet i statsbudsjettet.

I innvilgelsen av tilskudd sendt i april ble det varslet at man ikke kan regne med å få støtte gjennom ordningen fra og med 2025. Dette til tross for at et av målene i 2024 for denne posten er at norske kompetansemiljøer om Russland blir opprettholdt.

Natur og Ungdom har i over 30 år, helt tilbake til Sovjetunionens tid, jobbet sammen med miljøbevegelsen på andre siden av grensen om atomsikkerhet og andre miljø saker. Hele veien har man samarbeidet med modige aktører som har blitt motarbeidet av regimet.

Det russiske sivilsamfunnet er under sterkt press. Det er farlig å være en del av opposisjonen og jobbe politisk i Russland. Samarbeidet med Natur og Ungdom er svært viktig for ungdommene i Nordvest-Russland organisasjonen samarbeider med.

Siden Russland startet sin fullskala invasjonskrig mot Ukraina, har ungdomsaktivistene jobbet med in-

formasjonskampanjer rettet mot unge russere, på skoler og universiteter. De har vært tydelige stemmer i deres lokalsamfunn for urfolksrettigheter, miljøvern, gjenbruk, resirkulering, og klimasaken. Ved sin innsats tar ungdommen det viktige ansvaret for å opprettholde kunnskapen blant sivilsamfunnet, som ellers hadde svunnet hen under Putins regime.

I denne situasjonen ligger det altså an til at støtten til et godt fungerende og aktivt samarbeid med unge, engasjerte russere trekkes, og det samme gjelder altså flere samarbeidsprosjekter med sivilsamfunn i Russland.

Natur og Ungdom oppgir selv at det mangeårige arbeidet med russisk sivilsamfunn nå er sterkt truet.

Svar:

Bellona, Naturvernforbundet og Natur og Ungdom mottar støtte gjennom tilskuddsordningen «Russland» (tidl. «Prosjektsamarbeidet med Russland») gjennom treårige avtaler for perioden 2022–2024 via Klima- og miljødepartementet. Utenriksdepartementet er godt fornøyd med arbeidet til organisasjonene så langt under avtalene og verdsetter den kompetansen og erfaringen organisasjonene har bygget opp.

Etter koronapandemien og oppstarten av Russlands fullskalainvasjon av Ukraina i 2022 har betydelige ubrukte midler blitt akkumulert, samtidig som de regulære bevilgningene til tilskuddsordningen Russland har blitt kraftig redusert. Framtidig støttenivå til ordningen vil avhenge av Stortingets budsjettvedtak for 2025. Inntil dette er avklart har vi valgt å prioritere allerede inngåtte avtaler slik at støtten til disse kan opprettholdes ut avta-

leperioden så lenge det er mulig. Utenriksdepartementet har i denne situasjonen ønsket å gi organisasjonene et forvarsel og en anbefaling om å ta høyde for at avtalene ikke fornyes neste år.

For tilskudd til miljøvernorganisasjonene over atomhandlingsplanen er det ikke planlagt reduksjoner.

Jeg er for øvrig helt enig i at frivillige organisasjoner i Russland er under sterkt press og at vi trenger å opprettholde norske kompetansemiljøer om Russland.

Innretningen av framtidige støtteordninger må imidlertid også vurderes opp mot endringene i forutsetningene for samarbeidet, i hvilken grad det er mulig å oppnå resultater, og eventuell risiko samarbeidspartnere kan utsettes for. Framtidige støtteordninger og tildelinger vil som nevnt også være avhengig av Stortingets budsjettvedtak.

SPØRSMÅL NR. 2220

Innlevert 5. juni 2024 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth

Besvart 12. juni 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Når vil veiledningsmateriale publiseres, og hvilke tiltak vil statsråden iverksette for lik praktisering av forskriften på tvers av statsforvalterembetene?

BEGRUNNELSE:

Undertegnede har merket seg at regjeringen har vedtatt et nytt forurensningsregelverk med bestemmelser om søknad og drift av akvakulturanlegg i sjø. Regelverket innebærer at statsforvalterne skal gå bort fra å gi individuelle tillatelser etter forurensningsloven, og heller gå over til forskriftsfestede standardvilkår for forurensning fra fiskeoppdrett. Nytt regelverk ble vedtatt i februar, men det er uklart hvordan regelverket skal praktiseres. Blant annet Statsforvalteren i Trøndelag har oppgitt at Miljødirektoratet skal utarbeide veiledningsmateriell, og at dette skal publiseres snart. For å sikre vekst og verdiskaping fra havbruksnæringen trengs klare og forutsigbare regler. Tydelig veiledningsmateriell kan bidra til dette.

Svar:

Nytt forurensningsregelverk for akvakultur ble vedtatt 2. februar 2024. Det nye regelverket innebærer at akvakulturanlegg for fisk i sjø som hovedregel er tillatt etter forurensningsloven uten særskilt forurensningstillatelse, dersom lokaliteten er klarert for virksomheten i henhold til forskrifter fastsatt i medhold av akvakulturloven. Under drift er virksomhetene som følger hovedregelen regulert av standardiserte driftskrav i akvakulturdriftsforskriften. Statsforvalterne behandler nå søknader i tråd med disse forskriftsendringene.

Det nye regelverket skiller mellom søknader om nye lokaliteter og regulering av eksisterende virksomheter. Søknader om akvakulturanlegg på nye lokaliteter skal reguleres gjennom de nye forskriftskravene, og kun i enkelte tilfeller kan statsforvalteren vedta at det kreves en særskilt tillatelse. Eksisterende akvakulturanlegg reguleres etter sine nåværende forurensningstillatelser i en overgangsperiode på to år, frem til februar 2026. Etter dette skal all akvakultur av fisk i sjø følge de samme forskriftskravene. I saker som gjelder endringssøknader i overgangsperioden er regelverket slik at disse fortsatt vil reguleres gjennom særskilt tillatelse. Vi vurderer om vi kan gjøre regelverket og søknadsbehandlingen enklere for slike endringssøknader slik at også disse raskere kan gå over på forskriftsregulert drift.

Miljødirektoratet har allerede publisert veiledning for statsforvalteren på statsforvalternett, statens nettsted for samlet veiledning til statsforvalteren. Veiledning har også blitt formidlet av Miljødirektoratet på flere seminarer med statsforvalteren. Et viktig formål med veiledningen til det nye regelverket er å sikre en hensiktsmessig implementering. Det arbeides også løpende med å videreutvikle veiledning og føringer for å sikre lik praksis. Miljødirektoratet vil følge statsforvalteren tett opp for å sikre en god implementering av regelverket. Utviklingen av veiledning gjøres dels i samarbeid med Fiskeridirektoratet siden søknadskrav og driftsregelverk er felles for myndighetene. Direktoratene har lagt ut veiledning til havbruksnæringen og konsulenter på sine nettsider, og utvikler dette fortløpende. Næringen er invitert til et webinar om det nye regelverket den 17. juni.

SPØRSMÅL NR. 2221**Innlevert 5. juni 2024 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 14. juni 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Energi og Klima kan avsløre at Finansdepartementet har avslått innsyn i samtlige dokumenter som handler om behandlingen av EUs omstridte karbontoll (CBAM). I de siste seks månedene har Energi og Klima bedt om innsyn i 18 dokumenter som omhandler Finansdepartementets behandling av CBAM. Dette er en avgift som vil få store konsekvenser for norsk kraftkrevende industri.

Vil statsråden frigjøre informasjonen som er etterspurt, og hvis nei, hvorfor mener statsråden det er riktig å hemmeligholde denne informasjonen for det norske folk?

Svar:

I en så kompleks sak som CBAM-forordningen blir det utarbeidet et stort antall ulike dokumenter. I likhet med

alle andre saker vil slike dokumenter unntas offentlighet når det vurderes som riktig sett opp mot bestemmelsene i offentlighetsloven. Det vil kunne være flere grunner til at dokumenter unntas offentlighet, for eksempel at de inneholder opplysninger fra andre stater som er mottatt under forutsetning om at de ikke skal offentliggjøres.

Vi er nå i en fase med pågående diskusjoner med EU og utredning av hvilke praktiske og økonomiske konsekvenser CBAM-forordningen vil ha for Norge. Når dette arbeidet er sluttført, vil jeg på vanlig måte legge frem informasjonen som Stortinget og befolkningen trenger for å diskutere og ta stilling til hvordan Norge bør stille seg til forordningen.

SPØRSMÅL NR. 2222**Innlevert 6. juni 2024 av stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen****Besvart 12. juni 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden sikre at barn med behandlingsresistent epilepsi fortsatt får hjelp gjennom et sterkt og samlet nasjonalt kompetansemiljø ved Spesialsykehuset for Epilepsi (SSE)?

BEGRUNNELSE:

I en nyhetssak på NTB 6. juni 2024 ble det rapportert om bekymringene rundt kuttene ved Spesialsykehuset for Epilepsi (SSE). Oslo Universitetssykehus (OUS) har besluttet å legge ned 5 av 30 barnesenger ved SSE fra 1. april, noe som har skapt stor bekymring blant ansatte og pasienter. Kuttene betyr færre sykepleierstillinger og tap av uvurderlig kompetanse, noe som de mener kan få alvorlige konsekvenser for pasientsikkerheten. SSE er den eneste nasjonale behandlingstjenesten for behandlingsresistent epilepsi i Norge og tilbyr unike behandlingsalternativer som utredning til epilepsikirurgi og diettbehandling, som

ikke finnes andre steder i landet. Over 25.000 personer fra hele landet har signert et opprop mot disse kuttene, og mange har delt personlige historier om hvordan SSE har vært livsviktig for dem. Derfor er det avgjørende å forstå hvordan regjeringen planlegger å sikre at SSE kan fortsette å tilby sine kritisk viktige nasjonale tjenester for barn med alvorlig epilepsi.

Svar:

Den 6. juni i år møtte jeg representanter fra Epilepsiforbundet og tok imot signaturene fra oppropet.

Regjeringen skal sikre at alle får tilgang til gode helsetjenester av høy kvalitet, også pasienter med epilepsi. I tillegg til behandling og oppfølging i spesialisthelsetjenesten og den kommunale helse- og omsorgstjenesten, finnes et spesialisert utrednings- og behandlings-tilbud for pasienter med såkalt kompleks epilepsi. Dette tilbudet ivaretas av Nasjonal behandlingstjeneste i Avdeling

for kompleks epilepsi ved Nevroklinikken, Oslo universitetssykehus HF (tidligere Statens senter for epilepsi).

Til spørsmålet fra representanten har Helse- og omsorgsdepartementet innhentet informasjon fra Helse Sør-Øst RHF. Det regionale helseforetaket angir at reduksjonen på fem senger (av totalt 30) er gjort etter grundige utredninger og innebærer ingen reduksjon i tilbud eller kvalitet for pasientene. Behandlingstilbudet må omstilles i takt med pasientbehov og faglig utvikling. Oslo universitetssykehus ser lavere behov for senger nå enn tidligere, dette grunnet kortere liggetid og reduksjon i antall hen-

visninger. Ventetiden til behandling er også på vei ned, som uttrykk for at Oslo universitetssykehus har tilstrekkelig kapasitet til å videreføre et godt tilbud – selv med redusert sengetall. Videre presiseres det at endringen ikke vil gå ut over kompetansen i avdelingen. Stillingsreduksjonen knyttet til færre senger er også knyttet til stillinger som ikke arbeider direkte med pasienter.

Helse Sør-Øst RHF konkluderer med at pasientene ved denne avdelingen fremdeles vil få et høykompetent tilbud med tilstrekkelig kapasitet.

SPØRSMÅL NR. 2223

Innlevert 6. juni 2024 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 13. juni 2024 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Kan næringsministeren gi ei oppdatert oversikt over utviklinga i tal nye gründerar, tal nye tidlegfasebedrifter med vekstpotensial, tal investeringar frå venturemiljø i norske selskap og tal søknader til Innovasjon Norge sine tidlegfasevirkemiddel frå 2015 fram til i dag, helst oppdatert med tal frå 1. kvartal 2024 samanlikna med 1. kvartal i åra før?

Svar:

Utviklinga i tal nye gründerar

Den mest pålitelege kjelda vi har til tal for nye gründerar er etablerarstatistikken til Statistisk sentralbyrå (SSB). Statistikken frå SSB skil mellom gründerar av personlege føretak og av gründerar av aksjeselskap. Tabellane under viser tal for dei to kategoriane.

Gründerar av personleg føretak

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ansvarleg selskap	296	213	179	186	194	223	178	209
Føretak med delt ansvar	1358	1359	1239	1006	907	965	1077	792
Enkeltpersonføretak	34168	34808	35240	34584	38495	38115	40278	39005

Tabell 1 - kjelde: SSB tabell 09308

Gründerar av aksjeselskap

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Etablerarar AS og ASA	28327	31264	32388	31623	31156	35031	41493	34331

Tabell 2 - kjelde: SSB tabell 09308

Føresetnader for tala i tabell 1 og 2

Statistikken frå SSB kombinerer fleire register, mellom anna verksemd- og føretakregisteret og aksjonærreg-

isteret. Dette inneber at det ikkje er oppdaterte tal lenger enn til 2022. Ein person kan vere registrert som gründer i begge tabellane dersom vedkomande både har etablert personleg føretak og aksjeselskap.

Tal nye tidlegfasebedrifter med vekstpotensial

På oppdrag frå Nærings- og fiskeridepartementet har Menon Economics nyleg kartlagt talet på

oppstartsbedrifter i oppstartsfasen med vekstpotensial i Noreg. Tabellen under viser talet for perioden 2014 til 2022.

Tabell 3: Antal oppstartsføretak (to til fem år gamle) med vekstpotensial. Kjelde: Menon Economics (2024)

År	Oppstartsselskap med vekstpotensial	Netto endring frå førre år
2014	2108	
2015	2510	402
2016	2882	372
2017	3144	262
2018	3248	104
2019	3348	100
2020	3364	16
2021	3282	-82
2022	3111	-171

Føresetnader for tala i tabell 3

Det er gjort ei rekkje føresetnader for å identifisere aktive gründerføretak med vekstpotensial. Mellom anna er det sett krav om at dei må vere aksjeselskap, ikkje vere omregistrerte eller dotterverksemder av utanlandske konsern, ikkje ha som føremål å berre eige andre verksemder, og ein eller fleire gründerar må vere inne på eigarsida.

For å kunne kategoriserast som oppstartsbdrift med vekstpotensial må selskapet i tillegg oppfylle eitt av dei tre kriteria nedanfor i perioden to til fem år etter første år med økonomisk aktivitet:

- **Innovativt:** Selskapet har motteke skattefrådrag for kostnader til forskning og utvikling, såkalla Skattefunn-støtte, minst éin gong i løpet av sine første fem år.

- **J-kurve:** Selskapet har hatt eit akkumulert driftsunderskot som var dobbelt så stort som akkumulert omsetning i dei første to til fem åra, og har registrerte lønnskostnader.
- **Kapitalintensivt:** Selskapet har gjennomført ei emisjon og auka sin innskotne eigenkapital med minimum 100 000 kroner.

Sidan kriteria er avhengige av rekneskapstal, er tala ikkje fordelte på kvartal og tal for 2023 føreligg ikkje.

Investeringar frå venturemiljø i norske selskap

I tabellane under er det gjeve ei oversikt over høvesvis antal investeringar og investert beløp i både såkorn- og venturefasen i norske porteføljebedrifter i perioden 2015–2023.

Tabell 4: Antal investeringar i norske porteføljeføretak i såkorn- og venturefasen 2015-2023. Kjelde: NVCA sin aktivitetsrapport 2023 (figur 15), tal utarbeida av Menon Economics.

	Såkornfasen	Venturefasen
2015	67	83
2016	56	112
2017	69	120
2018	99	59
2019	91	118
2020	65	137
2021	103	119
2022	109	116
2023	62	104

Tabell 5: Totalt beløp (i millionar kroner) investert i Norske porteføljeselskap i såkorn og venturefasen. Kjelde: NVCA sin aktivitetsrapport 2023 (figur 14), tal utarbeida av Menon Economics

	Såkorfasen	Venturefasen
2015	142	446
2016	94	940
2017	186	928
2018	253	822
2019	258	1305
2020	273	1102
2021	467	1857
2022	433	1348
2023	245	2756

Føresetnader for tala i tabell 4 og 5

Venturefasen er i denne samanhengen definert som fasen der føretaket har noko omsetning, og eit produkt eller ein pilot er introdusert i marknaden, men ein er framleis i ein tidleg fase med utvikling av produktet, marknadsføring og oppskalering av verksemda. Såkorfasen er i denne samanhengen definert som fasen før føretaket har introdusert produkt til marknaden og før omsetning. Alle tala er henta frå Norsk Venturekapitalforening (NVCA) som i samarbeid med Menon Economics og PEREP Analytics lagar statistikk over kapitalinnhenting og investeringar utførte av foreiningas medlemmer. Statistikken inkluderer investeringar i norske porteføljebedrifter frå både norske og utanlandske forvaltarar. Siste tilgjengelege aktivitetsrapport inkluderer tal til og med 2023.

Aktivitetsrapporten for 2023 vart publisert i mai 2024 og er offentleg tilgjengeleg på nettsidene til NVCA.¹

Tal søknader til Innovasjon Norge sine tidlegfasevirkemiddel

Når det gjeld tidlegfasetilbod, eller oppstartsfinansiering, har Innovasjon Noreg tilbod om både lån og tilskot i tidlegfase. Under følgjer tabellar med statistikk for dette. Tabellane under gjev ei oversikt over antal innvilga søknader og innvilga beløp fordelte på lån og tilskot, både per år og per 1. kvartal i perioden 2015–2024. I tillegg gjev tabellane ei oversikt over samla tilsegn av både lån og tilskot.

Tabell 6 viser per år samla (med unntak for 2024) og tabell 7 per 1. kvartal.

Tabell 6 - Heilår 2015 til juni 2024: Tabellen viser antal og beløp (i tusen kroner) av innvilga søknader til oppstartsfinansiering i Innovasjon Noreg; oppstartslån (frå 2017) og ulike oppstartstilskot.

År	Lån		Tilskot		SUM lån og tilskot	
	Antal	Beløp	Antal	Beløp	Antal	Beløp
2015	0	-	1561	447 945	1561	447 945
2016	0	-	1410	480 851	1410	480 851
2017	78	113 328	918	344 814	996	458 142
2018	111	152 353	769	252 809	880	405 162
2019	128	200 690	699	246 185	827	446 875
2020	402	731 185	1049	392 661	1451	1 123 846
2021	88	125 025	587	197 368	675	322 393
2022	74	107 424	467	195 488	541	302 912
2023	46	78 300	468	182 847	514	261 147
per 6.6. 2024	21	36 960	276	119 620	297	156 580

¹ <https://nvca.wrep.it/private-equity-funds-in-norway-2023>

Tabell 7 – Per 1. kvartal: Tabellen viser antal og beløp (i tusen kroner) av innvilga søknader til oppstartsfinansiering i Innovasjon Noreg, oppstartslån (frå 2017) og ulike oppstartstilskot.

1.kv År	Lån		Tilskot		SUM lån og tilskot	
	Antal	Beløp	Antal	Beløp	Antal	Beløp
2015	0	-	488	146 421	488	146 421
2016	0	-	407	80 636	407	80 636
2017	7	10 500	260	90 831	267	101 331
2018	26	37 200	183	50 869	209	88 069
2019	41	57 660	182	69 824	223	127 484
2020	21	31 900	144	49 719	165	81 619
2021	21	29 500	192	51 955	213	81 455
2022	17	25 200	92	47 565	109	72 765
2023	8	11 000	95	30 889	103	41 889
2024	11	19 460	108	38 923	119	58 383

Føresetnader for tala i tabell 6 og 7

For tilskot er det teke ut alle oppstartstilskot hos Innovasjon Noreg. Dette inneber i hovudsak ulike landsdekkande og distriktsretta etablerartilskot, samt andre tilskotsordningar til etablerarar som tilskot til studentgründerskap. Når det gjeld tilbod av lån til gründerar, har Innovasjon Noreg eitt enkelt låneverkemiddel retta mot

gründerar - landsdekkande oppstartslån. Dette har vore tilbode sidan 2017.

Gründerar og oppstartsselskap nyttar òg ei rekkje av Innovasjon Noreg sine andre breie og opne finansieringsordningar, mellom anna Miljøteknologiordninga og Innovasjonskontrakter Denne type ordningar er ikkje tekne med i oversikta sidan dei ikkje reknast som tidlegfaseverkemidler.

SPØRSMÅL NR. 2224

Innlevert 6. juni 2024 av stortingsrepresentant Hårek Elvenes

Besvart 14. juni 2024 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Hva er statsrådets vurdering av mulighetene for å tilby ukrainske myndigheter å gjennomføre tungt vedlikehold av ukrainske helikoptre av typen EC225 hos Heli-One på Sola, og å inkludere dette i Nansen-programmet?

BEGRUNNELSE:

Ukraina har de siste årene fått levert en rekke helikoptre av vestlig fabrikat, blant annet 14 helikoptre av typen EC225. Mer enn to år etter Russlands brutale og folkerettsstridige invasjon av Ukraina i februar 2022 har disse helikoptrene, i likhet med svært mye annet ukrainsk materiell, et betydelig behov for tungt vedlikehold. De aktu-

elle helikoptrene utgjør en viktig funksjon i det ukrainske totalforsvaret.

Mye av det daglige og relativt enkle vedlikeholdet kan gjennomføres av ukrainerne selv, mens det tyngre vedlikeholdet må gjennomføres av en godkjent vedlikeholdsorganisasjon. Heli-One på Sola er en av få vedlikeholdsorganisasjoner i Europa som kan gjennomføre tungt vedlikehold på blant annet helikoptre av typen EC225.

Svar:

Ukraina har omfattende og tidskriske militære behov som regjeringen fortløpende følger. Forsvarsdepartementet gjør kontinuerlige vurderinger av hvordan den militære

re støtten til Ukraina gjennom Nansen-programmet bør prioriteres. Prioritering av ulike behov skjer gjennom at Ukraina kommuniserer sine høyest prioriterte behov til landene som yter militær støtte til deres motstandskamp gjennom Ukraine Defense Contact Group. Regjeringen har valgt å prioritere en stor andel av vår støtte gjennom kapabilitetskoalisjoner, da dette er ansett som en hensiktsmessig og effektiv måte å understøtte prioriterte ukrainske behov på. De prioriterte koalisjonene for Norges del er den maritime koalisjonen hvor Norge er medleder sammen med Storbritannia, luftvernkoalisjonen hvor det er foreslått i revidert nasjonalbudsjett å benytte inntil om lag 4 mrd. kroner til formålet, samt F-16-koalisjonen. I tillegg prioriterer regjeringen trening av ukrainsk personell, samt områder hvor norsk forsvarsindustri har særskilt evne til å understøtte Ukrainas forsvarskamp. Ukraina har over lengre tid bedt partnere om å prioritere støtte til særlig luftvern og artilleri. Dette har Norge fulgt opp i flere donasjoner.

Med utgangspunkt i de ukrainske behovene vurderer regjeringen hvilke leveranser av materiell og tjenester som kan være aktuelle å anskaffe fra norsk industri for donasjon til Ukraina. Forsvarsdepartementet har det siste året hatt dialog med Heli-One og er kjent med hvilke tjenester selskapet kan tilby.

Støtte til vedlikehold og reparasjoner av ukrainsk materiell er et viktig tiltak, men for å oppnå størst mulig effekt for Ukraina må dette håndteres gjennom et bredt internasjonalt samarbeid.

Hvilke tiltak som skal prioriteres, både når det gjelder anskaffelser fra norsk industri, donasjoner fra egne beholdninger og internasjonalt samarbeid om støtte, fastsettes i dialog med ukrainske myndigheter og i konsultasjon med Stortinget. Vedlikehold av de aktuelle helikoptrene har så langt ikke blitt løftet opp som en ukrainsk prioritet. Av sikkerhetshensyn går vi ikke konkret inn på mulig kommende støtte og donasjoner.

SPØRSMÅL NR. 2225

Innlevert 6. juni 2024 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 13. juni 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Når og hvordan vil departementet orientere Stortinget om arbeide med å stadfeste et mål om at strømbruk i hele bygningsmassen i 2030 ikke skal overstige 55,6 TWh?

BEGRUNNELSE:

Viser til dokument nr. 15:1558 (2023-2024) hvor departementet skriver:

«Energidepartementet har innhentet et underlag fra NVE for å belyse konsekvensene av et mål om å redusere strømforbruket med 10 TWh i hele bygningsmassen innen 2030 sammenlignet med 2015. Regjeringen tar sikte på å ta stilling til et mål før sommeren, og vil orientere Stortinget om arbeidet på egnet måte.»

NVE skriver i notatet «Mål om 10 TWh mindre strømforbruk i bygninger innen 2030» fra 19. februar 2024:

«I 2030 skal strømforbruket i bygningsmassen i Norge være 55,6 TWh

Strømbruken i bygningsmassen i 2015 var ca. 65,6 TWh, og i 2022 ca. 62,8 TWh. En reduksjon på 10 TWh i hele bygningsmassen innebærer at målet for 2030 blir 55,6 TWh, dvs. en ned-

gang på ca. 11 % fra i dag. I NVEs langsiktige kraftmarkedsanalyse anslås kraftbruken i bygningsmassen til om lag 62,2 TWh i 2030, gitt eksisterende politikk og virkemidler.

Et omformulert mål der man vil redusere strømforbruket fra 2015 med 10 TWh i bygningsmassen til 2030 betyr en økt ambisjon for energieffektivisering i Norge. Ambisjonen styrkes både ved at man går fra å se på energibruk til strømbruk, og ved at man går fra å se på den eksisterende bygningsmassen i 2015 til hele bygningsmassen. NVEs vurdering av dette målet er at det er ambisiøst, men mulig.»

Svar:

Energidepartementet har innhentet et underlag fra NVE for å belyse konsekvensene av et mål om å redusere strømforbruket med 10 TWh i hele bygningsmassen innen 2030 sammenlignet med 2015. Regjeringen tar sikte på å ta stilling til et mål før sommeren, og vil orientere Stortinget om saken i budsjettproposisjonen til høsten.

SPØRSMÅL NR. 2226**Innlevert 6. juni 2024 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi****Besvart 12. juni 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Dersom en norsk statsborger eier aksjer registrert på børsen i New York og vedkommende dør, og ektefellen arver alt og sitter i uskiftet bo, er dette da en transaksjon som i henhold til aksjeavtalen mellom Norge og USA vil utløse skatteplikt, og i så fall til USA eller Norge?

BEGRUNNELSE:

Norge har en skatteavtale med USA for å sikre at man unngår dobbeltbeskatning, men det er vanskelig å forstå hva som gjelder når det gjelder arv av aksjer innenfor familie. Aksjeeier dør, ektefelle sitter i uskiftet bo, og det kan legges til grunn at aksjebeholdningen ikke endres og at det verken kjøpes eller selges aksjer i porteføljen. Spørsmålet blir om aksjenes eierskap som overføres til gjenlevende ektefelle som sitter i uskiftet bo blir ansett som en realisasjon som vil medføre beskatning, og eventuelt hvordan.

Svar:

Finansdepartementet går ikke inn i konkrete enkeltsaker, men på generelt grunnlag kan jeg redegjøre for et tilfelle der skattyter og arving er skattemessig bosatt i Norge etter norsk intern rett og etter den aktuelle skatteavtalen.

Alle skattytere som er skattemessig bosatt i Norge, er i utgangspunktet skattepliktig hit for all sin inntekt og hele sin formue, uavhengig av hvor inntekten er opptjent eller hvor formuen befinner seg, jf. skatteloven § 2-1 før-

ste og niende ledd. Dette gjelder uansett skattyters statsborgerskap. Skatteavtalen kan begrense Norges rett til å skattlegge etter norsk skattelovgivning (og omvendt kan avtalen også begrense det andre landets rett til å skattlegge etter sin skattelovgivning).

Etter norsk intern rett vil overføring av et formuesgode til en arving i forbindelse med et arveoppgjør ikke være å anse som en realisasjon som utløser beskatning. I tråd med kontinuitetsprinsippet overtar arvingen arvelaters skattemessige stilling for de formuesgodene som overføres, jf. skatteloven § 9-7 og § 10-33. Dersom arvingen senere selger arvet formuesgode, vil gevinst være skattepliktig og et eventuelt tap fradragsberettiget på vanlig måte.

Jeg kan ikke uttale meg om amerikanske skatteregler, f.eks. om arv av formuesgoder med kilde i USA kan utløse beskatning eller arveavgift etter amerikanske skatteregler.

For at det skal foreligge et tilfelle med internasjonal dobbeltbeskatning, må en og samme skattyter ilegges sammenlignbare skatter på samme inntekt eller formue i to eller flere land for samme fordel og inntektsperiode. I skatteavtalen med USA er de skatter som er omfattet av avtalen, angitt i skatteavtalens artikkel 1. Den regulerer ikke arveavgift. Norge og USA hadde tidligere en arveavgiftsavtale som skulle motvirke dobbeltbeskatning av arveavgift mv. Norge sa opp denne avtalen da arveavgiften ble fjernet i Norge fra og med 2014 (avtalen opphørte 1. januar 2015).

SPØRSMÅL NR. 2227**Innlevert 6. juni 2024 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 18. juni 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Kan helseministeren redegjøre for situasjonen, og samtidig gir en oversikt over hvor ofte de siste 3 årene det ikke har vært følgetjeneste fysisk tilgjengelig i kommunen, eller innenfor kravene for avstand/responstid, da dette er særlig viktig å få oversikt over fordi det har ført til og fører til

en redusert beredskap for gravide og fødende kvinner i Tinn kommune?

BEGRUNNELSE:

Den siste tiden har vi sett flere oppslag i Rjukan Arbeiderblad om utfordringer med jordmortjenester i Tinn kommune, som har en avtale med Sykehuset Telemark HF om at sykehuset skal levere både jordmortjenester og følgetjenester til innbyggerne i kommunen. Dette kom på plass etter at fødestua i Tinn ble lagt ned i 2008. Jordmortjenester er svært viktig for kvinner som skal føde, og gjør at de som skal føde føler seg trygge på at man kan sikre rask og kyndig hjelp ved eventuelle komplikasjoner. Det kommer likevel nå frem at det ofte ikke er jordmor tilstede i kommunen. Det hevdes det at det kan være flere uker sammenhengende hvor det ikke er døgnberedskap med følgetjeneste tilgjengelig i kommunen. Når dette blir tatt opp i kommune henviser administrasjonen spørsmålet til Sykehuset Telemark HF som har ansvaret for følgetjenesten.

Svar:

Regjeringen har lagt fram Nasjon helse- og samhandlingssplan, der fødselsomsorgen er et viktig innsatsområde. Det overordnede målet er at kvinner skal oppleve et sammenhengende, trygt og helhetlig tilbud gjennom svangerskapet, fødselen og barseltiden. En god følgetjeneste kan gi trygghet for gravide og fødende med lang reisevei til fødested. Følgetjenesten er organisert i et samarbeid mellom sykehus og kommune. I Helsedirektoratets retningslinje for fødselsomsorgen er det lagt til grunn et behov for en døgnkontinuerlig vaktberedskap og følgetjeneste der det er 90 minutters reisevei til fødestedet.

Helse- og omsorgsdepartementet har innhentet informasjon fra Helse Sør-Øst RHF om følgetjeneste for gravide og fødende i Tinn kommune. Sykehuset Telemark HFs svar er gjengitt i sin helhet under:

«I 2023 ble jordmortjenesten i Tinn betjent fra følgetjenesten i Vest-Telemark i ferieperioden (uke 25-33). Følgetjenesten i Vest-Telemark er lokalisert i Seljord.

Ellers i året hadde Sykehuset Telemark HF et samarbeid med legevakt i Tinn og Kongsberg fødeavdeling, som ble informert for hver periode som det ikke var jordmor tilstede i Tinn. Vakttelefonen har da vært kopledd over til fødeavdelingen ved Sykehuset Telemark HF, og sykehuset har mulighet til å sende en ambulanse med jordmorfølge i møte med ambulanse fra Tinn. Møtestedet vil da være ca. i Notodden.

Det er kommet svært få henvendelser på denne vakttelefonen. Det har ikke vært behov for å benytte legevakt, Kongsberg fødeavdeling eller ambulanse i disse periodene.

Situasjonen blir kontinuerlig risikovurdert i form av en oversikt over hvor mange gravide i siste trimester som er i de enkelte perioder, samt risikoreducerende tiltak for å ivareta de gravide. De gravide informeres godt om hva de må gjøre hvis de går i fødsel, eller av andre årsaker trenger kontakt med jordmor.

Gravide som er selektert til å føde på en kvinneklinikk på Sykehuset Telemark HF blir tett fulgt opp av sykehuset. Fødeavdelingen og samarbeidspartnere har vært godt informert.

Fødetallet i 2023 var totalt 30 fødsler fra Tinn, der 12 fødte ved Sykehuset Telemark HF. Det var kun behov for en ambulanse-transport. De gravide i Tinn som velger å føde i Kongsberg, inngår ikke i følgetjenesten.

De gravide benytter seg lite av følgetjenesten, og jordmødrene opplever at de gravide sjeldent tar kontakt med vakthavende jordmor. Sykehuset Telemark HF har gjennomført risikovurderinger av tjenesten, og sykehusets vurdering er at de gravide har blitt godt ivaretatt i denne perioden.

I 2024 mangler Sykehuset Telemark HF fortsatt en ansatt i 40 % stilling, men sykehuset ivaretar følgetjenesten på samme måte som i 2023.

Stillingen har vært utlyst flere ganger uten at det har lyktes å få ansatt en jordmor. Det er også en krevende rekrutteringssituasjon ved føde- og barselavdelingen ved Sykehuset Telemark HF, og sykehuset har derfor ikke hatt mulighet for å rullere jordmorsressurser til Tinn kommune.

Sykehuset Telemark HF har en pågående dialog med Tinn kommune om organisering av følgetjenesten og oppfølgingen av de gravide. Nasjonale retningslinjer for fødeomsorgen anbefaler å etablere større og mer robuste fagmiljøer rundt følgetjenesten for å redusere sårbarheten i distriktene. Et større fagmiljø vil kunne være mer rekrutterende istedenfor at hver enkelt kommune skal ansette egne jordmødre til svangerskapsoppfølging, samt at det gir bedre muligheter for god faglig oppdatering.

I tråd med dette pågår det en prosess med å knytte flere kommuner, blant annet Tinn, til tjenesten lokalisert i Seljord. Her er det flere kombinasjonsstillinger med kommunene, og Sykehuset Telemark HF mener en slik tilknytning samlet sett vil gi et bedre og mer robust tilbud til de gravide.

Oversikt over fravær av jordmor på vakt i Tinn kommune de siste 3 årene:

- 2022: 80 dager, grunnet et langvarig sykefravær og en 40 % vakant stilling
- 2023: 97 dager, grunnet sykefravær, ferieavvikling og en 40 % vakant stilling
- Hittil 2024: 38 dager, grunnet en 40% vakant stilling

Vi har ikke hatt flere uker med sammenhengende fravær av jordmor på vakt i kommunen. De fleste fraværperiodene er på 5 døgn, men noen på 7 og 9 døgn, pga. ferieavvikling.»

SPØRSMÅL NR. 2228**Innlevert 6. juni 2024 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim****Besvart 18. juni 2024 av næringsminister Cecilie Myrseth****Spørsmål:**

Hvordan vil regjeringen følge opp Stortingets anmodningsvedtak om at Norge skal fremme Fensfeltet som strategisk prosjekt innenfor det amerikansk-ledete Mineral Security Partnership?

BEGRUNNELSE:

Denne uken kom det to store nyheter knyttet til mineralpolitikk. For det første presenterte selskapet Rear Earths Norway AS data fra flere års letevirksomhet etter sjeldne jordarter på Fensfeltet i Telemark som indikerer at dette kan være Europas desidert største beholdning av denne typen kritiske mineraler.

For det andre behandlet Stortinget en rekke forslag fra blant andre Høyre for en mer offensiv mineralpolitikk i Norge. Det ble flertall for et anmodningsforslag om at Norge skal fremme Fensfeltet som strategisk prosjekt innenfor det amerikansk-ledete samarbeidet Mineral Security Partnership (MSP).

Både Norge, EU og en rekke allierte land deltar i dette samarbeidet for at vestlig industri skal bli mer selvforsynt med strategisk viktige mineraler. MSP har bedt landene foreslå strategisk viktige prosjekter som skal prioriteres å realisere.

Tatt i betraktning at eksempelvis Kina tidligere har intervenert i markeder til fordel for egen mineralindustri, vil terskelen for slik markedsintervensjon være større dersom Fensfeltet ble tatt opp som et av de prioriterte prosjektene i MSP. I tillegg er Fensfeltet både i størrelse og betydning av en slik art at det kan kvalifisere som et av de strategisk viktigste for større selvforsyning og autonomi i Vesten.

Siden prosessen med å identifisere prioriterte prosjekter innenfor MSP allerede er godt i gang, legges det til grunn at regjeringen følger opp Stortingets anmodningsvedtak raskt.

Svar:

Minerals Security Partnership (MSP) er et internasjonalt partnerskap der partnerne samarbeider om å realisere konkrete prosjekter i hele verdikjeden for kritiske råmaterialer. Samarbeidet inkluderer blant annet råmaterialene litium, grafitt, kobolt, nikkel, mangan, kobber og sjeldne jordarter. Norge ble med i MSP høsten 2022.

Deltakelsen i MSP gir muligheter for Norge. Norge kan fremme egne prosjekter til MSP, vi kan koble norsk

næringsliv på utenlandske prosjekter av interesse, og vi sitter ved bordet når partnerskapet skal diskutere virkelighetsbeskrivelse, utfordringer og mulige tiltak rettet mot å bedre forsyningen av kritiske råmaterialer. Nærings- og fiskeridepartementet har derfor prioritert deltakelse i MSP høyt.

Prosjekter som foreslås til MSP vil gjennomgå av en egen arbeidsgruppe oppnevnt for det konkrete prosjektet. Arbeidsgruppen vil kontrollere at prosjektet tilfredsstiller MSPs krav til miljø-, sosiale og forretningsetiske forhold, vesentlighet, modenhet og råmaterialkategorier.

Norge har så langt ikke fremmet egne prosjekter. Det er planlagte og mulige prosjekter i Norge som dekker flere av råvaregruppene og som muligens kan oppfylle minimumskravene for å foreslås til MSP. Det inkluderer to tidlige fase-prosjekter for sjeldne jordarter i Fensfeltet, i regi av selskapene Rare Earth Norway og REE Minerals.

Nærings- og fiskeridepartementet har startet kartleggingen og vurderingen av mulige norske MSP-prosjekter. Jeg tar sikte på å foreslå norske MSP-prosjekter høsten 2024 og vil da følge opp Stortingets anmodningsvedtak.

SPØRSMÅL NR. 2229**Innlevert 7. juni 2024 av stortingsrepresentant Erlend Larsen****Besvart 14. juni 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hvordan jobber statsråden med de forebyggende tiltakene innenfor Samferdselsdepartementets ansvarsområde, og hvordan er fremdriften til arbeidet med å standardisere kriterier for klassifisering av selvmord i trafikken, og kan statsråden redegjøre for det forebyggende arbeidet som gjøres, og si noe om hvilke tiltak som blir gjennomført?

BEGRUNNELSE:

Regjeringens Handlingsplan for forebygging av selvmord 2020–2025 – Ingen å miste ble lansert 10. september 2020, på Verdensdagen for forebygging av selvmord. Med denne planen ble nullvisjon for selvmord innført i Norge.

Planen inneholder 61 tiltak som skal iverksettes innenfor planperioden på fem år. Nå har det gått tre år av planperioden. Tiltakene foreslår ulike metoder for å begrense mulighetene til å gjennomføre selvmord.

Tiltak 14 sier at:

«Regjeringen vil etablere mer formaliserte og standardiserte kriterier for klassifisering av selvmord i trafikken.»

Ifølge årsrapporten fra september i fjor til handlingsplanen skulle arbeidet med å vurdere og utvikle mer standardiserte kriterier for klassifisering av selvmord i trafikken ha oppstart i begynnelsen av september 2023.

Tiltak 15 sier at:

«Regjeringen vil fortsette arbeidet med å bidra til mer kunnskap og oversikt over utsatte områder og gjennomføre egnede og effektive tiltak som del av det forebyggende sikkerhetsarbeidet på jernbanen, T-bane og trikk.»

Årsrapporten sier at «Jernbanedirektoratet har utarbeidet et kunnskapsgrunnlag for arbeidet med å forebygge selvmord knyttet til jernbane. Dette omfattet kartlegging av hendelser, kunnskapsoversikt og forslag til mulige tiltak. Arbeidet ble utført av Bane NOR på oppdrag fra direktoratet og rapport overlevert januar 2021.»

Svar:

Spørsmålet gjelder regjeringens Handlingsplan for forebygging av selvmord 2020-2025 – Ingen å miste, og status på Samferdselsdepartementets tilhørende tiltak som skal iverksettes innen planperioden. Arbeidet med tiltakene nr. 14, 15 og 16 forvaltes av Statens vegvesen og Jernbanedirektoratet, og mitt svar er derfor basert på fagetatens beskrivelse av status for arbeidet.

Tiltak 14 Regjeringen vil etablere mer formaliserte og standardiserte kriterier for klassifisering av selvmord i trafikken.

Arbeidet med å vurdere og utvikle mer standardiserte kriterier for klassifisering av selvmord i trafikken ble påbegynt i september 2023. Statens vegvesen har i dette arbeidet engasjert Anna-Lena Andersson, som tidligere jobbet med utviklingen av kriterier for klassifisering av selvmord i trafikken i Sverige, for å bistå en tverrfaglig sammensatt faggruppe i arbeidet med kriteriene i Norge. Andersson har hatt møter og dialog med alle instanser som på ulike måter er involvert i håndtering og klassifisering av selvmord i trafikken i Norge. Dette inkluderer blant annet representanter fra politiet, rettsmedisin, Dødsårsaksregisteret, Folkehelseinstituttet, Nasjonalt Senter for selvmordsforskning og forebygging og Statens vegvesens ulykkesanalysegruppe (UAG).

Arbeidet har vist at det er tydelig behov for mer standardiserte nasjonale rutiner og retningslinjer for håndtering av selvmord i trafikken i Norge. Dette inkluderer både etterforskning, klassifisering og kommunikasjon mellom de ulike instansene. Selv om det kan være vanskelig å konkludere at en veitrafikkulykke er et selvmord og ikke en ulykke, vil et godt faglig klassifiseringssystem og gode rutiner være viktig for å redusere feilkilder og tallfeste usikkerheten, og slik blir dette indirekte et estimat på underrapportering. Innføring av et slikt felles system vil styrke datakvaliteten på både selvmordsstatistikken og ulykkesstatistikken på vei. Det er utarbeidet en rapport med anbefaling til nye kriterier og rutiner som skal gjennomgås og diskuteres med de involverte, før rapporten ferdigstilles og oversendes aktuelle departementer. Det skal deretter utarbeides en konkret strategi og plan for implementering.

Jeg ser fram til å motta rapporten, og det vil være naturlig å involvere mine kollegaer i Justis- og beredskapsdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet i arbeidet.

Tiltak 15 Regjeringen vil fortsette arbeidet med å bidra til mer kunnskap og oversikt over utsatte områder og gjennomføre egnede og effektive tiltak som del av det forebyggende sikkerhetsarbeidet på jernbanen, T-bane og trikk.

Når det gjelder oppfølgingen av tiltak på jernbaneområdet, har Jernbanedirektoratet sammen med Bane NOR fulgt opp planen med et eget kunnskapsunderlag for arbeidet med å forebygge selvmord knyttet til jernbane.

Kunnskapsgrunnlaget omhandler omfang, mønstre og mulige tiltak.

Dette arbeidet konkretiseres nå med tiltak knyttet til utvalgte områder. Bane NOR er, i samarbeid med berørt kommune, allerede i ferd med å gjennomføre straktiltak på det stedet som i dag er mest utsatt når det gjelder selvmord. Videre vil Bane NOR, med faglige råd fra forskningsmiljøer, etablere en oversikt over egnede, mer langsiktige tiltak, for eksempel fysiske barrierer. Deretter vil valgte tiltak bli gjennomført på det mest utsatte stedet. Basert på erfaringer fra dette, vil det lages en strategi for mer landsomfattende tiltak.

Tiltak 16 Regjeringen vil kartlegge antall høybroer med potensial for sikring og vurdere tiltak for sikring av disse.

Kartleggingen av bruere som utgjør risiko i denne sammenhengen, samt vurdering av mulige tiltak ble utarbeidet i 2021. Når Statens vegvesen gjør annet arbeid på disse bruene, vil eventuell selvmordssikring gjennomføres samtidig.

Avslutningsvis viser jeg til at Helse- og omsorgsdepartementet vil legge frem en årsrapport for Handlingsplanens fjerde driftsår med nærmere beskrivelse av status for arbeidet i september 2024.

SPØRSMÅL NR. 2230

Innlevert 7. juni 2024 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth

Besvart 13. juni 2024 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Vil statsråden vurdere behovet for å endre bestemmelsen, og eventuelt komme tilbake til Stortinget på egnede måte?

BEGRUNNELSE:

Undertegnede har blitt kjent med en problemstilling som har kommet opp i Barneverns- og helsenemnda. Saken gjelder hvorvidt det er anledning til å be en part fratre under en annen parts forklaring av hensyn til sakens opplysning. Barnevernloven åpner i dag for at en part kan fratre under et vitnes forklaring av hensyn til sakens opplysning, i henhold til tvisteloven § 24-7. Tvisteloven kap 24 gjelder tilsvarende for nemndas behandling av saker. Kap 23 gjelder imidlertid ikke tilsvarende, og det er i § 23-2 det fremkommer at en part kan forlate salen mens en annen part forklarer seg dersom det er nødvendig av hensyn til sakens opplysning.

Ettersom det er anledning til å be en part forlate salen under et vitnes forklaring, fremstår det som en inkurie at det samme ikke gjelder en annen parts forklaring. Det er viktig å understreke at hensynet til kontradiksjon også kan ivaretas på en annen måte, f.eks. ved å følge forklaring på videolink. At begge parter kan forklare seg åpent kan være avgjørende for sakens opplysning.

Denne problemstillingen kunne vært løst ved at det klargjøres at tvisteloven § 23-2 annet ledd gjelder for barnevernemndas saker.

Svar:

Saka gjeld kva for føresegner i tvistelova som gjeld når Barneverns- og helsenemndene behandlar saker. Barneverns- og helsenemndene er domstolsliknande og ubundne statlege organ som tek avgjerd som første instans i utvalde saker etter barnevernslova, helse- og omsorgstestelova og smittevernlova. Sakshandsaminga i nemnda skjer i ein partsprosess. Partane er på den eine sida kommunen som fremjar forslag til tiltak, og på den andre sida ein eller fleire private partar som forslaget gjeld. Det kan vere både barn og vaksne, typisk foreldra til barnet.

Det kjem fram av barnevernslova § 14-18 at reglane i tvistelova kapittel 24 om vitnebevis gjeld tilsvarande så langt dei passar. Det betyr at barnevernslova opnar for at nemnda kan avgjere at ein part eller andre personar skal forlata forhandlingsmøte når det er særleg grunn til å frykte at vitnet elles ikkje vil gi ei atterhaldslaus forklaring. Tvistelovas kapittel 23 om partars møte- og forklaringsplikt er likevel ikkje gitt tilsvarande bruk i saksbehandlinga i nemndene. Nemnda kan difor ikkje påleggje ein annan part å forlate møtelokalet under partsforklaring. Etter barnevernslova har ein part rett til å forklare seg, men inga plikt. Ei sak kan dessutan behandlast sjølv om privat part ikkje møter opp. Desse reglane skil seg frå reglane i tvistelova, og er tekne inn for å sikre at vedtaka kan trefast så raskt som mogleg.

Forarbeida til barnevernslova gir ikkje ei tydeleg forklaring på kvifor lova gir ulike rettar for vitner og partar, men eg ser at dagens reglar kan gje uheldige utslag.

Sentraleininga for barneverns- og helsenemndene opplyser at problemstillinga er kjent for nemndene, og at dei erfarer at det kan vere behov både for barn som er part og for enkelte vaksne partar, at dei får forklara seg utan at andre partar er til stades.

Eg meiner det er god grunn til å sjå nærare på desse reglane, for å sikre at òg partar kan forklare seg trygt i møta for nemndene. Særleg er eg opptatt av at barn som er part skal få forklare seg trygt, så vi kan sikre deira reelle rett til å medverke og bli høyrte.

SPØRSMÅL NR. 2231

Innlevert 7. juni 2024 av stortingsrepresentant Henrik Asheim

Besvart 13. juni 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for om det medfører riktighet når statsministeren uttaler at stortingsmeldingen om arbeidsmarkedspolitikken er utsatt til høsten, og i så fall, hvorfor ikke Stortinget ble varslet om dette?

BEGRUNNELSE:

Ifølge listen over saker regjeringen har varslet Stortinget at skal legges frem i løpet av vårsesjonen 2024, skal Arbeids- og inkluderingsdepartementet legge frem stortingsmelding om arbeidsmarkedspolitikken i juni. I Klassekampen 7. juni 2024 kan vi lese at statsministeren nå sier denne meldingen skal legges frem etter sommeren. Det ønskes en klargjøring fra statsråden på om statsministerens utsagn stemmer, og en redegjørelse for hvorfor Stortinget i så fall

ikke ble varslet om utsettelsen før det ble tatt ut gjennom et utspill i media.

Svar:

Arbeids- og inkluderingsdepartementet har tidligere varslet Stortinget om at melding om arbeidsmarkedspolitikken vil bli lagt fram for Stortinget i juni 2024. Tidspunktet hadde nær sammenheng med at Perspektivmeldingen skulle legges fram i samme måned.

Finansdepartementet har meddelt Stortinget at Perspektivmeldingen ikke vil bli lagt fram i juni. Arbeids- og inkluderingsdepartementet har 11. juni underrettet Stortinget om at heller ikke stortingsmelding om arbeidsmarkedspolitikken vil bli lagt fram denne måneden.

SPØRSMÅL NR. 2232

Innlevert 6. juni 2024 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 18. juni 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Nylig gikk komitelederen i energi- og miljøkomiteen Ingvild Kjerkol fra regjeringspartiet Ap ut sammen med Fornybar Norge leder Åslaug Haga for å knuse vindkraftmyter.

Kan statsråden avklare om regjeringen stiller seg bak komitelederens påstand at følgende er vindkraft-

myter: 1. vindkraft er en ustabil kraft, 2. Norge har nok kraft, om vi bare hadde latt være å selge strøm til utlandet, 3. vi greier oss fint med å oppgradere vannkraften, 4. Norge bør heller satse på kjernekraft, 5. vi må prioritere hvordan vi skal bruke kraften?

BEGRUNNELSE:

Som øverste representant på Stortinget for regjeringsspartiene innen energifeltet, så forstås det slik at det er regjeringens budskap og holdning som presenteres av komiteleder Ingvild Kjerkol i forsøket på myteknusing sammen med fornybar Norge.

I spørsmålet mitt over er noen av mytene listet opp. Det er ønskelig å få avklart om regjeringen stiller seg bak påstanden om at dette er falske myter om vindkraft, forklare hvorfor det er myter, og gjerne på enkelte punkter, som 2, 3, 4 og 5 forklare hvordan dette i det hele tatt er vindkraftmyter.

Spørsmålstiller stiller også spørsmål ved flere av de andre mytene som ble presentert, og statsråden står fritt til å kvittere de også ut om ønskelig.

Svar:

Jeg er helt enig med komiteleder Kjerkol og lederen i Fornybar Norge om at energidebatten i Norge er preget av usanne og upresise påstander, og at en faktabasert debatt er å foretrekke.

Regjeringen fører en kunnskapsbasert energipolitikk. All fornybar kraftproduksjon medfører fordeler og ulemper for samfunnet. Vindkraft har negative virkninger for miljø, landskap, reindrift og andre samfunnsinteresser, men er samtidig en viktig kilde til fornybar, utslippsfri kraft som er helt nødvendig for at vi skal klare å redusere forbruket av fossil energi. Lønnsom vindkraftproduksjon bidrar også til verdiskapning i seg selv, og gir inntekter og sysselsetning i de kommunene der vindkraft etableres. Dette bør det være mulig å ha en nyansert debatt om.

Representant Nilsen spør konkret om fem av de ti mytene som omtales av Ingvild Kjerkol og Åslaug Haga. Hvor etablert eller ikke etablert disse påstandene er som myter har jeg ingen formening om, men jeg svarer gjerne på selve påstandene.

Er vindkraft ustabil kraft? Vindkraftverk utnytter energien i vind, og er derfor avhengig av at det blåser. Et normalt vindkraftverk produserer kraft innenfor et bredt spekter av vindstyrke, fra rundt 3 m/s opp til 25 m/s. Maksimal effekt nås ved rundt 11-12 m/s. Det blåser normalt mer i vinterhalvåret, og vindkraftverk produserer derfor i snitt mest om vinteren når kraftbehovet i Norge er størst. Økt innslag av væravhengig produksjon fra for eksempel sol og vind vil kreve mer av kraftsystemet, og fleksibiliteten vi har i den regulerbare vannkraften blir viktigere. Det er fortsatt noen muligheter for å øke produksjonen av regulerbar vannkraft, men også andre løsninger er nødvendige. I årene fremover er det nødvendig med økt nettkapasitet og løsninger som skaper fleksibilitet i kraftsystemet.

For påstandene nr. 2 og 3 må vi se på hva behovet for kraft er framover, i Norge alene.

For 2023 vurderer NVE kraftoverskuddet i et år med normale værforhold til omtrent 20 TWh. I NVEs langsiktige kraftmarkedsanalyse 2023, anslår NVE at kraftoverskuddet i Norge kan gå mot null i 2030. Effektbalansen, kraftsystemets evne til å dekke timene med maksimalt forbruk, ventes også å bli svakere. Derfor er det viktig å tilrettelegge for fremtidens kraftsystem med mer lønnsom kraftproduksjon, mer energieffektivisering og økt nettkapasitet. Samtidig er kraftforsyningen vår svært væravhengig. Forbindelsene til landene rundt oss gir tilgang til import i perioder hvor vi trenger det og er viktig for forsyningssikkerheten. Derfor bør vi ivareta våre muligheter til å importere kraft også i fremtiden.

NVE anslår at forbruket i Norge vil øke med 56 TWh fram mot 2040, mens produksjonen vil øke med 47 TWh i samme periode, forutsatt at vi lykkes med å bygge ut en del havvind. Av dette er 8 TWh vannkraft. Det er selvfølgelig mye som kan påvirke dette bildet. Både nytt forbruk og ny produksjon kan falle vekk og komme til. Regjeringen har store ambisjoner for energieffektivisering, som også kan bidra til at det samlede behovet for kraft bli mindre enn antatt. Men NVEs analyse er i utgangspunktet nøktern, og det finnes flere andre aktører som har anslått at forbruksveksten vil være betydelig større enn dette, heller enn lavere.

Om vi legger NVE sin analyse til grunn eller ikke, ligger det an til at forbruksveksten i Norge vil øke som følge av de underliggende utviklingstrekkene i samfunnet, med større bruk av elektrisk kraft til stadig flere formål i takt med digitaliseringen, omlegging fra fossil energi, og planer om ny, grønn industriutvikling. Det innebærer at det må satses på flere områder som til sammen styrker kraftsystemet nok til å møte en større etterspørsel i årene framover. Vi må øke produksjonen av fornybar energi, bruke energien mer effektivt og øke nettkapasiteten. Dette er avgjørende for å lykkes med det grønne skiftet, nå våre klimamål og sikre tilgang på rimelig og fornybar kraft.

Kjernekraft er en utfordrende og kompleks energikilde og vi bør derfor fremskaffe et oppdatert og solid kunnskapsgrunnlag for fremtidige beslutninger. Regjeringen har varslet at det skal settes ned et offentlig utvalg som skal utrede de ulike sidene ved kjernekraft. Uavhengig av hva utvalget kommer fram til, vil ikke kjernekraft kunne løse utfordringene vi står overfor i dag og de nærmeste årene.

SPØRSMÅL NR. 2233

Innlevert 7. juni 2024 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 17. juni 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvor mange behandlingssteder har blitt lagt ned etter at fritt behandlingsvalg ble fjernet 1. januar 2023?

BEGRUNNELSE:

Fra 1. januar 2023 valgte regjeringen å avvikle fritt behandlingsvalg, som gjorde at pasienter ikke lengre fikk mulighet til å velge hvor de ønsket å motta behandling uavhengig av om tilbyder var offentlig eller privat. Konsekvensene av å fjerne fritt behandlingsvalg er ikke bare at folk mister makt over eget liv, men at helsekøene fortsetter å vokse på Arbeiderpartiets vakt. Spørsmålsstiller frykter at en konsekvens av avviklingen av fritt behandlingsvalg er at flere behandlingssteder har blitt lagt ned, og representanten ber derfor om en oversikt over hvilke institusjoner/behandlingssteder som er lagt ned etter 1. januar 2023. Det bes om at oversikten inkluderer både offentlige, private og ideelle institusjoner/behandlingssteder.

Svar:

For å besvare representantens spørsmål, har jeg innhentet informasjon fra Helfo gjennom Helsedirektoratet. Det er innhentet informasjon om leverandører som var godkjent innenfor Fritt behandlingsvalg-ordningen (FBV) per 1. januar 2023. Helfo har sammenlignet godkjente

behandlingssteder som tilbød helsetjenester innenfor FBV-ordningen mot Enhetsregisteret (Brønnøysundregistrene) per juni 2024. Det er da tatt utgangspunkt i at behandlingsstedene er representert som underenheter til respektive juridisk ansvarlige foretak.

Helfo har videre undersøkt hvilke av de registrerte behandlingsstedene som fortsatt er i drift og leverer helsetjenester, på bakgrunn av blant annet virksomhetenes egne nettstedene og andre åpne kilder. Anslaget på antall behandlingssteder i drift er heftet med usikkerhet. Norsk pasientregister kan ikke benyttes for entydig avklaring av om det fortsatt foregår spesialisert pasientbehandling ved de aktuelle enhetene da det ikke foreligger plikt til å rapportere privatfinansierte behandlingsaktivitet til registeret.

Det må tas forbehold om at oversikten under ikke forklarer årsaken bak at en virksomhet ikke lenger er registrert eller i drift. En virksomhet kan blant annet være slått sammen med andre virksomheter, eller være kjøpt opp. I tillegg kan virksomheter som fremdeles er operative, nå tilby andre tjenester enn de opprinnelig var godkjent for i FBV-ordningen.

Tabellen under viser at de fleste av behandlingsstedene som var omfattet av godkjennings-ordningen innen FBV fortsatt er registrert i Enhetsregisteret, og at de fleste ut fra offentlig tilgjengelig informasjon også fortsatt er i drift.

Fagområde	Antall behandlingssteder omfattet av godkjenningsordningen i FBV per 31.12.2022	Antall behandlingssteder registrert i Enhetsregisteret per 13.06.2024	Anslått antall behandlingssteder i drift per 13.06.2024
Psykisk helsevern	9	8	6
Tverrfaglig spesialisert rusbehandling	15	14	10
Habilitering og rehabilitering	5	5	5
Somatikk	29	28	27

Vitalis Helse Kragerø og WeCare Omsorg AS var godkjente tjenesteleverandører innen psykisk helsevern (PHV) og tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB). Vitalis Helse Kragerø, lokalisasjon Kragerø, er ikke lenger registrert i Enhetsregisteret. WeCare Omsorg AS (tre lokalisasjoner) har drevet pasientbehandling innen PHV og TSB og er nå under konkursbehandling, men er fortsatt registrert i Enhetsregisteret.

SPØRSMÅL NR. 2234

Innlevert 6. juni 2024 av stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson

Besvart 13. juni 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Hvor vanlig er det av Nav yter økonomisk nødhjelp gjennom rekvisisjoner, og hva mener statsrådene er fordelene med å yte nødhjelp på denne måten framfor gjennom pengeutbetalinger?

BEGRUNNELSE:

Et rekvisisjonsskjema fra Nav Haugesund har vakt oppsikt i pressen den siste tida. Skjema er gitt ut som en form for økonomisk nødhjelp, og gir rett til å handle for kroner 700 på en dagligvarebutikk (700 kroner skal da rekke for seks dager = 114 kroner per dag). Rekvisisjonen kommer med klare betingelser:

- * Maten må handles på en bestemt butikk.
- * Hele rekvisisjonen må brukes i én omgang, det er ikke lov å handle flere ganger.
- * Det står påført rekvisisjonen at den ikke kan brukes på øl eller tobakk.
- * Etter at rekvisisjonen er brukt, skal kvittering fra butikken returneres til Nav.

Tilfellet er neppe vanlig, men ikke enestående. I boka "Oss mot verden - en historie om å være fattig" skildrer Kaisa Sückow hvordan hun ble fulgt av en Nav-ansatt i Kristiansand til dagligvarebutikken for å kjøpe varer da hun i sin tid mottok økonomisk nødhjelp. Også da var frykten at hun skulle bruke pengene på øl eller tobakk. Hun oppfattet handleturen som skamfullt og nedverdiggende.

Systemet med rekvisisjoner strider med et grunnprinsipp i den norske velferdsstaten. I Norge har vi, i motsetning til USA, for vane å betale ut penger - ikke å dele ut "food stamps". Når rekvisisjonene kommer med å strenge betingelser som eksempelet fra Haugesund, skaper det flere problemer:

For det første er det for mange skamfullt å handle i en dagligvarebutikk med en "lapp fra Nav". For det andre oppleves det som en dyp mistillit at Nav ønske å føre så streng kontroll med hvordan pengene blir brukt. For det tredje er det tvilsomt med tanke på personvern at Nav får kvittering på hvilke varer som kjøpes. For det fjerde gir det brukeren større frihet i eget liv hvis nødhjelpen kan deles opp i flere handleturer, eller brukes i flere butikker.

Det er dessuten vanskelig å forstå annet enn at Nav må tape penger på et byråkratisk system som innebærer at kvitteringer fra handleturer må leveres inn til dem etterpå.

Spørsmålet handler om hvor utbredt praksisen med rekvisisjoner er i Nav, hvilke betingelser som er van-

lige å stille, hva som er begrunnelsene for å velge rekvisisjoner framfor kontantutbetalinger og hva statsråden tenker om disse praksisene.

Svar:

Sosiale tjenester er en kommunal tjeneste og Arbeids- og velferdsdirektoratet har ikke informasjon om hvor utbredt praksis med rekvisisjoner er, hvilke betingelser som er vanlige å stille, og hva som er begrunnelsen for å velge rekvisisjoner fremfor kontantutbetalinger.

Sosialtjenesteloven § 21 fastsetter at økonomisk stønad gis som bidrag, lån, garanti for lån, eller varer og tjenester. I Arbeids- og velferdsdirektoratets rundskriv til loven står det at økonomisk stønad bør ta sikte på å gjøre tjenestemottaker selvhjulpene og i stand til å mestre egen livssituasjon. Økonomisk stønad skal derfor som hovedregel utbetales som bidrag slik at tjenestemottaker selv kan styre og disponere over egen økonomi. Unntaksvis kan økonomisk stønad gis i form av varer og tjenester eller rekvisisjon. NAV-kontoret må foreta en konkret vurdering av om betingelsene for det er oppfylt.

Ved behandling av søknad om økonomisk stønad etter sosialtjenesteloven skal det alltid foretas konkrete og individuelle vurderinger av hjelpebehovet, stønadsbeløp og stønadsform. Dette gjelder også når det søkes om nødhjelp.

I de tilfellene NAV-kontor velger å gi rekvisisjon i stedet for bidrag/kontantytelse, legger jeg til grunn at kontoret har gode grunner for det. Jeg forutsetter også at det er gjort en konkret og individuell vurdering av stønadsformen. NAV-kontoret må være seg særskilt bevisst at økonomisk stønad i form av varer og tjenester røper et klientforhold, og det bør utformes ordninger som gjør det minst mulig byrdefullt og stigmatiserende for tjenestemottaker å motta stønaden i denne formen.

SPØRSMÅL NR. 2235**Innlevert 6. juni 2024 av stortingsrepresentant Grunde Almeland****Besvart 11. juni 2024 av barne- og familieminister Kjersti Toppe****Spørsmål:**

Forstår statsråden at Stavanger er skuffet over regjeringens løftebrudd om statlig medfinansiering av renoveringen av Stavanger domkirke, og vil statsråden legge til grunn den totale prosjektkostnaden, istedenfor den resterende prosjektkostnaden, ved beregning av statens andel for de resterende prosjektkostnader?

BEGRUNNELSE:

Tidligere har regjeringspartiene vært i Stavanger og annonsert at de skulle få etterlengtede midler til den pågående renoveringen av Stavanger domkirke. Opp mot 120 millioner kroner ble det lovet da Kjersti Toppe besøkte Stavanger i februar. Når forslaget til revidert statsbudsjett for 2024 ble lagt frem viste det seg derimot at regjeringen ville at Stavanger skulle motta langt mindre til renoveringen av domkirken, faktisk kun 17 millioner kroner.

Svar:

Eg forstår at Stavanger og andre kommunar som dei siste åra har gjennomført istandsettingsprosjekt på sine kyrkjebygg kan kjenne på at det framstår som urettvist at det no kjem ei tilskotsordning på plass som dei ikkje fullt ut får gleda av. Men å framstille dette som løftebrot er ikkje rett, og eg har ikkje lova Stavanger opp mot 120 millioner kroner slik spørsmålsstillaren gir inntrykk av.

Då eg var i Stavanger i oktober i fjor, var eg tydeleg på at ordninga ikkje ville ha tilbakevirkande kraft. Eg forklarte også kvifor det måtte vere slik, noko eg også gjorde for Stortinget i svar på skriftleg spørsmål nr. 1772 til representanten Stokkebo 23. april 2024. Eg viser til dette svaret for nærare utgreiing av saka. Det eg under besøket i Stavanger derimot sa at vi ville sjå nærare på, var korleis vi kunne få til å innlemme dei kyrkjene som alt var i gong med istandsettingsarbeidet utan at det vart gitt tilbakevirkande kraft. Prosjekt som var igangsett kunne då få støtte til arbeid som blei utført på kyrkjene frå og med det tidspunktet tilskotsordninga trådte i kraft.

Då regjeringa la fram Bevaringsstrategi for kulturhistorisk verdifulle kyrkjebygg i Trondheim 21. februar, vart denne budskapet om at ordninga ikkje skulle ha tilbakevirkande kraft klart presentert. Budskapet gjekk òg fram av utkastet til tilskotsforskrift som vi sende på høyring same dag. I utkast til tilskotsforskrift var det der-

imot tatt inn at prosjekt som er igangsatt kunne få støtte til arbeid som står att etter at tilskotsordninga trer i kraft.

Etter planen vil den nye tilskotsordninga tre i kraft 1. juli eller så snart Stortinget har fatta bevilgningsvedtak i revidert nasjonalbudsjett. Tilskotsmidlar til såkalla «gryteklare prosjekt» – altså prosjekt som allereie er starta opp eller er ferdigprosjekterte – vil då kunne lysast ut.

Etter det regjeringa skriv i revidert nasjonalbudsjett Prop. 104 S (2023-2024) vil det statlege tilskotet vere på minst 50 prosent av prosjektkostnaden rekna frå tilskotsordninga trer i kraft. Etter det som blir opplyst i Stavanger kommunes investeringstabell for 2024-2027 er gjenstående utgifter til domkyrkja 54 mill. kroner i 2024 og 58,2 mill. kroner i 2025, totalt 112,2 mill. kroner. Det er den gjenstående kostnaden som Stavanger domkyrkje kan søke om tilskot til når det etter planen lysast ut midlar i sommar. Når ein då skal rekne ut statens del av kostnaden, må ein ta utgangspunkt i gjenstående prosjektkostnader. Alt anna vil innebere at ordninga blir gitt tilbakevirkande kraft, og det har som sagt både eg og regjeringa vore klare på heile vegen at den ikkje skal ha.

SPØRSMÅL NR. 2236**Innlevert 6. juni 2024 av stortingsrepresentant Kathy Lie****Besvart 18. juni 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hvorfor plasseres unge personer med funksjonsnedsettelse fremdeles på sykehjem her i landet, til tross for lovnader om å respektere CRPD, menneskerettighetskonvensjonen, retten til brukerstyrt personlig assistanse, og å gi folk med funksjonsnedsettelse autonomi i egne liv, og hva vil statsråden gjøre for at denne praksisen skal opphøre?

BEGRUNNELSE:

03.juni.2024 publiseres Marianne Knudsen i VGs "Unge meninger".

<https://www.vg.no/nyheter/meninger/i/q1Kd2z/marianne-knudsen-jeg-kan-ikke-vaere-en-solskinshistorie>

Hun skriver:

"Jeg er 24 år, men bor med åttiåringer. Det serveres plukkfisk til middag. Og jeg har til og med begynt å brodere. Om du hadde kjent meg, ville du visst at jeg ikke er typen til det. Du ville visst at jeg elsker å jobbe, og at jeg var student og aktivist. (..) jeg hadde 170 reisedøgn i året (..) elsker å prate med ulike mennesker."

Marianne er ung funkis. Hun har tapt kampen mot egen helse, av en eller annen grunn ikke hatt stor/god nok dekning på BPA til å kunne bli boende hjemme og er blitt flyttet på gamlehjem. Og i stedet for å ha blitt rehabilitert og bedre, skriver hun derfra:

"Med tiden så har min stemme stilnet."

Dette, særlig for unge personer som normalt sett - om de enn lever med funksjonsnedsettelse - forventer å kunne leve aktive, selvstyrte og innholdsrike liv som overhodet ikke sammenfaller med institusjonshverdagen på eldresentre og sykehjem, opprettet med tanke på å ivareta våre eldste og svakeste borgere i sin siste fase av livssyklusen.

Praksisen med å sende våre unge funksjonsnedsette på sykehjem er jo på alle måter lovstridig. Og hjerteskjærende.

Svar:

Dagens praksis viser at det bor enkelte unge personer med funksjonsnedsettelse på norske sykehjem, et tjeneste- og botilbud som er særlig tilrettelagt for eldre. I tillegg til ulike aktivitetsbehov og mangelen på et alderstilpasset miljø, kan det være en ekstra belastning for unge med behov for heldøgnstjenester å bli bosatt sammen med eldre personer med en demensdiagnose.

Helse- og omsorgsdepartementet har tidligere tydeliggjort overfor landets statsforvaltere og kommuner at å bosette unge mennesker på sykehjem mot deres vilje ikke er i tråd med Stortingets ønske. Rapporteringene fra Helsedirektoratet viser at det kun er et begrenset antall unge personer med funksjonsnedsettelse som har permanent opphold i sykehjem og som ønsker endringer i sin bosituasjon.

Departementet har også sendt ut et høringsnotat med forslag til lovendringer. Arbeidet med høringsnotatet og oppfølgingen av høringsinnspillene har reist krevende prinsipielle spørsmål, og resultert i en mer tidkrevende prosess enn antatt. Jeg vil komme tilbake til Stortinget på en egnet måte for å informere om resultatet av arbeidet.

Jeg understreker betydningen av å kontinuerlig arbeide for at unge med omfattende og sammensatte hjelpebehov får et tilfredsstillende tjenestetilbud, uten at det går på bekostning av deres selvstendighet og valgfrihet.

SPØRSMÅL NR. 2237**Innlevert 6. juni 2024 av stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson****Besvart 13. juni 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Hva er begrunnelsen for at par som har fått familiegjennforening ikke kan søke om sosialstønad?

BEGRUNNELSE:

Personer har kommet til Norge gjennom familiegjennforening har i dag ikke rett til å søke sosialhjelp. Heller ikke den andre halvparten av gjenforente familier har rett til dette så lenge de forsørger sin partner. Med andre ord har verken den som har kommet til landet eller den som har fått partneren sin til landet rett på hjelp fra Nav dersom de havner i et økonomisk uføre.

Økonomisk sosialhjelp skiller seg fra ytelser som arbeidsavklaringspenger. Sosialstønad er ment som en midlertidig ytelse, som ofte kommer som supplement til lønn, uføretrygd, pensjon eller andre ytelser. De fleste som mottar sosialhjelp, får det bare i noen få måneder av gangen. Det er ikke vanskelig å se for seg at en person i full jobb som har fått hentet ektefelle/samboer til landet i løpet av fem år likevel kan havne i et økonomisk uføre. Da framstår det merkelig at muligheten til å søke supplerende sosialstønad i en kort periode skal være stengt. Konsekvensene av dette kan bli alvorlige for parene det gjelder, ikke minst dersom de også har barn (som svært ofte er tilfelle i slike familier).

Sosialstønad er allerede en søknadsbasert ytelse med strenge krav. Det framstår derfor merkelig at selv mu-

ligheten til å søke om ytelsen skal være stengt for gjenforente par.

Svar:

Etter utlendingsregelverket må en person som bor i Norge som hovedregel ha inntekt for å kunne få innvilget familieinnvandring. Det følger av regelverket at blant annet økonomisk sosialhjelp ikke skal regnes som framtidig inntekt i denne sammenheng. Det legges til grunn at spørsmålet ikke dreier seg om dette regelverket, da et ev. slikt spørsmål i så fall må rettes til justis- og beredskapsministeren.

En person som har oppholdstillatelse i Norge på grunnlag av familieinnvandring, har fulle rettigheter til å motta økonomisk stønad etter sosialtjenesteloven, såfremt de andre vilkårene for å få innvilget stønaden er oppfylt. Par som har fått innvilget familiegjennforening kan dermed både søke om og motta økonomisk stønad etter sosialtjenesteloven.

Dersom den familiegjennforente personen og referansepersonen som har påtatt seg å underholde den familiegjennforente er ektefeller, følger det av alminnelige regler at de to har forsørgeransvar overfor hverandre. Om verken den familiegjennforente eller referansepersonen har midler, foreligger det ikke et faktisk underhold. I så tilfelle vil begge kunne få innvilget økonomisk stønad til å dekke sitt og/eller begges livsopphold, dersom vilkårene for dette ellers er oppfylt.

SPØRSMÅL NR. 2238**Innlevert 6. juni 2024 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland****Besvart 17. juni 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Gitt at Norge og Danmark deler samme trusselbilde, hvorfor har ikke Norge hevet sitt trusselnivå for destruktive cyberangrep?

BEGRUNNELSE:

Danmark hevet denne uken trusselnivået for destruktive cyberangrep mot danske bedrifter, organisasjoner og myndigheter fra lavt til middels. Dette beror på en Danmarks militære etterretningstjeneste, FE, og sikkerhetspolitiet PET, har meldt om skjerpet hybridkrig. Den

danske forsvarsministeren Troels Lund Poulsen trekker blant annet frem at Russland er villig til å utfordre NATO-landene i form av sabotasje, påvirkningskampanjer og cyberangrep.

Svar:

PST følger trusselbildet i Norge tett, inkludert trusselen knyttet til sabotasjehandling i det fysiske og i det digitale domenet. I PSTs nasjonale trusselvurdering (NTV) fra februar i år understrekes at sabotasjetrusselen er aktualisert etter Russlands fullskalainvasjon i Ukraina. NTV viser til trusler i både det fysiske og digitale domenet. PST benytter ikke en egen trusselskala for destruktive cyberangrep, men PST var nylig ute i media med budskap om at

sabotasjetrusselen mot norske våpenleveranser er skjerpet. Dette inkluderer trusselen i det digitale domenet.

Den oppdaterte danske vurderingen er i tråd med hvordan NSM har vurdert cyberrisikonivået over tid. NSM har gjort en fornyet vurdering etter justeringen fra danske myndigheter, uten at det har medført endring av vurderingen av cyberrisikonivået i Norge. NSM har utviklet en rekke anbefalinger for å hjelpe norske virksomheter med å styrke sin digitale egenberedskap. Det er viktig at virksomheter vier det forebyggende sikkerhetsarbeidet stor oppmerksomhet. Jeg vil særlig vise til NSMs grunnprinsipper for IKT-sikkerhet, som er en viktig ressurs for å styrke virksomheters robusthet i et utfordrende trussel- og risikobilde.

SPØRSMÅL NR. 2239

Innlevert 6. juni 2024 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim

Besvart 12. juni 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Ny statistikk fra FAKS viser økende behandlingstid for akvakultursøknader hos Statsforvalteren i Nordland, til tross for løfter om mer ressurser. Det er også store forskjeller i forvaltningspraksis mellom embetene, hvor Nordland skiller seg negativt ut.

Vil statsråden erkjenne statens negative forskjellsbehandling av Nordland for verdi- og jobbskaping, og gripe inn gjennom bl.a styringsdialog, instruksjer, endret forvaltningspraksis, og benytte andre embeter for å gjenopprette en likebehandling fra staten?

BEGRUNNELSE:

Nordland er et av fylkene med størst sjømatproduksjon, men de siste par årene har det gått fra vekst til reduksjon.

Næringsaktørene i Nordland uttrykker stor frustrasjon over manglende forutsigbarhet i tidsbruk og forvaltningspraksis hos Statsforvalteren i Nordland (SFNO). Det stilles andre krav enn i nabofylkene, noe som øker kompleksiteten og dokumentasjonskravene. Mange aktører opplever å ikke få nødvendige tillatelser innen planlagt tidsramme.

Saksbehandlingstiden hos SFNO er betydelig lengre enn forskriftene tilsier. Ifølge Fylkeskommunenes Akvakultursamarbeid (FAKS) har SFNO hatt gjennomsnittlig

saksbehandlingstid på 69,5 uker for kurante søknader i 2023, en overskridelse av fristen på 61,5 uker.

Selv en slik betydelig overskridelse reflekterer likevel ikke problemene fullt ut, siden saksbehandlingstiden fremdeles er økende for saker med større kompleksitet. Tendensen blir tydelig når man henter tall direkte fra FAKS-databasen og hoder de enkleste (og dermed raskeste) søknadene ute fra statistikken, eksempelvis søknader om samlokalisering som krever mindre miljøfaglige vurderinger. For søknadstypene «endring» (areal og biomasse) og «ny lokalitet» har gjennomsnittlig saksbehandlingstid i Nordland gått fra 24,2 uker i 2021 (0,5 uker over landsgjennomsnittet) til 69,5 uker i 2023 (28,4 uker over landsgjennomsnittet).

Forvaltningspraksisen varierer også stort mellom embetene. I Nordland stilles det for eksempel krav om kartlegging av sårbare arter ved både endringsøknader og nye lokaliteter, til tross for en presisering om at dette kun skal gjelde nye lokaliteter. Slike krav bidrar til økt saksbehandlingstid og kompleksitet. Nordland har også en lavere andel av nye lokaliteter over 3 200 tonn MTB sammenlignet med andre fylker, noe som fører til at aktørene må søke om utvidelse etter kort tid.

Undertegnede har tidligere tatt opp denne tematikken med kommunalministeren og fått svar fra klima- og miljøministeren. Regjeringens innsats for at jobb- og verdiskaping skal ha like vilkår i Nordland som i andre

kystfylker står til stryk. Denne negative forskjellsbehandlingen bør snarest rettes opp i gjennom styringsdialog, instruksjer, forbedret og forenklet saksbehandling, støtte fra andre embeter, og andre virkemidler som regjeringen har tilgjengelig.

Svar:

Sjømatnæringen er svært viktig for Norge, og har hatt en sterk vekst over flere år. Spesielt har det vært mye vekst og dermed mange flere søknader i Nordland. Statsforvalteren har en sentral rolle i arbeidet med å gi tillatelse etter forurensningsloven til drift av akvakultur og med å følge opp virksomhetene i forbindelse med endringsøknader og med tilsyn. Samtidig har Statsforvalteren, særlig i Nordland, ikke hatt ressurser og bemanning til å øke kapasiteten på saksbehandling for å møte den sterke økningen og antall forespørsler fra næringen. Det er derfor et stort etterslep i saksbehandlingen..

Kapasiteten på saksbehandling knyttet til saker om akvakultur er forsterket for å håndtere utfordringer med saksbehandlingstid. I takt med den sterke veksten og antall forespørsler fra næringen, har regjeringen i Revidert nasjonalbudsjett foreslått å bevilge 2,5 millioner for å øke kapasiteten på saksbehandling hos Statsforvalter i Nordland. En styrkning av arbeidet med akvakultursøknader hos statsforvalteren ivaretar både sjømatnæringens behov, og sikrer at Statsforvalteren kan ivareta sin myndighetsrolle.

Den sterke utviklingen i akvakultur i Nordland, og behandling av søknader knyttet til dette, har videre ført til en tettere oppfølging og dialog mellom Miljødirektoratet og statsforvalteren i Nordland de siste årene.

En bærekraftig vekst innebærer at bransjens virksomhet må vurderes i en helhetlig sammenheng med andre samfunnsinteresser. Godt kunnskapsgrunnlag er avgjørende for gode beslutninger. En forutsetning for vurderingene er at myndighetene har tilstrekkelige opplysninger i søknadene som skal behandles. Det stilles krav til søknadene slik at disse bedre skal dekke informasjonen forvaltningen trenger for å vurdere søknadene etter sine regelverk. Den 2. februar i år ble det vedtatt et nytt regelverk for regulering av forurensning fra akvakultur. Et av målene med regelverket er å effektivisere saksbehandlingen samtidig som hensyn til miljøet ivaretas på en god måte. På denne måten vil saksbehandlingen forenkles og effektiviseres. Det nye regelverket innebærer også at tradisjonelle åpne akvakulturanlegg for fisk i sjø som hovedregel er tillatt etter forurensningsloven uten særskilt tillatelse, dersom lokaliteten er klarert for virksomheten i henhold til forskrifter fastsatt i medhold av akvakulturloven. For søknader om nye lokaliteter gjelder det nye regelverket fullt ut. For allerede eksisterende lokaliteter er den en overgangsordning som skal gi næringen tid til å omstille seg til nye driftskrav. Disse vil som hovedregel være tillatt uten særskilt tillatelse fra februar 2026, det vil si etter overgangsperioden.

Miljødirektoratet har laget veiledning for Statsforvalter, og veiledningen har vært tema på fagkonferanser med Statsforvalter i vår. Det arbeides løpende med å videreutvikle denne veiledningen. Utviklingen gjøres dels i samarbeid med Fiskeridirektoratet fordi søknadskrav og driftsregelverk er felles for myndighetene. Et viktig formål med veiledningen er å sikre en hensiktsmessig innføring av det nye regelverket der hovedregelen etter 2026 vil være at alle oppdrettsanlegg reguleres etter forskrift og ikke gjennom enkelttillatelser.

SPØRSMÅL NR. 2240

Innlevert 6. juni 2024 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 17. juni 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Jeg må be statsråden følge sin konstitusjonelle plikt og faktisk besvare spørsmålene som ble stilt i Dokument nr. 15:2199 (2023-2024) og Dokument nr. 15:2160 (2023-2024)?

BEGRUNNELSE:

Dokument nr. 15:2160 (2023-2024):

Her spurte jeg statsråden:

"Vil statsråden ta initiativ til å endre lov og regelverk slik at kostnadene med RV19 blir belastet fergetrafikken og ikke lokaltrafikken i Moss?"

Bakgrunnen for mitt spørsmål var at statsråden i Dokument nr. 15:208 (2022-2023) viste til at dette vil være i strid med gjeldene lover og regelverk. Derfor spurte jeg statsråden om han vil ta initiativ til å endre lov og regelverk slik at dette kan være en løsning. Jeg ber derfor statsråden svare på det han blir spurt om.

Dokument nr. 15:2199 (2023-2024):

Dette spørsmålet ble stilt på nytt da statsråden ikke besvarte spørsmålet i Dokument nr. 15:2110 (2023-2024) der jeg eksplisitt ba om at det skulle være fordelt pr fylke. Da jeg stilte spørsmålet på nytt ba jeg også eksplisitt om å få dette fordelt på dagens fylkesgrenser, ikke fordelt på fylkesgrensene som eksisterte i 2019-2023. De prosjektene som i perioden 2019-2023 var i de nå oppsplittede fylkene ønskes altså fordelt på dagens fylkesgrenser.

Svar:

Når det gjelder svar på spørsmål 2160, deler jeg ikke representanten Erlend Wiborg sin oppfatning om at spørs-

målet ikke ble besvart. Jeg tar utgangspunkt i at det lokalt foreløpig kun er fattet et prinsippvedtak om en bypakke, og at det ikke er tatt endelig stilling til et ev. bompengoopplegg i en slik bypakke. Jeg legger til grunn at det videre arbeidet med tanke på ev. trafikantbetaling skjer innenfor eksisterende regelverk, og for bompenger er dette veglova § 27. Jeg finner det også naturlig at et videre arbeid skjer i dialog med Statens vegvesen.

Dersom det i det videre arbeidet skulle komme opp spørsmål om forholdet til regelverket for den bypakke-løsningen man ser for seg fra lokale myndigheters side, vil dette måtte håndteres/avklares nærmere. En konkret løsning må være på plass før det kan foretas en slik vurdering.

Til det andre spørsmålet, spørsmålet som er oppfølgingsspørsmål til mitt svar 6. juni 2024 til spørsmål nr. 2199 til skriftlig besvarelse, vil jeg for Statens vegvesen vise til følgende tabell:

Fylke	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Agder	0	0	1.2	0	5.0	0	3.3	0	0	0	2.7	0	0	0
Akershus	0	8.0	0	0	3.5	0	0	1	7.3	8.8	0	0	19.3	0
Buskerud	0	3.9	0	13.2	0	0	0	0	0	16.4	0	0	0	0
Finnmark	7.0	0	0	1	0	5.9	14.0	16.9	0	1.5	13.3	0	0	0
Innlandet	0	5.4	0	30.8	11.0	0	24.0	33.0	2.0	45.4	0	0	0	1.7
Møre og Romsdal	0	2.7	0	0	8.7	1.7	0	0	3.0	14.3	9.1	19.9	0	0
Nordland	0	1.2	0	47.7	72.2	6.7	0	4.7	1.5	3.2	2.1	0	5.1	4.9
Oslo	0	0	0	0	0	0	0	0	3.7	0	5.0	0	0	1.1
Rogaland	0	0	0	11.3	14.5	1.0	4.8	0	2.8	0	1.6	4.0	0	2.2
Telemark	0	0	7.8	0	17.2	10.6	0	8.6	8.6	0	0	0	0	0
Troms	0	0	0	0	1	16.5	1	0	0	8.2	0	0	0	0
Trøndelag	2.1	0	0	6.5	8.4	5.5	0	1	13.7	4.5	10.0	1	0	19.5
Vestfold	0	0	0	0	0	6.7	0	0	0	23.0	0	10.4	0	0
Vestland	0	23.5	0	3.0	11.1	5.7	8.9	13.5	2.4	12.5	10.3	7.7	4.4	1.4
Østfold	0	0	0	0	1.4	0	6.2	5.4	0	8.0	0	0	0	8.0

Tabellen viser antall km riksvei åpnet for trafikk de siste 14 årene fordelt på fylke. For 2009 har vi kun nasjonale tall. Det er enkelte strekninger som går over to fylker som er forsøkt fordelt etter beste evne.

Når det gjelder Nye Veier sine prosjekter vil jeg vise til svaret i brevet 6. juni.

For jernbane ser fordelingen slik ut:

Strekning	Km spor fordelt på fylker		Ferdigstilt
Arna-Bergen	Vestland = 11,9 km		2024
Venjar-Eidsvoll-Langset	Akershus = 13,5 km		2023
Follobanen	Oslo = 11,1	Akershus = 11	2022
Farriseide-Porsgrunn	Vestfold = 9,6	Telemark = 12,9	2018
Holm-Nykirke	Vestfold = 14		2016
Hell-Værnes	Trøndelag = 1,5		2016
Langset-Kleverud	Akershus = 10,6	Innlandet = 6,4	2015
Lysaker-Sandvika	Akershus = 6,7		2011
Barkåker-Tønsberg	Vestfold = 7,3		2011
Sandnes-Stavanger	Rogaland = 14,5		2009

SPØRSMÅL NR. 2241

Innlevert 6. juni 2024 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland

Besvart 13. juni 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Det er ei generell utfordring å få mannskap til drift av fylkesvegferjene. Ordninga med beredskapssamband har ytterlegare forverra situasjonen for enkelte samband, spesielt også fordi Sjøfartsdirektoratet har inndrege dispensasjonar på kviletid. Spørsmålet om kven som skal ta kostnadane for desse beredskapsturane er løfta til departementet frå Statsforvaltaren.

Når vil statsforvaltar i Vestland og Vestland fylkeskommune få avklaring på spørsmål knytt til ansvaret for helseberedskapen knytt til ferjesamband på fylkesvegnettet?

GRUNNGJEVING:

Vestland fylkeskommune har ansvar for seks ferjesamband som har tilleggsfunksjon som beredskap for transport av akuttmedisinske tilfelle utanom ordinære opningstider. Ved godkjenning av skiftplanar har Sjøfartsdirektoratet no presisert at det ikkje lenger gis unntak frå regel om 6 timar samanhengande kvile ved beredskapsturar. Det betyr i praksis at dersom kviletida vert avbroten eller redusert som følge av ein beredskapstur, skal mannskapet ha minst seks timar samanhengande

kviletid direkte etter beredskapstur. Konsekvensane av vilkåret er at dersom fartøyet får ein beredskapstur om natta på sambandet, må morgonavgangar innstillast. Då fylkeskommunen skulle iverksette vedtaket kom det sterke reaksjonar frå Helse Bergen, som tok kontakt med Statsforvaltaren i Vestland. Statsforvaltaren tok initiativ til eit dialogmøte, og på bakgrunn av dette møtet sendte Statsforvaltaren i Vestland førespurnad til Helse – og omsorgsdepartementet (HOD) med formål om avklaring på spørsmålet om ansvaret

for helseberedskapen knytt til ferjesamband på fylkesvegnettet. HOD sendte brevet vidare til Samferdselsdepartementet.

Statsforvaltaren i Vestland har jamleg purra Samferdselsdepartementet, men ikkje fått tilbakemelding ut over at tilbakemelding skal koma. Inntil tilbakemelding og avklaring føreligg, har fylkeskommunen akseptert at implementering av prinsippvedtaket må venta.

Dersom beredskapsferjene skal både løyse oppgåvene med ordinær ruteproduksjon samt oppretthalde ein fullverdig beredskapsfunksjon, må operatørane løysa dette med auka bemanning. Auka bemanning vil medføre auka kostnader og nokre stader utfordringar med å rekruttere nok mannskap.

Svar:

Eg er godt i gang med å vurdere saka. Departementet har hatt dialog med KS og fylkeskommunane i deira Mobilitetsnettverk og bede om ei tilbakemelding om erfaringar og praksis lokalt. KS har samanfatta innspel frå fylkeskommunane og svaret er nett mottatt her i departementet.

Samferdselsdepartementet vil no avklare korleis saka best skal hansamas vidare, mellom anna korleis kostnadene bør fordelast og på kva måte omsynet til beredskap best kan takast i vare. Eg vil svare Statsforvaltaren når avklaringane er på plass, utan at eg per i dag kan setje ein eksakt dato.

SPØRSMÅL NR. 2242

Innlevert 7. juni 2024 av stortingsrepresentant Helge Orten

Besvart 17. juni 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Hvilket nivå av utvidet kontroll bør Skatteetaten ha over tid, og hvordan påvirker ny teknologi og metoder behovet for tradisjonell kontroll?

BEGRUNNELSE:

Det vises til sak i NRK 5. juni i år, hvor blant annet skattedirektøren uttaler at kontrollnivået er blitt for lavt.

Svar:

Skatteetatens samfunnsoppdrag er å sikre et finansielt hovedgrunnlag for offentlig virksomhet. De skatte- og opplysningspliktige skal følge skatte- og avgiftsreglene, og Skatteetaten skal bidra til at denne plikten etterleves.

Da denne regjeringen tok over var det allerede beskrevet at Skatteetaten stod i en krevende situasjon med tøffe prioriteringer. Dette var noe som bekymret meg. I tilleggnummeret for 2022-budsjettet redegjorde vi for at Skatteetatens foreslåtte ramme ikke var tilstrekkelig for å løse etatens kjerneoppgaver på en tilfredsstillende måte. Vi mente da at det var behov for å styrke Skatteetaten med økte bevilgninger. Regjeringen foreslo derfor å øke Skatteetatens driftsbevilgning med 125 mill. kroner. Budsjettavtalen med SV innebar at Skatteetatens driftsbevilgning over kap. 1618 post 01 ble styrket med 115 mill. kroner. Dette gjorde vi for å bedre Skatteetatens mulighet til å løse sine kjerneoppgaver, herunder kontrollvirksomheten.

Skatteetaten arbeider etter OECDs etterlevelsesmetodikk. Metodikken er risikobasert, og årsaksanalyser og adferdskunnskap legger grunnlag for tiltak for økt etterlevelse. Ulike virkemidler som skal øke etterlevelsen, blir sett i sammenheng. Innsats i forkant, for eksempel ved å tilrettelegge for gode digitale tjenester,

forenklinger, regelverksendringer, informasjonstiltak og god veiledning, vil kunne hindre at feil oppstår og kan være ressurseffektive virkemidler for å øke etterlevelsen. Kontroll er derfor et av flere virkemidler som Skatteetaten benytter for økt etterlevelse. Kontroll er et avgjørende virkemiddel for å avdekke uriktige og manglende opplysninger og for å bygge tillit i samfunnet.

Digitalisering er også et svært viktig virkemiddel for etterlevelse. Økt grad av digitalisering gir blant annet bedre kvalitet og resultater for etaten, men også forenklinger og effektivisering for næringslivet og personlige skattytere. Skatteetaten har de siste årene gjennomført flere store utviklingsprosjekter som bidrar til økt etterlevelse. De nye systemene for skattemeldingene for formues- og inntektsskatt og merverdiavgift har digitale veiledningskjemaer som gjør det enklere for de skattepliktige å gjøre rett. I tillegg er det i mye større grad enn tidligere innarbeidet automatiske maskinelle kontroller i løsningene. Selv om denne type kontroller ikke er like synlige for skattytere som tradisjonelle kontroller, gir de stor effekt. De digitale løsningene gir dermed vesentlig bedre kvalitet og dermed riktigere fastsettelse av skatten enn tidligere. Såkalt «dulting» er et eksempel på hvordan de nye digitale løsningene gir bedre etterlevelse. En gjennomgang Skatteetaten gjorde i forbindelse med inntektsåret 2021 viste at dulting har bidratt til at om lag 290 000 skattepliktige leverte en mer fullstendig og korrekt skattemelding. Digitalisering har også gitt større muligheter for maskinell kontroll og bedre grunnlagsdata gjør at utvidede kontroller kan gjennomføres mer målrettet og effektivt. Dette vil kunne redusere behovet for utvidet kontroll på enkelte områder.

Skatteetaten skal arbeide systematisk for at kontrollnivået skal være tilstrekkelig høyt og at kontroller blir gjennomført på en planmessig og helhetlig måte, basert på gode risikovurderinger. Videre er det er klart prinsipp

i Finansdepartementets styring av Skatteetaten at etaten selv skal få prioritere på hvilke områder kontrollinnsatsen skal settes inn og på hvilket nivå. Kontrollarbeidet er basert på etatens vurderinger av risiko og vesentlighet til enhver tid. Hvilke områder som gis prioritet, og hvilke virkemidler som benyttes, vil derfor kunne variere over

tid. Skatteetaten må til enhver tid vekte kontrollnivået opp mot andre aktiviteter som kan bedre etterlevelsen.

Skattedirektøren har selv uttalt at kontrollnivået på enkelte områder er blitt for lavt. Jeg deler den oppfatningen. Skatteetaten har iverksatt tiltak for å øke kontrollnivået.

SPØRSMÅL NR. 2243

Innlevert 6. juni 2024 av stortingsrepresentant Kathy Lie

Besvart 13. juni 2024 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Kan statsråden gi en orientering om prosessen rundt arbeidet med regulering av lootbokser, samt opplyse om når vi kan forvente å få resultatet av regjeringens gjennomgang av barns forbrukervern i digitale medier?

BEGRUNNELSE:

Forundringspakker, eller såkalte lootbokser, i pengespill blir stadig mer utbredt i dataspill rettet mot barn og unge. Forskning viser at det er en sammenheng mellom å kjøpe lootbokser og et problematisk forhold til pengespill, og dermed blir lootbokser for mange barn en introduksjon til gambling og kan føre til risiko- og problemspilling.

Medietilsynets siste undersøkelse om barn og medier viste en økning i antall barn som har kjøpt noe med ekte penger i spill, sammenlignet med for to år siden. 24 % av 9-18-åringene som spiller dataspill, har kjøpt kjøpt lootbokser, 36 prosent av guttene.

At flest unge gutter og menn kjøper lootbokser, er problematisk fordi det er også denne gruppen som er blant de mest utsatte for pengespillavhengighet.

Den siste befolkningsundersøkelsen «Omfang av penge- og dataspillproblemer i Norge» fant en tydelig sammenheng mellom kjøp av lootbokser og problemer med pengespill: De som allerede har problemer med pengespill, har mer enn seks ganger så stor sannsynlighet for å rapportere problemer rundt lootbokser enn de som ikke har pengespillproblemer.

Flere europeiske land, for eksempel Belgia, har definert lootbokser som pengespill, og dermed forbudt dem. En ny lov er også på trappene i Spania.

Høsten 2023 uttalte ministeren til TV2 at regjeringen jobber med en gjennomgang av barns forbrukervern i digitale medier, og at et bedre regelverk og eventuelt for-

bud mot lootbokser vil bli vurdert i denne gjennomgangen.

Svar:

Regjeringa vil fremje for stortinget ei stortingsmelding om Trygg digital oppvekst. I denne meldinga vil barns forbrukarvern vere eitt tema. Vi veit at barn sitt forbrukarvern i dag ikkje er godt nok. Departementet har som del av arbeidet, gjennomført ein gjennomgang av barns forbrukarvern i digitale medier. Eg held no på med oppfølging av arbeidet med tanke på nye behov for reguleringar og oppfølging, og at resultatet vil bli presentert i stortingsmeldinga. Eg er samd med representanten i at forundringspakker i spel, eller såkalla «lootboksar», er problematisk. Det er naudsynt å verne forbrukarane mot denne praksisen. Alle forbrukarar kan vere sårbare for slike forundringspakker. Barn har likevel behov for eit ekstra sterkt vern, på grunn av deira manglande erfaring og at barn er naturleg godtruande. Tilbydarane av spel opererer gjerne på tvers av landegrensene, og derfor er det nødvendig å samarbeide internasjonalt om reguleringa. Barne- og familiedepartementet har løfta spørsmålet i ein pågåande evaluering av EU sitt forbrukarvernregelverk.

Barne- og familiedepartementet finansierte i 2023 to rapportar frå SIFO som dokumenterte at lootboksar er berre ein av fleire manipulerande mekanismar i spel som retter seg mot barn og unge. Saman med Forbrukarrådet sitt interessepolitiske arbeid (mellom anna rapporten «Insert coin») har Noreg sørgja for å gi døme som gjer det tydeleg at det er nødvendig å ta grep på europeisk nivå. Vi har med bakgrunn i dette tatt opp problemstillinga med EU-kommissæren for forbrukarsakar, Didier Reynders, og gitt uttrykk for at det trengst streng regulering av lootboksar og annan manipulerande praksis i spel. Det har òg

vore møte på embetsnivå mellom Barne- og familiedepartementet og Europakommisjonen om saka.

Samstundes som det er aktuelt med strengare regulering på europeisk nivå, er det viktig å nytte dei reglane vi allereie har. Urimeleg og villeiande handelspraksis er forbode, og reglane er strengare når barn blir utsette for praksisen. Forbrukartilsynet har prioritert å delta i det internasjonale handhevingssamarbeidet på feltet. Dette er viktig for at norske erfaringar og synspunkt blir lagt til

grunn for handhevinga i dei landa spilltilbydarane held til.

Gjennomgangen av forbrukarvernet til barn i digitale medium, som departementet nyleg har gjennomført, har vore viktig for å få eit betre kunnskapsgrunnlag. Eg vil gi meir informasjon om resultat og oppfølging av gjennomgangen i meldinga til Stortinget om trygg digital oppvekst, som er under arbeid.

SPØRSMÅL NR. 2244

Innlevert 6. juni 2024 av stortingsrepresentant Tage Pettersen

Besvart 13. juni 2024 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery

Spørsmål:

Hva er beveggrunnen for avslaget og hva har endret seg mellom de to vurderingene NFI har gjort i forhold til om filmer spilt inn på Svalbard er søknadsberettiget til den norske filminsentivordningen?

BEGRUNNELSE:

I Bergens Tidene 6. juni kunne vi lese om at Paramount Pictures og Norsk Filminstitutt er uenige om tolkningen av den norske filminsentivordningen. «Det er meget skadelig for omdømmet vårt i et svært konkurransesatt marked», sier Meghan Beaton, som leder Den nasjonale filmkommisjonen, til avisen.

I 2017 skal NFI ha gitt en generell veiledning til en potensiell søker om at Svalbard er omfattet av ordningen, basert på en intern vurdering. Da NFI ble kjent med at Paramount Pictures ville spille inn på Svalbard, skal de ha gjort en ny intern vurdering. Den konkluderte med at Svalbard sannsynligvis ikke var omfattet av forskriften. Kulturdepartementet skal da ha uttalt at insentivordningen ikke gjelder på Svalbard. Det kan også stilles spørsmål om hvor tydelig dette er kommunisert.

Departementet viste til at det i forskriften for insentivordningen i 2015 ikke eksplisitt ble tatt stilling til at den skulle gjelde for Svalbard. Det fremstår jo da merkelig at de to ulike vurderingene konkluderte ulikt så lange man viser tilbake til etablering av forskriften i 2015.

Hvis det stemmer at det helt siden 2021 har vært kjent for NFI at det skulle filmes på Svalbard er det oppsiktsvekkende at motstanden ikke ble kommunisert tidligere.

Til tross for at departementet mener at Svalbard ikke omfattes av insentivordningen skal NFI ha utbetalt 8,5 mill kroner fra ordningen til Paramount Pictures. Dette fremstår som en inkonsekvent forvaltning.

Det har er blitt spilt inn over 450 filmer på Svalbard de siste 30 årene, både nasjonale og internasjonale. I den konteksten er det unaturlig at filmer spilt inn der oppe ikke er søknadspliktige til intensivordningen.

Filmproduksjon er en viktig næring på Svalbard, tett knyttet til andre næringer på øygruppen som forskning og turisme, og veldig i tråd med Svalbardmeldingen som nettopp er lagt frem.

Svar:

Spørsmålet representanten Pettersen tar opp dreier seg dels om virkeområdet til forskriften til insentivordningen og dels om Norsk filminstitutts vedtak om tilskudd til produksjonen «Scorpio» etter filminsentivordningen.

I henhold til § 2 i forskrift av 16. desember 2015 om insentivordning for film- og serieproduksjoner er virkeområdet til ordningen avgrenset til Norge. Det følger, blant annet av Svalbardloven § 2 andre ledd, at offentligrettslige reguleringer utover strafferett og rettergangslovgivning ikke gjelder på Svalbard med mindre det er særskilt fastsatt. Svalbard er verken nevnt i forskriftsteksten, budsjettproposisjonen, komitéens innstilling til budsjettet eller stortingsmeldingen som drøfter regjeringens arbeid med filminsentivordningen. Virkeområdet for insentivforskriften omfatter ikke Svalbard. Utgifter påløpt på Svalbard vil dermed ikke kunne danne grunnlag for refusjon etter insentivordningen.

Etter § 8 i forskrift for insentivordningen blir tilskudd beregnet på grunnlag av dokumenterte kostnader påløpt i Norge og utbetalt til skattytere i Norge.

I mars 2024 gjorde NFI vedtak om tilskudd til «Scorpio», basert på fremlagt dokumentasjon av produksjonens påløpte kostnader i Norge. Paramount Pictures Corporation og True North Norway AS har påklaget vedtaket til Kultur- og likestillingsdepartementet. Jeg ønsker

ikke å kommentere enkeltheter i en klage som er under behandling i departementet.

Det er for øvrig riktig at NFI i 2017 i korrespondanse med en annen produsent bekreftet at kostnader påløpt på Svalbard kunne godkjennes i insentivordningen. NFIs veiledning var i dette tilfellet basert på en feilaktig tolkning av regelverket. For ordens skyld opplyser jeg om at vedkommende produsent ikke søkte insentivordningen.

SPØRSMÅL NR. 2245

Innlevert 7. juni 2024 av stortingsrepresentant **Sofie Marhaug**

Besvart 17. juni 2024 av fiskeri- og havminister **Marianne Sivertsen Næss**

Spørsmål:

Vil samferdselsministeren sørge for å regulere private cruisehavner strengere, eventuelt gjennom nasjonale miljøkrav, slik at disse ikke kan undergrave kommuner som prøver å redusere forurensende cruiseturisme?

BEGRUNNELSE:

Vestnytt og Bergens Tidende har skrevet om den private havnen i Øygarden kommune, som tar imot cruiseskip som ikke oppfyller Bergen kommunes miljøkriterier. Dette er en privat havn, og praksisen har langt på vei gått under kommunepolitikernes radar.

På meg fremstår det veldig, veldig spesielt at private aktører kan undergrave kommunenes forsøk på miljøreguleringer på denne måten. Hvis den eneste måten å begrense denne cowboyvirksomheten på, er å innføre nasjonale regler mot denne praksisen, mener Rødt at det må til.

Svar:

Havner og havneanlegg har viktige samfunnsmessige funksjoner, og i Norge er havnetilbudet svært variert. Havnene er av ulik størrelse og omfang, og er organisert på ulike måter. I tillegg til de kommunalt eide havnene er det et stort antall privateide havner. Utgangspunktet er at alle havneiere kan regulere anløp til havn i kraft av sin eiendomsrett.

Havne- og farvannsloven inneholder imidlertid bestemmelser som regulerer både privat og kommunal havnevirksomhet. Eiere og operatører av havner og havneanlegg er bl.a. pålagt en såkalt mottakspålit.

innebærer at havner som er åpne for allmenn trafikk, ikke kan avvise fartøy som anløper i lovlig ærend. Dette følger også av internasjonale regler og avtaler. Samtidig er det i havne- og farvannsloven en rekke unntak fra mottakspålitken, og unntakene er bl.a. begrunnet med hensynet til miljø.

Dersom en kommune skal kreve at private havner avviser cruise fartøy eller andre typer skip, må det foreligge brudd på lover og regelverk. Forurensningsforskriften, som inneholder bestemmelser om lokal luftkvalitet, stiller opp grenseverdier, vurderingsterskler og alarmterskler som kan utløse krav om tiltak og pålegg. Dette er et regelverk som kommunene, som er forurensningsmyndighet i saker om lokal luftkvalitet, kan ta i bruk for å regulere utslipp fra skip som oppholder seg i havn.

Kommunene har også myndighet etter havne- og farvannsloven til å begrense fartøyers opphold i havn, når det er nødvendig for å unngå eller begrense lokal luftforurensning. En slik situasjon kan foreligge hvis det er en nærliggende fare for overskridelse, eller allerede inntrådt overskridelse, av timegrenseverdiene i forurensningsforskriften. Slike midlertidige begrensninger vil gjelde for fartøy, uavhengig av om de anløper offentlig eller privat havn.

Jeg viser til Meld. St. 14 (2023-2024) Nasjonal transportplan 2025–2036, som Stortinget skal behandle tirsdag 19. juni. Av meldingen fremgår det at regjeringen vil utrede om havne- og farvannsloven bør endres, slik at det kan stilles krav til fartøy og til drift av havner for å redusere klimagassutslipp.

SPØRSMÅL NR. 2246**Innlevert 7. juni 2024 av stortingsrepresentant Guri Melby****Besvart 14. juni 2024 av utviklingsminister Anne Beathe Kristiansen Tvinnereim****Spørsmål:**

Hvordan har utviklingsministeren tenkt å sikre at evaluering vil være et instrument for effektiv ansvarliggjøring av bistandsforvaltningen, både i flytteperioden og etter flyttingen til Førde?

BEGRUNNELSE:

Evalueringsavdelingen i Norad har som en del av sitt mandat å holde aktørene i norsk utviklingspolitikk ansvarlig. Bistandsbudsjettet har økt de siste årene, men ressursene som brukes på evaluering for ansvarliggjøring ser ikke ut til å ha økt. Regjeringen bestemte i mars å flytte evalueringsfunksjonen til Førde. Det er følgelig viktig at denne evalueringsfunksjonen er et instrument for å holde bistandsforvaltningen faglig ansvarlig for hvordan bistandsbudsjettet brukes og forvaltes.

Svar:

Regjeringen ønsker å bygge sterke kompetansemiljøer i hele landet gjennom jevnere fordeling av arbeidsplasser. Da Fredskorpset, nåværende Norsk senter for utvekslings-samarbeid (Norec), ble flyttet fra Oslo til Førde høsten 2018, var det uro og skepsis likt det vi nå opplever rundt beslutningen om flyttingen av Norads evalueringsavdeling. En gjennomgang foretatt av konsultentselskapet Menon viste imidlertid gode erfaringer med flyttingen av Norec, både ved at de fortsatte å levere godt på sam-

funnsoppdraget og tiltrekke seg relevant kompetanse. Disse erfaringene utgjør et godt grunnlag for flyttingen av evalueringsfunksjonen til Norec i Førde.

Evalueringsoppgaven i bistandsforvaltningen skal bidra til mer kunnskapsbasert norsk bistand og til å holde aktørene i norsk utviklingspolitikk forvaltningsmessig ansvarlige. Det er utarbeidet egen evalueringsinstruks og evalueringsstrategi med prosedyrer for å ivareta disse formålene.

Uavhengigheten til evalueringsavdelingen vil bli ivaretatt i forbindelse med flyttingen. Evalueringsdirektøren skal fortsatt rapportere direkte til Utenriksdepartementet og Klima- og miljødepartementet, og Norec skal rapportere om gjennomføringen av evalueringsoppgaven i årsrapporten på samme måte som Norad har gjort.

Evalueringsavdelingen i Norad har pr. i dag 7 ansatte, inkludert leder. Utenriksdepartementet har slått fast at når oppgaven overføres til Førde kan Norec planlegge for en utvidelse til 9 årsverk, inkludert leder. Dette går fram av supplerende Tildelingsbrev nr. 2 for 2024 til Norec og supplerende tildelingsbrev nr. 3 for 2024 til Norad.

Utenriksdepartementet har i de nevnte supplerende tildelingsbrevene gitt Norad og Norec i oppdrag å legge til rette for at kapasitet og kompetanse i evalueringsavdelingen opprettholdes i størst mulig grad i flytteprosessen.

Stillingen som ny evalueringsdirektør er lyst ut, og vil snarlig følges opp med utlysinger av øvrige ledigheter med sikte på at evalueringsavdelingen er fulltallig når Norec overtar ansvaret fra 1. januar 2025.

SPØRSMÅL NR. 2247**Innlevert 7. juni 2024 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa****Besvart 14. juni 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Regjeringa legg til grunn at det ikkje er klart at det er ein alvorleg risiko for folkemord i saka mot Israel i FN-domstolen.

Vil vurderingane av Noreg sine forpliktingar vera annleis dersom det er ein slik alvorleg risiko for folkemord?

GRUNNGJEVING:

4. juni kom regjeringa med den lenge etterspurde gjennomgangen av om Noreg oppfyller forpliktingane sine etter Folkemordkonvensjonen i lys av avgjerdene til Den internasjonale domstolen 26. januar og 28. mars i saka

mot Israel. Regjeringa konkluderer der med at det ikkje er klart at det ligg føre ein alvorleg risiko for folkemord.

Utanriksdepartementets gjennomgang kjem samstundes som Spania støttar Sør-Afrika si sak mot Israel. Fleire framstående ekspertar har også den siste tida snudd - frå å meina at terskelen for folkemord ikkje er nådd, til å meina at det faktisk er eit folkemord som skjer. For eksempel kan me i Klassekampen 7. juni lesa om Aryeh Neier, primus motor for etableringa av Det Internasjonale krigsforbrytertribunalet for tidlegare Jugoslavia og overlevande etter Holocaust, som no er overbevist om at Israel utfører eit folkemord mot palestinarane.

Svar:

Gjennomgangen representanten viser til knytter seg til Norges forpliktelser etter folkemordskonvensjonen i lys av Den internasjonale domstols (ICJ) kjennelse 26. januar 2024 i Sør-Afrikas sak mot Israel. Notatet fastslår at det er en høy terskel for at en stats mangel på handling er å anse som i strid med folkemordskonvensjonen og at handleplikten oppstår når staten har kunnskap om eller burde ha hatt kunnskap om at det foreligger en alvorlig risiko

SPØRSMÅL NR. 2248

Innlevert 7. juni 2024 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa

Besvart 14. juni 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Kvifor inkluderer ikkje regjeringa sin gjennomgang av Noregs forpliktingar etter Folkemordkonvensjonen artikkel 1 ei vurdering av norske våpen og våpenkomponentar som vert reeksportert til Israel via tredjeland?

GRUNNGJEVING:

4. juni kom regjeringa med den lenge etterspurde gjennomgangen av om Noreg oppfyller forpliktingane sine etter Folkemordkonvensjonen i lys av avgjerdene til Den internasjonale domstolen 26. januar og 28. mars i saka mot Israel. Regjeringa konkluderer der med at (i) det ikkje er sikkert at det ligg føre alvorleg risiko for folkemord, (ii) Noreg ikkje er underlagt streng aktsemdsnorm overfor Israel, og (iii) Noreg motverkar aktivitetar som støttar som støttar opp om det moglege folkemordet.

Regjeringa gjer inga vurdering av om eksporten av norske våpen og våpenkomponentar som endar opp

for folkemord. I ICJs kjennelse vurderer ikke domstolen hvorvidt det er begått folkemord, men den slår fast at det foreligger en «reell og overhengende risiko» for krenkelse av rettighetene etter konvensjonen. Det er ikke klart at begrepene «reell og overhengende» betyr det samme som «alvorlig risiko» i denne sammenhengen. Norge valgte likevel uten hensyn til denne kategoriseringen og av forsiktighetsgrunner, å gjennomgå sine eventuelle forpliktelser etter Folkemordskonvensjonen i lys av ICJs kjennelse.

Hva som ligger i forpliktelsen til å forhindre folkemord for en tredjepart som Norge, når det foreligger en alvorlig risiko for folkemord, kommer an på en vurdering av flere forhold. Dette er også redegjort for i notatet og som det fremgår avhenger dette blant annet av statens nærhet til gjerningspersonene og evne til å effektivt påvirke gjerningspersonenes handlinger. I notatet vurderes disse momentene sammen med hva Norge gjør relatert til de midlertidige tiltakene ICJ, gjennom kjennelsen, har pålagt Israel. Konklusjonen er at Norge uansett oppfyller sine forpliktelser gjennom påvirkningsarbeid i multilaterale fora og gjennom direkte kontakt med partene.

i Israel via tredjeland strir med avgjerda frå Den internasjonale domstolen (ICJ). Gjennomgangen avgrensar seg vidare til Noreg sine forpliktingar etter Folkemordkonvensjonen og diskuterer ikkje forpliktingane våre etter Genevekonvensjonen, til trass for at regjeringa gjentekne gonger har påpeikt at Israel utøver krigsbrottsverk i Gaza.

Den internasjonale Røde Kors-komiteen, som i mandatet sitt skal informera om den internasjonale humanitærretten og sjå etter at statar respekterer denne, har peika på at statar må avstå frå å senda våpen og våpenkomponentar til ein annan stat dersom det er sannsynleg at varene blir reeksporterte til staten som bryt humanitærretten.

Noreg kan avgrensa Israels våpentilgang dersom me hindrar reeksporten av norske våpen og våpenkomponentar. At Noreg gjer alt me kan for å motverka aktivitetar som støttar opp om det moglege folkemordet er derfor ein dristig påstand.

Svar:

Jeg er svært opptatt av at Norge etterlever sine internasjonale forpliktelser, herunder forpliktelsene etter folkemordkonvensjonen. Sør-Afrika anla 29. desember 2023 sak mot Israel ved Den internasjonale domstol (ICJ) for brudd på folkemordkonvensjonen. I lys av domstolens kjennelser har Utenriksdepartementet gjennomgått hvilke folkerettslige forpliktelser som følger av folkemordkonvensjonen og hva denne saken har å si for Norges samhandling med Israel.

Gjennomgangen viser at den rettslige terskelen er høy for at en statsparts mangel på handling skal anses for å være i strid med plikten til å forhindre folkemord etter folkemordskonvensjonen. Som det fremgår i gjennomgangen vil hva som kreves av en tredjepart i hovedsak bero på to forhold: For det første hvor nært forhold tredjeparten har til gjerningspersonene og videre, tredjepartens evne til å påvirke gjerningspersonenes handlinger. Jo tettere kontakt og påvirkningsevne, desto strengere aktsomhetsvurdering må tredjeparten gjennomføre.

Norge yter hverken direkte bistand eller har en nær relasjon eller direkte politisk påvirkningskraft vis a vis Israel, noe som tilsier at det ikke foreligger en streng aktsomhetsnorm for Norge.

I gjennomgangen ble det vist til at tilbakeholdelse av våpenleveranser er tiltak som kan bidra til å forhindre et pågående eller mulig folkemord og at en strengere aktsomhetsnorm med tanke på slike leveranser kan for eksempel innebære en grundigere vurdering av våpentyper og garantier fra mottaker.

Som påpekt i gjennomgangen har Norge ingen eksport av forsvarsmateriell eller flerbruksvarer for militær sluttbruk til Israel. Norsk eksportkontroll er omfattende og streng. Det kan ikke utledes av ICJs praksis at Norge er forpliktet til ytterligere tiltak.

ICJ har til sammenligning vurdert spørsmålet om direkte våpeneksport i en kjennelse 30. april 2024, etter at Nicaragua hadde anlagt sak ved ICJ mot Tyskland for brudd på blant annet folkemordskonvensjonen på grunn av Tysklands direkte eksport av våpen og militært utstyr til Israel. Nicaragua anmodet blant annet domstolen om å beordre stans av Tysklands eksport av våpen og militært utstyr til Israel i den utstrekning de brukes i strid med folkemordkonvensjonen og internasjonal humanitærrett. ICJ kom i kjennelsen til at det ikke var nødvendig å pålegge Tyskland midlertidige tiltak. ICJs kjennelse gjelder kun midlertidige tiltak. Realitetsbehandlingen av saken har ennå ikke startet.

Regjeringen har i lang tid vært tydelig på at partene i konflikten må respektere folkeretten, inkludert Genève-konvensjonene.

Regjeringen fører også dialog med selskaper med statlig eierandel om aktsomhetsvurderinger knyttet til humanitærretten. Selskapene skal også unngå å bidra til, eller støtte opp under, brudd på disse reglene.

Nærings- og fiskeridepartementet har, som eier, en slik dialog med både Nammo AS og Kongsberg Gruppen ASA. I dialogen forsikrer staten seg om at selskapene er kjent med eierens forventninger og faktisk gjør de aktsomhetsvurderingene som staten forventer av dem.

SPØRSMÅL NR. 2249

Innlevert 7. juni 2024 av stortingsrepresentant Geir Jørgensen

Besvart 17. juni 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hvilken vurdering har statsråden gjort av forslaget om et forbud mot standard variabel pris-avtaler, og hvorfor har ikke regjeringen innført det?

BEGRUNNELSE:

I Stortingets debatt om regjeringens tiltak for et mer forbrukervennlig strømmarked sa statsråden at:

"Det kan hende at vi må gjøre ytterligere innstramminger, det kommer vi i så fall tilbake til, for vi må sørge for at når kunder

kjøper strøm, vet de hva de kjøper, og ikke blir lurt inn i dårlige avtaler."

Et av tiltakene som er mest diskutert er et forbud mot standard variabel pris-avtaler.

I utredningen regjeringen fikk fra Oslo Economics om hvordan strømmarkedet kan bli mer oversiktlig for folk kom det fram at et slikt forbud ville føre til at:

Færre kunder vil ha en lite transparent avtale som de mangler kunnskap om hva innebærer.

Redusert risiko for å få en dyr og uforutsigbar avtale.

Færre produkttyper øker oversiktligheten i markedet.

På lengre sikt kan håndheving bli enklere fordi et tydeligere regelverk og effektiv håndheving kan gi færre avvik og enklere avdekning.

De få motargumentene som er nevnt i rapporten er at det rammer strømselskapene, som får redusert lønnsomhet og må bruke tid på å få folk over på andre avtaler.

Svar:

Et forbud mot standard variable prisavtaler har blitt vurdert i forbindelse med lov- og forskriftsarbeidet for å legge til rette for et mer forbrukervennlig strømmarked, jf. Prop. 83 L (2023-2024). Vurderingene er redegjort for i høringsnotatet (Høring – Tiltak for et mer forbrukervennlig strømmarked – forslag til endringer i energiloven og ulike forskrifter - regjeringen.no), og baserer seg på utredninger fra Oslo Economics og Advokatfirmaet Schjødt. Fagutredningene viser at et forbud mot enkelte avtaletyper i strømmarkedet både vil være lite effektivt, krevende å regulere innenfor gjeldende regelverk, herunder regelverk inntatt i EØS-avtalen, og kunne lede til utilsiktede negative konsekvenser for forbrukerne.

Regjeringen har tatt effektive grep mot variabelavtalene som ser ut til å ha hatt god effekt. Forskriftsendringene vi gjennomførte høsten 2022 i prisopplysningsforskriften og forskrift om kraftomsetning og netjtjenester har bidratt til at variabelavtalene så å si ikke selges lenger.

Et forbud er svært inngripende i markedet, og jeg mener at endringene vi innførte i november 2022 sammen med lovendringene som trer i kraft 1. juli 2024, på en bedre måte vil bidra til å avhjelpe flere av utfordringene som et forbud er ment å løse. Fra 1. juli 2024 vil det blant annet stilles krav til at strømleverandørene opplyser om avtalen er en timesspotavtale. Det innføres også krav til at endringer strømleverandøren gjør til forbrukerens ugunst tidligst kan tre i kraft 30 dager etter varsel er mottatt, og dersom forbrukeren er uenig i endringene skal forbrukeren kunne komme seg ut av avtalen kostnadsfritt. De nye endringene gir forbrukerne ytterligere vern, og skal bidra til at forbrukeren lettere kan finne gode strømvavtaler og komme seg vekk fra dårlige avtaler.

Vi har tro på at de lovendringene som nå er vedtatt vil virke etter hensikten. Jeg utelukker likevel ikke at det kan være aktuelt med enda strengere regulering i fremtiden, dersom det skulle vise seg å være nødvendig.

SPØRSMÅL NR. 2250

Innlevert 7. juni 2024 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 17. juni 2024 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Er vedtak om å bli plassert på strengt fortrolig adresse enn beslutning eller et enkeltvedtak med klagerett etter forvaltningsloven?

BEGRUNNELSE:

Aftenposten hadde 7. juni en reportasje om barn som har levd på strengt fortrolig adresse (tidligere kode 6). Denne beslutningen ser det ut som er gjort av Barnevernet uten at det er klageadgang på enkeltvedtaket. Dersom reglene etter forvaltningsloven blir fulgt kan det se ut som at praksisen i dag fremstår så de det gjelder har få muligheter til å få klagebehandla spørsmålet eller bragt det inn for domstolene. Tiltaket er svært inngripende for den enkelte så det er viktig at rettstatsprinsipper gjelder med adgang til klage- og domstolsbehandling av spørsmålet er et tema.

Svar:

Når barnevernet bestemmer at eit barn skal bu på strengt fortruleg adresse er det eit enkeltvedtak, som det er klagerett på. Det vil seie at barnevernet skal følgje saksbehandlingsreglane i forvaltningslova. Aftenposten sin reportasje om dette har fått fram at Bufdir sitt rundskriv om saksbehandling i barnevernet ikkje har vore tydelig nok, og har omtalt slike vedtak som berre ei «beslutning». Det er derfor ein risiko for at det kan ha skjedd feil i saksbehandlinga og brot på forvaltningslova i desse sakene. Det er sjølv sagt veldig alvorleg og uakseptabelt, og det må ta slutt.

Eg er glad for at Bufdir no har oppdatert rundskrivet sitt for å få fram at avgjerda er eit enkeltvedtak, og at det difor mellom anna er klagerett. Bufdir har òg sendt brev til alle Statsforvaltarane om at dei er rette klageinstans, så dei er førebudd på eventuelle klager i slike saker. Statsforval-

tarane skal sørge for at alle kommunar og barnevernstenester får beskjed om endringane i rundskrivet. Eg vil i tillegg ta opp saka med Helsetilsynet i neste veke, så dei kan gjere sine vurderingar om kva for slags tilsyn eller andre kontrolltiltak som eventuelt bør gjerast på feltet. Eg har dessutan oppfordra alle kommunar om å gå i gjennom sine saker og sjå til at vedtak er blitt gjort i tråd med forvaltningslova, og å gjere nye tryggleiksvurderingar, som ifølgje rundskrivet skal gjerast minst ein gong i året.

I tillegg til å klargjere saksbehandlingsreglane for desse vedtaka, vil eg sjå nærare på heile saksområdet. Barn som treng beskyttelse må få det slik at dei er trygge, og nokon barn treng særskilt inngripande tiltak som det å måtte bu på strengt fortruleg adresse. Dette er svært belastande for eit barn og familien, og rettstryggleiken rundt slike vedtak skal og må vere på plass. Eg vil hente inn meir informasjon, og mellom anna få vurdert barnevernets fullmakter i slike saker, og gjere ei ny vurdering av kven som bør vere rette styresmakta til å gjere vedtaka. Det er også viktig å sjå på kva slags prosessar vi må ha i slike saker for å sikre rettstryggleiken til dei dette gjeld.

